EUROBANK Cyprus

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

EUROBANK Cyprus

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, *Τετάρτη 15 Μαρτίου 2023 • Ετος 9ο • Αρ. φύλλου 433* | Εβδομαδιαία Οικονομική και Πολιτική Εφημερίδα | www.kathimerini.com.cy/financial | Τιμή: €2,00

ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΟΥΛΟΣ

Ο Κύπριος με επιτυχία στο e-commerce

Ο 24χρονος Γιώργος Μουλός δραστηριοποιείται με επιτυχία στο e-commerce και έχει πωλήσει επιχειρήσεις αξίας 6 εκατ. ευρώ. Εχει συμπεριληφθεί στη λίστα Forbes 30 Under 30 της Ελλάδας και είναι ομιλητής σε διεθνή σεμινάρια σε Αμερική, Ευρώπη, Ασία και Αυστραλία. Μιλά στην «Κ» για τις προκλήσεις που αντιμετώπισε και τους επόμενους στόχους του. **Σελ. 6**

ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ ΔΝΤ

Αρνητικές οι προοπτικές για τη Ρωσία

Οι προοπτικές της ρωσικής οικονομίας πέραν του 2023 είναι «αρκετά καταστροφικές», προειδοποίησε η Κρισταλίνα Γκεοργκίεβα έπειτα από την κριτική που δέχθηκε το ΔΝΤ για τις προβλέψεις του που θέλουν τη Ρωσία να εμφανίζει ανάπτυξη ισχυρότερη από το Ηνωμένο Βασίλειο και τη Γερμανία, παρά τις εντεινόμενες πιέσεις από τις κυρώσεις της Δύσης. **Σελ. 9**

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ

Η Ευρώπη πρέπει να ξυπνήσει

«Το μεγαλύτερο ζήτημα για τη βιομηχανία είναι το κόστος της ενέργειας. Εάν η Κομισιόν δεν ενεργήσει στο θέμα αυτό, δεν υπάρχει λόγος να παρουσιάσει το Critical Raw Material Act, γιατί δεν θα υπάρχει κανείς εδώ να παράγει κρίσιμες πρώτες ύλες. Η Ευρώπη πρέπει να ξυπνήσει», δηλώνει ο πρόεδρος του Ευρ. Συνδέσμου Βιομηχανιών Μετάλλου Ευ. Μυτιληναίος. **Σελ. 18**

Δείκτης & Ογκος του ΧΑΚ

Ασφαλείς αλλά σε εγρήγορση οι τράπεζες

Η κατάρρευση της Silicon Valley Bank, ο πληθωρισμός και οι παγίδες από τη συνεχή αύξηση των επιτοκίων

Εκ πρώτης όψεως φαίνεται πως δεν υπάρχουν επιπτώσεις σε κυπριακό επίπεδο από την κατάρρευση της Silicon Valley Bank. Οι κυπριακές τράπεζες είναι θωρακισμένες καθότι έχουν ικανοποιητικά κεφάλαια και διατηρούν αρκετά αποθέματα ρευστότητας. Το πρόβλημα της SVB, ήταν το γεγονός πως ο δείκτης κάλυψης της ρευστότητάς της ήταν πολύ χαμηλός και δεν κατάφερε να ανταποκριθεί στην επιμονή των πελατών της για να λάβουν πίσω τα κεφάλαια που είχαν κατατεθειμένα. Πλέον είναι ξεκάθαρο πως τα προβλήματα που έχουν προκύψει είναι απότοκο των απότομων και συνεχών αυξήσεων των επιτοκίων. Φαίνεται, λοιπόν, πως η αύξηση των επιτοκίων δεν είναι η «κότα με τα χρυσά αυγά» για τις τράπεζες. Οι τράπεζες στην Κύπρο βλέπουν πολύ θετικά την αύξηση των επιτοκίων και αναφέρονται σε κέρδη που τους έχουν ήδη έρθει ή και που θα έρθουν -ακόμα περισσότερα. Η SVB είναι το παράδειγμα που πρέπει να τις θέσει σε εγρήγορση και να δουν πέρα από τα κέρδη που προκύπτουν λόγω της κατατεθειμένης πλεονάζουσας ρευστότητας που έχουν στις κεντρικές τράπεζες. **Σελ. 4**

ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΟΥΝ ΤΟ ΛΟΝΔΙΝΟ

Καλημέρα Παρίσι λένε οι μεγάλες τράπεζες

Από το Λονδίνο στο Παρίσι μετακομίζουν δεκάδες όμιλοι παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών των ΗΠΑ, μετά την έξοδο της Βρετανίας από την Ε.Ε., προκειμένου να διασφαλίσουν ότι θα κάνουν συναλλαγές σε περιουσιακά στοιχεία στις 27 χώρες της Ε.Ε. Παράδειγμα η Citigroup, που θα διπλασιάσει το προσωπικό της στη γαλλική πρωτεύουσα. **Σελ. 11**

ΕΛΛΑΔΑ

Εισαγωγή ξένων για τον τουριστικό κλάδο

Το οξύ πρόβλημα της έλλειψης εργαζομένων στον τουριστικό κλάδο της Ελλάδας επιχειρεί να λύσει υπουργική απόφαση, που παρέχει σε επιχειρήσεις τη δυνατότητα να εισάγουν εργαζομένους από χώρες εκτός της Ε.Ε. Οι κενές θέσεις υπολογίζονται σε 75.000, με το πρόβλημα να είναι εντονότερο σε ειδικότητες όπως σερβιτόροι και καμαριέρες. **Σελ. 14**

ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ

Ισχυρή η ζήτηση για χρυσό και φέτος

Συνεχίζεται η ανοδική τάση στη ζήτηση χρυσού, με τις κεντρικές τράπεζες να αυξάνουν συνολικά τα αποθέματά τους κατά 16% σε μηνιαία βάση ή κατά 31 τόνους τον Ιανουάριο. «Πρωταθλήτρια» στη ζήτηση ήταν η κεντρική τράπεζα της Τουρκίας, η οποία αύξησε τα αποθέματά της κατά 23 τόνους τον Ιανουάριο. Τα αποθέματά της ανέρχονται στους 565 τόνους. **Σελ. 9**

Εντείνεται ο πόλεμος ΗΠΑ-Κίνας για μικροτσίπ

Ο επιθετικός ανταγωνισμός ανάμεσα στις δύο μεγαλύτερες οικονομίες του κόσμου αποτελεί προ πολλού πραγματικότητα ορατή σε ολόκληρο τον πλανήτη. Ο τεχνολογικός πόλεμος ανάμεσα στην Ουάσιγκτον και στο Πεκίνο και ειδικότερα ο πόλεμος των επεξεργαστών, βρίσκεται στο επίκεντρο αυτού του ανταγωνισμού ίσως επειδή το 90% των πλέον προηγμένων επεξεργαστών παράγεται στην Ταϊβάν, ένα νησί που η Κίνα θεωρεί ιστορικά τμήμα της. Η κλίμακα της εξάρτησης όταν η ανάδυση της Κίνας τείνει να αμφισβητήσει εμπράκτως την παγκόσμια πρωτοκαθεδρία των ΗΠΑ, έχει οδηγήσει την Ουάσιγκτον στην προσπάθεια να ενισχύσει την εγχώρια παραγωγή επεξεργαστών με το πακέτο των 52 δισ. δολ. Παράλληλα, η υπερδύναμη επιχειρεί να εμποδίσει την Κίνα να παράγει τους πλέον προηγμένους επεξεργαστές που χρησιμοποιούνται στις εφαρμογές της τεχνητής νοημοσύνης και ιδιαιτέρως για στρατιωτική χρήση. Και στην αναμέτρησή της με τον ασιατικό οικονομικό γίγαντα αναζητεί συμμάχους στην Ευρώπη. **Σελ. 8**

Αύξηση 29% στην αγορά έργων τέχνης

Κατά 29% αυξήθηκαν το 2022 οι τιμές στην αγορά έργων τέχνης, δίνοντας τις καλύτερες αποδόσεις ανάμεσα στις λεγόμενες επενδύσεις πάθους. Στη δεύτερη θέση βρέθηκαν τα συλλεκτικά αυτοκίνητα, καθώς οι τιμές τους αυξήθηκαν κατά 25%, σύμφωνα με την ετήσια έκθεση της Knight Frank. Γενικά οι επενδύσεις σε είδη πολυτελείας αυξήθηκαν κατά 16%, ξεπερνώντας τον πληθωρισμό. **Σελ.12**

Σταθμοί φόρτισης στα πρατήρια πετρελαιοειδών

Πόρτα στην ηλεκτροκίνηση

Στην ηλεκτροκίνηση στρέφονται σταδιακά όλο και περισσότερες εταιρείες πετρελαιοειδών. Ηδη επενδύουν ή ετοιμάζονται να επενδύσουν εκατοντάδες χιλιάδες ευρώ για εγκατάσταση σταθμών φόρτισης σε υφιστάμενα πρατήρια σε όλες τις επαρχίες. Οι επενδύσεις στο πεδίο των υπηρεσιών για την ηλεκτροκίνηση ενισχύονται και μέσω του σχεδίου χορηγιών του υπ. Μεταφορών ύψους €3,7 εκατ. **Σελ. 5**

Χέρι βοήθειας για τα επιτόκια από ΚΕΔΙΠΕΣ

Εδειξε δρόμο στις τράπεζες

Σε επιδότηση τόκων για αναδιαρθρωμένες πιστωτικές διευκολύνσεις ανακοίνωσε η ΚΕΔΙΠΕΣ, ως επιβράβευση των δανειοληπτών που τηρούν το πρόγραμμα αποπληρωμής των δανείων τους για το 2023. Ανοίγει έτσι και τον δρόμο για τράπεζες να πράξουν το ίδιο. Παράλληλα η ΚΕΔΙΠΕΣ βρίσκεται μια ανάσα πριν από την υιοθέτηση του σχεδίου «Ενοίκιο Έναντι Δόσης». **Σελ. 3**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Επαναλαμβανόμενη ιστορία

Οι τραπεζικοί επόπτες στην Αμερική έσπευσαν να προστατεύσουν πλήρως τους καταθέτες της καταρρέουσας Silicon Valley Bank στέλνοντας το ξεκάθαρο μήνυμα ότι η διατήρηση της εμπιστοσύνης στις τράπεζες είναι αυτή την στιγμή ό,τι πιο σημαντικό υπάρχει και πρέπει να διασφαλιστεί. Ο λόγος έχει να κάνει με το γεγονός ότι όσο συγκεκριμένες και να είναι οι συνθήκες σε μια τραπεζική κατάρρευση οι κρίσεις που προκαλούνται έχουν ένα μοναδικό τρόπο να μεταδίδονται. Και αυτό το ξέρουν καλά στην άλλη όχθη του Ατλαντικού που σπεύδουν να προλάβουν πριν ξυπνήσει το θεριό. Γιατί όπως σε όλες τις χώρες, έτσι και στην Αμερική υπάρχουν τράπεζες που είναι πολύ μεγάλες για να διασωθούν. Και αυτό το ενδεχόμενο δεν πρέπει ποτέ να του δοθεί η αφορμή να εξελιχθεί. Θα πληρώσουν οι υπαίτιοι, λέει η κυβέρνηση, για την κατάσταση που βρέθηκε η τράπεζα όμως σε αυτούς δεν περιλαμβάνονται οι καταθέτες -οι οποίοι θα εξαιρεθούν στην ολότητά τους.

Οι υπαίτιοι προφανώς και αφορούν στη διοίκηση της τράπεζα, οι οποίοι έχουν ήδη απομακρυνθεί από τα καθήκοντά τους. Ζημιές επίσης θα υποστούν οι μέτοχοι και οι ομολογιούχοι της τράπεζας. Η συγκεκριμένη διάσωση είναι πολύ διαφορετική από το τι έγινε στην κρίση του 2008 όταν η αμερικανική πολιτεία χρησιμοποίησε τα λεφτά των φορολογουμένων για να αποκτήσει τον έλεγχο των τραπεζών και διέσωσε τους ομολογιούχους. Αυτή η διαφοροποίηση επισημαίνεται για να μας θυμίσει ότι έκτοτε όλα έχουν αλλάξει και τίποτα που ίσχυε τότε δεν μπορεί να ισχύσει σήμερα. Αν και τα δεδομένα βάσει των οποίων έλαβαν αποφάσεις οι επόπτες είναι καλά στοιχειοθετημένα, οι αποφάσεις δεν έτυχαν ευρείας αποδοχής από τους οικονομικούς σχολιαστές στην Αμερική. Συγκεκριμένα γίνεται λόγος για την εμφάνιση -ξανά- του ηθικού κινδύνου. Μιας κατάστασης πραγμάτων, δηλαδή, που όταν προκύπτει δημιουργείται κακό προηγούμενο. Στην προκειμένη, την αποδοχή από τους τραπεζίτες ότι είναι ανεκτό να αναλαμβάνουν ψηλούς κινδύνους για να μπορούν να πληρώνουν ψηλά επιτόκια στους καταθέτες τους. Η συνέχεια αναμένεται με ενδιαφέρον αφού παρόλες τις διαβεβαιώσεις και την άμεση επέμβαση των εποπτικών αρχών, κάποιες παράπλευρες απώλειες σίγουρα θα προκύψουν.

Η Silicon Valley Bank, γνωστή και ως SVB, αποτελεί την 16η μεγαλύτερη τράπεζά των ΗΠΑ και για να αντιληφθούμε τα μεγέθη, διατηρεί στον ισολογισμό της όλες τις καταθέσεις που διατηρεί το ελληνικό τραπεζικό σύστημα. Η συγκεκριμένη τράπεζα είναι προϊόν της μεγάλης άνθησης των startups αφού εδρεύει και δραστηριοποιείται στην πιο προνομιακή περιοχή του πλανήτη για αυτού τους είδους τις δραστηριότητες. Οι πολύ καλές επιδόσεις των αμερικανικών startups γέμισαν την συγκεκριμένη τράπεζα με καταθέσεις. Προκειμένου να ανταποκριθεί στη μεγάλη ζήτηση και να στηρίξει αυτό το οικοσύστημα ανέλαβε κινδύνους που η επιθετική άνοδος των επιτοκίων έβγαλε στην επιφάνεια. Σε μεγάλο βαθμό η κρίση αυτή φέρνει πολλά από τη δική μας τραυματική εμπειρία η οποία συμπληρώνει φέτος 10 χρόνια. Κατά αντίστοιχο τρόπο οι κυπριακές τράπεζες, έχοντας να ικανοποιήσουν μεγάλη ζήτηση για καταθέσεις και μάλιστα ακριβές καταθέσεις, ανέλαβαν μεγάλους κινδύνους προκειμένου να ανταπεξέλθουν. Τότε το κούρεμα του ελληνικού χρέους, όπως σήμερα η ραγδαία άνοδος των επιτοκίων, υπήρξε η αφορμή για να βγουν στην επιφάνεια τα προβλήματα και να προκληθεί κατά αναλογία η μεγαλύτερη κρίση στην παγκόσμια ιστορία. Το συμπέρασμα και τότε και σήμερα είναι ότι οι κρίσεις, όσο διαφορετικές και αν φαντάζουν, πάντοτε θα πηγάζουν από ευκαιρίες που παρουσιάστηκαν και κινδύνους που υποτιμήθηκαν.

μπλε

Πρόγραμμα Επιβράβευσης Καρτών

Έχεις κάρτα της Ελληνικής Τράπεζας;

Έχεις άμεση επιστροφή χρημάτων!

Κατέβασε το Mple Rewards app τώρα!

Google play App Store

Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΑΡΘΡΟ / *Του* **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ**

Ιδέες και ταυτότητες πλάνες

Προβλήθηκε την περασμένη εβδομάδα η ταινία «.dog» της Γιάννας Αμερικάνου (έλαβε το βραβείο της καλύτερης ταινίας Μειοψηφικής Συμπαραγωγής στα Βραβεία ΙΡΙΣ της Ελληνικής Ακαδημίας Κινηματογράφου) και ήταν μια πολύ καλή ευκαιρία για εμένα τουλάχιστον να δω πώς εξελίσσεται χρόνο με τον χρόνο ο κινηματογράφος στην Κύπρο. Το «.dog» είναι η πρώτη ταινία μεγάλου μήκους της Αμερικάνου και θεωρώ πως η αρχή της αυτή είναι ένα πολύ καλό δείγμα δουλειάς και αφοσίωσης σε έναν στόχο, που είναι μία ταινία που έγινε μετά από σκέψη, προγραμματισμό, και χωρίς κινηματογραφικούς μεγαλοϊδεατισμούς.

Η ταινία της Αμερικάνου αφορούσε, μεταξύ άλλων, την ιστορία ενηλικίωσης ενός εφήβου και τις προσδοκίες για μία ομαλή οικογενειακή ζωή, την οποία είχε στερηθεί. Την ανάγκη εύρεσης της ρίζας του, εκείνων των δεσμών με κάτι που μέχρι τότε, ζώντας σε ξενώνα δεν είχε ποτέ την ευκαιρία να έχει, αν και του προσφέρονται, μέσω της φιλίας. Ωστόσο, ο έφηβος Δημήτρης (Δημήτρης Κίτσος) έχει βρει μία άλλη οικογένεια, που δεν συνδέεται με δεσμούς αίματος, που όπως φαίνεται στην ταινία είναι σχεδόν άρρηκτοι, ακόμα και όταν προς στιγμή διασαλεύονται, έχει βρει επίσης ένα απάγκιο και μία ζεστή αγκαλιά και σε μία δεύτερη οικογένεια, που μοιάζει να είναι ιδανική και «κανονική» που μπορεί να του προσφέρει μια καλή ευκαιρία να ζήσει την οικογενειακή θαλπωρή, την οποία όμως όσο και αν τη θέλει τη βλέπει ξένη. Ο έφηβος επιλέγει τις ρίζες, έναν μύθο, που είναι ο βιολογικός πατέρας του (Αντρέας Κωνσταντίνου). Χαρακτηριστικό στοιχείο της ταινίας, που μού ξεκλείδωσε εντελώς τον χαρακτήρα του πατέρα, είναι η ατάκα του ως παλιού ΕΛΔΥΚάριου, ότι έχει περάσει πολλές φορές στα Κατεχόμενα... και εγώ ως ΕΛΔΥΚάριος άκουγα τέτοια «ανδραγαθήματα» από παλαιούς και δεν μπορούσα να σκεφτώ πόσο «λαφαζανιές» μπορεί να είναι τέτοιες αφηγήσεις... ώσπου ήλθα και είδα το αδύνατον του πράγματος. Δεν ξέρω αν η σεναριακή αυτή λεπτομέρεια είναι τυχαία, σε εμένα λειτούργησε, βοηθώντας με να καταλάβω τι σημαίνει «θαυμασμός» και φτιαχτός ήρωας σε αγνά μάτια. Έναν ήρωα που ήταν αντιπαθής, και ο Κωνσταντίνου κατάφερε να τον ενσαρκώσει με μια συγκρατημένη οργή και πονηρία, χωρίς να δείχνει ο απόλυτος άρχων του παιχνιδιού.

Η ταινία της Αμερικάνου κατά κάποιο τρόπο αποκαθιστά την ελπίδα και μένει μακριά από μεμψιμοιρία και δείχνει πως ο κόσμος και οι έφηβοι ενός ιδρύματος δεν είναι κατ' ανάγκη αρνητικοί χαρακτήρες ή αντιήρωες. Το «.dog» είναι γρήγορο στο ξετύλιγμα της πλοκής, δείχνει μία Κύπρο καθημερινή, τις πόλεις της όπως είναι, το «σύνορο», όπως χρησιμοποιείται από κάποιους. Οι κύριοι χαρακτήρες/πρωταγωνιστές είναι στην ταινία μη Κύπριοι, που όμως έχουν ενταχθεί στο κοινωνικό γίγνεσθαι της χώρας, με όλους τους λάθος και σωστούς τρόπους. Η απούσα Κύπρια μάνα παίζει ρόλο «συναισθηματικού εκβιασμού», ένας κρίκος λείπει ήδη, γιατί να χαθεί λοιπόν ακόμη ένας. Με ενδιαφέρον παρακολούθησα την αμφιταλάντευση και τη δυσπιστία του Δημήτρη απέναντι στην ακραία συμπεριφορά του πατέρα του. Αυτή η ναΐφ διάθεση του Δημήτρη, αν και στην αρχή μού προκάλεσε ερωτηματικά, που ο Κίτσος υποδύθηκε με φυσικότητα, χωρίς να κατεβαίνει για να φτάσει τον ρόλο του, στην πορεία της ταινίας αισθανόμουν να μπαίνω στην ίδια δίνη σκέψεων, και να αναρωτιέμαι: «Είναι δυνατόν να είναι κακός ο πατέρας μου; Αυτός είναι το πολυπόθητο όραμά μου για τη ζωή, τώρα πια δεν θα είμαι το ορφανό, το αδέσποτο».

Η παρουσία των σκυλιών, άγρια, αλυσοδεμένα, φιλικά και εξαθλιωμένα, και ο τρόπος αντιμετώπισής τους από τους πρωταγωνιστές, πατέρα και γιο, θεωρώ πως έδινε εκείνες τις πινελιές για να σκεφτεί ο θεατής πώς ο άνθρωπος αντανακλάται στα μάτια του αδύναμου, του υποταγμένου. Είναι η αντίθεση του ξενώνα/κλουβιά, η ανάγκη για ειλικρινείς δεσμούς, με αδέσποτους χαρακτήρες και πώς αυτοί μπορούν να κοπούν... Η Αμερικάνου δείχνει ότι η ζωή, μια δύσκολη ζωή, δεν έχει μόνο αρνητική πλευρά. Μπορεί να έχει δυσκολίες, αλλά ότι μπορεί να υπάρχει και η φωτεινή πλευρά της. Η θετική εν τέλει διάσταση στα πράγματα, παρόλες τις δύσκολες στιγμές της ταινίας, θα μπορούσα να τις μεταφέρω και στον κυπριακό κινηματογράφο, ο οποίος έχει να δώσει πολύ καλά δείγματα δουλειάς, όπως εν προκειμένω το «.dog» και αποδεικνύεται ότι της Πολιτείας βοηθούσης πολλά μπορούν να γίνουν.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

9ο Graphic Stories: Η οπτική επικοινωνία είναι δύναμη

Συνέντευξη στον **ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ**

Για ακόμη μία χρονιά διοργανώνεται το Graphic Stories, το οποίο, το ένατο συνεχόμενο, έρχεται φρέσκο και ανανεωμένο και για το 2023 και φέρνει μαζί του νέες δράσεις! Το 9ο «Graphic Stories» με θέμα «Η Δύναμη στους Νέους» είναι ένα συνέδριο για την οπτική επικοινωνία, και η Αγγελική Αθανασιάδη, εμπνεύστρια και η ψυχή του Graphic Stories, μάς μίλησε για το νέο πρόγραμμα, με τις διαλέξεις να πραγματοποιούνται την Κυριακή 19 Μαρτίου, ενώ τα εργαστήρια θα γίνουν το διήμερο Παρασκευή 17 και Σάββατο 18 Μαρτίου. Το πρόγραμμα του τριημέρου φιλοξενεί δώδεκα σχεδιαστές από Γερμανία, Αγγλία, Ελλάδα και Κύπρο

Η Αγγελική Αθανασιάδη δίνει εννέα συν έναν λόγους για να παρακολουθήσει κάποιος το συνέδριο.

Η Αγγελική Αθανασιάδη λέει πως κάθε χρόνο στο Graphic Stories προσπαθούν να προσφέρουν στο κοινό του Graphic Stories και κάτι διαφορετικό σε σχέση με την οπτική επικοινωνία, τις τελευταίες τάσεις και τεχνικές στη γραφιστική και όχι μόνο.

και περιλαμβάνει εννέα διαλέξεις, έξι δημιουργικά εργαστήρια, μία προβολή ταινίας animation, μία διεθνή έκθεση αφίσας, με συμμετοχή σχεδιαστών από την Κύπρο και το εξωτερικό και ένα διαδραστικό installation για το κοινό το οποίο πλαισιώνεται από ομάδες νέων με χορό και μουσική. Η Αγγελική, όπως κάθε χρονιά, είναι γεμάτη ενθουσιασμό και για το φετινό Graphic Stories, το οποίο για το 2023 επιφυλάσσει πολλά και ενδιαφέροντα. Όπως λέει η Αγγελική κάθε χρόνο προσπαθούν να προσφέρουν στο κοινό του Graphic Stories και κάτι διαφορετικό σε σχέση με την οπτική επικοινωνία, τις τελευταίες τάσεις και τεχνικές στη γραφιστική και όχι μόνο: «Φέτος αντλούμε την έμπνευσή μας από τη Δύναμη των Νέων που είναι και το θέμα της διεθνούς έκθεσης αφίσας του συνεδρίου. Παίρνουμε δύναμη από τους νέους και προσφέρουμε ένα πλήθος δράσεων και εμπειριών που επικεντρώνονται στην ενεργό συμμετοχή του κοινού, εξερευνώντας νέες μορφές έκφρασης, όπως είναι ο σύγχρονος χώρος, η μουσική και τα διαδραστικά installation. Το πρόγραμμα καλύπτει ένα ευρύ φάσμα της οπτικής επικοινωνίας και δεν μένει μόνο στα τεχνικά, αλλά δημιουργεί και τις προϋποθέσεις για ελεύθερη έκφραση και συμμετοχή, για δημιουργία και έμπνευση». Σχετικά με τον τίτλο «Η Δύναμη των Νέων» η Αγγελική αναφέρει: «Οι νέοι είναι το πιο σημαντικό και δυναμικό τμήμα του πληθυσμού σε κάθε χώρα. Αυτοί αποτελούν την κινητήριο δύναμη κάθε αλλαγής, κοινωνικής, οικονομικής και πολιτιστικής» και προσθέτει πως οι νέοι διαθέτουν την περιέργεια, τον ιδεαλισμό, τον ενθουσιασμό, το θάρρος, τη δύναμη και τη θέληση να αλλάξουν τον κόσμο και πως δεν αποτελούν απλώς ένα τμήμα του παγκόσμιου πληθυσμού αλλά τον σημαντικότερο πλούτο του κόσμου αυτού: «Είναι το παρόν και το μέλλον της ανθρωπότητας και η ελπίδα για την οικοδόμηση ενός καλύτερου μέλλοντος, πιο δίκαιου, πιο ειρηνικού, πιο ελεύθερου, πιο πράσινου, πιο βιώσιμου και χωρίς αποκλεισμούς».

Πολιτισμός και graphics

Ρώτησα την Αγγελική πώς μπορεί το graphic design και η οπτική επικοινωνία, που είναι εφαρμοσμένες τέχνες, να συνεισφέρουν στην ανάδειξη του πολιτισμού μιας χώρας, και πώς μπορούν αυτές οι τέχνες να αξιοποιηθούν από μουσεία, βιβλιοθήκες και άλλους φορείς πολιτισμού: «Ο πολιτισμός είναι μια σύνθετη και πολύπλευρη έννοια, που περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα πρακτικών, πεποιθήσεων, αξιών, εθίμων και συμπεριφορών που μοιράζονται μια ομάδα ανθρώπων, ενώ διαμορφώνεται από ιστορικούς, κοινωνικούς, οικονομικούς, πολιτικούς και περιβαλλοντικούς παράγοντες και εξελίσσεται με την πάροδο του χρόνου. Αυτή η πολυπλοκότητα και η ποικιλομορφία του πολιτισμού, σε συνδυασμό με την ενσωμάτωσή του στην καθημερινή ζωή και τη συνεχή εξέλιξη καθιστούν πρόκληση την πλήρη κατανόηση και εκτίμησή του» και σημειώνει πως εδώ είναι που η οπτική επικοινωνία μπορεί να παίξει καταλυτικό ρόλο και να συμβάλει σημαντικά στην προώθηση του πολιτισμού, των μουσείων, των βιβλιοθηκών και γενικά φορέων πολιτιστικού ενδιαφέροντος. «Μέσω της δύναμης της οπτικής αφήγησης το design μπορεί να μεταφέρει πολιτιστικές πρακτικές, έθιμα και παραδόσεις με τρόπο ελκυστικό που είναι εύκολο να κατανοηθεί. Η δημιουργία προσβάσιμου υλικού μπορεί να δώσει τη δυνατότητα σε άτομα με ειδικές ανάγκες να ξεπεράσουν τις τυπικές δυσκολίες της επαφής τους με ένα μουσείο ή μία βιβλιοθήκη».

Η Αγγελική, συνεχίζοντας, μού λέει πως η δημιουργία μιας συνεπούς οπτικής ταυτότητας για πολιτιστικούς φορείς, όπως μουσεία και γκαλερί τέχνης, που μπορεί να περιλαμβάνει λογότυπα, τυπογραφία, χρωματικές παλέτες και άλλα σχεδιαστικά στοιχεία, που αντικατοπτρίζουν τις αξίες και την αποστολή του πολιτιστικού ιδρύματος, μπορεί να βοηθήσει στην προώθηση αυτών και να τους κάνει πιο αναγνωρίσιμους στο κοινό. «Χαρακτηριστικά παραδείγματα που έχει αξιοποιηθεί στον καλύτερο βαθμό η δύναμη της οπτικής επικοινωνίας είναι το Rijksmuseum στο Άμστερνταμ, η Serpentine Gallery του Λονδίνου, η Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος, που από το 2017 απέκτησε μια σύγχρονη και ελκυστική οπτική ταυτότητα και φυσικά η Λεβέντειος Πινακοθήκη στη Λευκωσία. Δεν είναι τυχαίο που μεγάλοι πολιτιστικοί οργανισμοί του εξωτερικού, εδώ και πολλά χρόνια επενδύουν στην οπτική τους ταυτότητα και αναζητούν μέσα από το design να προωθήσουν την τέχνη και τον πολιτισμό».

9+1 λόγοι

Κλείνοντας την κουβέντα μας τη ρωτώ για ποιους λόγους να παρακολουθήσει κάποιος το 9ο Graphic Stories; «Μιας και μιλάμε για το 9ο συνέδριο μπορώ να σου αναφέρω 9+1 λόγους!

Μάθετε από τους κορυφαίους ειδικούς που κάθε φορά απαρτίζουν το εκλεκτό πάνελ του συνεδρίου. Μείνετε ενημερωμένοι για τα νέα εργαλεία, τις τεχνικές και τάσεις και τις τελευταίες εξελίξεις του design. Ελάτε για να πάρετε έμπνευση από τους κορυφαίους σχεδιαστές του κόσμου και να προσεγγίσετε τη δουλειά σας από μια νέα προοπτική. Εκμεταλλευτείτε τις προοπτικές δικτύωσης που προσφέρει το Graphic Stories. Βελτιώστε τις δεξιότητές σας, παρακολουθώντας τις διαλέξεις και συμμετέχοντας σε κάποιο από τα εξειδικευμένα δημιουργικά εργαστήρια. Λάβετε ανατροφοδότηση για τη δουλειά σας από ειδικούς στον τομέα. Μάθετε από ένα ευρύ φάσμα διαφορετικών προοπτικών και προσεγγίσεων στην οπτική επικοινωνία και τη γραφιστική. Βρείτε νέους πελάτες, προβάλλοντας το έργο σας. Χτίστε το προσωπικό ή το εταιρικό σας brand και αυξήστε την προβολή σας. Και φυσικά διασκεδάστε!. Στο Graphic Stories θα γνωρίσετε νέους ανθρώπους, θα μάθετε νέα πράγματα και θα έχετε την ευκαιρία να εξερευνήσετε νέες ιδέες. Είναι ένας υπέροχος τρόπος να επαναφορτίσετε τη δημιουργικότητά σας και να επιστρέψετε στη δουλειά σας με ανανεωμένη ενέργεια» καταλήγει η Αγγελική, δίνοντάς μας εννιά λόγους για να πάμε στο 9ο Graphic Stories και είμαι βέβαιος πως στο τριήμερο του θα βρεθούν πολλοί περισσότεροι.

«Μέσω της δύναμης της οπτικής αφήγησης το design μπορεί να μεταφέρει πολιτιστικές πρακτικές, έθιμα και παραδόσεις με τρόπο ελκυστικό που είναι εύκολο να κατανοηθεί».

Πληροφορίες

9ο Graphic Stories, European University, Λευκωσία, 17-19 Μαρτίου. Περισσότερες πληροφορίες: www.graphicstories.org

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Επιμέλεια: **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ**

kouroupakisa@kathimerini.com.cy

Μπάλα στο Κέντρο

Η πρωτότυπη προσωρινή έκθεση «Μπάλα στο Κέντρο: Ποδόσφαιρο Ιστορία Λευκωσία» συνεχίζεται στο Λεβέντειο Δημοτικό Μουσείο Λευκωσίας, η οποία παρουσιάζει την ιστορία του ποδοσφαίρου με πυρήνα το «Κέντρο» την πρωτεύουσα του νησιού, τη Λευκωσία, από τις αρχές της αποικιοκρατίας μέχρι και το 1960. Το Μουσείο έχει προγραμματίσει σειρά διαλέξεων, μέσα από τις οποίες αναπτύσσονται γνωστές και άγνωστες ιστορικές πτυχές του κυπριακού ποδοσφαίρου. Με την πρώτη διάλεξη με θέμα Μπάλα στο Κέντρο: ιστορικές πτυχές του κυπριακού ποδοσφαίρου, 1878-1974 να έχει κερδίσει τις εντυπώσεις και να έχει καθηλώσει τους συμμετέχοντες, το Μουσείο ανακοινώνει τη διεξαγωγή της δεύτερης κατά σειρά διάλεξης, η οποία θα πραγματοποιηθεί την Τρίτη 21 Μαρτίου 2023, στις 19:00, στην Αίθουσα Προσωρινών Εκθέσεων του Λεβέντειου Δημοτικού Μουσείου Λευκωσίας. Συστήνεται η έγκαιρη κράτηση θέσεων για τη διάλεξη τηλεφωνικώς (+357 22661475) ή μέσω email (info@leventismuseum.org.cy).

Διάρκεια έκθεσης: έως 30 Απριλίου, Λεβέντειο Δημοτικό Μουσείο Λευκωσίας, Αίθουσα Προσωρινών Εκθέσεων.

Φωτιές, Μαργκερίτ Γιουρσενάρ

Η καινούργια παραγωγή «Φωτιές» του Θεάτρου Ανεμώνα, σε σκηνοθεσία Βαρνάβα Κυριαζή κάνει πρεμιέρα στη Λευκωσία στις 17 Μαρτίου και θα δοθεί περιορισμένος αριθμός παραστάσεων στη Λευκωσία μέχρι και την Κυριακή 9 Απριλίου. Η παράσταση του έργου είναι ελεύθερη διασκευή ή βασισμένη στο πρωτότυπο έργο «Feux» της Μαργκερίτ Γιουρσενάρ και αποτελεί μια εναλλακτική θεατρική πρόταση, αφού με τη δραματουργική επεξεργασία του Βαρνάβα Κυριαζή, δύο σημαντικά ποιητικά κείμενα μιας κορυφαίας λογοτεχνικής μορφής της Γαλλίας του εικοστού αιώνα, από το εμβληματικό βιβλίο «Φωτιές», γίνονται θεατρικά μονόπρακτα και δύο πυρακτωμένοι γυναικείοι θεατρικοί μονόλογοι που υμνούν τον έρωτα και το απόλυτό του, ερμηνεύονται από άντρες ηθοποιούς! Ηθοποιοί Βαρνάβας Κυριαζής, Κρις Σπύρου και Σεμέλη Κυριαζή.

Πληροφορίες/κρατήσεις τηλέφωνο 70007721.

Η καινούργια παραγωγή «Φωτιές» του Θεάτρου Ανεμώνα, σε σκηνοθεσία Βαρνάβα Κυριαζή είναι ελεύθερη διασκευή ή βασισμένη στο πρωτότυπο έργο «Feux» της Μαργκερίτ Γιουρσενάρ.

Στιγμές στο Μουσείο

Η σειρά εκδηλώσεων του Πολιτιστικού Ιδρύματος Τράπεζας Κύπρου Στιγμές στο Μουσείο συνεχίζει με τη δράση «Σχεδιάζω Ήχους στο Μουσείο», η οποία συνδυάζει διήμερο βιωματικό εργαστήριο εκπαιδευτικού χαρακτήρα και συναυλία, το Σάββατο 18 και την Κυριακή 19 Μαρτίου. Ένα μοναδικό και αλλιώτικο βιωματικό εργαστήριο με σκοπό τη γνωριμία με τις συλλογές των Μουσείων του ΠΤΚ. Οι συλλογές μετατρέπονται σε ηχητικές παλέτες και δημιουργούν γραφικές παρτιτούρες, μέσα από μία δημιουργική και πρακτική διαδικασία, με την οποία οι συμμετέχοντες θα δημιουργήσουν το δικό τους μουσικό έργο. Με αφετηρία τα εκθέματα των μουσειακών συλλογών (σύμβολα νομισμάτων, σχέδια αγγείων ή και σχήματα αγαλμάτων) και την ιδιαίτερη ιστορία τους, οι συμμετέχοντες θα έρθουν σε επαφή με την πρακτική της προετοιμασίας γραφικών παρτιτούρων και τεχνικές μουσικής σημειογραφίας που συνδυάζουν εικόνες, σύμβολα και ηχητικές πειραματισμό.

Δωρεάν συμμετοχή, με κράτηση απαραίτητη στο 22128175. Πολιτιστικό Ίδρυμα Τραπέζης Κύπρου, Φανερωμένης 86-90, Λευκωσία.

Η γκαλερί Stand in Line φιλοξενεί ατομική έκθεση της εικαστικού Μαρίας Γιαννακάκη.

Πώς να κρυφτείς απ' τα παιδιά;

Την Κυριακή 19 Μαρτίου, στο Dance House στη Λευκωσία, το Κέντρο Θεάτρου για Παιδιά και Νεαρά Άτομα - ASSITEJ Κύπρου, θα τιμήσει την Παγκόσμια Ημέρα Θεάτρου για Παιδιά και Νεαρά Άτομα με ένα πλούσιο πρόγραμμα δράσεων που περιλαμβάνει εργαστήρια και παραστάσεις για παιδιά και γονείς, καθώς και για εκπαιδευτικούς ή επαγγελματίες του χώρου. Το ολοήμερο πρόγραμμα των δράσεων θα περιλαμβάνει Διαδραστικό Εργαστήρι «Junk Puppets come to life», με τη Λένα Κάσιου. Εργαστήρι Δημιουργικής Κίνησης «Εκεί που συναντιούνται δυο γραμμές» με τις Ζωή Γιωργαλλή και Melissa Garcia Carro. Παράσταση «Με δυο παπούτσια από χαρτί» με τη Μαρίνα Κατσαρή και τον Γιάννη Κουτή. Εργαστήρι «Μαθηματικό θέατρο - Ήρθε ο καιρός οι τέχνες να διδάξουν μαθηματικά;» με τον Γιάννη Λαζάρου. Εργαστήρι «Έλα να γνωρίσουμε μαζί την παραδοσιακή μουσική» με την Κωνσταντίνα Ξενοφώντος και τον Χαράλαμπο Παντελή. Παράσταση Θεάτρου Σκιών «Κρυμμένος Θησαυρός»- Συγγραφέας-Ερμηνευτής: zel Seylani. Η συμμετοχή στα εργαστήρια θα είναι δωρεάν, ενώ η είσοδος στις παραστάσεις θα είναι μόνο 5 ευρώ. Η έγκαιρη κράτηση θέσεων είναι απαραίτητη, αφού ο αριθμός είναι περιορισμένος.

Πληροφορίες/Κρατήσεις: assitejcyprus.com | facebook/assitejcyprus και τηλέφωνο 70008242

Μ. Γιαννακάκη στη Stand in Line

Η γκαλερί Stand in Line φιλοξενεί ατομική έκθεση της εικαστικού Μαρίας Γιαννακάκη. Η Μαρία Γιαννακάκη γεννήθηκε στην Αθήνα το 1958 και φοίτησε στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών (1977-1982), όπου σπούδασε ζωγραφική με τον Π. Τέτση και ψηφιδωτό με τον Γ. Κολέφα. Έκανε μεταπτυχιακές σπουδές στην Κίνα (Ακαδημία Καλών Τεχνών της Hangzhou, 1983-1985) με κρατική υποτροφία, ειδικευόμενη στις τεχνικές της παραδοσιακής κινεζικής ζωγραφικής και στην καλλιγραφία. Η πρώτη της ατομική έκθεση πραγματοποιήθηκε στο Πεκίνο (1986, Beijing Artists' Gallery). Έργα της βρίσκονται σε μουσεία στην Ελλάδα και σε ιδιωτικές συλλογές στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Παράλληλα με τη ζωγραφική εικονογραφεί εκδόσεις και σχεδιάζει εξώφυλλα βιβλίων.

Η έκθεση θα διαρκέσει από 17 Μαρτίου μέχρι 4 Απριλίου 2023 και τα εγκαίνια θα πραγματοποιηθούν στην παρουσία της την Παρασκευή, 17 Μαρτίου 2023 στις 7 μ.μ. Γκαλερί Stand in Line Μετοχίου26Α, Άγιος Ανδρέας, Λευκωσία.

Λογοτεχνικά δωμάτια

Το ΜΙΤΟΣ παρουσιάζει την πρώτη εκδοχή του project «Επαναλήψεις, λογοτεχνικά δωμάτια» αφιερωμένη στις συγγραφείς Μαργαρίτα Καραπάνου και Μάτση Χατζηλαζάρου, σε μια ιδέα της Έλενας Αγαθοκλέους. Πρόκειται για οπτικοακουστική εγκατάσταση που εξετάζει τη μνήμη και την ιδιωτικότητα του χώρου, ενώ παράλληλα δημιουργείται μια νέα συνθήκη γνωριμίας με τις δύο συγγραφείς. Τα λογοτεχνικά δωμάτια εμπνέονται από το έργο «The Red Room – Child» (1994) της Γαλλίδας εικαστικού Λουίζ Μπουρζουά και για την κατασκευή τους έχουν συλλεχθεί πόρτες, πορτοπαράθυρα και επιφάνειες ερμαριών από μπάζα και skip, τα οποία επαναχρησιμοποιούνται. Τα δωμάτια για τη Μαργαρίτα Καραπάνου (πεζογράφος, 1946 - 2008) και τη Μάτση Χατζηλαζάρου (ποιήτρια 1914 - 1987) λειτουργούν ως μια 25' ατομική εμπειρία για τον θεατή.

Διάρκεια λογοτεχνικών δωματίων: 15 – 19 Μαρτίου. Ξυδάδικο, Γενεθλίου Μιτέλλα 34, Λεμεσός. Είσοδος: ελεύθερη. Κράτηση: Απαραίτητη η κράτηση θέσης στα τηλέφωνα 99985232, 97879793. Κατάλληλο για άτομα άνω των 16 χρονών.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»
Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: Δημητρης Λοττιδης • Σύμβουλος Εκδοσης: Αλκης Ανδρεου
Διευθύντρια: Μαρινα Οικονομιδου • Υπεύθυνος Υλης: Αποστολος Κουρουπακης • Υπεύθυνος Ατελιέ: Παντελης Δαμιανου

Νικόλαου Σαριπόλου 2, 2401 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: **Αλεξης Παπαχελας** ■ Διεύθυνση συντάξεως: **Κωστης Φαφουτης - Νωτης Παπαδοπουλος**

Εδειξε τον δρόμο στις τράπεζες για επιτόκια η ΚΕΔΙΠΕΣ

Αποφάσισε να προχωρήσει σε επιδότηση τόκων για αναδιαρθρωμένες πιστωτικές διευκολύνσεις σε συνεπείς δανειολήπτες

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

Τον δρόμο για υποστηρικτικές δράσεις για τους δανειολήπτες στο ασφυκτικό περιβάλλον αύξησης των επιτοκίων έδειξε η Κυπριακή Εταιρεία Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων (ΚΕΔΙΠΕΣ). Σε μια κίνηση που πέρασε από το Διοικητικό της Συμβούλιο, η ΚΕΔΙΠΕΣ αποφάσισε να προχωρήσει σε επιδότηση τόκων για αναδιαρθρωμένες πιστωτικές διευκολύνσεις οι οποίες φέρουν ως βασικό επιτόκιο, βασικό επιτόκιο Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, ως επιβράβευση των δανειοληπτών που τηρούν το πρόγραμμα αποπληρωμής των πιστωτικών διευκολύνσεών τους για το έτος 2023. Την ίδια ώρα, η ΚΕΔΙΠΕΣ δηλώνει πως, επεξεργάζεται

Όπως είναι σε θέση να γνωρίζει η «Κ», για αντίστοιχες πολιτικές σε δάνεια, όπως αυτά που εφάρμοσε η ΚΕΔΙΠΕΣ, οι τράπεζες δεν χρειάζονται να λάβουν κάποιου είδους έγκριση από τους επόπτες.

και άλλες δράσεις για να βοηθήσουν τους δανειολήπτες τους λόγω των ευρύτερων επιπτώσεων στον προϋπολογισμό των νοικοκυριών εξαιτίας του πληθωρισμού. Μέσα στο «μενού» των νέων μέτρων που εξετάζονται, ο Διευθύνων Σύμβουλος της ΚΕΔΙΠΕΣ Μάριος Παπαδόπουλος τόνισε κατά την παρουσίαση των οικονομικών αποτελεσμάτων του οργανισμού για το 2022 ότι γίνεται επεξεργασία μιας νέας τιμολόγησης για τις αναδιαρθρώσεις, καθώς και μια διαφοροποίηση βασικών επιτοκίων στο χαρτοφυλάκιο που βρίσκεται κάτω από την περίμετρο των δανείων προς εξεύρεση λύσης.

Όπως είναι σε θέση να γνωρίζει η «Κ», για αντίστοιχες πολιτικές σε δάνεια, όπως αυτά που εφάρμοσε η ΚΕΔΙΠΕΣ, οι τράπεζες δεν χρειάζονται να λάβουν κάποιου είδους έγκριση από τους επόπτες. Εάν θελήσουν λοιπόν να προχωρήσουν σε πολιτικές που θα βοηθούν τους δανειολήπτες σε αυτό το πρωτόγνωρο σκηνικό που υπάρχει, τότε οι εποπτικές αρχές δεν θα έχουν κάποια αντίρρηση εάν και εφόσον δεν παραβιάζουν κάποιο κανόνα που είναι αναγκασμένες να ακολουθούν. Ως γεγονός, ότι αποφασίσουν (αν αποφασίσουν ποτέ), δεν θα πρέπει να επηρεάζει αρνητικά τους ισολογισμούς τους, από εκεί και πέρα θα είναι βάσει του «προσώπου» που θέλουν να παρουσιάσουν στην κοινωνία.

Οι τράπεζες της Κύπρου έχουν βρεθεί με τεράστια αποθέματα ρευστότητας κατατεθειμένα σε κεντρικές τράπεζες, που ήταν βαρίδι από το 2015. Πλέον, έχει γυρίσει αντίστροφα και από τη μία κερδίζουν λόγω της αύξησης των επιτοκίων από τον δανεισμό που έχουν παραχωρήσει και από την άλλη κερδίζουν από αυτά τα χρήματα που είναι κατατεθειμένα στις Κεντρικές Τράπεζες. Στην ουσία, «βρέχει» χρήματα από τα χρήματα που είναι κατατεθειμένα στις Κεντρικές Τράπεζες, γι΄ αυτό και έχει ανοίξει η συζήτηση για να επιστρέψουν «κάτι» στους δανειολήπτες.

Αναφορικά με το τι ανακοίνωσε η ΚΕΔΙΠΕΣ την Τρίτη, η επιδότηση τόκων στους λογαριασμούς θα είναι τέτοια ώστε το συνολικό επιτόκιο χρέωσης κατά την εκάστοτε κεφαλαιοποίηση, για το έτος 2023, να είναι ίσο με 3,5% για στεγαστικά δάνεια και 4% για πιστωτικές διευκολύνσεις άλλων σκοπών. Σύμφωνα με τις πληροφορίες, για να τύχουν της επιδότησης, οι λογαριασμοί δεν θα πρέπει να παρουσιάζουν οποιεσδήποτε καθυστερήσεις κατά την ημερομηνία κεφαλαιοποίησης που προνοεί η σύμβασή τους (30/06/2023 ή/και 31/12/2023).

Οι επηρεαζόμενοι λογαριασμοί θα πιστωθούν με την επιδότηση τόκων με ξεχωριστή εγγραφή στον λογαριασμό, μετά την ημερομηνία κεφαλαιοποίησης που προνοεί η σύμβασή τους (με ημερομηνία αξίας την ημερομηνία κεφαλαιοποίησης). Η ΚΕΔΙΠΕΣ εξήγησε ότι, η πίστωση των τόκων στους εν λόγω λογαριασμούς, δεν μεταβάλλει την υποχρέωση των δανειοληπτών για τήρηση του προγράμματος αποπληρωμής τους και σε καμία περίπτωση θα θεωρείται ως προπληρωμή δόσης. Τόνισε δε, ότι, η επιδότηση δεν τυγχάνει εφαρμογής σε σχέση με τους λογαριασμούς με δάνεια που εμπίπτουν σε οποιοδήποτε σχέδιο του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών και σε δάνεια σε Δήμους.

Ο Οργανισμός επεξεργάζεται παράλληλα και άλλες δράσεις για να βοηθήσουν τους δανειολήπτες που πλήττονται από τον πληθωρισμό.

Ιδιοκτήτης ως ενοικιαστής

Σύμφωνα με τις άλλες πτυχές του Σχεδίου, δικαιούχοι είναι φυσικά πρόσωπα λήπτες συγκεκριμένων επιδομάτων, ενώ επίσης δικαιούχοι είναι οι επιλέξιμοι αλλά μη βιώσιμοι δανειολήπτες για ένταξη στο Σχέδιο Εστία και στο Σχέδιο Οικία. Σύμφωνα με το Σχέδιο, θα διενεργείται τεχνικός έλεγχος καταλληλόλητας και εκτίμηση της αξίας του ακινήτου, ενώ η τράπεζα ή η εταιρεία εξαγοράς πιστώσεων θα διαγράφει την πιστωτική διευκόλυνση που παραμένει μετά την αφαίρεση της τιμής απόκτησης του ακινήτου στον βαθμό που δεν καλύπτεται από άλλες εμπράγματες εξασφαλίσεις. Οι βασικές παράμετροι του Σχεδίου προνοούν πως, προηγείται η εξάλειψη επιβαρύνσεων επί της Κύριας Κατοικίας εντός προκαθορισμένων ποσοστών, ενώ η Κυπριακή Δημοκρατία καταβάλλει ενοίκιο στην ΚΕΔΙΠΕΣ ύψους 65 του αγοραίου ενοίκου. Ο ιδιοκτήτης γίνεται ενοικιαστής και η διάρκεια ενοικίασης είναι ίση με 14 έτη, ή εφ' όρου ζωής όπου ο ενοικιαστής είναι άνω των 65 ετών. Ο ενοικιαστής θα έχει δικαίωμα επαναγοράς της κατοικίας μετά την πάροδο 5 ετών και πριν την λήξη 14 ετών σε προκαθορισμένη τιμή η οποία αναγράφεται στη σύμβαση ενοικίασης. Τότε, η τιμή επαναγοράς θα λαμβάνει υπόψη διάφορες παραμέτρους (περιλαμβανομένων μεταβολών στις τιμές ακινήτων, εξόδων και πληρωμών ενοικίων) και θα παραμένει «ελκυστική».

Νίκησαν οι τράπεζες με 65%

Η ΚΕΔΙΠΕΣ θα είναι ο φορέας υλοποίησης του Σχεδίου Ενοικίου Έναντι Δόσης (mortgage to rent). Μέχρι τον Απρίλη θεωρείται βέβαιο πως θα μπορέσει να μπει σε εφαρμογή, καθώς η Κυπριακή Δημοκρατία είναι σε τελικές διαβουλεύσεις με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Ενώ είχε «οριστικοποιηθεί» πως η ΚΕΔΙΠΕΣ θα αποκτά την κύρια κατοικία και θα καταβάλλει προς την Τράπεζα ή την Εταιρεία Εξαγοράς Πιστώσεων (αναλόγως που ανήκει το ακίνητο) περί το 65% της αγοραίας αξίας της εξασφάλισής τους. Μέχρι και την αρχή του χρόνου, το ποσοστό αυτό ήταν στο 60% και από ότι αποδεικνύεται οι τράπεζες «πίεσαν» το ποσοστό αυτό να πάει «προς τα πάνω», φυσικά, προς όφελός τους.

Έτσι, οι τράπεζες και Εταιρείες Εξαγοράς Πιστώσεων θα ανακτήσουν το 65% της αγοραίας αξίας της εξασφάλισής τους, σε μια εξαιρετικά καλή τιμή ώστε να επιλύσουν ένα πολύ δύσκολο κομμάτι του χαρτοφυλακίου των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων τους, που μέχρι και οι ίδιες ενδεχομένως να το θεωρούσαν μέχρι πρότινος, «χαμένο».

Η ΚΕΔΙΠΕΣ βλέπει γενικότερα ως μία από τις προκλήσεις λειτουργίας της, τη διαχείριση του Σχεδίου Ενοικίου Έναντι Δόσης. Ο Οργανισμός θεωρεί ότι το σχέδιο «Ενοίκιο Έναντι Δόσης», το οποίο αφορά κυρίως δάνεια με εξασφάλιση πρώτης κατοικίας με αγοραία αξία μέχρι 250 χιλιάδες ευρώ, θα αποτελέσει σημαντικό μέτρο αντιμετώπισης αυτής της κατάστασης και θα επιφέρει μεγάλη ανακούφιση στους αποδεδειγμένα ευάλωτους συμπολίτες που αδυνατούν να αποπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους.

Η ΚΕΔΙΠΕΣ δήλωσε στο πλαίσιο παρουσίασης των αποτελεσμάτων της για το 2022 πως, συμμετέχει ενεργά στον σχεδιασμό και στην υλοποίηση του Σχεδίου το οποίο έχει εγκριθεί πρόσφατα και από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΚΕΔΙΠΕΣ και δήλωσε έτοιμη να αρχίσει τις διαδικασίες για την εφαρμογή του, μόλις υπάρξει η σχετική έγκριση από τις αρμόδιες ευρωπαϊκές και κρατικές αρχές.

GoGordian REAL ESTATE

Ακίνητα υψηλής απόδοσης

Price drop %

Go yield

Κτήριο μικτής χρήσης στη Λεωφόρο Αθαλάσσας, Λευκωσία

- Εξαιρετική τοποθεσία στην εμπορική Λεωφ. Αθαλάσσας στον Στρόβολο, ενός από τους κύριους εμπορικούς δρόμους της Λευκωσίας.
- Τετραώροφο κτήριο μικτής χρήσης με εσωτερικό εμβαδόν 945 τ.μ.
- Ενοικιασμένο κατάστημα με ημιώροφο στο ισόγειο.
- Διαμερίσματα στους επάνω ορόφους.
- Υπόγειος χώρος στάθμευσης.
- Κοντά σε δημόσιες υπηρεσίες, καταστήματα και ανέσεις.

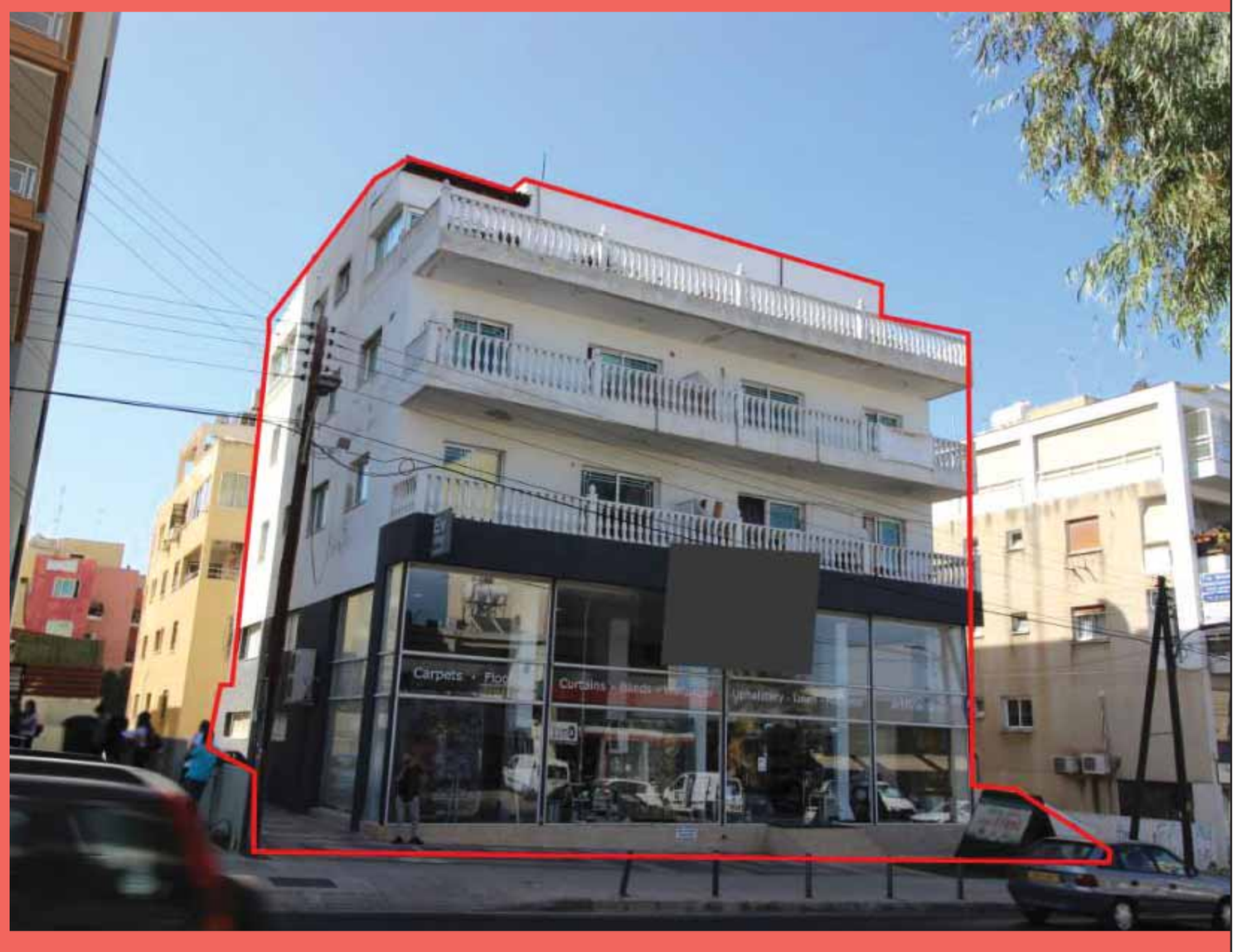

Ref: 7607

Η ιδανική επενδυτική ευκαιρία!

7777 5656
www.gogordian.com

από €990,000 τώρα €700,000

Επιτόκια, πληθωρισμός, η SVB και η Κύπρος

Το πρόβλημα της αμερικανικής τράπεζας, το MREL, οι δείκτες ορίων ρευστότητας LCR και η διασπορά των δανείων

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

Η εποπτεία των τραπεζών στην Ευρωζώνη μετά την τραπεζική κρίση του 2008, που ξεκίνησε από την Αμερική και έπληξε αρκετά κράτη στην Ευρώπη (μεταξύ αυτών και η Κύπρος), έγινε αυστηρή και δαπανηρή. Παρά την γκρίνια των κυπριακών τραπεζών για το αυστηρό -επί σειρά ετών- βλέμμα των εποπτών, φαίνεται πως εκ πρώτης όψεως δεν υπάρχουν επιπτώσεις σε κυπριακό επίπεδο από την κατάρρευση αμερικανικών τραπεζών που έχουν μεγάλη συγκέντρωση σε δανεισμό στις εταιρείες τεχνολογίας. Το «εκ πρώτης όψεως» υπογραμμίζεται, καθώς και το 2008 οι αδυναμίες του κυπριακού τραπεζικού τομέα δεν βγήκαν αμέσως στην επιφάνεια μετά την κατάρρευση της Lehman Brothers. Η κατάσταση εν έτη 2023 ωστόσο είναι διαφορετική σε σχέση με την εικόνα του 2013 για τις κυπριακές τράπεζες. Σύμφωνα με τα τελευταία συγκεντρωτικά στοιχεία της Κεντρικής

Από ότι φαίνεται η αύξηση των επιτοκίων δεν είναι η «κότα με τα χρυσά αυγά» για τις τράπεζες και κρύβουν προβλήματα.

Μεγάλη κουβέντα έχει γίνει ανά τα χρόνια για τα όρια συγκέντρωσης σε ένα συγκεκριμένο τομέα δανεισμού και στις προσπάθειες διασποράς κινδύνων.

Τράπεζας της Κύπρου για τις κυπριακές τράπεζες, ο δείκτης κοινών μετοχών κατηγορίας 1 ανερχόταν τον Σεπτέμβριο του 2022 στο 18%, σε σύγκριση με τον αντίστοιχο Ευρωπαϊκό δείκτη ύψους 15%. Παράλληλα, ο Κυπριακός τραπεζικός τομέας έχει αρκετά αποθέματα ρευστότητας, καθώς ο Δείκτης Κάλυψης Ρευστότητας (LCR), ανερχόταν τον Νοέμβριο του 2022 στο 320%, υπερβαίνοντας 3 φορές την ελάχιστη εποπτική απαίτηση του 100%. Ο Ευρωπαϊκός δείκτης ανέρχεται στο 162,5%. Και εκεί έγκειται το πρόβλημα της αμερικανικής SVB, ο δείκτης κάλυψης της ρευστότητάς της ήταν πολύ χαμηλός και δεν κατάφερε να ανταποκριθεί στην επιμονή των πελατών της για να λάβουν πίσω τα κεφάλαια που είχαν κατατεθειμένα.

Οι εταιρείες τεχνολογίας (startups) το τελευταίο διάστημα είχαν δυσκολίες από τη ραγδαία αλλαγή δεδομένων που έφεραν στο προσκήνιο οι συνεχείς αυξήσεις των επιτοκίων και ο πληθωρισμός. Έτσι, όταν άρχισαν να ζητούν τα κεφάλαιά τους από την τράπεζα, αυτή δεν είχε την απαραίτητη ρευστότητα για να τους τα δώσει. Επομένως, αναζητώντας νέους τρόπους για να βρει ρευστότητα, προχώρησε στην ρευστοποίηση κρατικών ομολόγων και ομολόγων που ήταν εξασφαλισμένα με υποθήκη. Η απότομη αύξηση των επιτοκίων όμως είχε ως αποτέλεσμα οι αποδόσεις τους να έχουν λάβει την ανιούσα.

Όταν όμως οι αποδόσεις των ομολόγων λαμβάνουν την ανιούσα, τότε οι τιμές τους λαμβάνουν την κατιούσα. Έτσι, όταν η SVB προχώρησε στη ρευστοποίηση των ομολόγων που διατηρούσε για να λάβει την απαραίτητη ρευστότητα που θα την παραχωρούσε στους πελάτες της, έγραψε στα «βιβλία» της ζημιές. Πλέον αναζητεί κεφάλαια κοντά στα 2 δισεκατομμύρια ευρώ για να καλύψει αυτή τη ζημιά. Οι αποσύρσεις κεφαλαίων κατά γενική ομολογία από πελάτες, (το είδαμε στην περίπτωση του Συνεργατισμού, το είδαμε και στην περίπτωση της RCB Bank στην Κύπρο) πιέζουν τις αποτιμήσεις και εξασθενούν τους ισολογισμούς των τραπεζών. Οι τράπεζες για να βρουν ρευστότητα θα πρέπει να πωλούν όποιες πηγές χρημάτων μπορούν να εξεύρουν (κρατικά ομόλογα π.χ.), με κίνδυνο να δημιουργηθούν πολλαπλάσια προβλήματα.

Πηγή κακών τα επιτόκια

Πλέον είναι ξεκάθαρο πως τα προβλήματα που έχουν προκύψει είναι απότοκο των απότομων και συνεχών αυξήσεων των επιτοκίων. Είναι ο «πυρήνας» του προβλήματος της ρευστότητας των «startups» και από ότι φαίνεται η αύξηση των επιτοκίων δεν είναι η «κότα με τα χρυσά αυγά» για τις τράπεζες. Οι τράπεζες στην Κύπρο βλέπουν με πολύ θετική ματιά την αύξηση των επιτοκίων, λέγοντας για κέρδη που τους έχουν ήδη έρθει ή και που θα έρθουν ακόμα περισσότερα, ανακοινώνοντας μερισματικές πολιτικές. Η αμερικανική SVB είναι το παράδειγμα που πρέπει να φέρει ξανά τις κυπριακές τράπεζες σε εγρήγορση και να δουν πέρα από τα κέρδη που προκύπτουν λόγω της κατατεθειμένης πλεονάζουσας ρευστότητας που έχουν στις κεντρικές τράπεζες. Η Κεντρική Τράπεζα εξάλλου επισημαίνει στο οικονομικό της δελτίο για το 2022 πως, τουλάχιστον στον βραχυπρόθεσμο ορίζοντα, βαίνοντας στο νέο επιτοκιακό περιβάλλον, οι τράπεζες αναμένεται να καταγράψουν αυξανόμενα κέρδη, τα οποία θα πρέπει να τύχουν σωστού και φρόνιμου χειρισμού. «Με την θέσπιση ολοκληρωμένων πολιτικών και διαδικασιών, οι τράπεζες θα πρέπει να παρακολουθούν στενά τα χαρτοφυλάκιά τους και να αναγνωρίσουν έγκαιρα προβλέψεις για να διασφαλιστούν τα αποθέματα κεφαλαίων τους σε περίπτωση όπου επιδεινωθεί η ποιότητα των χαρτοφυλακίων τους. Επιπρόσθετα, αποφάσεις που αφορούν τη διανομή μερισμάτων θα πρέπει να ληφθούν με φειδώ στη βάση ενός σωστά εμπεριστατωμένου κεφαλαιακού πλάνου το οποίο θα λαμβάνει επαρκώς υπόψιν το αβέβαιο οικονομικό περιβάλλον», σημειώνουν χαρακτηριστικά οι εγχώριοι εποπτες.

Διασπορά δανείων - κινδύνων

Οι Ευρωπαίοι εποπτες επισημαίνουν στις ευρωπαϊκές τράπεζες, άρα κατ' επέκταση και στις κυπριακές, πως ναι μεν λαμβάνεται υπόψη η πιστωτική πολιτική του κάθε πιστωτικού ιδρύματος, ωστόσο θα πρέπει βάσει αυτού να είναι έτοιμες για ανάλογη ανάληψη κινδύνων. Συγχρόνως, μεγάλη κουβέντα έχει γίνει ανά τα χρόνια για τα όρια συγκέντρωσης σε ένα συγκεκριμένο τομέα δανεισμού και στις προσπάθειες διασποράς κινδύνων. Το παράδειγμα της αμερικανικής SVB δείχνει πως, η συγκέντρωση μίας τράπεζας σε ένα συγκεκριμένο τομέα δανεισμού, όπως τις εταιρείες τεχνολογίας (startups) στην προκειμένη περίπτωση και στην επένδυση σε κρατικά ομόλογα, κρύβει πολλούς κινδύνους. Η διασπορά του δανειστικού χαρτοφυλακίου και επενδύσεων είναι «σημείο κλειδί» για τις τράπεζες, ώστε εάν προκύψει πρόβλημα σε ένα τομέα, να μην υπάρξουν μεγάλες επιπτώσεις σε όλη την τράπεζα. Υπενθυμίζεται πως, μεγάλη συγκέντρωση δανειακού χαρτοφυλακίου υπήρχε από το 2003 μέχρι και το 2013 στην Κύπρο, που δάνειζαν οι τράπεζες κυρίως σε «ντιβέλοπερς» και σε δανειολήπτες για σκοπούς «real estate». Επίσης είχαν επενδύσει σε κρατικά ομόλογα -ελληνικά σε εκείνη την περίπτωση- και η οικονομική κατάσταση της Ελλάδας έδρασε καθοριστικά στην όλη κατάσταση της τραπεζικής κυπριακής κρίσης του 2013.

Tier1, Tier2 και MREL

Οι κυπριακές τράπεζες έχουν μπει για τα καλά στον χορό εκδόσεων ομολόγων, είτε πρωτοβάθμιου κεφαλαίου, είτε δευτεροβάθμιου, είτε τύπου MREL που σκοπός είναι να λειτουργήσουν κάτω από το πλαίσιο χρεωκοπιών. Το καλοκαίρι του 2022 η Ελληνική Τράπεζα είχε βγει με ομόλογο Υψηλής Εξοφλητικής Προτεραιότητας (Senior Preferred) MREL, ύψους 100 εκατ. με σταθερό ετήσιο επιτόκιο ύψους 9%. Η Τράπεζα Κύπρου είχε προχωρήσει σε έκδοση ομολόγου τον Ιούνιο του 2021 ύψους 300 εκατ. ευρώ και με επιτόκιο 2,5%. Και τα δύο πληρούν τα κριτήρια για την ελάχιστη απαίτηση ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (MREL). Στο πλαίσιο της Οδηγίας για Ανάκαμψη και Εξυγίανση Πιστωτικών Ιδρυμάτων και Επιχειρήσεων (BRRD), είναι ομόλογα τα οποία καλούνται να εκδώσουν όλες οι τράπεζες στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Είναι ομόλογα που θα «κουρευτούν» αν μια τράπεζα μπει σε «εξυγίανση», παρέχοντας δικλείδες ασφαλείας στους καταθέτες.

Γιατί διαφέρουν οι ελληνικές τράπεζες από την SVB

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

«Δεν βλέπουμε επιπτώσεις από την SVB στις τράπεζες της Ευρωζώνης και φυσικά τις ελληνικές», υπογραμμίζει με δήλωσή του στην «Κ» ο διοικητής της ΤτΕ Γιάννης Στουρνάρας, σημειώνοντας ότι η SVB «αποτελεί μια ιδιάζουσα περίπτωση», το μοντέλο λειτουργίας της οποίας δεν συναντάται στην Ευρώπη. Αναφερόμενος στις αμερικανικές αρχές, οι οποίες έσπευσαν να διασφαλίσουν τους καταθέτες παρά το γεγονός ότι οι καταθέσεις της SVB βρίσκονταν εκτός των ορίων εγγύησης των καταθέσεων (όπως αυτές ισχύουν σε Ε.Ε. και ΗΠΑ), ο κ. Στουρνάρας επισημαίνει ότι «η αντίδραση ήταν ταχύτατη και αποτελεσματική προκειμένου να εκμηδενίσουν την όποια πιθανότητα δημιουργίας πανικού». Καθησυχαστικές για τις επιπτώσεις που μπορεί να έχουν στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα περιπτώσεις παρόμοιων χρεοκοπιών είναι και οι εκτιμήσεις από τραπεζικές πηγές στη χώρα μας, εξηγώντας ότι η SVB είναι μια μη συστημική τράπεζα των ΗΠΑ με μια πολύ ιδιαίτερη και μοναδική δομή του ισολογισμού της, επικεντρωμένη σε νεοφυείς επιχειρήσεις τε-

Το μοντέλο λειτουργίας της SVB δεν συναντάται στην Ευρώπη.

Δεν βλέπουμε επιπτώσεις από την SVB υπογραμμίζει στην «Κ» ο διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος Γιάννης Στουρνάρας.

χνολογίας, επιχειρηματικά κεφάλαια και ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια, τη στιγμή που η συντριπτική πλειοψηφία της καταθετικής της βάσης (περίπου 87%) βρισκόταν εκτός των ορίων εγγύησης των καταθέσεων. «Οι πιθανότητες να συμβεί ένα παρόμοιο φαινόμενο στην Ευρώπη είναι εξαιρετικά χαμηλές για μια σειρά από λόγους που έχουν να κάνουν με το γεγονός ότι το μοντέλο λειτουργίας των ευρωπαϊκών και φυσικά και των ελληνικών τραπεζών είναι τελείως διαφορετικό από άποψη δομικών χαρακτηριστικών, αλλά και για λόγους που έχουν να κάνουν με το εποπτικό και θεσμικό πλαίσιο», εξηγεί στην «Κ» ο διευθύνων σύμβουλος του ομίλου Eurobank Φωκίων Καραβίας.

Εξειδικευμένη τράπεζα

Πρώτον, η SVB ήταν μια εξειδικευμένη τράπεζα που είχε συγκεκριμένες τραπεζικές εργασίες συνδεδεμένες με τα venture capital και άρα είχε πολύ εστιασμένους κινδύνους στον ισολογισμό της, σε αντίθεση με τις ελληνικές τράπεζες που, όπως σημειώνει ο κ. Καραβίας, «έχουν διαφοροποιημένη δραστηριότητα σε πολλούς κλάδους της τραπεζικής, όπως η λιανική και η επιχειρηματική πίστη προς μεγάλες, μικρομεσαίες ή μικρές επιχειρήσεις».

Το ποσοστό ομολόγων

Δεύτερον, το ποσοστό ομολόγων σε σχέση με τις καταθέσεις της που έχει μια ελληνική τράπεζα είναι γύρω στο 15% σε σχέση με το 80% που ήταν το αντίστοιχο ποσοστό της SVB. Εκτός από τη συντηρητική έκθεση σε κρατικούς τίτλους που έχουν οι ελληνικές τράπεζες, ο ισολογισμός τους προστατεύεται μέσω κανόνων αντιστάθμισης κινδύνου (hedging) που εφαρμόζουν στο χαρτοφυλάκιο ομολόγων. Πρόκειται για μια δυνατότητα που δίνουν τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (IFRS) που εφαρμόζονται από τις ευρωπαϊκές τράπεζες σε αντίθεση με τα αμερικανικά λογιστικά πρότυπα (GAAP), τα οποία δεν επιτρέπουν την εφαρμογή κανόνων αντιστάθμισης για το χαρτοφυλάκιο των ομολόγων που διακρατούνται έως τη λήξη τους (held to maturity) σε μη συστημικές τράπεζες. Να σημειωθεί ότι ως μη συστημική τράπεζα, η SVB εξαιρούνταν από συγκεκριμένους ρυθμιστικούς περιορισμούς αναφορικά με τη ρευστότητα, τον επιτοκιακό κίνδυνο και τα κεφάλαια.

Τακτικά stress tests

Τρίτον, οι εμπορικές συστημικές τράπεζες στην Ευρώπη οφείλουν να ακολουθούν πολύ συγκεκριμένες κατευθυντήριες γραμμές, ενώ υποβάλλονται σε τακτικά stress tests γύρω από τη δομή του ισολογισμού τους όσον αφορά τις εκροές ρευστότητας και καταθέσεων, τον κίνδυνο επιτοκίου και τα εποπτικά κεφάλαια. Εχουν, επίσης, σημαντικά διαφορετική καταθετική βάση και σύνθεση περιουσιακών στοιχείων. Ειδικά οι ελληνικές συστημικές τράπεζες έχουν μια ισχυρή διαφοροποιημένη καταθετική βάση λιανικής, με τη συντριπτική πλειοψηφία των καταθέσεων να είναι εντός των ορίων εγγύησης, που διαμορφώνεται στις 100.000 ευρώ ανά καταθέτη και ανά πιστωτικό ίδρυμα ανεξάρτητα από τον αριθμό των λογαριασμών. Ο δείκτης δανείων προς καταθέσεις των ελληνικών τραπεζών είναι σχετικά χαμηλός και σύμφωνα με στοιχεία της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, διαμορφώνεται κοντά στο 61% και αποτελεί έναν από τους πιο υγιείς δείκτες στην Ε.Ε. Την ίδια στιγμή, τα χαρτοφυλάκια δανείων των ελληνικών τραπεζών είναι κυρίως σε κυμαινόμενο επιτόκιο, ενώ αντίστοιχα σε κυμαινόμενο επιτόκιο υπόκεινται και οι καταθέσεις, τα επιτόκια των οποίων αναπροσαρμόζονται ανάλογα με την πολιτική της ΕΚΤ. Με τον τρόπο αυτό ο δομικός τους ισολογισμός είναι πολύ πιο ισορροπημένος σε σχέση με αυτόν της SVB που είχε καταθέσεις με κυμαινόμενο επιτόκιο από τη μία και στοιχεία σταθερού εισοδήματος (fixed assets) από την άλλη. Ετσι, από την πλευρά του ενεργητικού της, η SVB κατείχε σημαντικό όγκο επενδύσεων με χαρακτηριστικά που δεν ταίριαζαν με το προφίλ ρευστότητας και επιτοκίου των καταθετών τους.

Μηχανισμός ρευστότητας

Τέταρτος και εξίσου σημαντικός παράγοντας είναι το γεγονός ότι η ΕΚΤ έχει ήδη δοκιμασμένους θεσμούς για να παρέχει ρευστότητα στο τραπεζικό σύστημα. Πρόκειται για τον μηχανισμό ELA (Emergency Liquidity Assistance), χάρη στον οποίο, όπως επισημαίνει ο επικεφαλής της Eurobank, «οι ελληνικές τράπεζες διατήρησαν τη ρευστότητά τους παρά τη μαζική φυγή καταθέσεων την περίοδο της κρίσης». Ως αποτέλεσμα, το ευρωπαϊκό τραπεζικό σύστημα μπορεί να αντιμετωπίσει ακόμα και ακραίες συνθήκες από πλευράς σεναρίων ρευστότητας.

Αυξήσεις επιτοκίων

Η κατάρρευση της Silicon Valley Bank και οι κραδασμοί που έχει προκαλέσει στο τραπεζικό σύστημα των ΗΠΑ και στις αγορές στις δύο πλευρές του Ατλαντικού αναμένεται να επηρεάσουν τις αποφάσεις των δύο κεντρικών τραπεζών στις επικείμενες συνεδριάσεις τους. Αξιωματούχοι προσκείμενοι στους κόλπους της ΕΚΤ προεξοφλούν πως θα αντιμετωπίσουν ισχυρές αντιδράσεις όσα από τα στελέχη της ταχθούν υπέρ νέων επιθετικών αυξήσεων των επιτοκίων.
Οσον αφορά τη Federal Reserve, που συνεδριάζει στις 22 Μαρτίου και θεωρείτο πλέον βέβαιο ότι θα προχωρούσε σε νέα σημαντική αύξηση επιτοκίων, η Goldman Sachs εκτιμά τώρα ότι θα το αποφύγει και θα επικαλεστεί τις «δύσκολες συνθήκες που παρουσιάστηκαν προσφάτως» στον χρηματοπιστωτικό τομέα. Σύμφωνα με το CNN, στη Γουόλ Στριτ τείνει να επικρατήσει η άποψη ότι η στάση της Fed ευθύνεται έως ένα βαθμό για τις πτωχεύσεις αμερικανικών τραπεζών, καθώς προχώρησε σε επιθετικές αυξήσεις επιτοκίων με αποτέλεσμα να οδηγήσει σε πτώση τις τιμές των ομολόγων που βρίσκονταν στα χαρτοφυλάκιά τους και να προκαλέσει ύφεση.

ΑΡΘΡΟ / *Του* **ΤΖΟΝ ΦΟΛΕΪ / REUTERS BREAKINGVIEWS**

Ελαστικοποίηση των κανόνων μπροστά στην απειλή του ντόμινο

Οι μεγαλύτερες τράπεζες των ΗΠΑ είναι τόσο προσκολλημένες στη γραφειοκρατία που ακόμη κι αν προσπαθούσαν δεν θα μπορούσαν από μόνες τους να προξενήσουν κρίση. Τι συμβαίνει, όμως, όταν μιλάμε για τη 16η μεγαλύτερη τράπεζα; Η κατάρρευση της Silicon Valley Bank υποχρέωσε τη Fed να παρέμβει το Σαββατοκύριακο μαζί με το υπουργείο Οικονομικών και την Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Ασφάλισης Καταθέσεων (FDIC). Θέλησαν να καθησυχάσουν τους καταθέτες του χρηματοπιστωτικού ιδρύματος, που θεωρείται μεσαίου μεγέθους, και έθεσαν σε κίνηση έναν νέο μηχανισμό

Εάν οι καταθέτες πιστεύουν ότι θα διασωθούν άνευ όρων, δεν χρειάζεται να προβούν σε μαζικές αναλήψεις.

για να διευκολύνουν τη χρηματοδότηση αναφορικά με τράπεζες που δεν είχαν μετρητά. Στην πορεία έκλεισαν έναν ακόμη χρηματοπιστωτικό όμιλο, τη νεοϋορκέζικη Signature Bank. Το διττό σχέδιο συνδράμει στην επίλυση του προβλήματος της SVB και της Signature, αλλά επίσης καθησυχάζει τους νευρικούς καταθέτες ότι οι λοιποί τραπεζικοί όμιλοι είναι ασφαλείς. Πρώτον, η FDIC θα αποζημιώσει όλους τους καταθέτες των δύο τραπεζών, όχι μόνο εκείνους των οποίων τα υπόλοιπα είναι εντός του εγγυημένου ορίου των 250.000 δολαρίων. Σε περίπτωση που τα περιουσιακά στοιχεία της τράπεζας, μετά μια πώλησή τους, υστερούν σε αξία από εκείνη των καταθέσεων, αυτό το κόστος θα επιμερισθεί σε όλες τις ασφαλισμένες στην FDIC τράπεζες. Είναι ανορθόδοξο αλλά απαραίτητο. Η αποτυχία της SVB, η οποία άφησε επιχειρήσεις όπως η εταιρεία κρυπτογράφησης νομισμάτων Circel να μην έχουν πρόσβαση στα μετρητά τους, είχε στείλει ένα ηχηρό μήνυμα ότι οι μεγάλες καταθέσεις δεν είναι ασφαλείς σε μικρότερες τράπεζες. Χωρίς μια σιωπηρή εγγύηση για όλους, η Δευτέρα θα μπορούσε να είχε φέρει νέες τραπεζικές εκκρεμότητες.

Δεύτερον, η Fed θα αρχίσει να δανείζει τις τράπεζες έναντι ορισμένων επενδύσεων που κατέχουν, αλλά με βάση την ονομαστική αξία των τίτλων και όχι τις τιμές αγοράς τους. Με άλλα λόγια, οι τράπεζες που πρέπει να αντλήσουν μετρητά δεν θα χρειαστεί να πωλήσουν ομόλογα ή τίτλους με κρατική εγγύηση έχοντας ζημία, όπως έκανε η SVB, εφόσον βρίσκονται σε μια λογική κατάσταση. Και πάλι, είναι μια απόκλιση του κανόνα. Η Fed συνήθως εφαρμόζει ένα «κούρεμα» σε περιουσιακά στοιχεία, έναντι των οποίων θέλουν να δανειστούν οι τράπεζες μέσω του υφιστάμενου μηχανισμού της. Κι ενώ το νέο πρόγραμμα τραπεζικής χρηματοδότησης με κόστος περίπου 5% είναι πολύ υψηλότερο από το σχεδόν τίποτα που πληρώνουν οι τράπεζες για τις περισσότερες από τις καταθέσεις τους, ταυτόχρονα δεν έχει τιμωρητικό χαρακτήρα.

Οπως πάντα, τα μέτρα κατά της κρίσης είναι εκεί για να τα δούμε και όχι να τα χρησιμοποιήσουμε. Εάν οι καταθέτες πιστεύουν ότι θα διασωθούν άνευ όρων, δεν χρειάζεται να προβούν σε μαζικές αναλήψεις. Οπότε, εφόσον δεν συμβεί αυτό, η τράπεζα δεν θα χρειαστεί να πωλήσει περιουσιακά στοιχεία βιαστικά.

Ανοίγουν πόρτα στην ηλεκτροκίνηση τα πρατήρια πετρελαιοειδών

Αρχισε η υλοποίηση πλάνων εγκατάστασης φορτιστών στο υφιστάμενο δίκτυο καυσίμων

Οι επενδύσεις στο πεδίο των υπηρεσιών για την ηλεκτροκίνηση ενισχύονται ως ένα βαθμό και μέσω του σχεδίου χορηγιών του υπουργείου Μεταφορών ύψους €3,7 εκατ.

ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ

Τον προηγούμενο μήνα, η εταιρεία Petrolina Holdings Public ανακοίνωσε την εγκατάσταση του πρώτου υπερσύγχρονου φορτιστή ταχείας φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων, στο πρατήριο της στην περιοχή ΓΣΖ στη Λάρνακα. Έκανε παράλληλα ξεκάθαρο τον στόχο της για ανάπτυξη ολοκληρωμένου δικτύου σημείων επαναφόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων εντός του 2023, με φορτιστές υπερταχείας και ταχείας φόρτισης σε όλες τις επαρχίες. Στην εποχή της ηλεκτροκίνησης στρέφεται σταδιακά ακόμα περί τα τέλη του 2023. Το σχέδιο προνοεί χρηματοδότηση σε ποσοστό 50% της ολικής δαπάνης, με μέγιστο ποσό χρηματοδότησης ανάλογα με τη μέγιστη ισχύ εξόδου του φορτιστή. Σημειώνεται ότι σημεία φόρτισης τα οποία θα εγκατασταθούν σε ορεινές περιοχές, θα λαμβάνουν αυξημένο ποσοστό χορήγιας μέχρι 55%, με τα ανώτατα όρια χρηματοδότησης να παραμένουν ως έχουν. Δικαιούχοι του σχεδίου είναι φυσικά και νομικά πρόσωπα (Εταιρείες, Σωματεία, Ιδρύματα), Μη Κυβερνητικοί Οργανισμοί, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, Αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης που είναι ιδιοκτήτες ή ενοικιαστές «χώρου στάθμευσης για δημόσια χρήση» και δραστηριοποιούνται σε περιοχές που είναι υπό τον έλεγχο της Κυπριακής Δημοκρατίας. Τα επιλέξιμα σημεία εγκαταστάσης είναι, μεταξύ άλλων, χώροι στάθμευσης για δημόσια χρήση, δημοτικοί και κοινοτικοί χώροι στάθμευσης, ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης για το κοινό, χώροι πρατηρίων πετρελαιοειδών, χώροι σταθμών επαναφόρτισης. Ο κάθε δικαιούχος δύναται να λάβει χορηγία για τέσσερις σταθμούς επαναφόρτισης, ανά επαρχία, με μέγιστο αριθμό τους δεκαπέντε σε όλη την Κύπρο, με εξαίρεση τις τοπικές αρχές οι οποίες μπορούν να λάβουν χορηγία για να τοποθετήσουν μέχρι και οκτώ σταθμούς εντός της επικράτειάς τους.

Για τους δύο πρώτους μήνες του 2023, οι εγγραφές ηλεκτρικών οχημάτων ανέρχονται σε μόλις 2,44% των συνολικών εγγραφών.

μία εταιρεία πετρελαιοειδών -η Coral- η οποία ετοιμάζεται για επενδύσεις σε αυτόν τον τομέα. Ήδη έχει εκφράσει εμπράκτως την πρόθεσή της, αφού ετοιμάζεται να επενδύσει 650 χιλιάδες για δημιουργία πρατήριου καυσίμων το οποίο θα περιλαμβάνει και χώρο φόρτισης ηλεκτρικών αυτοκινήτων, στην οδό Περικλέους στον Στρόβολο, και είναι σε διαδικασία εκπόνησης μελέτης εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Το κόστος του έργου υπολογίζεται στις 650 χιλιάδες ευρώ, ενώ η περίοδος κατασκευής του υπολογίζεται σε 2,5-3 μήνες, μετά την εξασφάλιση των αδειών. Στο πλαίσιο της επένδυσης στην παροχή υπηρεσιών ηλεκτροκίνησης, ο country manager της εταιρείας Μιχάλης Φωτιάδης, δήλωσε στην «Κ» ότι «το 2023 είναι η χρονιά κατά την οποία θα επενδύσουμε στους ηλεκτρικούς φορτιστές, στο μεγαλύτερο μέρος του δικτύου μας». Με βάση αυτό το πλάνο, η εταιρεία σχεδιάζει να βάλει φορτιστές εντός Λευκωσίας και Στροβόλου και όλων των μεγάλων πόλεων της Κύπρου μέσω των πρατηρίων της εταιρείας, ενώ μέσα στα επόμενα δύο χρόνια αναμένεται να εγκατασταθούν φορτιστές σε 25 σημεία φόρτισης.

Ασφαλώς, βήματα προς αυτήν την κατεύθυνση αναμένεται ότι θα ανακοινωθούν και από τις υπόλοιπες εταιρείες πετρελαιοειδών το επόμενο διάστημα. Σύμφωνα με πηγές από την εταιρεία Ελληνικά Πετρέλαια, προγραμματίζεται εγκατάσταση φορτιστών για κάλυψη αναγκών ανεφοδιασμού ηλεκτρικών αυτοκινήτων σε αριθμό πρατηρίων του δικτύου της εταιρείας.

Επιδότηση €3,7 εκατ.

Οι επενδύσεις στο πεδίο των υπηρεσιών για την ηλεκτροκίνηση ενισχύονται ως ένα βαθμό και μέσω του σχεδίου χορηγιών του υπουργείου Μεταφορών Επικοινωνιών και Έργων για την εγκατάσταση 1000 σημείων επαναφόρτισης ηλεκτροκίνητων οχημάτων «Ηλεκτροκίνηση με τα 1000». Πρόκειται για σχέδιο το οποίο θα υλοποιηθεί σε δύο φάσεις και έχει συνολικό προϋπολογισμό τα €3,7 εκατ. (€1,85 εκατ. η κάθε φάση). Η περίοδος υποβολής αιτήσεων για την 1η φάση πήρε παράταση μέχρι τις 30 Απριλίου, ενώ η 2η θα προκηρυχθεί

Με αργούς ρυθμούς

Τώρα, όσον αφορά την αύξηση μεριδίου της ηλεκτροκίνησης στην κυπριακή αγορά, αποδεικνύεται ότι είναι δύσκολο στοίχημα. Θεωρείται βέβαιο ότι με την ύπαρξη σταθμών φόρτισης, τόσο ιδιωτικών όσο και δημόσιων, το ενδιαφέρον θα αυξηθεί τα επόμενα χρόνια, με στόχο η ηλεκτροκίνηση να καταλαμβάνει το 25% των νέων εγγραφών οχημάτων μέχρι το 2030. Ωστόσο, η στροφή των καταναλωτών από τα συμβατικά προς τα ηλεκτρικά οχήματα γίνεται με αργούς ρυθμούς, κάτι που αποδίδεται, πέραν του κόστους αγοράς, στην απουσία ικανοποιητικού δικτύου παροχών φόρτισης και συντήρησης ηλεκτροκίνητων. Σύμφωνα με στοιχεία της στατιστικής υπηρεσίας, για τους δύο πρώτους μήνες του έτους, οι εγγραφές ηλεκτρικών οχημάτων ανέρχονται σε μόλις 2,44% των συνολικών εγγραφών. Συγκεκριμένα, ο συνολικός αριθμός εγγραφών ηλεκτρικών οχημάτων ανέρχεται σε 145 (και των υβριδικών σε 1327), με το σύνολο των εγγραφών οχημάτων να ανέρχεται στις 5.923. Από τις 145 εγγραφές ηλεκτρικών, η συντριπτική πλειοψηφία -127 από τα 145- είναι καινούργια οχήματα, ενώ τα 18 είναι μεταχειρισμένα. Τα 119 είναι για ιδιωτική χρήση, ένα ταξί και πέντε αυτοκίνητα ενοικίασης. Τα 19 πρόκειται για μοτοποδήλατα. Για όλο το 2022 οι εγγραφές των ηλεκτρικών οχημάτων ενισχύθηκαν σε κάποιο βαθμό, λόγω και του προγράμματος επιδότησης ηλεκτροκίνησης, και ανήλθαν στις 739 (33.795 εγγραφές συνολικά), εκ των οποίων οι 512 αφορούσαν ιδιωτικά επιβατικά αυτοκίνητα. Οι εγγραφές ηλεκτρικών οχημάτων για το 2021 ανήλθαν σε μόλις 308 (34.716 συνολικά) και οι εγγραφές υβριδικών σε 4.556.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Των **ΓΙΟΡΟΥΚ ΜΠΑΧΤΣΕΛΙ** και **NAOMI POBNIK / REUTERS**

Αντίστροφη μέτρηση για μείωση του πληθωρισμού

Δύο χρόνια αφότου ο πληθωρισμός ξεκίνησε την ταχεία άνοδό του, οι επενδυτές, οι οικονομολόγοι και οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής παραμένουν διχασμένοι ως προς την πορεία που ακολουθεί. Ναι, ο συνολικός πληθωρισμός στις μεγάλες ανεπτυγμένες οικονομίες έχει υποχωρήσει από τα υψηλά πολλών δεκαετιών, οι πληθωριστικές πιέσεις από τον κορωνοϊό εξασθενούν και η κρίση φυσικού αερίου στην Ευρώπη έχει αποκλιμακωθεί. Ωστόσο, οι αγορές εργασίας είναι ανελαστικές και οι πιέσεις στις τιμές, εξαιρουμένων της ασταθούς ενέργειας και των τροφίμων, παραμένουν αυξημένες. Το διακύβευμα είναι υψηλό για τους υπευθύνους χάραξης πολιτικής και τους εμπόρους, οι οποίοι έχουν επανειλημμένως ταλανισθεί από τον πληθωρισμό.

Με τις τιμές φυσικού αερίου στην Ευρώπη στα χαμηλότερα επίπεδα από τον Αύγουστο του 2021 και μειωμένες κατά 85% από την αποκορύφωσή τους το 2022, ο πληθωρισμός στην Ευρωζώνη δεν είναι πλέον διψήφιος. Το άνοιγμα της Κίνας έχει ενισχύσει τις τιμές του πετρελαίου. Αλλά, όντας το πετρέλαιο τύπου Brent στα 83 δολάρια

Οι παράγοντες που επηρεάζουν την πορεία των τιμών εμφανίζουν συνολικά το τελευταίο διάστημα αξιοσημείωτη βελτίωση.

το βαρέλι, εξακολουθεί να είναι μειωμένο κατά 40% από τα 139 δολάρια αμέσως μετά την εισβολή στην Ουκρανία.

Οι διαταραχές της εφοδιαστικής αλυσίδας που προκλήθηκαν από τον κορωνοϊό και τον πόλεμο στην Ουκρανία, βασικούς παράγοντες του αυξανόμενου πληθωρισμού, έχουν αμβλυνθεί απότομα. Ενας δείκτης της Ομοσπονδιακής Τράπεζας της Νέας Υόρκης (Fed N. Υόρκης) υποδηλώνει ότι οι παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού έχουν «επιστρέψει στο φυσιολογικό», καθώς οι πιέσεις είναι οι χαμηλότερες από ό,τι πριν από την πανδημία, με την επανεκκίνηση της Κίνας, που απέσυρε τους αυστηρούς περιορισμούς του ιού ως τελευταίο μοχλό βελτίωσης. Ο προϊστάμενος οικονομολόγος της Oxford Economics, Ανταμ Σλέιτερ, σημειώνει ότι αυτός ο δείκτης της Fed προηγείται του πληθωρισμού στις οικονομίες της Ομάδας των Επτά κατά περίπου 12 μήνες. Αυτό σημαίνει ότι ο βασικός πληθωρισμός τους, εξαιρουμένων των τροφίμων και της ενέργειας, θα μπορούσε να μειωθεί σε περίπου 2,5% μέχρι το τέλος του έτους και κάτω από 2% στις αρχές του 2024, όπως ο ίδιος εκτιμά.

Τέλος, αναφορικά με την αγορά εργασίας, ο δείκτης κόστους απασχόλησης, που παρακολουθεί η Fed, επιβραδύνεται και σημείωσε τη μικρότερη άνοδο του τελευταίου έτους το τέταρτο τρίμηνο. «Εάν πρόκειται για μια ισχυρά αναπτυσσόμενη οικονομία, όπου η ζήτηση για εργαζομένους υπερβαίνει κατά πολύ την προσφορά, θα περίμενε κανείς να δει αυτούς τους μισθούς και το κόστος απασχόλησης να αυξάνονται», δήλωσε, τέλος, ο επικεφαλής διεθνής οικονομολόγος της ING Τζέιμς Νάιτλι. Οι πραγματικοί μισθοί στην Ιαπωνία μειώθηκαν περισσότερο από ποτέ σε σχεδόν εννέα χρόνια τον Ιανουάριο, ενώ στην Ιταλία αυξήθηκαν μόλις 1,1% το 2022 έναντι μέσου πληθωρισμού 8,7%.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του **ΚΑΛΟΥΜ ΠΙΚΕΡΙΝΓΚ***

Σε τροχιά ήπιας ύφεσης η Βρετανία

Αν και το Ηνωμένο Βασίλειο φαίνεται πιθανό να συνεχίσει να έχει χαμηλότερες επιδόσεις σε σύγκριση με άλλες μεγάλες προηγμένες οικονομίες το 2023, το ισοζύγιο των δεδομένων από την αρχή του έτους έχει αποδειχθεί λίγο καλύτερο από το αναμενόμενο. Το πρόσθετο πλήγμα στο Ηνωμένο Βασίλειο έναντι των ΗΠΑ και της Ευρωζώνης έρχεται μετά την απότομη διόρθωση στη στεγαστική δραστηριότητα ως απάντηση στην αυστηρότερη νομισματική πολιτική καθώς και στη σχεδόν μοναδικά περιοριστική δημοσιονομική πολιτική του. Παρά τα προβλήματα, τα στοιχεία της αγοράς εργασίας για τον Δεκέμβριο και τον Ιανουάριο παρέμειναν ισχυρά. Οι λιανικές πωλήσεις αυξήθηκαν μέτρια τον Ιανουάριο (σε μηνιαία βάση κατά 0,4%) έναντι προβλέψεων για περαιτέρω μικρή κάμψη 0,2% μετά την απότομη πτώση 1,4% τον Δεκέμβριο. Πιο συγκεκριμένα, τα στοιχεία του Δείκτη Διευθυντών Προμηθειών (PMI) τον Φεβρουάριο είχαν μια αιφνιδιαστική βελτίωση και ειδικά για τις εγχώριες υπηρεσίες.

Ο σύνθετος PMI ανήλθε στις 53,1 μονάδες τον Φεβρουάριο από τις 48,5

Τα στοιχεία της αγοράς εργασίας για τον Δεκέμβριο και τον Ιανουάριο παρέμειναν ισχυρά.

μονάδες τον Ιανουάριο. Πρόκειται για τα υψηλότερα επίπεδά του από τον Ιούνιο του 2022.

Ολοι οι υποκλάδοι συνέβαλαν στην άνοδο: οι υπηρεσίες αυξήθηκαν στις 53,5 μονάδες τον Φεβρουάριο από τις 48,8 τον Ιανουάριο, η μεταποίηση αυξήθηκε στις 49,3 από τις 47,0 μονάδες και οι κατασκευές εκτινάχθηκαν στις 54,6 μονάδες από τις 48,4 τον Ιανουάριο. Ακόμη και αν οι ενδείξεις από τους PMI τον Φεβρουάριο είναι μόνον κατά το ήμισυ σωστές και η δραστηριότητα εξασθενήσει και πάλι τον τρέχοντα μήνα Μάρτιο, τα δεδομένα υποδηλώνουν ότι το πρώτο τρίμηνο θα είναι λιγότερο κακό από ό,τι περιμέναμε προηγουμένως. Στις «Προβλέψεις με μια ματιά», αναθεωρήσαμε προς τα άνω την εκτίμησή μας για την ανάπτυξη το πρώτο τρίμηνο στο -0,4% σε τριμηνιαία βάση από το -0,7% προηγουμένως. Αυτό ανεβάζει την ετήσια πρόβλεψή μας για το 2023 στο -0,5% από -0,8%.

Οι εκτιμήσεις μας για το 2024 και το 2025 παραμένουν αμετάβλητες στο 1,6% και 1,7%, αντίστοιχα. Χωρίς να πάει κάτι πολύ στραβά σύντομα, το Ηνωμένο Βασίλειο θα βρίσκεται σε τροχιά ήπιας ύφεσης. Αναμένουμε ότι το πραγματικό ΑΕΠ θα συρρικνωθεί κατά μόλις 0,8% μεταξύ του δεύτερου τριμήνου του 2022 και του δεύτερου τριμήνου του 2023.

Το Bloomberg κάνει λόγο για συρρίκνωση του ΑΕΠ κατά 0,6% σε ετήσια βάση το 2023, ακολουθούμενη από ανάπτυξη 0,9% και 1,5% το 2024 και το 2025, αντίστοιχα. Η δική μας ανωτέρω πρόβλεψη στηρίζεται στην άμβλυνση της πολιτικής αβεβαιότητας μετά την έξοδο από την Ε.Ε. και εντεύθεν. Με μεγαλύτερη εμπιστοσύνη στην πολιτική κατάσταση του Ηνωμένου Βασιλείου, οι επιχειρήσεις πιθανότατα θα αυξήσουν τις επενδύσεις.

* Ο κ. Κάλουμ Πικερινγκ είναι οικονομολόγος της Berenberg Bank.

Ενας νεαρός επιχειρηματίας του διαδικτύου

Ο 24χρονος Γιώργος Μουλός δραστηριοποιείται με επιτυχία στο e-commerce - Εχει συμπεριληφθεί στη λίστα Forbes 30 Under 30 της Ελλάδας

Συνέντευξη στη **ΜΑΡΙΑ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Η πρώτη επαφή με την ιδέα της online επιχείρησης και του e-commerce έγινε όταν ήταν 13 ετών. Ο Ελληνοαυστραλός Γιώργος Μουλός, μόλις 24 ετών, είναι πλέον ιδρυτής της εταιρείας e-commerce Brokers, που δραστηριοποιείται στον τομέα των διαδικτυακών συγχωνεύσεων και εξαγορών και έχει πωλήσει επιχειρήσεις αξίας 6 εκατ. ευρώ. Έχει συμπεριληφθεί στη λίστα Forbes 30 under 30 της Ελλάδας το 2021 και είναι ομιλητής σε σεμινάρια που λαμβάνουν χώρα σε Αμερική, Ευρώπη, Ασία και Αυστραλία. Τον συναντήσαμε με αφορμή πρόσφατη ομιλία του στο πανεπιστήμιο Λευκωσίας, με τίτλο 21st Century Hustle και μας μίλησε για την αρχή της επαγγελματικής διαδρομής του, τις προκλήσεις που αντιμετώπισε και τους επόμενους στόχους του.

-Μόλις 24 ετών και ήδη έχετε καταφέρει να εξελιχθείτε στον τομέα του ecommerce και το όνομα σας να συμπεριληφθεί στην λίστα του Forbes 30 under 30 στην Ελλάδα. Ποια είναι η ιστορία σας;

-Για εμένα, η δουλειά μου και το ταξίδι στην επιχειρηματικότητα είναι επίσης το προσωπικό μου ταξίδι για να μάθω τον εαυτό μου. Ξεκίνησε όταν άκουσα τις ιστορίες του παππού μου Γιώργου, ο οποίος έφυγε από τα Κύθηρα όταν ήταν 14 ετών και πήγε στην Αυστραλία το 1938 και, αφού πέρασε από πολλές δουλειές, κατάφερε να κάνει τις δικές του επιχειρήσεις και να πετύχει. Αν και δεν τον γνώρισα, αυτές οι ιστορίες με ενέπνευσαν. Ξεκίνησα να δουλεύω στα McDonalds γύρω στην ηλικία των 13. Τα Σαββατοκύριακα δούλευα, επέστρεφα σπίτι, έπαιζα video games και έβλεπα βίντεο στο YouTube. Τότε, ξεκίνησα να βλέπω βίντεο για την επιχειρηματικότητα και σκέφτηκα ότι αυτό θέλω να κάνω. Ακολούθως ξεκίνησα να διαβάζω βιβλία για την επιχειρηματικότητα. Η πρώτη μου προσπάθεια να εφαρμόσω τις γνώσεις αυτές σε πράξη, έγινε σε ένα Facebook Group για μαθητές, στο οποίο μοιραζόμουν φωτογραφίες και υλικό για θέματα εκπαίδευσης. Τα πρώτα μου χρήματα στο επιχειρηματικό μου ξεκίνημα ήταν αυτά -ήρθα σε επαφή με ένα γραφείο διακοπών, το προώθησα σε αυτό το group και μέσα σε 3 μήνες το κέρδος μου ήταν γύρω στα 2-3 χιλιάδες δολάρια. Αυτό συνέχισα να κάνω και στο λύκειο, και μετά ήρθε το marketing agency -Moulos media- το οποίο παρείχε υπηρεσίες μάρκετινγκ σε εταιρείες. Όταν είπα στην μητέρα μου τους στόχους μου, δεν με ενθάρρυνε, αλλά δεν το άφησα να με επηρεάσει και συνέχισα να προσπαθώ. Δεν σπούδασα όμως.

«Στην αρχή έβγαζα πολύ λίγα χρήματα και αυτό ήταν απογοητευτικό, αλλά συνέχισα να δουλεύω και τελικά, ήρθαν προσφορές των 10.000 και των 20.000 δολαρίων».

«Κάθε παιδί που ξεκινάει το γυμνάσιο έχει πλέον ένα έξυπνο τηλέφωνο και Internet. Έτσι, η ευκαιρία να κερδίσει κανείς χρήματα, δεν ήταν ποτέ καλύτερη», αναφέρει ο Γ. Μουλός.

-Γιατί πήρατε αυτή την απόφαση;

-Πιστεύω ότι οι καταστάσεις κατά τον τελευταίο χρόνο στο Λύκειο, καθόρισαν την απόφασή μου. Λόγω και του οικονομικού -δεν μπορούσα να πληρώνω ενοίκιο και δίδακτρα- αποφάσισα να μην πάω στο πανεπιστήμιο και να επικεντρωθώ στο κομμάτι των επιχειρήσεων. Έφυγα οριστικά από την Αυστραλία τον Φεβρουάριο του 2019. Από τότε ζω σε διάφορες χώρες της Ευρώπης, σε Μεξικό, Αμερική, Ισπανία, Ελλάδα. Όταν επικεντρώθηκα στον εαυτό μου, στη δουλειά, τότε εξελίχθηκα και έγινα καλός στο να πουλώ επιχειρήσεις. Κατάλαβα ότι θα κερδίσω περισσότερα πουλώντας επιχειρήσεις από το να δημιουργώ επιχειρήσεις. Έτσι αποφάσισα να επικεντρωθώ σε αυτό και ξεκίνησα το ecommerce brokers.com. Στην αρχή έβγαζα πολύ λίγα χρήματα και αυτό ήταν απογοητευτικό, αλλά συνέχισα να δουλεύω και τελικά, ήρθαν προσφορές των 10.000 και των 20.000 δολαρίων. Κάναμε περίπου 100 μικρές συμφωνίες, με μικρές προμήθειες, και μετά αθροίστηκαν. Μέχρι τα μέσα του 2020 είπα, πρέπει να στοχεύσουμε σε λιγότερες συμφωνίες που να είναι μεγαλύτερης αξίας.

Οι νέοι να στοχεύουν ψηλά

-Τι πρέπει να έχουν υπόψη τους οι νεαροί της δικής σας γενιάς;

-Να στοχεύουν ψηλά. Κάθε παιδί που ξεκινάει το γυμνάσιο έχει πλέον ένα έξυπνο τηλέφωνο και Internet. Έτσι, η ευκαιρία να κερδίσουν χρήματα, δεν ήταν ποτέ καλύτερη. Δεν υπάρχουν άλλες δικαιολογίες, αν μένουν στο σπίτι και δεν έχουν έξοδα, μπορούν να δραστηριοποιηθούν επιχειρηματικά, φτάνει να υπάρχει Internet. Για παράδειγμα, ο 25χρονος γιος ενός οικογενειακού φίλου, πιλότος στο επάγγελμα, έχει δημιουργήσει κανάλι στο YouTube στο οποίο ανεβάζει υλικό με τις πτήσεις του. Έχει 600.000 εγγραφές και βίντεο με εκατομμύρια προβολές. Είναι αυτό που του αρέσει, και βγάζει χρήματα από αυτό. Αυτή είναι η μεγαλύτερη ευκαιρία για να κερδίσετε χρήματα από αυτό που αγαπάτε. Όχι μόνο μπορείτε να το κάνετε αυτό, πρέπει να το κάνετε! Επειδή δεν ανταγωνίζεστε απλώς τους ανθρώπους στη χώρα σας. Τώρα με το διαδίκτυο και τη δυνατότητα εξ αποστάσεως εργασίας, όλοι έχουν τις ίδιες ευκαιρίες.

Επόμενα βήματα

-Ποια είναι τα σχέδιά σας και τα επόμενα βήματα για την εταιρεία;

- Για εμάς στόχος είναι το να επιτύχουμε μεγαλύτερα deals, καθώς επίσης και η αύξηση της κλίμακας των πωλήσεων, η απόκτηση περισσότερων πελατών και η εστίαση στην ποιότητά τους. Στο παρελθόν είχαμε αγοραστές που έκλειναν συμφωνίες για 2-3 επιχειρήσεις σε ένα χρόνο, τώρα έχουμε αγοραστές που θα αγοράσουν 7-8 κατά μέσο όρο. Το ζήτημα για εμάς είναι η συνοχή στις πωλήσεις και τα έσοδα μας και η συνεργασία με μεγαλύτερες εταιρείες. Σε αυτές τις περιπτώσεις η προμήθεια είναι χαμηλότερη του 10% αλλά αθροιστικά τα κέρδη είναι περισσότερα. Επιπλέον, προσπαθούμε να εισάγουμε σταδιακά περιεχόμενο -βίντεο και εκπαιδευτικό υλικό στο YouTube- που έχει να κάνει με την αγορά διαδικτυακών επιχειρήσεων.

-Ποιος είναι ο ετήσιος κύκλος εργασιών της εταιρείας σας;

- Αυτό που μπορώ να σας πω -λόγω του ανταγωνισμού- για τις ετήσιες πωλήσεις μας ανά έτος, είναι την αξία των επιχειρήσεων τις οποίες πουλάμε. Πέρσι πωλήσαμε εταιρείες, συνολικής αξίας 6 εκατ. δολάριων και φέτος μέχρι τον Φλεβάρη τα deals μας ήταν αξίας 3 εκατ. δολαρίων.

- Υπάρχει ενδιαφέρον για εξαγορά;

- Ρωτήθηκα το ίδιο πράγμα στο πανεπιστήμιο της Λευκωσίας. Είμαι πολύ δεμένος μαζί με την επιχείρηση και θεωρώ ότι αν την πουλήσω θα είναι σαν να βγάζω τη ραχοκοκαλιά από την επιχείρηση. Λαμβάνω πολλά αιτήματα για συνεργασία με άλλες χρηματιστηριακές εταιρείες ως άτομο. Θεωρώ ότι γενικότερα η μόνη βιώσιμη επιλογή για τους μεσίτες ηλεκτρονικού εμπορίου είναι εάν μια μεγάλη επενδυτική τράπεζα προσεγγίσει την εταιρεία και την εντάξει στο τμήμα συγχωνεύσεων και εξαγορών της. Ωστόσο, καμία τράπεζα δεν έχει επί του παρόντος διαδικτυακό τμήμα συγχωνεύσεων και εξαγορών επιχειρήσεων. Κατά την άποψή μου, θα ήλπιζα ότι κάποια στιγμή μια επενδυτική τράπεζα θα ήθελε να αγοράσει το 50% μιας μικρής μπουτίκ μεσιτικής εταιρείας σαν τη δική μου, κάτι που πιθανότατα θα συμβεί όταν η αγορά διαδικτυακών επιχειρήσεων γίνει πιο mainstream. Πάντως αυτή τη στιγμή η αγορά διαδικτυακών επιχειρήσεων είναι καλύτερη επένδυση από ακίνητα και είναι εξίσου ασφαλής και βιώσιμη επένδυση όσο και η επένδυση με μια επιχείρηση που έχει φυσική παρουσία.

«Για εμάς στόχος είναι το να επιτύχουμε μεγαλύτερα deals, καθώς επίσης και η αύξηση της κλίμακας των πωλήσεων, η απόκτηση περισσότερων πελατών και η εστίαση στην ποιότητά τους».

Κάτω από 7% ο πληθωρισμός τον Φεβρουάριο στην Ελλάδα

Κάτω από 7% για πρώτη φορά από τον Φεβρουάριο του 2022 διαμορφώθηκε ο πληθωρισμός στην Ελλάδα, καθώς σύμφωνα με τις εκτιμήσεις που ανακοίνωσε χθες η Eurostat για τον εναρμονισμένο δείκτη τιμών καταναλωτή, αυτός αυξήθηκε σε ετήσια βάση τον Φεβρουάριο του 2023 κατά 6,5%. Τούτο, βεβαίως, σχετίζεται κυρίως με την αποκλιμάκωση των τιμών στην ενέργεια, καθώς τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Ευρωζώνη οι αυξήσεις στις τιμές των τροφίμων συνεχίζονται. Τα στοιχεία για τον Εθνικό Δείκτη Τιμών Καταναλωτή που συνήθως έχει μια πολύ μικρή απόκλιση από τον εναρμονισμένο πρόκειται να ανακοινωθούν από την ΕΛΣΤΑΤ στις 13 Μαρτίου 2023. Υπενθυμίζεται ότι τον Ιανουάριο ο πληθωρισμός διαμορφώθηκε στην Ελλάδα σε 7%, ενώ ο εναρμονισμένος δείκτης τιμών καταναλωτή σε 7,3%.

Με βάση τα στοιχεία της Eurostat, η Ελλάδα τον Φεβρουάριο είχε τον τέταρτο χαμηλότερο πληθωρισμό στην Ευρωζώνη, μετά το Λουξεμβούργο (4,8%), το Βέλγιο (5,5%) και την Ισπανία (6,1%). Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι με βάση τα στοιχεία της Eurostat η Ελλάδα είχε τον Φεβρουάριο αρνητικό ενεργειακό πληθωρισμό με τις τιμές της ενέργειας να καταγράφουν μείωση 5,8% και όχι χαμηλότερο ρυθμό αύξησης. Ανάλογο φαινόμενο καταγράφηκε στο Βέλγιο (-14,5%) και στην Ολλανδία (-1,1%). Στοιχεία για τον πληθωρισμό των τροφίμων ή για άλλους παράγοντες που συνθέτουν τον εναρμονισμένο δείκτη τιμών καταναλωτή δεν είναι ακόμη διαθέσιμα από τη Eurostat.

Σύμφωνα με τη Eurostat, ο εναρμονισμένος δείκτης τιμών καταναλωτή αυξήθηκε κατά 6,5%.

Η Ελλάδα είχε τον τέταρτο χαμηλότερο πληθωρισμό στην Ευρωζώνη, μετά το Λουξεμβούργο (4,8%), το Βέλγιο (5,5%) και την Ισπανία (6,1%). Παρά την αποκλιμάκωση, οι τιμές των τροφίμων παραμένουν στα ύψη.

Σε επίπεδο Ευρωζώνης ο πληθωρισμός διαμορφώθηκε τον Φεβρουάριο του 2023 σε 8,5% έναντι 8,6% τον Ιανουάριο του 2023. Οι τιμές των τροφίμων εμφανίζουν στην Ευρωζώνη ακόμη πιο υψηλό ρυθμό ανάπτυξης τον Φεβρουάριο, 15% έναντι 14,1% τον Ιανουάριο, ενώ αντιθέτως οι τιμές της ενέργειας αυξήθηκαν κατά 13,7% έναντι 18,9% τον Ιανουάριο. Στην ομάδα των υπηρεσιών παρατηρείται ετήσια αύξηση τιμών 4,8% έναντι ετήσιας αύξησης 4,4% τον Ιανουάριο και στην ομάδα των μη ενεργειακών βιομηχανικών προϊόντων αύξηση 6,8% έναντι ετήσιας αύξησης 6,7% τον Ιανουάριο.

Πέρα από τη διατήρηση των τιμών των τροφίμων σε πολύ υψηλά επίπεδα, τιμές που επιφέρουν σημαντικό πλήγμα στους οικογενειακούς προϋπολογισμούς και συντηρούν την κοινωνική αναταραχή ή ως αντίδοτο σε αυτή την εφαρμογή έκτακτων μέτρων για τη στήριξη των εισοδημάτων, όπως είναι τα διάφορα επιδόματα - βοηθήματα, προβληματισμό προκαλεί και η αύξηση του δομικού πληθωρισμού.

Ο δομικός πληθωρισμός στην Ευρωζώνη διαμορφώθηκε τον Φεβρουάριο του 2023 σε 5,6% από 5,3% τον Ιανουάριο του 2023 και 5% τον Δεκέμβριο του 2022. Επιπλέον, παρά την περαιτέρω επιβράδυνση που καταγράφηκε στην Ελλάδα, σε άλλες χώρες της Ευρωζώνης και μάλιστα στις πλέον ισχυρές σημειώθηκε τον Φεβρουάριο αύξηση του πληθωρισμού, με πλέον χαρακτηριστικό παράδειγμα τη Γερμανία (9,3% από 9,2%), καθώς και τη Γαλλία (7,2% από 7%).

Σε ό,τι αφορά πάντως τις μελλοντικές εξελίξεις στις τιμές των τροφίμων, ενθαρρυντικά είναι τα μηνύματα από τον δείκτη τιμών τροφίμων του FAO (Οργανισμός Τροφίμων και Γεωργίας του ΟΗΕ), ο οποίος υποχώρησε τον Ιανουάριο για δέκατο συνεχή μήνα και διαμορφώθηκε στις 131,2 μονάδες από 132,2 μονάδες τον Δεκέμβριο του 2022 και 135,6 μονάδες ένα χρόνο πριν.

Σήμερα ανακοινώνονται τα στοιχεία για τον Φεβρουάριο του 2023.

ΔΗΜΗΤΡΑ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

ΑΡΘΡΟ

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ**

Ελλάδα – Κύπρος

Η θεσμοθέτηση του ανώτατου συμβουλίου συνεργασίας μεταξύ Ελλάδας και Κύπρου είναι ό,τι πιο σημαντικό έχει γίνει τα τελευταία χρόνια. Ασχέτως της καλής συνεργασίας που είχαν πάντα οι κυβερνήσεις Ελλάδας και Κύπρου, το ανώτατο συμβούλιο θα επιστεγάσει τις προοπτικές που έχουν οι δύο χώρες. Η συνεργασία σε διάφορους τομείς είναι ζωτικής σημασίας και για την Ελλάδα και για την Κύπρο, περισσότερο όμως για την Κύπρο αφού η Τουρκία κατέχει παράνομα ένα μεγάλο μέρος της. Ο τομέας της άμυνας ειδικά για την Κύπρο είναι υψίστης προτεραιότητας αφού στα σχέδια του Προέδρου Χριστοδουλίδη είναι η αναβίωση του ενιαίου αμυντικού δόγματος με την Ελλάδα. Με τα νέα οπλικά συστήματα που προμηθεύεται η Ελλάδα θα μπορεί πολύ πιο εύκολα πλέον να προφυλάσσει την Κύπρο από οποιαδήποτε επιθετική κίνηση. Με τα Rafale, τα F35 που ήδη έχουν μπει στην αναμονή για αγορά από την Ελλάδα, αλλά και τις γαλλικές φρεγάτες που έχουν παραγγελθεί και κατασκευάζονται, η Κύπρος θα είναι η φυσική προέκταση της Ελλάδας. Το άλλο κομμάτι συνεργασίας μεταξύ των δύο χωρών είναι αυτό της ενέργειας. Ελλάδα και Κύπρος φαίνεται να διαθέτουν αποθέματα φυσικού αερίου ικανά για να τροφοδοτήσουν όχι μόνο τις δικές τους ανάγκες, αλλά και αυτές της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μέσω της πιο στενής συνεργασίας, λοιπόν, θα μπορέσουμε να βρούμε τρόπους να εκμεταλλευτούμε τις ενεργειακές πηγές πιο γρήγορα και με μεγαλύτερη ευελιξία. Τέλος, ο τομέας των επενδύσεων μπορεί να μετατραπεί σε ένα κοινό τραπέζι αφού όσοι επενδύουν στην Ελλάδα είναι εύκολο να μεταφερθούν και στην Κύπρο για να επενδύσουν στους ίδιους τομείς. Μην ξεχνάμε ότι πολλές εταιρείες έχουν συμφέρον και στις δύο χώρες αφού οι επενδύσεις τους έχουν κοινά χαρακτηριστικά και οι ομάδες που χρησιμοποιούν μπορούν να λειτουργήσουν με την ίδια ευκολία και στην Ελλάδα αλλά και στην Κύπρο. Το συμβούλιο συνεργασίας μπορεί να είναι η «κόλλα» που χρειάζεται σε τέτοιες περιπτώσεις για να κάνει τις επενδύσεις πραγματικότητα. Το μόνο που είναι αναγκαίο είναι η πραγματική δέσμευση των κυβερνήσεων Ελλάδας και Κύπρου.

Ο κ. Γιάννης Γεωργούλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων.

Πρωτόγνωρη κλιμάκωση ΗΠΑ - Ρωσίας

Ρωσικά αεροσκάφη παρενόχλησαν και κατέρριψαν αμερικανικό drone

Παγκόσμια ανησυχία προκάλεσε το χθεσινό επεισόδιο πάνω από τη Μαύρη Θάλασσα, κατά το οποίο ρωσικό μαχητικό αεροσκάφος παρενόχλησε αμερικανικό drone και ακούμπησε τον έλικά του, με αποτέλεσμα το μη επανδρωμένο αεροσκάφος να συντριβεί σε διεθνή χωρικά ύδατα. Το αμερικανικό drone τύπου MQ-9 Reaper και δύο ρωσικά SU-27 πραγματοποιούσαν επιχείρηση ρουτίνας σε διεθνή εναέριο χώρο, όταν ένα από τα μαχητικά πέρασε αρχικά μπροστά από το μη επανδρωμένο αεροσκάφος και έριξε εσκεμμένα καύσιμα.

Ο πρόεδρος Τζο Μπάιντεν ενημερώθηκε για το συμβάν και ο Τζον Κίρμπι, εκπρόσωπος του Λευκού Οίκου, είπε ότι αν και παρόμοια περιστατικά έχουν λάβει χώρα και στο παρελθόν, το χθεσινό ήταν πρωτόγνωρο επειδή η συμπεριφορά των Ρώσων ήταν «επικίνδυνη και αντιεπαγγελματική», που θα μπορούσε

Παγκόσμια ανησυχία προκάλεσε το χθεσινό επεισόδιο πάνω από τη Μαύρη Θάλασσα – Ενημερώθηκε ο Τζο Μπάιντεν.

να οδηγήσει σε συντριβή και των δύο αεροσκαφών. «Τα αμερικανικά και συμμαχικά αεροσκάφη θα συνεχίσουν να επιχειρούν στον διεθνή εναέριο χώρο και καλούμε τους Ρώσους να συμπεριφερθούν επαγγελματικά και με ασφάλεια». Στην επίσημη ανακοίνωση αναφέρεται ότι τα Sukhoi πέρασαν αρκετές φορές πριν από τη σύγκρουση μπροστά από το drone και έριξαν καύσιμα, «σε μια ασυνείδητη, οικολογικά άφρονα και αντιεπαγγελματική» ενέργεια. Πρόκειται για επίδειξη «ανικανότητας», καταλήγει η ανακοίνωση. «Η Μαύρη Θάλασσα δεν ανήκει σε μια χώρα», διακήρυξαν οι ΗΠΑ, εξαγγέλλοντας ότι θα συνεχίσουν να επιχειρούν στην περιοχή. «Θα κάνουμε ό,τι χρειαστεί για την εθνική μας ασφάλεια σε αυτή την περιοχή του κόσμου». Διάβημα διαμαρτυρίας επρόκειτο να επιδοθεί στον Ρώσο πρέσβη στις ΗΠΑ αργά χθες το βράδυ ώρα Ελλάδος.

Στο μεταξύ, ενώ κορυφώνεται η πιο φονική και παρατεταμένη μάχη στην Ευρώπη από τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο στο Μπαχμούτ της ανατολικής Ουκρανίας, οι ηγέτες των δύο εμπολέμων τόνισαν σε δραματικούς τόνους τα ιστορικά διακυβεύματα, που θα κριθούν μέσα στους επόμενους μήνες, για τα έθνη τους.

Ο Βλαντιμίρ Πούτιν βρέθηκε χθες στην Μπουριάτια, στην ανατολική όχθη της λίμνης Βαϊκάλη, κάπου 4.400 χιλιόμετρα μακριά από τη Μόσχα. Στη διάρκεια επίσκεψής του σε αεροναυπηγική βιομηχανία, ο Ρώσος πρόεδρος υποστήριξε ότι η χώρα του δίνει στην Ουκρανία αμυντικό αγώνα απέναντι σε μια επιθετική, επεκτατική Δύση που επιδιώκει τη «στρατηγική ήττα» και τελικά τη διάσπαση της Ρωσίας.

«Επομένως για εμάς δεν πρόκειται απλώς για μια υπόθεση γεωπολιτικού χαρακτήρα, αλλά για την ίδια την επιβίωση του ρωσικού κράτους, για τη δημιουργία προϋποθέσεων που θα επιτρέψουν τη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη της χώρας μας και των παιδιών μας», είπε χαρακτηριστικά ο Πούτιν από τη ρωσική Απω Ανατολή. Κάποιες ώρες νωρίτερα, ο Βολοντίμιρ Ζελένσκι είχε τονίσει την κρίσιμη σημασία που έχουν η μάχη του Μπαχμούτ ιδιαίτερα και οι επιχειρήσεις στο Ντονμπάς γενικότερα για το ουκρανικό έθνος. «Το μέλλον μας αποφασίζεται στο ανατολικό μέτωπο», τόνισε ο Ουκρανός πρόεδρος, αναγνωρίζοντας τις δυσκολίες της πολύνεκρης σύγκρουσης. «Είναι πολύ σκληρά και πολύ οδυνηρά τα πράγματα στα ανατολικά, αλλά οφείλουμε να καταστρέψουμε τη στρατιωτική δύναμη του εχθρού και θα το πετύχουμε», ανέφερε χαρακτηριστικά.

Τέλος, οι Αρχές του Κιέβου ανακοίνωσαν ότι Ουκρανοί αστυνομικοί αιχμαλώτισαν Ρώσο στρατιώτη με πολιτικά, ο οποίος κατά δήλωσή του κρυβόταν επί έξι μήνες σε εγκαταλελειμμένα κτίρια, στην περιφέρεια του Χαρκόβου. Σύμφωνα με όσα έγιναν γνωστά, πρόκειται για 42χρονο τυφεκιοφόρο, ο οποίος έχασε την επαφή με τους συντρόφους του κατά την άτακτη υποχώρηση του ρωσικού στρατού, τον περασμένο Σεπτέμβριο, όταν οι Ουκρανοί ανέκτησαν, με μια αιφνιδιαστική αντεπίθεση, τον έλεγχο περιοχών που είχαν κατακτήσει οι Ρώσοι.

REUTERS, A.P.

Ρωσικό μαχητικό SU-27 ακούμπησε τον έλικα αμερικανικού drone, με αποτέλεσμα αυτό να συντριβεί σε διεθνή χωρικά ύδατα.

«Η στήριξη του Κιέβου δεν βοηθάει τις ΗΠΑ»

Τη διαφωνία του με τη στήριξη του Ρεπουμπλικανικού Κόμματος προς την Ουκρανία εξέφρασε ο κυβερνήτης της Φλόριντα και εν αναμονή διεκδικητής του χρίσματος για τις προεδρικές εκλογές του 2024 Ρον Ντε Σάντις, λέγοντας ότι η προστασία των συνόρων της Ευρώπης δεν αποτελεί μέρος των ζωτικών αμερικανικών συμφερόντων, καλώντας τους κυβερνώντες να εστιάσουν στα προβλήματα των ΗΠΑ.

Ο Ντε Σάντις επέλεξε να εκδηλώσει αυτή τη διαφωνία του στην εκπομπή του παρουσιαστή του δικτύου Fox News Τάκερ Κάρλσον, μέσω απάντησης σε ερωτηματολόγιο που είχε στείλει ο παρουσιαστής την περασμένη εβδομάδα σε επίδοξους υποψήφιους προέδρους του κόμματος.

Ο Ντε Σάντις διαχώρισε έτσι τη θέση του από εκείνους τους Ρεπουμπλικανούς που επικρίνουν τον Μπάιντεν για ολιγωρία και καθυστέρηση στην αποστολή αμυντικής βοήθειας στην Ουκρανία. Ο κυβερνήτης εκτιμά ότι η πολιτική Μπάιντεν στο ουκρανικό προκαλεί τη Ρωσία και μπορεί να οδηγήσει σε παγκόσμια σύρραξη.

Ο Κάρλσον είναι από τους πλέον φανατικούς πολέμιους της αμερικανικής εμπλοκής στην Ουκρανία, αποκαλώντας τον πρόεδρο Ζελένσκι «διεφθαρμένο αντιήρωα» και «ντυμένο σαν αφεντικό στριπτιζάδικου». Ο παρουσιαστής διάβασε τη δήλωση του Ντε Σάντις, στην οποία ο κυβερνήτης απηχεί πιστά τη «γραμμή» Τραμπ, υποβαθμίζοντας τον ρωσικό κίνδυνο και υπογραμμίζοντας την κινεζική απειλή. Την αποφασιστικότητά τους να στηρίξουν το Κιέβο έχουν, αντίθετα, δηλώσει δημόσια όλοι οι επίδοξοι υποψήφιοι πρόεδροι των Ρεπουμπλικανών, όπως ο πρώην αντιπρόεδρος Μάικ Πενς, η πρώην πρέσβης στον ΟΗΕ Νίκι Χέιλι, ο πρώην κυβερνήτης Κρις Κρίστι και ο γερουσιαστής Τιμ Σκοτ.

Ο Πενς χρησιμοποιεί βιβλική ορολογία για να περιγράψει την ουκρανική κρίση, ενώ η Νίκι Χέιλι εμφανίζει τον πόλεμο στην Ουκρανία ως μάχη για την «ελευθερία». Αντίστοιχες παρομοιώσεις έχει χρησιμοποιήσει και ο γερουσιαστής Μιτς Μακόνελ.

Αλλαγή στάσης

Το 2014, μετά την κατάληψη της Κριμαίας από τους Ρώσους, ο Ρον Ντε Σάντις ακολουθούσε πιστά την κομματική γραμμή, επικρίνοντας τον πρόεδρο Ομπάμα για ολιγωρία απέναντι στη ρωσική επιθετικότητα. «Όλοι μας στο Κογκρέσο καλούμε τον πρόεδρο να προσφέρει όπλα στην Ουκρανία. Θέλουν να πολεμήσουν. Δεν μας ζητούν να πολεμήσουμε για λογαριασμό τους.

Ο Ρεπουμπλικανός Ρον Ντε Σάντις υιοθετεί τις θέσεις Τραμπ υποβαθμίζοντας τον ρωσικό κίνδυνο και τονίζοντας την κινεζική απειλή, σε αντίθεση με την κομματική γραμμή.

Ο πρόεδρος, όμως, αρνείται επίμονα και πιστεύω ότι κάνει λάθος», είχε πει σε ραδιοφωνική του συνέντευξη το 2015 ο Ντε Σάντις.

Τέτοιες αντιρωσικές θέσεις, όμως, είναι σήμερα πολύ λιγότερο δημοφιλείς μεταξύ των ψηφοφόρων του Ρεπουμπλικανικού Κόμματος, οι οποίοι έχουν επηρεασθεί από τον απομονωτισμό του Τραμπ και των φερεφώνων του στα μέσα ενημέρωσης. Η δήλωση του Ντε Σάντις στον Κάρλσον έσταζε ειρωνική περιφρόνηση προς τους πολιτικούς οι οποίοι πιστεύουν ότι ο μόνος τρόπος να σταματήσει ο πόλεμος είναι η καθαίρεση του Πούτιν από την εξουσία.

«Μια πολιτική καθεστωτικής αλλαγής προς τη Ρωσία (που θα ικανοποιούσε σίγουρα τους λάτρεις του παρεμβατισμού στην Ουάσιγκτον) θα ενισχύσει σημαντικά το διακύβευμα της σύρραξης στην Ουκρανία, καθιστώντας πιθανότερη τη χρήση πυρηνικών όπλων. Μια τέτοια πολιτική δεν θα δώσει τέλος στον θάνατο Ουκρανών αμάχων και στην καταστροφή της χώρας, ούτε θα οδηγήσει στην ανάδειξη φιλοαμερικανού, ιδεολογικού θαυμαστή του Τζέιμς Μάντισον, στο Κρεμλίνο. Η Ιστορία διδάσκει ότι ο διάδοχος του Πούτιν θα είναι ακόμη πιο αδίστακτος. Το κόστος μιας τέτοιας πολιτικής για τις ΗΠΑ μπορεί να αποδειχθεί αστρονομικό», ανέφερε ο Ντε Σάντις στη δήλωσή του που διαβάστηκε το βράδυ της Δευτέρας στην εκπομπή του Τάκερ Κάρλσον.

Μέχρι στιγμής ο Ντε Σάντις –που δεν έχει ανακοινώσει επισήμως την υποψηφιότητά του για το 2024– απέφευγε να τοποθετηθεί πάνω στο ουκρανικό. Σε πρόσφατη συνέντευξη Τύπου στο Λονδίνο ο Ντε Σάντις εμφανίσθηκε να δυσανασχετεί με ερώτηση δημοσιογράφου για λεπτομέρειες της εναλλακτικής του προσέγγισης στον πόλεμο της Ουκρανίας, δεδομένων των επικρίσεών του προς την κυβέρνηση Μπάιντεν για αδυναμία στη διεθνή σκηνή. «Μάλλον θα πρέπει να ρωτήσετε κάτι άλλο. Νομίζω ότι άκουσα αρκετά», είπε ο Ντε Σάντις.

THE NEW YORK TIMES

Πυρηνικός κίνδυνος στον Ειρηνικό Ωκεανό

Ανησυχίες στην υπηρεσία του ΟΗΕ που μεριμνά για τη μη διάδοση πυρηνικών προκάλεσε η παράδοση ατομικών υποβρυχίων στην Αυστραλία

Εντονες αντιδράσεις από την πλευρά της Κίνας και της συμμάχου της Ρωσίας, αλλά και ανησυχίες στην υπηρεσία του ΟΗΕ που μεριμνά για τη μη διάδοση πυρηνικών όπλων προκάλεσε η απόφαση των Ηνωμένων Πολιτειών, της Βρετανίας και της Αυστραλίας να δημιουργήσουν στόλο με νέας γενιάς πυρηνικά υποβρύχια στον Ειρηνικό Ωκεανό. Η απόφαση, που ανακοινώθηκε τη Δευτέρα στο Σαν Ντιέγκο της Καλιφόρνιας από τον Αμερικανό πρόεδρο Τζο Μπάιντεν, τον Βρετανό πρωθυπουργό Ρίσι Σούνακ και τον Αυστραλό ομόλογό του Αντονι Αλμπανέζι, ήταν η πρώτη χειροπιαστή κίνηση για να πάρει σάρκα και οστά η αντικινεζική συμμαχία των τριών αγγλοσαξονικών χωρών AUKUS, που ανακοινώθηκε τον Σεπτέμβριο του 2021. Σε χθεσινές δηλώσεις του ο εκπρόσωπος του κινεζικού υπουργείου Εξωτερικών Ουάνγκ Ουενμπίν κατηγόρησε τις τρεις χώρες ότι υποκινούν μια νέα κούρσα εξοπλισμών και καλλιεργούν ψυχροπολεμική νοοτροπία, υποστήριξε δε ότι η συμφωνία για την παράδοση πυρηνικών υποβρυχίων στην Αυστραλία «συνιστά σοβαρό κίνδυνο για τη διάδοση των πυρηνικών και αντιβαίνει στους στόχους και τους σκοπούς της Συνθήκης Μη Διάδοσης (NPT)». Στο ίδιο μήκος κύματος, ο Ρώσος υπουργός Εξωτερικών Σεργκέι Λαβρόφ δήλωσε ότι «ο αγγλοσαξονικός κόσμος χτίζει τεράστιες δομές, όπως το AUKUS, προεκτείνοντας την υποδομή του ΝΑΤΟ στην Ασία και ποντάροντας σε πολλά χρόνια αντιπαράθεσης». Η συμφωνία του Σαν Ντιέγκο «εγείρει σοβαρά ερωτήματα σχετικά με το πρόβλημα της μη διάδοσης των πυρηνικών», τόνισε ο εκπρόσωπος Τύπου του Κρεμλίνου, Ντμίτρι Πεσκόφ.

Τι προβλέπεται

Βάσει της σύμπραξης, η Αυστραλία θα αντικαταστήσει τον υπάρχοντα στόλο ντιζελοκίνητων υποβρυχίων της με πυρηνοκίνητα, τα οποία έχουν μεγαλύτερη ακτίνα δράσης, μένουν περισσότερο χρόνο κάτω από το νερό και είναι πολύ δυσκολότερο να εντοπιστούν από τα συμβατικά. Σε πρώτη φάση, η Αυστραλία προβλέπεται να παραλάβει, στις αρχές της δεκαετίας του 2030, τρία αμερικανικά υποβρύχια, τα οποία μπορεί να γίνουν και πέντε, αν η Καμπέρα το κρίνει σκόπιμο. Σε δεύτερο χρόνο, Αυστραλία και Βρετανία θα κατασκευάσουν νέας γενεάς πυρηνοκίνητα υποβρύχια με αμερικανική τεχνογνωσία. Το όλο πρόγραμμα

Για παραβίαση της συνθήκης μη διάδοσης των πυρηνικών κατηγορούν την Ουάσιγκτον, το Λονδίνο και την Καμπέρα η Κίνα και η Ρωσία.

θα στοιχίσει στην Αυστραλία περίπου 245 δισ. δολάρια σε βάθος τριών δεκαετιών και προβλέπεται να δημιουργήσει 20.000 θέσεις εργασίας, κατά δήλωση του Αλμπανέζι.

Στις δηλώσεις του από τη ναυτική βάση του Σαν Ντιέγκο, ο Τζο Μπάιντεν υποστήριξε ότι η τριμερής συμφωνία «δεν στρέφεται εναντίον κανενός» και πως τα υποβρύχια «είναι πυρηνοκίνητα, αλλά δεν θα μεταφέρουν πυρηνικά όπλα οποιουδήποτε είδους». Παρ' όλα αυτά οι επικριτές των τριών επικαλούνται τον κίνδυνο η Αυστραλία, μια μη πυρηνική δύναμη που δεσμεύεται από την NPT, να χρησιμοποιήσει μελλοντικά το σχάσιμο υλικό των υποβρυχίων της (υψηλού εμπλουτισμού ουράνιο και πλουτώνιο) για να κατασκευάσει ατομικά όπλα. Περισσότεροι ανησυχούν για το γεγονός ότι, ακόμη κι αν δεν συμβεί

Η απόφαση για υποβρύχια που έδωσε σάρκα και οστά στη συμμαχία AUKUS ανακοινώθηκε τη Δευτέρα στη ναυτική βάση Πόιντ Λόμα στο Σαν Ντιέγκο της Καλιφόρνιας από τον Αμερικανό πρόεδρο Τζο Μπάιντεν, τον Βρετανό πρωθυπουργό Ρίσι Σούνακ και τον Αυστραλό ομόλογό του Αντονι Αλμπανέζι.

κάτι τέτοιο, το άρθρο 14 της NPT αφήνει ανοιχτό ένα επικίνδυνο παραθυράκι, καθώς εξαιρεί το πυρηνικό υλικό που χρησιμοποιείται για μη στρατιωτικούς σκοπούς από τους συνήθεις ελέγχους της Διεθνούς Υπηρεσίας Ατομικής Ενέργειας (IAEA). «Η IAEA οφείλει να επιβλέπει σε μακροπρόθεσμη βάση ώστε να μη δημιουργηθεί κανένας κίνδυνος από αυτό το σχέδιο», δήλωσε χθες ο γενικός διευθυντής της υπηρεσίας Ραφαέλ Γκρόσι, προσθέτοντας ότι θα υποβάλει έκθεση επί του θέματος στην προσεχή σύνοδο διευθυντών της IAEA. Από την πλευρά του ο Τζέιμς Ακτον, διευθυντής του προγράμματος για την πυρηνική ενέργεια στο Ινστιτούτο Κάρνεγκι, δήλωσε ότι η σύμπραξη του AUKUS «προκαλεί πραγματική ζημιά σε αυτό το πεδίο» όχι γιατί υπάρχει άμεσος κίνδυνος πυρηνικού εξοπλισμού της Αυστραλίας, αλλά γιατί δημιουργείται ένα προηγούμενο που μπορεί να το επικαλεστούν κακόβουλοι τρίτοι.

Μπάιντεν και Σούνακ

Σε απόλυτη ταύτιση βρέθηκαν για ακόμη μία φορά ΗΠΑ και Ηνωμένο Βασίλειο, με τους Τζο Μπάιντεν και Ρίσι Σούνακ και σημειώνουν «τις προκλήσεις που εγείρει η ολοένα και πιο διεκδικητική στάση του Κινεζικού Κομμουνιστικού Κόμματος». Αναφορικά με τον συνεχιζόμενο πόλεμο στην Ουκρανία συνέπεσαν στη θέση ότι πρέπει να γίνει το παν ώστε το Κιέβο «να κερδίσει τον πόλεμο και να διασφαλίσει μια βιώσιμη ειρήνη, ώστε να μην είναι δυνατόν στο μέλλον να απειληθεί εκ νέου από τη Ρωσία». Επιβεβαιώνοντας πληροφορίες που είχαν διαρρεύσει τις προηγούμενες ημέρες, ο Αμερικανός πρόεδρος γνωστοποίησε ότι θα επισκεφθεί τη Βόρεια Ιρλανδία, με αφορμή τη συμπλήρωση 25 χρόνων από την ειρηνευτική συμφωνία της Μεγάλης Παρασκευής, τον Απρίλιο. Από την πλευρά του ο Βρετανός πρωθυπουργός πρόκειται να επισκεφθεί την Ουάσιγκτον τον Ιούνιο. Παρά τη σκληρή στάση του έναντι της Κίνας, όμως, ο Τζο Μπάιντεν φρόντισε να κρατήσει ανοιχτά κανάλια επικοινωνίας με το Πεκίνο. Ο ίδιος δήλωσε ότι θα τηλεφωνήσει σύντομα στον Σι Τζινπίνγκ, ενώ ο σύμβουλος Εθνικής Ασφαλείας του Λευκού Οίκου Τζέικ Σάλιβαν τόνισε ότι οι ΗΠΑ θέλουν να αποκαταστήσουν σχέσεις τακτικής επικοινωνίας με την Κίνα, ξεπερνώντας την κρίση που προκάλεσε η κατάρριψη κινεζικού αερόστατου.

REUTERS, A.P.

Φουντώνει ο πόλεμος για τα μικροτσίπ

Οι κινήσεις των ΗΠΑ εναντίον της Κίνας, το μπλόκο της Ολλανδίας στο Πεκίνο, η στάση της Ευρώπης και ο ρόλος της Ταϊβάν

Της **ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΘΗ**

Ο επιθετικός ανταγωνισμός ανάμεσα στις δύο μεγαλύτερες οικονομίες του κόσμου αποτελεί προ πολλού πραγματικότητα ορατή στο μεγαλύτερο μέρος του πλανήτη, τουλάχιστον από όταν ανέλαβε τα ηνία της υπερδύναμης ο προκάτοχος του σημερινού προέδρου των ΗΠΑ. Ο τεχνολογικός πόλεμος ανάμεσα στην Ουάσιγκτον και στο Πεκίνο, όμως, και ειδικότερα ο πόλεμος των επεξεργαστών, βρίσκεται στο επίκεντρο αυτού του ανταγωνισμού ίσως επειδή το 90% των πλέον προηγμένων επεξεργαστών παράγεται στην Ταϊβάν, ένα νησί που η Κίνα θεωρεί ιστορικά τμήμα της και έχει επανειλημμένως απειλήσει να καταλάβει διά της βίας. Η κλίμακα της εξάρτησης όταν η ανάδυση της Κίνας τείνει να αμφισβητήσει εμπράκτως την παγκόσμια πρωτοκαθεδρία των ΗΠΑ έχει οδηγήσει την Ουάσιγκτον στην προσπάθεια να ενισχύσει την εγχώρια παραγωγή επεξεργαστών με το πακέτο των 52 δισ. δολ., που έχει ψηφίσει από το περασμένο έτος. Παράλληλα, όμως, η υπερδύναμη επιχειρεί να εμποδίσει την Κίνα να παράγει τους πλέον προηγμένους επεξεργαστές που χρησιμοποιούνται στις εφαρμογές της τεχνητής νοημοσύνης και ιδιαιτέρως για στρατιωτική και πολεμική χρήση. Και βέβαια, ήταν θέμα χρόνου να αναζητήσει συμμάχους στην αναμέτρησή της με τον ασιατικό οικονομικό γίγαντα.

Η Ουάσιγκτον με ένα πακέτο 52 δισ. δολ. προσπαθεί να ενισχύσει την αμερικανική παραγωγή επεξεργαστών.

Αξιωματούχοι των ΗΠΑ έχουν πολιορκήσει τις κυβερνήσεις από το Λονδίνο μέχρι τη Χάγη.

ΠΗΓΗ: IDC

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Και προφανώς θεώρησε φυσικούς συμμάχους της τους Ευρωπαίους και τις ευρωπαϊκές οικονομίες, που μάλλον με κάποια καθυστέρηση προβληματίζονται τα τελευταία χρόνια τόσο για την εξάρτησή τους όσο και για τον ανταγωνισμό από την Κίνα.

Στο περιθώριο της συνόδου του G20 τον περασμένο Νοέμβριο, ο Αμερικανός πρόεδρος, Τζο Μπάιντεν, δήλωσε κατηγορηματικά πως η Ουάσιγκτον είναι αποφασισμένη «να ανταγωνιστεί σθεναρά» την Κίνα. Περίπου ένα μήνα νωρίτερα, στις 7 Οκτωβρίου 2022, είχε μονομερώς επιβάλει αυστηρούς περιορισμούς στις εξαγωγές επεξεργαστών στην Κίνα, με την απαγόρευση να αφορά ειδικότερα τους πλέον προηγμένους μικροεπεξεργαστές που έχουν σχεδιασθεί για τις εφαρμογές της τεχνητής νοημοσύνης. Από την πλευρά της, ωστόσο, η Ε.Ε. δεν φαίνεται να βλέπει πλήρη ταύτιση συμφερόντων με την Ουάσιγκτον σε ό,τι αφορά τις σχέσεις της με την Κίνα.

Μόλις τον Ιανουάριο στο Νταβός η πρόεδρος της Κομισιόν, Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, τόνισε πως η Ε.Ε. επιθυμεί «να απαλλαγεί από τον κίνδυνο της Κίνας» αλλά όχι την «αποσύνδεσή της από την Κίνα». Μέχρι προ ολίγων ημερών. Η Ολλανδία ανακοίνωσε ότι θα επιβάλει περιορισμούς στις εξαγωγές τεχνολογίας για την παραγωγή των «πλέον προηγμένων» μικροεπεξεργαστών.

Σε σχετική επιστολή της προς το Κοινοβούλιο της χώρας, η Ολλανδή υπουργός Εμπορίου, Λίσε Σραϊνεμάχερ, υπογράμμισε πως θα επιβληθεί απαγόρευση στις εξαγωγές, αλλά θα εφαρμοσθεί με «χειρουργική ακρίβεια» σε πολύ εξειδικευμένα συστήματα που παράγουν τους μικρότερους και πλέον προηγμένους μικροεπεξεργαστές.

Επικαλέστηκε μάλιστα την ανάγκη προάσπισης της εθνικής αλλά και της διεθνούς ασφάλειας. Και διευκρίνισε πως όσες εταιρείες της χώρας ενδιαφέρονται να εξάγουν υψηλή τεχνολογία θα πρέπει να υποβάλουν αίτηση, για να τους χορηγηθεί η απαιτούμενη άδεια. Και βέβαια, το θέμα αφορά πρωτίστως την ολλανδική βιομηχανία μικροεπεξεργαστών ASML, μια εταιρεία που μόνη της παράγει το 100% των μικροεπεξεργαστών της πλέον προηγμένης τεχνολογίας και των αναντικατάστατων για τις βιομηχανίες παραγωγής ηλεκτρονικών υπολογιστών.

Η Ουάσιγκτον χτίζει συμμαχίες

Οι πιέσεις της Ουάσιγκτον προς την κυβέρνηση της Ολλανδίας έχουν αρχίσει από το 2018. Συστηματικά, η αμερικανική κυβέρνηση καλούσε τη Χάγη να απαγορεύσει στην ASML τις εξαγωγές των πλέον προηγμένων επεξεργαστών στην Κίνα. Επικαλείτο τον κίνδυνο να μπορέσουν οι κινεζικές βιομηχανίες να προχωρήσουν σύντομα στην παραγωγή των επεξεργαστών που χρησιμοποιούνται για στρατιωτική χρήση. Στην πράξη, βέβαια, οι αμερικανικές βιομηχανίες σχεδιάζουν τουλάχιστον το 95% των επεξεργαστών που είναι αναγκαίοι για τα προγράμματα τεχνητής νοημοσύνης και οι οποίοι χρησιμοποιούνται στην Κίνα. Παράγουν επίσης τον εξοπλισμό που χρησιμοποιείται σε όλες τις κινεζικές βιομηχανίες επεξεργαστών. Αυτό σημαίνει πως η απαγόρευση των εξαγωγών αμερικανικής τεχνολογίας στην Κίνα αποτελεί καθοριστικό εμπόδιο στις φιλοδοξίες του Πεκίνου να αναδειχθεί σε ηγετική δύναμη στην τεχνολογία τεχνητής νοημοσύνης και προπαντός στον στόχο του για να κατακτήσει την αυτάρκεια στον τομέα των επεξεργαστών. Και όμως, Αμερικανοί αξιωματούχοι έχουν πολιορκήσει τις κυβερνήσεις από το Λονδίνο μέχρι τη Χάγη για να διασφαλίσουν τη συμμαχία τους στον πόλεμο των επεξεργαστών. Δεδομένου, άλλωστε, ότι η Ευρώπη έχει πλήρως συνταχθεί με την Ουάσιγκτον σε ό,τι αφορά τον πόλεμο στην Ουκρανία, έχουν χρησιμοποιήσει το επιχείρημα ότι η Κίνα ενδέχεται να στείλει στη Ρωσία οπλικά συστήματα υψηλής τεχνολογίας όπως τα μη εξοπλισμένα αεροσκάφη, τα γνωστά ντρόουν.

Ερμηνεύοντας την επιμονή της Ουάσιγκτον να πιέζει την Ευρώπη, πολιτικοί και οικονομικοί αναλυτές έχουν επισημάνει πως χωρίς συμμάχους η μονομερής απαγόρευση από πλευράς της Ουάσιγκτον θα μπορούσε να αποδειχθεί όχι μόνον ατελέσφορη αλλά έως και επιζήμια για τα συμφέροντα των ΗΠΑ. Αν οι αμερικανικές βιομηχανίες πάψουν να εξάγουν επεξεργαστές και γενικότερα τεχνολογία στην Κίνα χωρίς να δεσμεύσουν τις βιομηχανίες άλλων χωρών στην ίδια στρατηγική επιλογή, θα μπορούσαν να καλύψουν το κενό κάποιες άλλες βιομηχανίες, κάποιων άλλων χωρών. Στην περίπτωση αυτή, θα έχαναν οι αμερικανικές βιομηχανίες από το μερίδιό τους στην παγκόσμια αγορά. Γι' αυτό και η Ουάσιγκτον άσκησε συστηματικά πιέσεις τόσο στην Ολλανδία όσο και στην Ιαπωνία και στην Ταϊβάν για να επιστρατευθούν στον πόλεμο των επεξεργαστών. Δεν εκπλήσσει, βέβαια, το γεγονός ότι η Ταϊβάν ήταν η πρώτη που ανταποκρίθηκε στο αίτημα της Ουάσιγκτον καθώς η κυβέρνηση Μπάιντεν έχει απροκάλυπτα υποσχεθεί ότι θα την υπερασπισθεί σε περίπτωση κινεζικής εισβολής. Η νησιωτική χώρα έχει, άλλωστε, κατηγορήσει επανειλημμένως το Πεκίνο για βιομηχανική κατασκοπεία στον κλάδο των επεξεργαστών. Ετσι η Ταϊβάν έχει από τις 8 Οκτωβρίου ανακοινώσει ότι δεν θα επιτρέψει στις κινεζικές βιομηχανίες σχεδιασμού επεξεργαστών να συνάψουν συμβόλαια με ταϊβανέζικες βιομηχανίες. Αν οι βιομηχανίες της Ταϊβάν συνεργάζονταν με τις κινεζικές, θα τις διευκόλυναν να παράγουν τους επεξεργαστές εκείνους που δεν μπορεί πλέον να εισάγει η Κίνα εξαιτίας του αμερικανικού εμπάργκο.

Το στοίχημα

Ο Εμπριτζ Κόλμπι, πρώην στέλεχος του αμερικανικού υπουργείου Αμυνας, τονίζει πως Αμερικανοί αξιωματούχοι στοιχηματίζουν πως η Ευρώπη θα μπει στη μάχη αντιπαράθεσης με την Κίνα, αλλά οι ηγέτες των μεγαλύτερων οικονομιών της Ευρώπης δηλώνουν ανοικτά ότι δεν θέλουν να αποσυνδεθούν από την Κίνα ούτε να συμμετάσχουν σε κυρώσεις εναντίον της.

52 δισ.

δολ. έχει δεσμεύσει η Ουάσιγκτον για τη στήριξη της βιομηχανίας επεξεργαστών στις ΗΠΑ.

Λόγοι ασφαλείας

Ανακοινώνοντας την απόφαση της ολλανδικής κυβέρνησης να συνταχθεί με την Ουάσιγκτον στον πόλεμο των επεξεργαστών με την Κίνα, η Ολλανδή υπουργός Εμπορίου, Λίσε Σραϊνεμάχερ, τόνισε πως «δεδομένων των τεχνολογικών εξελίξεων και του γεωπολιτικού περιβάλλοντος, η κυβέρνηση κατέληξε στο συμπέρασμα πως πρέπει να επεκταθεί η απαγόρευση στις εξαγωγές επεξεργαστών, προκειμένου για την προάσπιση της εθνικής αλλά και της διεθνούς ασφάλειας».

20%

άνοδο σημείωσαν οι μετοχές κινεζικών επιχειρήσεων που προμηθεύουν τις κινεζικές βιομηχανίες μικροεπεξεργαστών.

Η απάντηση

Αμεση ήταν η αντίδραση του κινεζικού υπουργείου Εξωτερικών στην απόφαση της Ολλανδίας να απαγορεύσει τις εξαγωγές επεξεργαστών στην Κίνα με την εκπρόσωπο του υπουργείου, Μάο Νινγκ, να τονίζει πως «η Κίνα διαφωνεί ριζικά με την παρέμβαση της Ολλανδίας και τους περιορισμούς που συνεπάγονται αυτά τα μέτρα για τις ομαλές εμπορικές συναλλαγές ανάμεσα στις κινεζικές και στις ολλανδικές επιχειρήσεις».

Οι φόβοι των Ευρωπαίων και το «δώρο» του Αμερικανού προέδρου

Την ώρα που συντασσόταν ακόμη το παρόν κείμενο βρισκόταν σε εξέλιξη η συνάντηση της προέδρου της Κομισιόν, Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, με τον Αμερικανό πρόεδρο. Σύμφωνα με το ευρωπαϊκό περιοδικό Politico, η Ουάσιγκτον επιχειρεί να διασφαλίσει τη συμμαχία της Ευρώπης στον τεχνολογικό πόλεμο κατά της Κίνας με δύο τρόπους: αφενός με προειδοποιήσεις για τους κινδύνους και αφετέρου με ένα είδος δωροδοκίας.

Οι προειδοποιήσεις επικεντρώνονται στην προοπτική να προσφέρει η Κίνα όπλα στη Ρωσία και να τη στηρίξει δηλαδή εμπράκτως στον πόλεμο κατά της Ουκρανίας. Η προοπτική αυτή βρίσκει αντίθετους τους Ευρωπαίους, με τον Γερμανό καγκελάριο Ολαφ Σολτς να έχει προειδοποιήσει το Πεκίνο ότι κάτι τέτοιο δεν θα γίνει ανεκτό.

Η κ. Φον ντερ Λάιεν, όμως, έχει επιδείξει πολύ μεγαλύτερη σύνεση και έχει αποφύγει να επαναλάβει την επιχειρηματολογία της Ουάσιγκτον. Σε ό,τι αφορά το σκέλος της δωροδοκίας, το Politico εκτιμά πως η Ουάσιγκτον προσπαθεί να δελεάσει την Ευρώπη υποσχόμενη πως οι ευρωπαϊκές βιομηχανίες θα τύχουν της ίδιας στήριξης και των ίδιων επιδοτήσεων που προβλέπει το πακέτο Μπάιντεν για τις πράσινες τεχνολογίες.

Μπορεί η Ολλανδία να προσχώρησε στο στρατόπεδο της Ουάσιγκτον αλλά η Ευρώπη επιδεικνύει ένα είδος αμφιθυμίας σε ό,τι αφορά τον τεχνολογικό πόλεμο ανάμεσα στις δύο μεγαλύτερες οικονομίες του πλανήτη. Οπως επισημαίνει το Politico, η Ε.Ε. δεν δείχνει τόσο διατεθειμένη να απομακρυνθεί από την προσοδοφόρο αγορά της Κίνας, πολλώ δε μάλλον η Γερμανία που έχει στενούς εμπορικούς δεσμούς μαζί της. Μιλώντας στο ευρωπαϊκό περιοδικό, η Χίδερ Κόνλεϊ, πρώην αξιωματούχος του αμερικανικού υπουργείου Εξωτερικών, επισήμανε πως «οι Ευρωπαίοι έχουν ήδη υποστεί βαθύτατο οικονομικό τραύμα από τη στιγμή που διέκοψαν την ενεργειακή τους συνεργασία με τη Ρωσία και δεν μπορούν καν να εξετάσουν το ενδεχόμενο να γίνει κάτι αντίστοιχο με την Κίνα». Πιθανώς, όμως, να έχει αρχίσει η αντίστροφη μέτρηση για την Ευρώπη που τα τελευταία χρόνια αντιλαμβάνεται την κλίμακα της εξάρτησής της από την Κίνα όπως και τη μεταστροφή της Κίνας, που από εταίρος έχει γίνει ανταγωνίστριά της. Ιδιαιτέρως για τη Γερμανία που τα τελευταία χρόνια προβληματίζεται για την κινεζική επέλαση στις βιομηχανίες της. Μιλώντας, άλλωστε, τον Ιανουάριο στο Νταβός για την πρόθεση της Ε.Ε. να περιορίσει την εξάρτησή της από την Κίνα σε καίριες πρώτες ύλες, η κ. Φον ντερ Λάιεν αποκάλυψε την πρόθεσή της να συνάψει συμφωνία με τον Καναδά για να διασφαλίσει σπάνιες και άλλες πρώτες ύλες όπως λίθιο και κοβάλτιο.

Η Ε.Ε. δεν δείχνει διατεθειμένη να απομακρυνθεί από την προσοδοφόρο αγορά της Κίνας.

Πρόκειται για τις στρατηγικής σημασίας πρώτες ύλες που προμηθεύεται από την Κίνα στο συντριπτικό ποσοστό του 98% των προμηθειών της ειδικότερα σε σπάνιες γαίες.

Μοναδικό **οικοσύστημα υπηρεσιών** αποκλειστικά για **e-shops!**

Για περισσότερες πληροφορίες σαρώστε τον κωδικό QR.

G.A.P. VASSILOPOULOS GROUP

ups Authorised Service Contractor · GAP AKIS EXPRESS · Western Union WU · DSV · payments · WORLDLINE · G.A.P. VASSILOPOULOS WAREHOUSING LOGISTICS LTD · fetch

ΑΝΑΛΥΣΗ

Κόντρα για τις επενδύσεις στις τηλεπικοινωνίες

Του ΠΙΕΡ ΜΠΡΙΑΝΚΟΝ / REUTERS BREAKINGVIEWS

Το χάσμα μεταξύ των συχνά διαφημιζόμενων υποσχέσεων για καθολική συνδεσιμότητα και της προσπάθειας των εταιρειών τηλεπικοινωνιών για τη χρηματοδότηση των δικτύων, που θα την κάνουν πραγματικότητα, ήταν ένα θέμα του παγκοσμίου συνεδρίου κινητής τηλεφωνίας. Το ετήσιο τεχνολογικό φεστιβάλ της Βαρκελώνης την περασμένη εβδομάδα ακολουθούσε την παράδοση με τις διαμαρτυρίες των στελεχών των ομίλων, αλλά υπήρχαν και διαφορές. Τα καλά νέα γι' αυτούς είναι ότι οι ευρωπαϊκές αρχές ανταγωνισμού φαίνεται να έχουν επηρεαστεί από τις συνεχείς εκκλήσεις και ενδεχομένως να τείνουν να υιοθετήσουν μια πιο ήπια προσέγγιση για την ενοποίηση του κλάδου.

Οι 80.000 και πλέον συμμετέχοντες θα μπορούσαν να περιδιαβαίνουν τις γιγάντιες αίθουσες και να συλλογίζονται τις θαυμάσιες προοπτικές που προσφέρουν τα σκυλιά ρομπότ που μιλούν, τα πτυσσόμενα έξυπνα κινητά τηλέφωνα ή, για παράδειγμα, το σχέδιο της Nokia να αναπτύξει ένα δίκτυο 4ης γενιάς στη Σελήνη. Τα στελέχη των ευρωπαϊκών τηλεπικοινωνιακών ομίλων επικεντρώθηκαν σε αυτό που πολλοί περιέγραψαν ως οικονομικό περίβλημα, παγιδευμένα μεταξύ αυστηρών ρυθμιστικών αρχών, απαιτητικών μετόχων και της ανάγκης να συνεχίσουν να επενδύουν μαζικά μόνο και μόνο προκειμένου να ενημερώνονται για τις τεχνολογικές εξελίξεις και τις απαιτήσεις των καταναλωτών.

Η «δίκαιη συμμετοχή» ήταν μία από τις βασικές έννοιες που συζητήθηκαν κατά τη διάρκεια της συνάθροισης, δηλαδή η προσπάθεια των ευρωπαϊκών τηλεπικοινωνιακών ομίλων να καταστήσουν τις μεγάλες αμερικανικές εταιρείες τεχνολογίας υπεύθυνες για μεγάλο μέρος της κίνησης δεδομένων στα δίκτυά τους, συμμετέχοντας στη χρηματοδότηση των επενδυτικών σχεδίων τους.

Οι Κρίστελ Χάιντεμαν και Τιμόθεους Χέτγκες, οι αντίστοιχοι διευθύνοντες σύμβουλοι της γαλλικής Orange, αξίας 30 δισ. δολαρίων, και της γερμανικής Deutsche Telekom, αξίας 112 δισ. δολαρίων, ανέφεραν αμφότεροι ως «μη βιώσιμη» την κατάσταση όπου οι πέντε μεγαλύτερες επιχειρήσεις που δημιουργούν κυκλοφορία δεδομένων, δηλαδή οι Alphabet, Apple, Amazon, Netflix και Meta Platforms, αθροιστικά αντιπροσωπεύουν το 55% της κίνησης δεδομένων. Ο Χέτγκες συνέκρινε τα 55 δισ. ευρώ που επένδυσαν οι ευρωπαϊκές εταιρείες τηλεπικοινωνίας σε υποδομές πέρυσι με το 1 δισ. ευρώ που επένδυσαν στη συνδεσιμότητα εκείνοι, οι κολοσσιαίοι όμιλοι.

Πάντως, η περίπλοκη συζήτηση μόλις ξεκινάει. Η διαμάχη φέρνει αντιμέτωπους τον Δαυίδ με τον Γολιάθ. Οι πέντε αμερικανικές εταιρείες, στις οποίες οι ευρωπαϊκοί όμιλοι στοχεύουν για να τις παροτρύνουν να συνεισφέρουν, έχουν συνολική κεφαλαιοποίηση άνω των 5 τρισ. δολαρίων. Αυτό τις κάνει 21 φορές μεγαλύτερες με το συγκεκριμένο κριτήριο από τους πέντε μεγαλύτερους ευρωπαϊκούς ομίλους του κλάδου μαζί. Οι ρυθμιστικές αρχές αντιτίθενται στην ιδέα της δίκαιης κατανομής βαρών, όπως και ορισμένες κυβερνήσεις, μεταξύ των οποίων η ολλανδική. Επίσης δεν υπάρχει συναίνεση για τη μορφή που θα έπαιρνε αυτή η κατανομή. Ένας φόρος ο οποίος δεν θα ήταν ούτε πρακτικός ούτε δημοφιλής, αλλά η εναλλακτική λύση, όπως οι εμπορικές συμφωνίες χονδρικής, κινδυνεύει να δημιουργήσει προβλήματα στο καθεστώς της ουδετερότητας στο Διαδίκτυο.

Σε κάθε περίπτωση θα χρειαστούν χρόνια έως ότου οι Ευρωπαίοι πάροχοι δουν τις υποθετικές πληρωμές των τεχνολογικών κολοσσών των ΗΠΑ να συμβάλλουν οικονομικά, όπως κατ' ιδίαν παραδέχθηκε διευθύνων σύμβουλος τηλεπικοινωνιακού ομίλου.

Η ελπίδα που διαφαίνεται είναι ότι, λαμβανομένης υπόψη της χαμηλής απόδοσης επενδύσεων των ευρωπαϊκών τηλεπικοινωνιακών ομίλων, οι ευρωπαϊκές αρχές ανταγωνισμού θα επανεξετάσουν την αυστηρή στάση τους για τη συσπείρωση στον κλάδο.

Σύμφωνα με τη New Street Research, η απόδοση του απασχολούμενου κεφαλαίου του κλάδου την τελευταία δεκαετία μειώθηκε στο 8% φέτος, επίπεδο που παρατηρήθηκε τελευταία φορά το 2001.

Ισχυρή η ζήτηση για χρυσό και φέτος από κεντρικές τράπεζες

Αύξησαν συνολικά τα αποθέματά τους τον Ιανουάριο κατά 31 τόνους

Συνεχίζεται και φέτος η ανοδική τάση στη ζήτηση χρυσού, με τις κεντρικές τράπεζες να αυξάνουν συνολικά τα αποθέματά τους κατά 16% σε μηνιαία βάση ή κατά 31 τόνους τον Ιανουάριο. Σύμφωνα με σχετική έκθεση του Παγκόσμιου Συμβουλίου Χρυσού, παρότι η ζήτηση του πρώτου μήνα κινείται στα επίπεδα των 20 έως 60 τόνων που είχαν καταγραφεί επί δέκα συναπτούς μήνες, είναι αξιοσημείωτο ότι ουσιαστικά συγκεντρώθηκε σε τρεις κεντρικές τράπεζες.

Ειδικότερα, συνολικά αγόρασαν πάνω από 44 τόνους χρυσού, ενώ μία πούλησε σχεδόν 13 τόνους. «Πρωταθλήτρια» στη ζήτηση ήταν η κεντρική τράπεζα της Τουρκίας, η οποία αύξησε τα αποθέματά της κατά 23 τόνους τον Ιανουάριο. Τα αποθέματά της τώρα ανέρχονται στο επίπεδο ρεκόρ για τη χώρα των 565 τόνων χρυσού. Ακολουθεί με αγορές 15 τόνων η κεντρική τράπεζα της Κίνας, η οποία τον Νοέμβριο και τον Δεκέμβριο του περασμένου έτους είχε αγοράσει επιπλέον 62 τόνους. Συνολικά, τα αποθέματά της ανέρχονται σε 2.025 τόνους. Τρίτη στις αγορές του Ιανουαρίου ήρθε η κεντρική τράπεζα του Καζακστάν, αυξάνοντας τα αποθέματα κατά 4 τόνους, σε συνολικά 356 τόνους.

Πρωταθλήτρια στις αγορές η Τουρκία με 23 τόνους – Τα αποθέματά της τώρα ανέρχονται στο επίπεδο-ρεκόρ για τη χώρα των 565 τόνων χρυσού.

Σημειώνεται πως στην Ε.Ε. καταγράφηκε αύξηση 2 τόνων στα αποθέματα Ιανουαρίου, η οποία όμως συνέβη έμμεσα. Συγκεκριμένα, με την είσοδο της Κροατίας στην Ευρωζώνη, η χώρα όφειλε να μεταφέρει τον χρυσό της στην ΕΚΤ. Η κεντρική τράπεζα του Ουζμπεκιστάν ήταν η μόνη που πούλησε χρυσό, μειώνοντας τα αποθέματά της κατά 3% σε μηνιαία βάση. Αυτή τη στιγμή ανέρχονται σε 384 τόνους, δηλαδή στο 66% των συνολικών της αποθεματικών.

Οπως παρατηρεί το Παγκόσμιο Συμβούλιο Χρυσού, τους τελευταίους μήνες υπάρχει έντονο ενδιαφέρον στην αγορά χρυσού, με τις κεντρικές τράπεζες να καταγράφουν ρεκόρ αγορών το 2022. Μάλιστα αναμένεται πως η δυναμική αυτή θα συνεχιστεί:

«Κοιτώντας στο μέλλον, δεν βλέπουμε κάποιον λόγο να ανακοπεί η θετική στάση των κεντρικών τραπεζών απέναντι στον χρυσό και θεωρούμε ότι θα συνεχίσουν να αγοράζουν το 2023. Ωστόσο, είναι δύσκολο να υπολογιστεί το ακριβές ποσό, όπως φαίνεται και από τις εκτιμήσεις μας στις αρχές του 2022. Βέβαια, είναι επίσης λογικό να πιστεύει κανείς ότι η ζήτηση από τις κεντρικές τράπεζες το 2023 θα είναι δύσκολο να φτάσει τα περυσινά επίπεδα», σημειώνει το Παγκόσμιο Συμβούλιο Χρυσού, τονίζοντας επίσης πως τα αποτελέσματα του Ιανουαρίου τείνουν προς αυτή την κατεύθυνση.

Σε αγορές 15 τόνων χρυσού προχώρησε η κεντρική τράπεζα της Κίνας τον Ιανουάριο, η οποία τον Νοέμβριο και τον Δεκέμβριο του 2022 είχε αγοράσει επιπλέον 62 τόνους. Συνολικά, τα αποθέματά της ανέρχονται σε 2.025 τόνους.

Ο χρυσός παίζει σημαντικό ρόλο στην τουρκική οικονομία και μάλιστα όπως αναφέρει το Παγκόσμιο Συμβούλιο Χρυσού είναι στενά συνδεδεμένος με την καθημερινή ζωή στη χώρα από τότε που οι έμποροι χρησιμοποιούσαν χρυσά νομίσματα στην αρχαία Λυδία. Η ζήτηση της Τουρκίας για χρυσό αντανακλά μια βαθιά πολιτιστική κληρονομιά και παίζει σημαντικό ρόλο σε γάμους και άλλες πτυχές της θρησκευτικής ζωής. Στην αγορά κοσμημάτων, ο χρυσός αποτελεί μέσο συναλλαγών, αλλά και λογιστική μονάδα. Ενδεικτικά, στο Μεγάλο Παζάρι της Κωνσταντινούπολης, την καρδιά της τουρκικής αγοράς χρυσού, οι πληρωμές πολλές φορές γίνονται κατ' αντιστοιχία με τον χρυσό. Εξ ου και σύμφωνα με το Παγκόσμιο Συμβούλιο Χρυσού, υπάρχουν ισχυρά οικονομικά κίνητρα για να κατέχει κανείς το πολύτιμο μέταλλο. Ολόκληρες γενιές Τούρκων έχουν στραφεί σε αυτό, ώστε να έχουν ασφάλεια έναντι των διακυμάνσεων του πληθωρισμού και της υποβάθμισης του νομίσματος.

Κινητικότητα από αμερικανικές πετρελαϊκές βιομηχανίες

Οι αμερικανικοί όμιλοι, οι οποίοι παράγουν πετρέλαιο μέσω σχιστολιθικών κοιτασμάτων και οι οποίοι πλημμύρισαν πέρυσι με μετρητά λόγω των υψηλών τιμών πετρελαίου και φυσικού αερίου, αναζητούν νέες επιχειρηματικές συμφωνίες, όπως αναφέρουν οι Financial Times – πέρυσι σώρευσαν 150 δισ. δολάρια και φέτος αναμένουν 120 δισ. δολάρια σε ταμειακές ροές. Και αυτό διότι εντείνονται οι φόβοι τους πως οι καλύτερες τοποθεσίες γεώτρησης σπανίζουν ολοένα και περισσότερο. Στελέχη τραπεζών και δικηγόροι ανέφεραν απότομη άνοδο της δραστηριότητας τις τελευταίες εβδομάδες, καθώς αγοραστές και πωλητές σε όλο τον κλάδο κινητοποιούν ομάδες για ένα μπαράζ συναλλαγών μετά μια μακρά περίοδο ξηρασίας. Η κινητικότητα εντοπίζεται ειδικά στην εκτεταμένη λεκάνη της Πέρμιας του Τέξας και του Νέου Μεξικού, όπου βρίσκεται και το πιο παραγωγικό κοίτασμα πετρελαίου στον κόσμο. «Θα υπάρξει μια σειρά συγχωνεύσεων και εξαγορών το 2023», δήλωσε ο Πιτ Μπάουντεν, διευθυντής για την παγκόσμια ενεργειακή τραπεζική του οίκου Jefferies και ένας από τους πιο δημοφιλείς διαπραγματευτές του κλάδου. «Είναι εκεί έξω ενδιαφερόμενοι και θέλουν να κάνουν αγορές για να αυξήσουν τα αποθέματά τους», προσέθεσε. Η αναμενόμενη έκρηξη συγχωνεύσεων και εξαγορών είναι το τελευταίο σημάδι της άριστης υγείας της βιομηχανίας πετρελαίου και φυσικού αερίου των ΗΠΑ, η οποία έχει αποκομίσει κέρδη ρεκόρ από τις υψηλές τιμές ενέργειας, τις οποίες τροφοδότησε η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία.

Οι παραγωγοί σχιστόλιθου των ΗΠΑ πέρυσι παρουσίασαν ρεκόρ ταμειακών ροών άνω των 150 δισ. δολαρίων, ένας δείκτης που παρακολουθείται στενά στον κλάδο, ενώ αναμένεται να συγκεντρώσουν άλλα 120 δισ. δολάρια το 2023, σύμφωνα με τη Rystad Energy, μια εταιρεία συμβούλων επιχειρήσεων. Οι πετρελαϊκοί όμιλοι έχουν αποπληρώσει χρέη δεκάδων δισεκατομμυρίων δολαρίων τον περασμένο χρόνο και έχουν άφθονη δύναμη πυρός για τη σύναψη συναλλαγών, δήλωσαν στελέχη τραπεζών και τους αναφέρουν οι Financial Times. Το κίνητρο της αναμενόμενης έκρηξης των συμφωνιών είναι οι φόβοι πολλών παραγωγικών ομίλων πως εξαντλούνται οι καλές εκτάσεις, αφού οι αποδόσεις από νέες πετρελαιοπηγές εξασθενούν μετά μία δεκαετία φρενήρους εξόρυξης. Ο τομέας, πάντως, παραμένει σε μεγάλο βαθμό κατακερματισμένος, με δεκάδες εταιρείες εκμετάλλευσης, από τις μικρές με το ένα γεωτρύπανο έως τους κολοσσούς. Πάντως, οι εν λόγω επιχειρήσεις επιδιώκουν να αποκτήσουν ανταγωνιστικές εταιρείες ώστε να επωφεληθούν από τις καλύτερες εναπομείνασες προοπτικές γεώτρησης.

Το κίνητρο της αναμενόμενης έκρηξης των συμφωνιών είναι οι φόβοι παραγωγικών ομίλων πως εξαντλούνται οι καλές εκτάσεις, καθώς οι αποδόσεις από νέες πετρελαιοπηγές εξασθενούν μετά μία δεκαετία φρενήρους εξόρυξης.

Αναμένεται μπαράζ εξαγορών στον κλάδο σχιστολιθικού πετρελαίου

«Εάν μπορείτε να αγοράσετε πόρους σε λογική αξία και έχετε τον ισολογισμό και τα μετρητά για να το κάνετε, θα πάτε να το κάνετε σε αυτές τις τιμές», δήλωσε ο Μοχάμεντ Λαγκάρι, ανώτερος διευθύνων σύμβουλος επενδυτικής τραπεζικής στην Guggenheim Partners. Η αναμενόμενη τόνωση του αγοραστικού ενδιαφέροντος το τρέχον έτος έρχεται μετά τις μόλις 160 εξαγορές και συγχωνεύσεις του 2022, σύμφωνα με την εταιρεία συμβούλων Enverus, και αυτό το νούμερο είναι το χαμηλότερο από το 2005. Τέλος, η αθροιστική αξία τους ανήλθε πέρυσι στα 58 δισεκατομμύρια δολάρια, ήτοι 13% χαμηλότερη από το προηγούμενο έτος και 1/5 μειωμένη από τα επίπεδα πριν από την πανδημία. Τέλος, υπήρξαν μεταξύ όλων των άλλων και ολιγάριθμες συμφωνίες στα τέλη του περασμένου έτους, όπως αυτές των Diamondback και Marathon Oil, οι οποίες κατέβαλαν 3 δισ. δολάρια εκάστη για να αποκτήσουν εδάφη στη λεκάνη της Πέρμιας και του Ιγκλ Φορντ.

Καταστροφικές οι προοπτικές της ρωσικής οικονομίας

Οι προοπτικές της ρωσικής οικονομίας πέραν του 2023 είναι «αρκετά καταστροφικές», προειδοποίησε η Κρισταλίνα Γκεοργκίεβα έπειτα από την κριτική που δέχθηκε το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο για τις προβλέψεις του που θέλουν τη Ρωσία να εμφανίζει φέτος ανάπτυξη ισχυρότερη από το Ηνωμένο Βασίλειο και τη Γερμανία, παρά τις εντεινόμενες πιέσεις από τις κυρώσεις της Δύσης.

Τον Ιανουάριο το ΔΝΤ είχε προβλέψει ότι η οικονομία της Ρωσίας θα αναπτυχθεί κατά 0,3% φέτος και 2,1% το 2024. Πρόκειται για προβλέψεις πολύ πιο αισιόδοξες από εκείνες της Παγκόσμιας Τράπεζας και του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης, που μιλούν για συρρίκνωση της ρωσικής οικονομίας κατά 3,3% και 5,6% αντίστοιχα.

Συρρικνώνεται τουλάχιστον κατά 7% σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα, λέει η Κρισταλίνα Γκεοργκίεβα του ΔΝΤ.

Ακόμη και η ίδια η κεντρική τράπεζα της Ρωσίας, η οποία πριν λίγες μέρες έδωσε παράταση άλλων έξι μηνών στους ελέγχους στις κινήσεις κεφαλαίου, έχει προειδοποιήσει ότι το ΑΕΠ ενδέχεται να συρρικνωθεί κατά 1% φέτος.

Μιλώντας στο CNN η κ. Γκεοργκίεβα τόνισε πως «όταν κοιτάζει κανείς τις προβλέψεις μας σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα, αυτό σημαίνει ότι η ρωσική οικονομία συρρικνώνεται τουλάχιστον κατά 7%». Αυτή η απάντηση δόθηκε αφότου ο καθηγητής του Γέιλ, Τζέφρι Σόνενφελντ, έγραψε τη Δευτέρα στο Fortune ότι «το ΔΝΤ αποκοιμήθηκε στο τιμόνι» και παπαγαλίζει την προπαγάνδα του Πούτιν.

Σύμφωνα με την κ. Γκεοργκίεβα, η ρωσική οικονομία θα δεχθεί πλήγματα σε βάθος χρόνου, καθώς μειώνεται το εργατικό δυναμικό της επειδή πολλοί εργαζόμενοι μεταναστεύουν για να αποφύγουν τον πόλεμο, ενώ ταυτοχρόνως χάνει την πρόσβαση στην υψηλή τεχνολογία των δυτικών ανεπτυγμένων οικονομιών.

«Σε ό,τι αφορά τη Ρωσία, απηχεί αφελώς τις προβλέψεις του ίδιου του Πούτιν για το ΑΕΠ, πρακτικά αγιοποιώντας και νομιμοποιώντας αυτούς τους οικονομικούς μύθους, χωρίς επαλήθευση», έγραψε ο καθηγητής, ο οποίος έχει καταρτίσει τη λίστα των εταιρειών που περιορίζουν τις δραστηριότητές τους στη Ρωσία μετά την έναρξη του πολέμου.

Σύμφωνα με την κ. Γκεοργκίεβα, η ρωσική οικονομία θα δεχθεί πλήγματα σε βάθος χρόνου, καθώς μειώνεται το εργατικό δυναμικό της επειδή πολλοί εργαζόμενοι μεταναστεύουν για να αποφύγουν τον πόλεμο, ενώ ταυτοχρόνως χάνει την πρόσβαση στην υψηλή τεχνολογία των δυτικών ανεπτυγμένων οικονομιών. Και παράλληλα οι κυρώσεις που της έχει επιβάλει ο δυτικός κόσμος έχουν επιπτώσεις στην ενεργειακή βιομηχανία. Φέτος η Ρωσία μπόρεσε να μεταφέρει μέρος των εξαγωγών πετρελαίου της εκτός της Ε.Ε., είπε η επικεφαλής του ΔΝΤ αναφερόμενη στην Κίνα και την Ινδία. «Αυτό δεν θα έχει επίδραση που θα διαρκέσει στη ρωσική οικονομία», τόνισε. Καταλήγοντας η επικεφαλής του ΔΝΤ προσέθεσε πως το Ταμείο «δεν εκτιμά πως η Ρωσία θα ωφεληθεί με κανέναν τρόπο από αυτό που έχει προκαλέσει στην Ουκρανία και στον εαυτό της».

Οι traders αποφεύγουν το ρωσικό πετρέλαιο

Οι ΗΠΑ ζητούν αύξηση συναλλαγών για να μην αυξηθεί η τιμή του βαρελιού

Οι κυρώσεις που έχουν επιβληθεί από τη Δύση στη Ρωσία έχουν ως αποτέλεσμα να αρχίσει να αποδυναμώνεται η ισχύς του δολαρίου στο διεθνές εμπόριο πετρελαίου, καθώς μεγάλο μέρος των αγορών ρωσικού πετρελαίου από Ινδία και Κίνα γίνεται σε άλλα νομίσματα. Η εξέλιξη αυτή ανησυχεί τις ΗΠΑ, που ζητούν από τους traders την αύξηση συναλλαγών με ρωσικό πετρέλαιο, αλλά εντός του εύρους τιμών που ορίζει το πλαφόν.

Η Ουάσιγκτον προσπαθεί να πείσει τους μεγάλους traders πετρελαίου να εμπορεύονται ρωσικό πετρέλαιο, χωρίς βεβαίως να παραβιάζουν το πλαφόν που έχει τεθεί. Μετά την επιβολή του πλαφόν και των κυρώσεων εις βάρος της Μόσχας οι μεσίτες βασικών εμπορευμάτων αποφεύγουν τις συναλλαγές με ρωσικές εταιρείες και τα ρωσικά προϊόντα, φοβούμενοι ότι εάν έστω κι από λάθος παραβιαστούν οι κυρώσεις, οι συνέπειες θα είναι βαριές και για τους ίδιους.

Από την άλλη η Ουάσιγκτον θέλει να συνεχίσει να διακινείται στην παγκόσμια αγορά το ρωσικό πετρέλαιο, προκειμένου να μην οδηγείται προς τα πάνω η διεθνής τιμή του «μαύρου χρυσού», αλλά με ανώτατη τιμή 60 δολ. όπως έχει αποφασίσει το G7, προκειμένου να περιοριστούν τα έσοδα της Μόσχας.

Οι ΗΠΑ έχουν έναν ακόμη λόγο να θέλουν την εμπλοκή των μεγάλων traders. Οπως ανέφερε πρόσφατο δημοσίευμα του ειδησεογραφικού πρακτορείου Ρόιτερς, οι κυρώσεις που έχουν επιβληθεί από τη Δύση επί της Ρωσίας, έχουν ως αποτέλεσμα να αρχίσει να αποδυναμώνεται η ισχύς του δολαρίου στο διεθνές εμπόριο πετρελαίου. Και αυτό γιατί οι περισσότερες συμφωνίες της Ρωσίας με την Ινδία, η οποία αποτελεί μία από τις κυριότερες αγορές της, καθώς και με την Κίνα διεκπεραιώνονται σε άλλα νομίσματα. Η Ινδία είναι η νούμερο τρία εισαγωγέας πετρελαίου στον κόσμο και η Ρωσία έγινε η κορυφαία προμηθεύτριά της, μετά την επιβολή εμπάργκο στο ρωσικό πετρέλαιο από την Ευρώπη. Αφότου η Δύση επέβαλε πλαφόν στις τιμές του ρωσικού πετρελαίου στις 5 Δεκεμβρίου, οι Ινδοί πελάτες έχουν πληρώσει το μεγαλύτερο μέρος του ρωσικού πετρελαίου, που παραλαμβάνουν σε νομίσματα τρίτων χωρών, μεταξύ αυτών του ντιράμ των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων και πιο πρόσφατα του ρουβλίου, όπως ανέφεραν στο Ρόιτερς τραπεζικές πηγές. Οι συναλλαγές ανάμεσα στη Ινδία και τη Ρωσία, που αφορούν το πετρέλαιο, ανέρχονται συνολικά σε αρκετές εκατοντάδες εκατομμύρια δολάρια το τελευταίο τρίμηνο, πρόσθεσαν οι εν λόγω πηγές.

Σύμφωνα με τους Financial Times, αρμόδιοι αξιωματούχοι του υπουργείου Οικονομικών των ΗΠΑ συναντήθηκαν μεταξύ άλλων με στελέχη και εμπορευματομεσίτες των οίκων Trafigura και Gunvor, που δεσμεύθηκαν για την επέκταση των δραστηριοτήτων τους στο ρωσικό εμπόριο αργού και καυσίμων, χωρίς να παραβιάζουν τους δυτικούς περιορισμούς.

Οι μεσίτες εμπορευμάτων φοβούνται τις συνέπειες σε περίπτωση που έστω και κατά λάθος παραβιάσουν τις κυρώσεις κατά της Μόσχας.

«Ενας από τους στόχους του ανώτατου ορίου τιμών είναι να διασφαλιστεί ότι το πετρέλαιο θα παραμείνει στην αγορά, αν και σε χαμηλότερη τιμή για να στερήσει το Κρεμλίνο από έσοδα», δήλωσε ένας δεύτερος αξιωματούχος της αμερικανικής κυβέρνησης. «Είμαστε ικανοποιημένοι, διότι οι αγορές πετρελαίου παρέμειναν πράγματι σταθερές τους τελευταίους μήνες, ενώ τα ρωσικά έσοδα μειώθηκαν κατά 60% από την εισβολή». Οι επαφές μεταξύ αξιωματούχων του υπουργείου Οικονομικών των ΗΠΑ και εμπόρων έγιναν κατά τη διάρκεια του ενεργειακού συνεδρίου CERAWeek στο Χιούστον αυτή την εβδομάδα. Η Ελίζαμπεθ Ρόζενμπεργκ, βοηθός γραμματέας για τα οικονομικά εγκλήματα, ήταν μεταξύ της ομάδας αξιωματούχων του υπουργείου Οικονομικών στο Χιούστον. Υπενθυμίζεται ότι τον Δεκέμβριο, το G7 εισήγαγε ανώτατο όριο τιμής για το ρωσικό πετρέλαιο της τάξεως των 60 δολαρίων το βαρέλι, το οποίο ίσχυε για εμπόρους που χρησιμοποιούν υπηρεσίες δυτικών εταιρειών, όπως η θαλάσσια ασφάλιση, όταν στέλνουν στην αγορά το πετρέλαιο της Μόσχας. Οι περισσότερες χώρες του G7 και η Ε.Ε. έχουν επίσης απαγορεύσει την εισαγωγή διά θαλάσσης φορτίων ρωσικού πετρελαίου. Ωστόσο, οι πωλήσεις σε άλλες χώρες εξακολουθούν να επιτρέπονται. Η κίνηση της Ουάσιγκτον έχει ενδιαφέρον και για την ελληνική ναυτιλία. Η απεμπλοκή των μεγάλων traders από τις συναλλαγές με ρωσικό πετρέλαιο είχε ως αποτέλεσμα η πλειονότητα των ελληνικών πλοίων να αποφεύγει τα φορτία από τη Ρωσία. Αλλά και όσοι εφοπλιστές επέλεγαν να μεταφέρουν ρωσικό πετρέλαιο, τηρώντας τους όρους και τις κυρώσεις της Δύσης, βρέθηκαν στο στόχαστρο επικριτικών δημοσιευμάτων από δυτικά –και ιδίως αμερικανικά– μέσα ενημέρωσης. Τώρα είναι η Ουάσιγκτον που ζητάει από τους traders να κάνουν το ίδιο.

Δύσκολη η απεξάρτηση της Ευρώπης από την πυρηνική βιομηχανία της Ρωσίας

Της **ΠΑΤΡΙΤΣΙΑ ΚΟΕΝ**
THE NEW YORK TIMES

Η Ευρώπη κινήθηκε ταχύτατα και πέτυχε να απεξαρτηθεί από το ρωσικό πετρέλαιο και το ρωσικό φυσικό αέριο από την έναρξη του πολέμου στην Ουκρανία. Θα είναι, όμως, πολύ πιο περίπλοκο να απεξαρτηθεί από τη ρωσική πυρηνική βιομηχανία.

Μέσω του ρωσικού κρατικού κολοσσού πυρηνικής ενέργειας, της Rosatom, η Ρωσία κυριαρχεί στην παγκόσμια εφοδιαστική αλυσίδα της πυρηνικής ενέργειας. Το 2021 ήταν ο τρίτος μεγαλύτερος προμηθευτής της Ευρώπης σε ουράνιο και αντιπροσώπευε το 20% του συνόλου των προμηθειών της. Ελλείψει εναλλακτικών, δεν υπήρξε αρκετή προθυμία για επιβολή κυρώσεων στη Rosatom παρά τις εκκλήσεις του Κιέβου. Η Ρωσία ελέγχει το 38% της παγκόσμιας αγοράς μετατροπής ουρανίου και το 46% της παραγωγικής δυνατότητας για εμπλουτισμό ουρανίου. Οσες χώρες έχουν πυρηνικούς αντιδραστήρες ρωσικής κατασκευής είναι πολύ περισσότερο εξαρτημένες. Σε πέντε χώρες της Ε.Ε. όλοι οι αντιδραστήρες, 18 στο σύνολό τους, έχουν κατασκευαστεί στη Ρωσία.

Ο ρωσικός κολοσσός πυρηνικής ενέργειας, η Rosatom, ήταν το 2021 ο τρίτος μεγαλύτερος προμηθευτής της Ευρώπης σε ουράνιο.

Επιπλέον δύο ακόμη ετοιμάζονται να λειτουργήσουν σύντομα στη Σλοβακία και δύο ακόμη είναι στο στάδιο της κατασκευής στην Ουγγαρία και εμπεδώνουν έτσι τις σχέσεις συνεργασίας με τη Rosatom. Οι εταιρείες διαχείρισης αυτών των μονάδων παραγωγής ενέργειας δεν είχαν άλλη επιλογή. Μέσω της θυγατρικής της, της TVEL, η Rosatom ήταν ουσιαστικά ο μοναδικός παραγωγός μειγμάτων καυσίμων που χρησιμοποιούνται ως ενέργεια στους πυρηνικούς αντιδραστήρες. Μετά την εισβολή στην Ουκρανία, ορισμένες ευρωπαϊκές χώρες άρχισαν να απομακρύνονται από την πυρηνική βιομηχανία της Ρωσίας.

Η Rosatom έχει αποδειχθεί εξαιρετικά επιτυχής τόσο ως επιχείρηση όσο και ως όχημα για την επιβολή της ρωσικής επιρροής. Σημειώνεται ότι σε πέντε χώρες της Ε.Ε. όλοι οι αντιδραστήρες, 18 στο σύνολό τους, έχουν κατασκευαστεί στη Ρωσία.

Η CEZ, εταιρεία ενέργειας της Τσεχίας, υπέγραψε συμβόλαιο με την Westinghouse Electric Company της Πενσιλβάνια και με τη γαλλική εταιρεία Framatome που της διασφαλίζουν καύσιμα για τη μονάδα της στο Τέμελιν. Η Φινλανδία ακύρωσε τη συνεργασία της με τη Rosatom για την ανέγερση πυρηνικού αντιδραστήρα και αντ' αυτής προσέλαβε την Westinghouse για τον σχεδιασμό, την έκδοση άδειας και την προμήθεια νέου τύπου καυσίμων για τη μονάδα της στη Λοϊβίζα.

Η Βουλγαρία επίσης υπέγραψε δεκαετές συμβόλαιο με την Westinghouse για την προσφορά καυσίμων στους υφιστάμενους αντιδραστήρες της. Και την περασμένη εβδομάδα συνήψε συμφωνία με την αμερικανική εταιρεία για την ανέγερση νέων μονάδων πυρηνικών αντιδραστήρων. Η Πολωνία ετοιμάζεται να κατασκευάσει την πρώτη της πυρηνική μονάδα που θα περιλαμβάνει τρεις πυρηνικούς αντιδραστήρες της Westinghouse. Η Σλοβακία και η Ουγγαρία, άλλωστε, που είναι ο στενότερος σύμμαχος της Ρωσίας στην Ε.Ε. έχουν επίσης συμφωνήσει με εναλλακτικούς προμηθευτές.

Σε ό,τι αφορά την Ουκρανία, από το 2014 και την προσάρτηση της Κριμαίας στη Ρωσία έχουν αρχίσει σοβαρές προσπάθειες για την απεξάρτησή της από τη ρωσική πυρηνική βιομηχανία. Και το Κιέβο υπέγραψε συμφωνία με την Westinghouse για την προσφορά καυσίμων στους 15 αντιδραστήρες της Ουκρανίας που ανάγονται στη σοβιετική εποχή και παρέχουν περίπου το 50% της ηλεκτρικής ενέργειας στη χώρα.

Και πάλι πάντως θα είναι ιδιαίτερα περίπλοκη μια διεθνής προσπάθεια απεξάρτησης από τη ρωσική πυρηνική βιομηχανία. Η πυρηνική εφοδιαστική αλυσίδα είναι εξαιρετικά σύνθετη και για να δημιουργηθεί μια άλλη θα χρειαστούν χρόνια και μεγάλες δαπάνες. Και στο μεταξύ, η Rosatom έχει αποδειχθεί εξαιρετικά επιτυχής τόσο ως επιχείρηση όσο και ως όχημα για την επιβολή της ρωσικής επιρροής. Οπως επισημαίνουν οι ειδικοί του κλάδου, η επιτυχία της οφείλεται σε μεγάλο βαθμό ότι μπορεί να προσφέρει το πακέτο με όλες τις υπηρεσίες και τα προϊόντα: πρώτες ύλες, εκπαίδευση, τεχνική υποστήριξη, συντήρηση, διάθεση πυρηνικών αποβλήτων και ίσως το σημαντικότερο όλων, χρηματοδότηση με ευνοϊκούς όρους.

Στα 10,5 τρισ. δολ. θα εκτιναχθεί φέτος ο κρατικός δανεισμός σε όλο τον κόσμο

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Ο κρατικός δανεισμός θα φτάσει τα 10,5 τρισ. δολάρια διεθνώς το 2023, σχεδόν 40% πάνω από τον ιστορικό μέσο όρο πριν από την πανδημία COVID-19, εκτιμά ο οίκος αξιολόγησης S&P, με τις μεγαλύτερες αυξήσεις να καταγράφονται στην Ευρώπη. Παράλληλα, ο οίκος προβλέπει ότι το καθαρό κόστος των δημοσιονομικών μέτρων που σχετίζονται με την ενέργεια διεθνώς θα φτάσει το 1,65 τρισ. δολάρια το 2022-2023 (1,7% του παγκόσμιου ΑΕΠ). Πιο αναλυτικά, όπως επισημαίνει η S&P, παρά τη χαλάρωση του παγκόσμιου πληθωρισμού και την έξοδο της Κίνας από την πολιτική μηδενικής COVID-19, οι προκλήσεις στις παγκόσμιες μακροοικονομικές προοπτικές το 2023 παραμένουν σημαντικές. Αναμένει ότι η παγκόσμια ανάπτυξη θα επιβραδυνθεί σημαντικά, καθώς ο βασικός πληθωρισμός παραμένει υψηλός και οι κεντρικές τράπεζες θα συνεχίσουν να αυξάνουν τα επιτόκια και θα τα διατηρήσουν υψηλά μέχρι και το 2024. «Τα 137 κράτη που αξιολογούμε θα δανειστούν 10,5 τρισ. δολάρια από τις αγορές το 2023, παρόμοιο με το ποσό που δανείστηκαν πέρυσι», σημειώνει ο οίκος. Η επίμονη πίεση στις δαπάνες λόγω των αυξημένων τιμών της ενέργειας είναι μία από τις βασικές αιτίες υψηλού δανεισμού, ειδικά στην Ευρώπη, όπως επισημαίνει. Το διπλό σοκ της πανδημίας και οι υψηλές τιμές των εμπορευμάτων που προκλήθηκαν αρχικά από την ανάκαμψη μετά την πανδημία και αργότερα ενισχύθηκαν από τον πόλεμο Ρωσίας - Ουκρανίας, ώθησαν τις κυβερνήσεις να αναπτύξουν και να διατηρήσουν δημοσιονομικά μέτρα για να αμβλύνουν τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις. Το διπλό αυτό σοκ έχει επίσης αυξήσει τον κατακερματισμό για τα εγχώρια πολιτικά τοπία, καθιστώντας τη δημοσιονομική εξυγίανση πιο δύσκολη. «Υπολογίζουμε ότι το συνδυασμένο κόστος της πανδημίας και της ενεργειακής κρίσης θα αγγίξει τα 10 τρισ. δολάρια την περίοδο 2020-2023», τονίζει η S&P. Το κόστος περιλαμβάνει την επίδραση της COVID-19 στα δημόσια οικονομικά που απορρέει από τη συρρίκνωση των εσόδων και τις υψηλότερες δαπάνες το 2020-2021, ύψους περίπου 8,4 τρισ. δολαρίων, όπως εξηγεί. Ακόμα κι αν οι επιπτώσεις των δύο σοκ είναι δύσκολο να διαχωριστούν, η S&P εκτιμά ότι το κόστος των δημοσιονομικών μέτρων που σχετίζονται με τις αυξημένες τιμές των εμπορευμάτων, ειδικά για την ενέργεια, θα φτάσει περίπου το 1,65 τρισ. δολάρια το 2022-2023. Η Ευρώπη θα σημειώσει τη μεγαλύτερη αύξηση δανεισμού εν μέσω στάσιμης ανάπτυξης και δημοσιονομικών πιέσεων, συμπεριλαμβανομένων των υψηλών τιμών της ενέργειας. Συνολικά, όπως εκτιμά η S&P, οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις θα εκδώσουν περίπου 1,75 τρισ. δολάρια σε ακαθάριστο μακροπρόθεσμο χρέος φέτος, αύξηση 348 δισ. δολάρια ή 20% σε σύγκριση με το 2022. Παρά το γεγονός ότι οι τιμές του φυσικού αερίου στην Ευρώπη επιστρέφουν στα επίπεδα πριν από τον πόλεμο Ρωσίας - Ουκρανίας, παραμένουν υψηλές από ιστορική προοπτική. Το υψηλό ενεργειακό κόστος θα ασκήσει πίεση στις κυβερνήσεις να διατηρήσουν τις φορολογικές ελαφρύνσεις και τις επιδοτήσεις σε μια περίοδο που οι ευρωπαϊκές οικονομίες μένουν στάσιμες ή ακόμη και συρρικνώνονται. Αυτό θα είναι εις βάρος των μεγάλων δημοσιονομικών ελλειμμάτων και του αυξημένου δανεισμού εν μέσω σημαντικά υψηλότερου κόστους χρηματοδότησης.

Το ποσό είναι σχεδόν 40% πάνω από τον ιστορικό μέσο όρο πριν από την πανδημία COVID-19, εκτιμά η S&P.

pwc

12η Έρευνα της PwC για τους CEOs στην Κύπρο

Προκλήσεις του σήμερα και του αύριο

Η έρευνα είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα μας

Ουραγός η Google στη μάχη της τεχνητής νοημοσύνης

Πρόσφατα λανσάρισε την εφαρμογή Bard, αλλά αποδείχθηκε προβληματική

Οι τελευταίες εξελίξεις θέλουν τον κολοσσό υψηλής τεχνολογίας Google να είναι ουραγός σε έναν κλάδο στου οποίου τη γέννηση συνέβαλε. Και δεν είναι άλλος από εκείνον της τεχνητής νοημοσύνης. Προσφάτως λανσάρισε την πειραματική υπηρεσία συνομιλίας Bard, αλλά εξαρχής ήταν προβληματική. Συν τοις άλλοις, υπήρξαν στο παρελθόν σκάνδαλα, αποτυχημένες απόπειρες και απώλειες σε ταλαντούχους εργαζομένους, οπότε ο συνδυασμός αυτών των παραγόντων εξηγεί την αμήχανη θέση στην οποία περιήλθε ο αμερικανικός όμιλος σήμερα. Αξίζει να σημειωθεί, όπως αναφέρεται σε σχετικό δημοσίευμα του Forbes, ότι το 2016, λίγους μήνες αφότου έγινε διευθύνων σύμβουλος της Google, ο Σάνταρ Πιτσάι έκανε μια σαρωτική δήλωση σε συνέδριο της εταιρείας. Η Google, το όνομα της οποίας είχε γίνει συνώνυμο της αναζήτησης, θα ήταν πλέον μια εταιρεία τεχνητής νοημοσύνης πρωτίστως. Αν και αυτός ο στόχος ήταν ασαφής, το διακύβευμα ήταν πεντακάθαρο. Δύο χρόνια νωρίτερα, το 2014, η Amazon είχε παραγκωνίσει την Google κυκλοφορώντας στην αγορά τον φωνητικό βοηθό Alexa. Σήμερα είναι ένα οικείο όνομα, αλλά τότε ήταν ένα σοβαρό κτύπημα για την Google, της οποίας η αποστολή ήταν η «Οργάνωση των πληροφοριών του κόσμου» και μια τέτοια υπηρεσία θα έπρεπε να ήταν το εκ γενετής δικαίωμα της εταιρείας. Στο συνέδριο η Google κυκλοφόρησε μια ανταγωνιστική συσκευή με το απλό όνομα Assistant, σηματοδοτώντας και πάλι τον προσανατολισμό της στη χρήσιμη τεχνητή νοημοσύνη.

Η Microsoft ανακοίνωσε μια νέα έκδοση της δικής της μηχανής αναζήτησης, Bing, με λειτουργίες συνομιλίας τεχνητής νοημοσύνης ακόμη πιο προηγμένες από το ChatGPT.

Η Google υποσχέθηκε ευρύτερη κυκλοφορία, τις επόμενες εβδομάδες, του δικού της chatbot.

Επτά χρόνια αργότερα, η Google βρίσκεται σε παρόμοια θέση, και πάλι πτητημένη σε έναν τομέα που θα έπρεπε να κυριαρχεί. Αλλά αυτή τη φορά είναι χειρότερα τα πράγματα. Στο παρόν «πραξικόπημα» ο σφετεριστής είναι η OpenAI, μια σχετικά μικρή νεοφυής εταιρεία με έδρα το Σαν Φρανσίσκο, και όχι ένας γίγαντας με βαθιές τσέπες, όπως η Amazon. Το προϊόν είναι το ChatGPT, ένα ρομπότ που μπορεί να συντάξει από το πιο απλό έως το πιο περίτεχνο κείμενο, ήτοι ένα σενάριο για τηλεοπτική σειρά, μια επιστολή παραίτησης, έναν κώδικα και, γενικά μιλώντας, ένα οποιοδήποτε κείμενο για οποιοδήποτε θέμα, και αυτό να γίνει κατανοητό σαν να γράφτηκε από άνθρωπο. Κατασκευάστηκε δε χρησιμοποιώντας μια τεχνολογική καινοτομία στην οποία είχε πρωτοπορήσει η ίδια η Google πριν από χρόνια. Η τεχνολογία αυτή κυκλοφόρησε τον Νοέμβριο, έγινε απίστευτα δημοφιλής τάχιστα, όπως σημειώνει το Forbes, παρά το γεγονός ότι η Google ανακοίνωσε μια παρόμοια τεχνολογία που ονομάζεται LaMDA (Λάμδα) πριν από δύο χρόνια. Το χειρότερο είναι ότι ο κύριος αντίπαλος της μηχανής αναζήτησης της Google, η Microsoft, τροφοδοτεί το OpenAI με 10 δισ. δολάρια. Μάλιστα, ανακοίνωσε μια νέα έκδοση της δικής της μηχανής αναζήτησης, Bing, με λειτουργίες συνομιλίας τεχνητής νοημοσύνης ακόμη πιο προηγμένες από το ChatGPT. Πρόκειται για μια δυνητικά υπαρξιακή κίνηση για το μέλλον της αναζήτησης στο Διαδίκτυο. Ο διευθύνων σύμβουλος της Microsoft, Σάτια Ναντέλα, είχε δηλώσει «πως ο αγώνας ξεκινάει κι εμείς κάθε μέρα θέλουμε να αναδεικνύουμε νέα πράγματα». Η ανακοίνωση ήρθε μία ημέρα αφότου η Google φαινόταν ότι έσπευσε να κυκλοφορήσει το Bard, το δικό της chatbot, που χρησιμοποιεί μια «πολύ μικρότερη» έκδοση της τεχνολογίας LaMDA, με περιορισμένη διαθεσιμότητα. Η εταιρεία υποσχέθηκε μια ευρύτερη κυκλοφορία τις επόμενες εβδομάδες. Οπως πολλοί ανέμεναν, η Google αφυπνίστηκε, ο Πιτσάι κήρυξε συναγερμό και στρατολόγησε τους συνιδρυτές της πρώτης να αναθεωρήσουν τη στρατηγική της στην τεχνητή νοημοσύνη, λαμβάνονταν πλέον υπόψη τα τελευταία δεδομένα του ανταγωνισμού.

Κόντρα για τις διαφημίσεις ανθυγιεινών τροφίμων

Ενα στα έξι παιδιά στη Γερμανία είναι υπέρβαρο. Γι' αυτό ο υπουργός Τροφίμων Τσεμ Ετσντεμιρ θέλει παρά τις αντιδράσεις να απαγορεύσει τη διαφήμιση ανθυγιεινών τροφίμων. Εάν ήταν μόνο στο χέρι του υπουργού Τροφίμων και Γεωργίας Τσεμ Ετσντεμιρ από το Κόμμα των Πρασίνων, η διαφήμιση για ανθυγιεινά τρόφιμα θα είχε από καιρό απαγορευθεί. Είναι της άποψης ότι δεν πρέπει να προβάλλονται σχετικές διαφημίσεις, που απευθύνονται σε παιδιά στην τηλεόραση, στο ραδιόφωνο και στο Διαδίκτυο μεταξύ 6 και 11 μ.μ. Η απαγόρευση θα πρέπει να ισχύει και για τους ανθρώπους με επιρροή στο YouTube ή στο TikTok, δύο δημοφιλείς πλατφόρμες ανάμεσα στους νέους, όπως αναφέρει σε σχετικό δημοσίευμά της η Deutsche Welle. Επιπλέον, αφίσες με έντονα χρώματα που διαφημίζουν γλυκά ή αλμυρά θα πρέπει και αυτές να απαγορεύονται στα σχολεία, στους παιδικούς σταθμούς και στις παιδικές χαρές στο μέλλον. «Πρέπει να διασφαλίσουμε ότι τα παιδιά μπορούν να μεγαλώσουν με έναν πιο υγιεινό τρόπο. Αυτό είναι πολύ σημαντικό για την καταπολέμηση της παχυσαρκίας και άλλων ασθενειών που σχετίζονται με τη διατροφή». Αυτά δήλωσε ο Τσεμ Ετσντεμιρ όταν παρουσίασε τα σχέδιά του στο Βερολίνο. «Η διαφήμιση για ανθυγιεινά τρόφιμα έχει αποδεδειγμένα επίδραση στις διατροφικές συνήθειες των παιδιών», όπως τόνισε.

Ο υπουργός Τροφίμων Τσεμ Ετσντεμιρ, από το Κόμμα των Πρασίνων, είναι της άποψης ότι δεν πρέπει να προβάλλονται διαφημίσεις ανθυγιεινών τροφίμων, που απευθύνονται σε παιδιά, στην τηλεόραση, στο ραδιόφωνο και στο Διαδίκτυο μεταξύ 6 και 11 μ.μ.

Ωστόσο, εκπρόσωποι της βιομηχανίας τροφίμων στη Γερμανία αμφισβητούν αυτό το επιχείρημα, όπως για παράδειγμα ο Κάρστεν Μπέρνοτ, επικεφαλής της Ομοσπονδιακής Ενωσης Γερμανικής Βιομηχανίας Ζαχαρωδών. Η απαγόρευση της διαφήμισης δεν θα έχει ως αποτέλεσμα τα παιδιά να τρώνε λιγότερα γλυκά, όπως διατείνεται ο ίδιος. «Η διαφήμιση είναι απαραίτητη σε μια οικονομία της αγοράς. Η λειτουργία της έχει να κάνει με το πώς μια επιχείρηση θα αφαιρέσει μερίδιο από άλλους ανταγωνιστές».

Την απαγόρευσή τους στη Γερμανία προτείνει ο υπ. Τροφίμων, αντιδράσεις από εταιρείες και τους Φιλελευθέρους.

Οι Γερμανοί κατασκευαστές γλυκισμάτων κάνουν λόγο για πωλήσεις περίπου 14 δισ. ευρώ πέρυσι, ενώ ένα δισεκατομμύριο ευρώ ξοδεύει ο κλάδος για τη διαφήμιση και την προώθηση των ειδών του. Από την άλλη πλευρά, σύμφωνα με το Ινστιτούτο Ρόμπερτ Κοχ, ένα στα έξι παιδιά στη Γερμανία είναι υπέρβαρο ή παχύσαρκο. Μεταξύ των παιδιών 11 έως 13 ετών είναι ένα στα πέντε.

Οι ειδικοί προειδοποιούν και κρούουν τον κώδωνα για σωρεία ασθενειών όπως καρδιαγγειακές παθήσεις, σακχαρώδης διαβήτης τύπου 2 και υψηλή αρτηριακή πίεση. Αρκεί να σκεφθεί κανείς πως ακόμη και στην Κρήτη, τον κόμβο της πανάρχαιης κρητικής διατροφής, που θεωρείται η πιο ισορροπημένη διεθνώς, τα παιδιά, ακολουθώντας ανθυγιεινό τρόπο ζωής, είναι ανησυχητικά υπέρβαρα. Η πρόταση του Γερμανού υπουργού Τροφίμων Τσεμ Ετσντεμιρ, πάντως, συναντά αντιρρήσεις και μέσα στην ίδια την κυβέρνηση και κυρίως από τους Φιλελευθέρους. Κατά τη γνώμη τους, αυτό σημαίνει «περισσότερη γραφειοκρατία, περισσότερες απαγορεύσεις, λιγότερη καινοτομία και λιγότερη ποιότητα ζωής». Τι λένε όμως τα ίδια τα παιδιά; Ο 18χρονος Νόα, για παράδειγμα, φαίνεται να συμφωνεί με τον υπουργό. «Πρέπει να δει κανείς πόσοι άνθρωποι είναι υπέρβαροι στις μέρες μας. Οι νέοι επηρεάζονται επίσης. Το βλέπω καθημερινά στο σχολείο. Και σίγουρα υπάρχουν εναλλακτικές για τα γλυκά που μπορεί να αγοράσει κάποιος», επισημαίνει, εν κατακλείδι.

Πλεόνασμα λιθίου για το 2023 βλέπει η Bank of America

Επειτα από περίπου δύο χρόνια εξαιρετικά υψηλής ζήτησης, ιδίως από τον κλάδο του αυτοκινήτου, φέτος ενδέχεται να υπάρξει ακόμη και πλεόνασμα στην αγορά λιθίου. Αυτό διαβλέπει η Μάτι Ζάο, διευθύντρια του τμήματος βασικών μετάλλων για την περιοχή Ασίας - Ειρηνικού στην αμερικανική τράπεζα Bank of America (BofA), αποδίδοντάς το στην αισθητή συρρίκνωση της ζήτησης αλλά και την αυξημένη προσφορά διεθνώς, σύμφωνα με δημοσίευμα στο ενημερωτικό δίκτυο CNBC και στο moneyreview.gr. Το λίθιο, που συχνά αποκαλείται και «λευκός χρυσός», είναι βασικό υλικό για τις μπαταρίες ηλεκτρονικών συσκευών και ηλεκτρικών αυτοκινήτων. Η Ζάο δήλωσε στο CNBC πως η προσφορά από τα ορυχεία λιθίου έχει αυξηθεί σημαντικά. «Αναμένουμε ανάπτυξη 38% στην προσφορά λιθίου φέτος. Εξ ου και είναι πιθανό να διαμορφωθεί πλεόνασμα στο λίθιο το 2023», τόνισε η ίδια.

Το Ιράν ανακοίνωσε ότι ανακάλυψε στα βόρεια της χώρας το δεύτερο μεγαλύτερο κοίτασμα «λευκού χρυσού» στον κόσμο.

Και από την άλλη εκτίμησε ότι στην Κίνα, τη μεγαλύτερη αγορά ηλεκτροκίνησης στον κόσμο, θα υπάρξει επιβράδυνση της ζήτησης για ηλεκτρικά αυτοκίνητα από 95% πέρυσι στο 22% φέτος. Το 2021 η τιμή του λιθίου είχε αρχίσει να ανέρχεται σημαντικά, ενώ πέρυσι εκτοξεύθηκε λόγω της υψηλότερης ζήτησης για εξοπλισμό ηλεκτρικών αυτοκινήτων, του «εμφράγματος» στην παγκόσμια εφοδιαστική αλυσίδα και της ανόδου του πληθωρισμού διεθνώς.

Τον Νοέμβριο του 2022 η τιμή του έφθασε στα υψηλότερα επίπεδά του και ήταν δωδεκαπλάσια σε σχέση με τον Ιανουάριο του 2021. Οι υψηλές τιμές έδωσαν κίνητρο για αύξηση της παραγωγής και προσθήκη νέων αλυσίδων προσφοράς ή επέκταση των παλαιών. Εν μέρει γι' αυτόν τον λόγο το τελευταίο διάστημα υπάρχει διόρθωση στην αγορά υπό συνθήκες πτώσης στις πωλήσεις των ηλεκτρικών αυτοκινήτων και χαμηλής επιχειρηματικής δραστηριότητας στην Κίνα. Σημειώνεται πως πέρυσι τον Μάιο η Goldman Sachs προέβλεπε πως η προσφορά λιθίου θα αυξανόταν κατά 33% ετησίως μεταξύ του 2022 και του 2026.

«Αναμένουμε ότι το κινεζικό σχέδιο επέκτασης στον τομέα του λιθίου θα πολλαπλασιαστεί ταχέως», ανέφεραν οι αναλυτές της τράπεζας BofA. Επίσης προέβλεψαν πως «η επιτάχυνση των πωλήσεων ηλεκτρικών αυτοκινήτων και τα συστήματα αποθήκευσης θα συμβάλουν στη ζήτηση». Αν και η Μάτι Ζάο εξακολουθεί να προσδοκά αύξηση 20% στις πωλήσεις ηλεκτρικών αυτοκίνητων διεθνώς, δήλωσε ότι ο ρυθμός ανάπτυξης θα είναι ελαφρώς χαμηλότερος σε σχέση με πέρυσι. «Ενας από τους λόγους για τους οποίους αναμένουμε βραδύτερη ανάπτυξη φέτος είναι επειδή το 2022 έθεσε πολύ υψηλά τον πήχυ», δήλωσε χαρακτηριστικά.

Εν τω μεταξύ, άγνωστη είναι ακόμη η συμβολή του Ιράν, διότι ανακοίνωσε αυτή την εβδομάδα ότι ανακάλυψε τεράστιο κοίτασμα λιθίου στα βόρεια της χώρας, που εκτιμάται πως φθάνει τους 8,5 εκατ. τόνους. Εάν οι εκτιμήσεις επιβεβαιωθούν, τότε θα πρόκειται για το δεύτερο μεγαλύτερο κοίτασμα στον κόσμο μετά τη Χιλή, όπου υπάρχουν 9,2 εκατ. τόνοι λιθίου.

Η διοχέτευση τόσο μεγάλης ποσότητας λιθίου στη διεθνή αγορά ενδέχεται να επιταχύνει περαιτέρω τις πτωτικές τάσεις στην τιμή. Παράλληλα, όμως, έχει τη δυνατότητα να τονώσει την τοπική οικονομία του Ιράν, η οποία παρά την υψηλή δυναμικότητα παραγωγής πετρελαίου και φυσικού αερίου έχει καμφθεί λόγω των δυτικών κυρώσεων και της απομόνωσης της χώρας από το παγκόσμιο χρηματοπιστωτικό σύστημα.

Η Lego το 2022 άνοιξε νέο εργοστάσιο στο Βιετνάμ, ενώ σχεδιάζει να ανοίξει ακόμη ένα στη Βιρτζίνια των Ηνωμένων Πολιτειών.

Σε 9,27 δισ. δολάρια ανήλθαν οι πωλήσεις της Lego το 2022

Βλέποντας την τεράστια επιτυχία της Lego σήμερα, μπορεί κανείς να ξεχνάει πως είχε βρεθεί πριν από 20 χρόνια στα πρόθυρα της πτώχευσης. Η δανική εταιρεία, η οποία κοντεύει να κλείσει έναν αιώνα παρουσίας και ιστορίας στον κόσμο, έχει δραστικά επηρεάσει τη διεθνή βιομηχανία παιχνιδιών, όπως αναφέρει σχετικά δημοσίευμα του moneyreview.gr. Το 1999 τα Lego ανακηρύχθηκαν το «παιχνίδι του αιώνα» και το 2014 το αμερικανικό έγκριτο περιοδικό Time τους έδωσε τον τίτλο του «σημαντικότερου παιχνιδιού όλων των εποχών». Η οικονομική επιτυχία της εταιρείας τα τελευταία χρόνια είναι επίσης τεράστια, ενώ στις αρχές της εβδομάδας ανακοίνωσε ότι οι πωλήσεις της το 2022 αυξήθηκαν κατά 17% σε ετήσια βάση, αγγίζοντας τα 9,27 δισ. δολάρια. Αφότου ξεπέρασε τη Mattel σε πωλήσεις το 2014, την εταιρεία παιχνιδιών που φτιάχνει μεταξύ άλλων τις Barbie και τα Hot Wheels, τώρα τα έσοδα της Lego είναι διπλάσια, σύμφωνα με δημοσίευμα της Wall Street Journal.

Επίσης, σε σχέση με την επίσης μεγάλη ανταγωνίστριά της Hasbro, η οποία ανάμεσα σε πολλά άλλα παιχνίδια έχει το Μικρό μου Πόνυ και τη Μονόπολη, κινείται προς την αντίθετη κατεύθυνση. Το 2022, τα έσοδα της Hasbro μειώθηκαν κατά 9%, ενώ πρόσφατα ανακοίνωσε πως θα απολύσει το 15% του εργατικού δυναμικού της. Η επιτυχία της Lego εν μέρει αποδίδεται στο γεγονός ότι φέρνει συνεχώς νέα παιχνίδια. Είναι χαρακτηριστικό ότι πέρυσι, το 48% των προϊόντων της ήταν καινούργια, ενώ επεκτείνει και την παρουσία της διεθνώς. Ειδικότερα, σύμφωνα με τον ενημερωτικό ιστότοπο The Hustle, η Lego άνοιξε πέρυσι 155 νέα καταστήματα, δίνοντας έμφαση στην Κίνα και φέρνοντας τον συνολικό αριθμό τους σε 904 παγκοσμίως. Επίσης, η εταιρεία κατάφερε να αντεπεξέλθει σχετικά καλά στο «έμφραγμα» στις εφοδιαστικές αλυσίδες που προκάλεσε η πανδημία. Πέρυσι, άνοιξε νέο εργοστάσιο στο Βιετνάμ, ενώ σχεδιάζει να ανοίξει ακόμη ένα στη Βιρτζίνια των ΗΠΑ. Σύμφωνα με τη Lego, επιπροσθέτως, η εφαρμογή της Builder App κατέβηκε 13,6 εκατομμύρια φορές το 2022, παρουσιάζοντας αύξηση 42% σε ετήσια βάση. Επίσης, η εφαρμογή Lego Life, που απευθύνεται επίσης σε παιδιά, κατέβηκε 7,1 εκατομμύρια φορές. Τέλος, σύμφωνα με την εταιρεία, υπήρξαν 395 εκατ. επισκέψεις στην ιστοσελίδα της, ενώ όλα τα παραπάνω στοιχεία δείχνουν πόσο ευέλικτη είναι στα νέα ψηφιακά δεδομένα παιχνιδιών και πόσο γρήγορα ανακλαστικά διαθέτει.

Το Παρίσι, νέος δημοφιλής προορισμός για μεγάλες τράπεζες

Από το Λονδίνο στο Παρίσι μετακομίζουν δεκάδες όμιλοι παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών των ΗΠΑ, μετά την έξοδο της Βρετανίας από την Ε.Ε., αποπειρώμενοι να διασφαλίσουν ότι θα μπορούν να κάνουν συναλλαγές σε ευρωπαϊκά περιουσιακά στοιχεία στις 27 χώρες που απομένουν στην Ευρωπαϊκή Ενωση. Τελευταίο παράδειγμα αποτελεί η Citigroup, η οποία έχοντας χρησιμοποιήσει επί δεκαετίες το Λονδίνο ως πύλη προς την ενιαία αγορά της Ευρώπης, ετοιμάζεται να διπλασιάσει σχεδόν το προσωπικό της στη γαλλική πρωτεύουσα. «Το Λονδίνο παραμένει ο κύριος εμπορικός κόμβος για εμάς», δήλωσε ο Φάμπιο Λιζάντι, επικεφαλής των εμπορικών δραστηριοτήτων της τράπεζας σε όλη την Ευρώπη, εξαιρουμένου του Ηνωμένου Βασιλείου. «Ομως έχουμε μεταφέρει και θα μετακινήσουμε ορισμένα χαρτοφυλάκια στην Ευρώπη. Εχουμε ήδη μεταφέρει αρκετά και απομένουν κι άλλα», πρόσθεσε.

«Αυτό που έφερε τους ανθρώπους στο Παρίσι είναι το γεγονός ότι είναι μια διεθνής πόλη», είπε ο Λιζάντι σε συνέντευξή του στην τηλεόραση του Bloomberg. «Υπάρχει τεράστιος αριθμός ταλέντων σε τοπικό επίπεδο και κάποιοι ισχυροί εγχώριοι παίκτες, που έχουν αναπτύξει αυτό το ταλέντο». Η άλλη επενδυτική αμερικανική τράπεζα, αυτή της Goldman Sachs, η οποία πρόσφατα μετακόμισε σε νέα έδρα 9.000 τ.μ. στην πόλη του Φωτός, έχει αυξήσει το προσωπικό της από περίπου 170 άτομα το 2017 σε 350 στα τέλη του 2022, ενώ αναμένονται περαιτέρω προσλήψεις το 2024.

Η Morgan Stanley, η οποία στεγάζεται σε μεγαλοπρεπή έπαυλη που χτίστηκε το 1874, ίδρυσε πέρυσι ένα ερευνητικό κέντρο για να υποστηρίξει τις εμπορικές της δραστηριότητες. Μέχρι πριν από την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από τους κόλπους της Ευρωπαϊκής Ενωσης, τα κεντρικά γραφεία της επίσης αμερικανικής επενδυτικής τράπεζας JPMorgan στο Παρίσι είχαν 250 υπαλλήλους, αριθμός που στα τέλη του περασμένου έτους έφτασε τους 800. Στο ίδιο μοτίβο κινήθηκε και η Bank of America, της οποίας ο αριθμός των εργαζομένων στη γαλλική πρωτεύουσα υπερτετραπλασιάστηκε τα τελευταία χρόνια, φθάνοντας σε περίπου 650 υπαλλήλους. Το παράδειγμα των ανωτέρω ιδρυμάτων ακολούθησαν και τα επενδυτικά κεφάλαια, όπως αναφέρει το Bloomberg. Η Millennium Management, η Citadel του Κεν Γκρίφιν και η ExodusPoint Capital Management έχουν και αυτές προσλάβει επιπλέον προσωπικό ή έχουν ανοίξει γραφεία στη γαλλική πρωτεύουσα.

Διψήφιες αποδόσεις για επενδύσεις ειδών πολυτελείας

Ενισχύθηκαν κατά 16% το 2022, ξεπερνώντας τον πληθωρισμό

Η σημαντική συλλογή έργων τέχνης του εκλιπόντος συνιδρυτή της Microsoft Πολ Αλεν διατέθηκε προς πώληση από τον διεθνή οίκο δημοπρασιών Christie's τον Νοέμβριο, αντί τιμήματος της τάξεως του 1,5 δισ. δολαρίων.

Αν έπρεπε κάποιοι να επιλέξουν πού θα τοποθετήσουν τα χρήματά τους, καλό θα ήταν να στραφούν σε μη παραδοσιακές και συμβατικές επενδύσεις, αλλά σε κάποιες εναλλακτικές, που κρύβουν και ένα πάθος συλλεκτικό ενίοτε. Και ιδού ο λόγος: κατά 29% αυξήθηκαν το 2022 οι τιμές στην αγορά έργων τέχνης κατά μέσο όρο, δίνοντας τις καλύτερες αποδόσεις ανάμεσα στις λεγόμενες επενδύσεις με γνώμονα την πολυτέλεια. Σύμφωνα με τα στοιχεία από τη φετινή έκδοση της έκθεσης για τον παγκόσμιο πλούτο της εταιρείας Knight Frank, στη δεύτερη θέση των αποδόσεων βρέθηκαν τα συλλεκτικά αυτοκίνητα, καθώς οι τιμές τους αυξήθηκαν κατά 25%, καταγράφοντας την υψηλότερη επίδοση εδώ και εννέα χρόνια. Χαρακτηριστικό παράδειγμα μία Mercedes-Benz Uhlenhaut Coupé, η οποία πουλήθηκε πέρυσι αντί 143 εκατ. δολαρίων, καταρρίπτοντας το ρεκόρ του ακριβότερου αυτοκινήτου που έχει πουληθεί ποτέ.

Οι μισές από τις επενδύσεις πολυτελών ειδών, που παρακολουθεί η Knight Frank, όπως είναι για παράδειγμα οι συλλεκτικές τσάντες, τα σπάνια κρασιά, τα κοσμήματα, τα έπιπλα, τα διαμάντια και τα σπάνια ουίσκι, εμφάνισαν στις τιμές τους διψήφια άνοδο, όπως αναφέρει σε δημοσίευμα το moneyreview.gr.

Συνολικά, ο δείκτης Knight Frank Luxury Investment Index, ο οποίος παρακολουθεί την πορεία των εν λόγω επενδύσεων, ενισχύθηκε κατά 16% το 2022, ξεπερνώντας τον πληθωρισμό και προσφέροντας υπεραποδόσεις έναντι των περισσότερων περιουσιακών στοιχείων, όπως οι μετοχές ή ακόμη και ο χρυσός.

Σύμφωνα με τον Αντριου Σίρλεϊ της Knight Frank, το γεγονός αυτό δείχνει πόσο ανθεκτικές είναι αυτού του είδους οι επενδύσεις στους κραδασμούς που προκαλούνται από σοβαρά οικονομικά και γεωπολιτικά γεγονότα και τα οποία κλονίζουν τις άλλες αγορές.

Από τις επενδύσεις πολυτελείας το ουίσκι εμφάνισε τις πιο αδύναμες επιδόσεις το 2022, με τις τιμές να σημειώνουν αύξηση μόλις 3% κατά μέσο όρο. Τα συλλεκτικά έπιπλα και τα χρωματιστά διαμάντια σημείωσαν 4% αύξηση τιμών. Όμως, σε βάθος 10ετίας, το ουίσκι αποτελεί την επένδυση πολυτελείας με την καλύτερη επίδοση, αφού έχει προσφέρει αποδόσεις θεαματικές, έως και 373%. Τα κλασικά αυτοκίνητα και τα συλλεκτικά κρασιά ακολουθούν, έχοντας κέρδη 185% και 162% αντίστοιχα τα τελευταία δέκα χρόνια. Αναφορικά τώρα με τις τιμές των έργων τέχνης, αυτές έχουν αυξηθεί σε ποσοστό 91% κατά τη διάρκεια των τελευταίων δέκα ετών.

Στην πρώτη θέση των αποδόσεων βρέθηκαν τα έργα τέχνης, καθώς οι τιμές τους αυξήθηκαν κατά 29%.

Συγκεκριμένα, το παρελθόν έτος η αγορά ενισχύθηκε από τις πολύ υψηλές τιμές, που εξασφάλισαν κάποια μουσειακής αξίας κομμάτια, τα οποία δόθηκαν προς δημοπράτηση από ζάπλουτους και φιλότεχνους συλλέκτες.

Επί παραδείγματι, η σημαντική συλλογή έργων τέχνης του εκλιπόντος συνιδρυτή της Microsoft Πολ Αλεν διατέθηκε προς πώληση από τον διεθνή οίκο δημοπρασιών Christie's τον Νοέμβριο αντί τιμήματος της τάξεως του 1,5 δισ. δολαρίων. Επίσης, το αριστούργημα του Αντι Γουόρχολ Shot Sage Blue Marilyn πουλήθηκε αντί 195 εκατ. δολαρίων σε δημοπρασία του ίδιου οίκου τον Μάιο του παρελθόντος έτους. Αξία λόγου είναι και η κινητικότητα στα παλαιά συλλεκτικά ρολόγια. Πέρυσι οι τιμές τους είχαν άνοδο κατά 18%, ενώ οι πωλήσεις των τριών οίκων δημοπρασιών –Christie's, Sotheby's και Phillips– απέφεραν συνολικά 570 εκατ. δολάρια το 2022, δηλαδή 33% περισσότερα σε σχέση με τα αντίστοιχα έσοδα κατά την περασμένη χρονιά.

Στο 8,5% ο πληθωρισμός

Οριακά μόνον υποχώρησε ο πληθωρισμός στην Ευρωζώνη τον Φεβρουάριο, καθώς διαμορφώθηκε στο 8,5% σε ετήσια βάση έναντι 8,6% τον Ιανουάριο. Ειδικότερα, όπως προκύπτει από την έκθεση της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας, μεγαλύτερη ώθηση στον δείκτη στην Ευρωζώνη φαίνεται να έδωσε το κόστος τροφίμων, αλκοόλ και καπνού με άνοδο 15% σε ετήσια βάση έναντι 14,1% τον Ιανουάριο. Ακολουθεί ο πληθωρισμός ενέργειας με άνοδο 13,7% έναντι 18,9% τον Ιανουάριο, το κόστος των μη ενεργειακών βιομηχανικών αγαθών στο 6,8% έναντι 6,7% τον Ιανουάριο, καθώς και το κόστος υπηρεσιών στο 4,8% έναντι 4,4% τον αμέσως προηγούμενο μήνα.

Στο επίκεντρο των προβληματισμών για την ΕΚΤ θα βρεθεί ο δομικός πληθωρισμός, ο οποίος ενισχύθηκε περαιτέρω στο επίπεδο-ρεκόρ του 5,6% τον Φεβρουάριο, από 5,3% τον προηγούμενο μήνα. Μετά την ανακοίνωση των οικονομικών στοιχείων για τον πληθωρισμό σε Γερμανία, Γαλλία και Ισπανία τις προηγούμενες ημέρες, η ΕΚΤ φαίνεται να προσανατολίζεται σε περαιτέρω αυξήσεις επιτοκίων πέραν της αύξησης μισής ποσοστιαίας μονάδας, την οποία έχει επιβεβαιώσει η πρόεδρος της τράπεζας, Κριστίν Λαγκάρντ, για τη συνεδρίαση της 16ης Μαρτίου.

Η Λαγκάρντ, μιλώντας στην ισπανική τηλεόραση, άφησε περιθώριο για περαιτέρω κινήσεις και μετά την προσεχή συνεδρίαση, σημειώνοντας παράλληλα ότι η επερχόμενη αύξηση είναι πολύ πιθανή και απαραίτητη. Οι αναλυτές προεξοφλούν ότι το κόστος του χρήματος θα αγγίξει το 4% για πρώτη φορά στην ιστορία του ευρώ, από το τρέχον επίπεδο του 2,5%.

Οι αμερικανικές πετρελαϊκές διεκδικούν επιδοτήσεις για καθαρή ενέργεια

Τον νέο νόμο των ΗΠΑ, που προβλέπει επιδοτήσεις για πράσινες επενδύσεις, ετοιμάζονται να εκμεταλλευτούν οι κολοσσοί του πετρελαίου, διεκδικώντας ενισχύσεις δισεκατομμυρίων δολαρίων, παρά το γεγονός ότι κατά την ψήφισή του είχαν αντιταχθεί σε αυτόν. Πρόκειται για μία ειρωνεία της τύχης. Αναλυτικότερα, ο νόμος για τη μείωση του πληθωρισμού, όπως ονομάζεται, στοχεύει στην ελαχιστοποίηση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου μέσω της ανάπτυξης των βιομηχανιών καθαρής ενέργειας και τη συνολική μετάβαση στην πράσινη οικονομία. Αξίζει να σημειωθεί πως τα 369 δισ. δολάρια οικονομικής ενίσχυσης που θα δοθούν, έχουν πυροδοτήσει νέες επενδύσεις στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και στην κατασκευή ενός εύρους προϊόντων, από μπαταρίες ηλεκτρικών οχημάτων έως ηλιακούς συλλέκτες, σύμφωνα με σχετικό δημοσίευμα στους Financial Times που αναφέρει το moneyreview.gr. Την ίδια στιγμή, ο νόμος περιλαμβάνει γενναιόδωρα κίνητρα για ένα σύνολο τεχνολογιών και καυσίμων χαμηλών εκπομπών άνθρακα, πεδίο όπου τα στελέχη εταιρειών πετρελαίου και φυσικού αερίου υποστηρίζουν ότι έχουν μεγάλο πλεονέκτημα. Εν τω μεταξύ, η νέα νομοθεσία, η οποία χαρακτηρίζεται απλή και εύκολα εφαρμόσιμη, έρχεται σε αντίθεση με την προσέγγιση της Ευρωπαϊκής Ενωσης, η οποία λειτουργεί μέσα σε γραφειοκρατικά πλαίσια, διαβρώνοντας τον ανταγωνισμό των εγχώριων ομίλων. Τα δε αμερικανικά κίνητρα για την πράσινη μετάβαση είναι τέτοια, που κάνουν πολλές ευρωπαϊκές εταιρείες να σκέφτονται τη μετοίκησή τους στις ΗΠΑ, την ίδια ώρα που δημιουργούνται έντονες αντιπαραθέσεις ένθεν και ένθεν του Ατλαντικού για πολιτικές προστατευτισμού.

Οι πετρελαϊκές στις ΗΠΑ αρχίζουν να επενδύουν κεφάλαια σε έργα για τη δέσμευση και την αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα, την ανακατασκευή διυλιστηρίων για την παραγωγή βιοκαυσίμων και την παραγωγή υδρογόνου χαμηλών εκπομπών, όλα υποστηριζόμενα από τις επιδοτήσεις του νόμου.

Οι πετρελαϊκές στις ΗΠΑ, τώρα, αρχίζουν να επενδύουν κεφάλαια σε έργα για τη δέσμευση και την αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα, την ανακατασκευή διυλιστηρίων για την παραγωγή βιοκαυσίμων και την παραγωγή υδρογόνου χαμηλών εκπομπών, όλα υποστηριζόμενα από τις επιδοτήσεις του νόμου. Οι αναλυτές αναμένουν ότι η δραστηριότητα των εταιρειών θα επιταχυνθεί, καθώς οι διοικήσεις βλέπουν τόσο μια ευκαιρία ανάπτυξης όσο και έναν τρόπο να κατευνάσουν τις ανησυχίες των επενδυτών για το μέλλον του κλάδου, εν μέσω της προσπάθειας για μείωση στις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα.

Να σημειωθεί ότι οι κλαδικές ενώσεις των ενεργειακών ομίλων είχαν αντιταχθεί στον νόμο, προτού ψηφιστεί τον Αύγουστο, χαρακτηρίζοντας τις νέες κυβερνητικές δαπάνες «λανθασμένες πολιτικές τη λάθος στιγμή», όπως αναφέρουν οι Financial Times και το moneyreview.gr. Την ίδια άποψη φαίνεται να έχουν και οι ακτιβιστές για το κλίμα, οι οποίοι επέκριναν την κυβέρνηση του Αμερικανού προέδρου Τζο Μπάιντεν για την επιδότηση τεχνολογιών, όπως η δέσμευση άνθρακα. Κατά τους ακτιβιστές και τις περιβαλλοντικές οργανώσεις, οι τεχνολογίες που έχουν στόχο τη δέσμευση του διοξειδίου του άνθρακα λογίζονται ως δαπανηρές και η αποτελεσματικότητά τους ακόμα δεν έχει αποδειχθεί, ενώ, συν τοις άλλοις, προωθούνται από πετρελαϊκούς κολοσσούς ως εργαλείο για να εξακολουθήσουν την εκμετάλλευση των ορυκτών καυσίμων. Να σημειωθεί πως η προσέγγιση αυτή των πετρελαϊκών έγινε ιδιαίτερα ορατή μετά την ανακοίνωση του πακτωλού των κερδών που συγκέντρωσαν συνολικά κατά το 2022 χάρις στις υψηλές τιμές των εμπορευμάτων – και η εξέλιξη αυτή τις έκανε να αναδιπλωθούν ως προς τις δεσμεύσεις τους να ενισχύσουν την πράσινη ενέργεια και να απομακρυνθούν από έργα σε πετρέλαιο και φυσικό αέριο.

Της μόδας ξανά στη Γερμανία οι κεραμικές σόμπες

Εναλλακτικές μορφές θέρμανσης αναζητεί η νέα γενιά, όπως παραδοσιακές κεραμικές σόμπες με πλακίδια, που θυμίζουν τα ξέγνοιαστα παιδικά χρόνια στο σπίτι της γιαγιάς. Διατίθενται σε γαλάζιο ή πράσινο χρώμα ή έχουν μια ζωγραφισμένη αγελάδα πάνω τους, άλλες φορές δεν έχουν κανένα διακοσμητικό, ενώ κάποτε ξεχωρίζουν για τα πλούσια σχέδια, όπως αναφέρει δημοσίευμα της Deutsche Welle. Ο Αξελ Αϊζενακ στο εργοστάσιο πλακιδίων του στο Μπάντεν Μπάντεν μπορεί να κατασκευάσει σχεδόν τα πάντα. «Εδώ και ενάμισι χρόνο υπήρξε μια πραγματική έκρηξη πωλήσεων, ακόμη και πριν από την ενεργειακή κρίση», λέει. Οι ανησυχίες για τον ασφαλή ενεργειακό εφοδιασμό ως αποτέλεσμα του ρωσικού επιθετικού πολέμου στην Ουκρανία ενισχύουν επίσης την ανάπτυξη της επιχείρησης, όπως επισημαίνουν γνώστες του κλάδου. Οι πωλήσεις των πλακιδίων συνολικά για θερμαντικά/μαγειρικά σώματα αυξήθηκαν σημαντικά κατά τη διάρκεια της πανδημίας, αναφέρει ο διευθύνων σύμβουλος της ένωσης κεραμοποιίας στη Γερμανία, Κρίστοφ Ρενέ Χόλερ. «Το διάστημα εκείνο το χρησιμοποιήσαμε όλοι για επενδύσεις και κατασκευές στο σπίτι», τονίζει. Το 2022 ήταν επίσης μια χρονιά με θετικό οικονομικό πρόσημο για τους κατασκευαστές πλακιδίων φούρνου. Ο Ρόμπερτ Μουλενάιζεν από την Ενωση Κατασκευαστών Φούρνων κάνει λόγο για εκθετική αύξηση της ζήτησης από 40% έως 60%.

Αν και οι πιο διορατικοί πελάτες είχαν ήδη προχωρήσει σε παραγγελίες όταν η Ρωσία εισέβαλε στην Ουκρανία, άλλοι ήρθαν μόνον όταν οι τιμές του φυσικού αερίου είχαν ήδη σημειώσει σημαντική αύξηση. Παρ' όλα αυτά, υπάρχει μεγάλο ενδιαφέρον με αποτέλεσμα να μην είναι πλέον διαθέσιμες οι αυτόνομες μονάδες θέρμανσης πριν από το καλοκαίρι του 2024. «Υπάρχει τεράστια ζήτηση», λέει ο Μουλενάιζεν. Ο κατασκευαστής πλακιδίων Αξελ Αϊζενακ αντιμετωπίζει μια παρόμοια κατάσταση, ενώ αναφέρει πως τα βιβλία παραγγελιών είναι γεμάτα. Αυτό που λείπει, όμως, είναι το προσωπικό. Επτά άτομα δουλεύουν αυτή τη στιγμή στο εργοστάσιο, όπου τα πάντα γίνονται στο χέρι. Μια σχεδιάστρια ζωγραφίζει τα πλακάκια έπειτα από σχετική παραγγελία. Με φυσική βαφή, ένα κλασικό πλακάκι μπορεί να κοστίσει περίπου 350 ευρώ, ενώ ένα λείο πλακάκι γύρω στα 50 ευρώ. Οι τιμές έχουν πρόσφατα αυξηθεί γιατί, όπως αναφέρει ο ιδιοκτήτης, «πρέπει να προσθέσουμε και το κόστος του φυσικού αερίου». Σήμερα, το στυλ που επιθυμούν οι πελάτες για τις θερμάστρες με κεραμικά πλακίδια μπορεί να ποικίλλει, από το γραμμικό Μπάουχαους έως και κάτι αρκετά παραδοσιακό. Ολο και περισσότεροι νέοι πηγαίνουν στο εργοστάσιο του Αϊζενακ και ζητούν μια κλασική σόμπα με πλακάκια, όπως τη θυμούνται από το σπίτι των γονιών ή των παππούδων τους. Ακόμα και αν επιθυμούν κάτι μοντέρνο, όπως σημειώνεται τέλος στο άρθρο της DW, θα εντάξουν ένα παραδοσιακό στοιχείο σε αυτό.

Το στυλ που επιθυμούν οι Γερμανοί για τις θερμάστρες με κεραμικά πλακίδια μπορεί να ποικίλλει, από το γραμμικό Μπάουχαους έως και κάτι αρκετά παραδοσιακό.

ΕΙΔΙΚΟ ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΜΑΡΤΙΟΣ 2023

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ

- Βιωσιμότητα, διαφάνεια, Πράσινη Συμφωνία
- Οι εταιρείες που πρωτοπορούν στις κρίσεις

Την Κυριακή 19 Μαρτίου
μαζί με την ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Εισαγωγή εργαζομένων από τρίτες χώρες για τον τουρισμό

Οι κενές θέσεις εργασίας υπολογίζονται φέτος σε 75.000

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Εργαζομένους από τρίτες χώρες, εκτός Ευρωπαϊκής Ενωσης, θα μπορούν να «εισάγουν» εφεξής οι τουριστικές επιχειρήσεις προκειμένου να καλύψουν τα μεγάλα κενά που παρατηρούνται στον κλάδο του τουρισμού τα τελευταία χρόνια. Στις 7 Μαρτίου δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ Β΄ 1314) υπουργική απόφαση που εντάσσει για πρώτη φορά επισήμως τον τουρισμό στους κλάδους που μπορούν να δέχονται για εργασία πολίτες τρίτων χωρών και πλέον, σύμφωνα με ασφαλείς πληροφορίες, αναμένεται νέα απόφαση, με την οποία θα καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις για την έναρξη της διαδικασίας.

Ο χρόνος πιέζει, καθώς ελλοχεύει ο κίνδυνος να χαθεί εξ ολοκλήρου το 2023, λόγω των ιδιαίτερων γραφειοκρατικών προσκομμάτων που υπάρχουν. Σε αυτή τη δεύτερη κοινή υπουργική απόφαση (ΚΥΑ) θα προσδιορίζονται με σαφήνεια τόσο ο συνολικά επιτρεπόμενος αριθμός των μετακλητών εργαζομένων από χώρες όπως Αφγανιστάν, Πακιστάν, Συρία, αλλά και Αίγυπτο, όσο και οι ειδικότητες.

Να σημειωθεί ότι το προηγούμενο διάστημα, σε συνεδρίαση του Ανώτατου Συμβουλίου Εργασίας (ΑΣΕ), είχε ξεκινήσει η συζήτηση αιτήματος από τους εργοδοτικούς φορείς του κλάδου για την εισαγωγή μετακλητών εργαζομένων από τρίτες χώρες, με την παρουσία του προέδρου της ΓΣΕΕ Γιάννη Παναγόπουλου και των εκπροσώπων της Ομοσπονδίας Εργαζομένων σε Τουρισμό και Επισιτισμό, οι οποίοι εξέφρασαν έντονες διαμαρτυρίες. Τελικά το ΑΣΕ, έπειτα από ένσταση που υπέβαλε η ΓΣΕΕ, κρίθηκε αναρμόδιο να αποφασίσει γι' αυτό το ζήτημα. Βάσει των εκτιμήσεων, οι ελλείψεις προσωπικού μόνο στον κλάδο του τουρισμού ενδέχεται να φθάνουν πανελλαδικά ακόμη και σε πενταψήφιο αριθμό το 2023, ιδίως σε βαριές ειδικότητες χαμηλής εξειδίκευσης.

Συγκεκριμένα, στις ήδη υπολογισμένες 60.000 κενές θέσεις εργασίας για το 2023 αναμένεται να προστεθούν περίπου 15.000 από εποχικά εργαζομένους που υπέβαλαν μεν αιτήσεις επαναπρόσληψης (η προθεσμία έληξε στο τέλος Ιανουαρίου) όμως δεν αναμένεται να επιστρέψουν στο ξενοδοχείο που εργάζονταν πέρυσι, πιθανότατα γιατί θα έχουν βρει κάπου αλλού διαφορετική εργασία. Επίσης, αλλοδαποί εργαζόμενοι που τα προηγούμενα χρόνια δούλεψαν σε ξενοδοχειακές μονάδες στη χώρα μας εκτιμάται ότι φέτος θα επιλέξουν μια χώρα με καλύτερες αμοιβές.

Ετσι, η Πανελλήνια Ομοσπονδία Ξενοδόχων και το Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδος (ΞΕΕ) με επιστολή τους προς τα συναρμόδια υπουργεία είχαν εδώ και καιρό ζητήσει την μετάκληση εργαζομένων από τρίτες χώρες στον τομέα του τουρισμού, καθώς και αλλαγές στο σχετικό νομοθετικό πλαίσιο. Ζητούσαν, μεταξύ άλλων, την τροποποίηση του ν. 4251/2014, ώστε να επιτραπεί και για τον τομέα του τουρισμού η μετάκληση εποχικά εργαζομένων από τρίτες χώρες, καθώς και την απλούστευση των διαδικασιών μετάκλησης, κυρίως ως προς το σκέλος που σχετίζεται με τον έλεγχο του αριθμού των εγγεγραμμένων ανέργων ανά περιφέρεια, αλλά και την επίλυση των προβλημάτων που υπάρχουν σε σχέση με τις θεωρήσεις εισόδου τύπου D στις χώρες όπου δεν διαθέτει η Ελλάδα προξενικές αρχές, με την ίδρυση ενδεχομένως visa center. Οι εκπρόσωποι των ξενοδόχων σημείωναν πως ο κλάδος είναι ένας από τους ελάχιστους της ελληνικής οικονομίας του οποίου οι εργασιακές σχέσεις ρυθμίζονται από μια κλαδική συλλογική σύμβαση εργασίας, η οποία μάλιστα προβλέπει συγκεκριμένες, πολύ υψηλότερες από τον κατώτατο νόμιμο μισθό, αμοιβές και θεσμικές διασφαλίσεις για τους εργαζομένους σε αυτόν.

Υπουργική απόφαση εντάσσει για πρώτη φορά επισήμως τον τουρισμό στους κλάδους που μπορούν να δέχονται για εργασία πολίτες τρίτων χωρών.

Ο κίνδυνος

Από την πλευρά τους, βέβαια, οι εργαζόμενοι στον κλάδο, μέσω της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Εργαζομένων σε Επισιτισμό και Τουρισμό, επισημαίνουν την ανάγκη επέκτασης της σύμβασης των ξενοδοχοϋπαλλήλων σε όλες τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον κλάδο, αντιδρούν στην είσοδο 80.000 μετακλητών εργαζομένων από τρίτες χώρες κι επισημαίνουν ότι ελλοχεύει ο κίνδυνος να δημιουργηθούν εισοδηματικές και εργασιακές ανισότητες καθώς και πρακτικές δυσκολίες, καθώς δεν είναι ξεκάθαρο, μεταξύ άλλων, με ποιους όρους αμοιβής και εργασίας θα δουλεύουν στη χώρα μας οι μετακλητοί εργαζόμενοι, πώς θα διασφαλίζονται αυτοί οι όροι και πόση διάρκεια θα έχει η σύμβασή τους.

Εγκριτοι νομικοί επισημαίνουν στην «Κ» ότι ο κατώτατος μισθός αποτελεί την ελάχιστη σθεναρή προστασία κάθε εργαζομένου στη χώρα μας, όμως στον κλάδο του τουρισμού, όπου υπάρχει ενεργή κλαδική σύμβαση, δημιουργείται ο κίνδυνος μεγάλης εισοδηματικής ανισότητας μεταξύ Ελλήνων και μεταναστών.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Στρεβλώσεις και «μαύρη» εργασία

Οι στρεβλώσεις της αγοράς εργασίας στον τουριστικό κλάδο επιτείνονται και από το ιδιότυπο καθεστώς της επιδότησης των εποχικών εργαζομένων. Οι μισθωτοί τουριστικών και επισιτιστικών επαγγελμάτων λαμβάνουν εποχικό επίδομα υπό την προϋπόθεση ότι έχουν πραγματοποιήσει κατά το ημερολογιακό έτος που προηγείται της καταβολής του βοηθήματος εβδομήντα πέντε τουλάχιστον ημερομίσθια και όχι περισσότερα από πενήντα ημερομίσθια κατά τη χρονική περίοδο από 1η Οκτωβρίου έως 31 Δεκεμβρίου του προηγούμενου της καταβολής ημερολογιακού έτους.

Το ιδιότυπο καθεστώς της επιδότησης των εποχικών εργαζομένων.

Το πρόβλημα θα μπορούσε να αντιμετωπιστεί με τη μείωση της φορολογίας και του μη μισθολογικού κόστους των εποχικώς απασχολουμένων και παράλληλη κατάργηση των επιδομάτων, ώστε οι καθαρές αμοιβές να είναι υψηλότερες προκειμένου να μειωθεί το κίνητρο ανασφάλιστης απασχόλησης.

Ετσι, σε ό,τι αφορά τους εργαζομένους, συμφέρει να ασφαλίζονται όσες ημέρες απαιτούνται για να πάρουν στη συνέχεια το εποχικό βοήθημα και για τις υπόλοιπες να εργάζονται ανασφάλιστοι. Η ίδια πρακτική συμφέρει φυσικά και εκείνες τις επιχειρήσεις και εργοδότες που βασίζονται στη «μαύρη» εργασία και την εισφοροδιαφυγή για να επιβιώσουν. Ποιους δεν συμφέρει;

1. Τις καλές επιχειρήσεις του κλάδου που έχουν μεγάλη σεζόν και δεν θέλουν ή δεν μπορούν, λόγω των χαρακτηριστικών τους (εταιρική δομή, επίπεδο παρεχόμενων υπηρεσιών, μεγάλης διάρκειας σεζόν), να αμείβουν «μαύρα». Αυτές οι επιχειρήσεις θα πρέπει να δώσουν πολύ υψηλές αμοιβές, ώστε να καλύπτουν για τον εργαζόμενο και την ασφαλιστική εισφορά του (που αν δούλευε «μαύρα» δεν θα κατέβαλε) και το έσοδο του εποχικού βοηθήματος, που θα έπαιρνε από τη ΔΥΠΑ (πρώην ΟΑΕΔ). Ωστόσο, οι υψηλές αμοιβές σημαίνουν υψηλότερες ασφαλιστικές εισφορές που ανεβάζουν τη συνολική μισθολογική δαπάνη σε μη ανταγωνιστικά επίπεδα για όσους δεν θέλουν να συμμετάσχουν στο «πάρτι» της ανασφάλιστης απασχόλησης.

2. Τον ΟΑΕΔ και το ασφαλιστικό σύστημα, αφού ουσιαστικά επιστρέφουν με τη μορφή επιδομάτων όλες οι εισφορές που κατέβαλαν στη διάρκεια της σεζόν εργοδότες και εργαζόμενοι που επιλέγουν την ελάχιστη ασφαλισμένη απασχόληση. Το πλήγμα είναι σημαντικό δεδομένου του μεγάλου αριθμού εργαζομένων στον κλάδο του τουρισμού - επισιτισμού, η δραστηριότητα του οποίου έχει ισχυρά χαρακτηριστικά εποχικότητας. Ενδεχομένως το πρόβλημα θα μπορούσε να αντιμετωπιστεί με τη μείωση της φορολογίας και του μη μισθολογικού κόστους των εποχικώς απασχολουμένων και παράλληλη κατάργηση των επιδομάτων, ώστε οι καθαρές αμοιβές των εργαζομένων να είναι υψηλότερες προκειμένου να μειωθεί το κίνητρο ανασφάλιστης απασχόλησης. Οδηγός προς αυτή την κατεύθυνση θα μπορούσε να είναι ο τρόπος φορολογίας και οι συντελεστές υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών των ναυτικών.

Σε ποιες ειδικότητες υπάρχει έλλειψη προσωπικού

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Ειδικότητες εργαζομένων στον τουρισμό, τις οποίες οι Ελληνες εμφανώς δεν ενδιαφέρονται να καλύψουν, θα αναζητήσουν πλέον στο εξωτερικό οι ελληνικές ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, όταν ολοκληρωθεί η διαδικασία που απαιτείται. Το θέμα των ελλείψεων εργαζομένων στον τουρισμό έγινε ιδιαίτερα εμφανές πέρυσι όπου παρά τις προσφερόμενες αμοιβές, οι οποίες κινούνται άνω της εθνικής συλλογικής σύμβασης εργασίας, οι ξενοδόχοι δεν κατάφεραν να καλύψουν όλες τις οργανικές θέσεις. Το έλλειμμα στις λεγόμενες «βαριές» ειδικότητες του τουρισμού υπολογίζεται πως ανέρχεται μεταξύ 50.000 και 75.000 εργαζομένων και ενδέχεται να διευρυνθεί περαιτέρω καθώς πληθαίνει ο αριθμός των ξενοδοχείων ενώ οι Ελληνες εργαζόμενοι στρέφονται σε άλλες ειδικότητες. Ποιες είναι όμως αυτές οι βαριές ειδικότητες; Πρόκειται κυρίως για θέσεις που σχετίζονται με την εστίαση και την καθαριότητα όπως σερβιτόροι, καμαριέρες, λαντζέρηδες αλλά και κηπουροί. Ωστόσο η ανεύρεση κατάλληλων εργαζομένων στο εξωτερικό δεν είναι εύκολη υπόθεση καθώς το εποχικό προσωπικό που συνήθως ερχόταν από χώρες της Ευρωπαϊκής Ενωσης στη ΝΑ Ευρώπη έχει στραφεί σε άλλες αγορές, στη δυτική Μεσόγειο.

Πρόκειται κυρίως για θέσεις που σχετίζονται με την εστίαση και την καθαριότητα, όπως σερβιτόροι, καμαριέρες, λαντζέρηδες.

Εκτιμάται πως αν φέτος ξεκινήσει η διαδικασία εισαγωγής εργαζομένων από τρίτες χώρες, το 2024 θα αποτελεί δοκιμασμένη λύση και θα μπορέσει να καλύψει ακόμα μεγαλύτερο ποσοστό των αναγκών.

Οπως και στις κατασκευές υπάρχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για εργαζομένους από την Αίγυπτο όπου υπάρχει εμπειρία στον τουρισμό αλλά και υψηλότερα επίπεδα εκπαίδευσης. Σε κάθε περίπτωση, ακόμα δεν έχει προσδιοριστεί ο αριθμός των εργαζομένων που θα επιτραπεί να εισαχθούν, ούτε οι ειδικότητές τους.

Αυτά θα γίνουν με υπουργικές αποφάσεις και αφού καταλήξει η σχετική διαβούλευση μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων. Στελέχη της ελληνικής τουριστικής βιομηχανίας εξηγούν στην «Κ» πάντως πως αν και είναι πιθανόν το σχετικό μοντέλο να έχει οριστικοποιηθεί έως τον Ιούνιο, θα είναι δύσκολο φέτος να πληρωθούν όλες οι κενές οργανικές θέσεις στα ξενοδοχεία. Ειδικά καθώς το επίπεδο υπηρεσιών που πλέον προσφέρουν οι Ελληνες ξενοδόχοι είναι πιο απαιτητικό και ο αριθμός διανυκτερεύσεων που διατίθεται σημαντικά αυξημένος σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια.

Εκτιμάται όμως πως αν φέτος ξεκινήσει η διαδικασία αυτή, τότε το 2024 θα αποτελεί δοκιμασμένη λύση και θα μπορέσει να καλύψει ακόμα μεγαλύτερο ποσοστό των αναγκών.

Το πρόβλημα στον τουρισμό έχει μετρηθεί από το Ινστιτούτο του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΙΝΣΕΤΕ) από πέρυσι. Συγκεκριμένα, σχετική μελέτη που δημοσιεύθηκε τον Μάρτιο του 2022 αποκαλύπτει πως στην αιχμή της θερινής σεζόν του 2021, 53.249 θέσεις εργασίας δεν καλύφθηκαν από τις 244.124 θέσεις εργασίας που προβλέπονται βάσει οργανογράμματος στα ξενοδοχεία. Δηλαδή το ποσοστό έλλειψης ανέρχεται σε 22% ή περισσότερες από 1 στις 5 θέσεις δεν καλύφθηκαν.

Το ποσοστό είναι παρόμοιο σε όλα τα τμήματα λειτουργίας των ξενοδοχείων και κυμαίνεται από 21% έως 24%. Το 50% του συνόλου των θέσεων εργασίας που δεν καλύφθηκαν, σχεδόν 26.500 θέσεις, αντιστοιχεί στις ειδικότητες καμαριέρα, ρεσεψιονίστ, σερβιτόρος, βοηθός σερβιτόρου, λαντζέρης, barista και τεχνική υποστήριξη / συντήρηση.

Η αναγκαιότητα της εισαγωγής εργαζομένων για τον τουριστικό κλάδο είναι τόσο επιτακτική που πέρυσι τον Ιούνιο η Ομοσπονδία Επιχειρηματιών Τουριστικών Καταλυμάτων Ελλάδος (ΣΕΤΚΕ) απέστειλε επιστολή στους υπουργούς Εργασίας και Οικονομικών με την οποία πρότεινε λύσεις, όπως η επιστράτευση συνταξιούχων ή η μερική απασχόληση εκπαιδευτικών κατά τους θερινούς μήνες.

Μειώθηκε η ζήτηση αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας

Μείωση της ζήτησης φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας, υποχώρηση των τιμών και υψηλή συμμετοχή του LNG στις συνολικές εισαγωγές φυσικού αερίου παρατηρήθηκε τον Φεβρουάριο, τόσο σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα όσο και σε ετήσια βάση. Σύμφωνα με το μηνιαίο δελτίο ενεργειακής ανάλυσης της ελληνικής αγοράς του ΙΕΝΕ, η ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας τον Φεβρουάριο διαμορφώθηκε στις 3.907,116 MWh κινούμενη καθοδικά μετά δύο συνεχόμενους μήνες ανοδικής πορείας. Το μέσο φορτίο συστήματος ανήλθε στα 5,814 MW, αυξημένο κατά 7% σε μηνιαίο επίπεδο, αλλά μειωμένο κατά 10% σε ετήσια βάση. Η συμμετοχή του φυσικού αερίου στο μείγμα καυσίμου για ηλεκτροπαραγωγή αυξήθηκε τον Φεβρουάριο του 2023 στο 25% σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα (23%), ενώ σε ετήσια βάση μειώθηκε κατά 14%. Το μείγμα ηλεκτροπαραγωγής τον Φεβρουάριο βασίστηκε κυρίως στις ΑΠΕ (33%). Σε ετήσια βάση η συμμετοχή των ΑΠΕ αυξήθηκε κατά 3%. Ο λιγνίτης συμμετείχε με ποσοστό 19% και τα μεγάλα υδροηλεκτρικά με 5%, ενώ ποσοστό 18% κάλυψαν οι εισαγωγές. Η συνολική συμμετοχή των ΑΠΕ (μαζί με τα μεγάλα υδροηλεκτρικά) έφτασε στο 38%. Σε ό,τι αφορά το φυσικό αέριο, οι συνολικές εισαγωγές μειώθηκαν τον Φεβρουάριο κατά 6% σε μηνιαία βάση, στις 4,8 TWh, και κατά 13% σε σύγκριση με τον Φεβρουάριο του 2022. Το 71% αυτών των ποσοτήτων (3,4 TWh) αντιστοιχεί σε LNG που έφτασε στη Ρεβυθούσα και εισήχθη στο σύστημα μέσω του σημείου εισόδου Αγ. Τριάδας. Οι εισαγωγές ρωσικού αερίου περιορίστηκαν στο 10% (0,5 TWh) και του αζερικού μέσω του TAP στο 15% (0,7 TWh). Ενα ποσοστό 4% (0,2 TWh) εισήχθη στο σύστημα μέσω των Κήπων από την Τουρκία.

Η συνεισφορά του LNG κατά 71% τον περασμένο Φεβρουάριο θεωρείται ένα από τα υψηλότερα ποσοστά των τελευταίων ετών, αναδεικνύοντας τον σημαντικό ρόλο που ήδη έχει και αναμένεται να παίξει το εν λόγω καύσιμο τα επόμενα χρόνια στο πλαίσιο απεξάρτησης από το ρωσικό φυσικό αέριο. Οι εξαγωγές φυσικού αερίου προς τη Βουλγαρία διαμορφώθηκαν σε 0,4 TWh σε συνέχεια των αυξημένων εξαγωγών που παρατηρούνται από τον περασμένο Μάιο.

Οι τιμές φυσικού αερίου στην Ελλάδα τον Φεβρουάριο επηρεάστηκαν από τις διακυμάνσεις που παρατηρήθηκαν στο TTF της Ολλανδίας, όπου η τιμή κυμάνθηκε στα 50-60 ευρώ/MWh και μερικές ημέρες κάτω από τα 50 ευρώ/MWh για πρώτη φορά από τον Δεκέμβριο του 2021. Ενδεικτικά, οι συναλλαγές στο TTF έκλεισαν στα 49,87 ευρώ/MWh στις 20 Φεβρουαρίου, πολύ μακριά από το υψηλό ρεκόρ των 338 ευρώ/MWh στα μέσα Αυγούστου, αλλά εξακολουθούν να είναι εξαιρετικά αυξημένες σε σύγκριση με τα 17 ευρώ/MWh που παρατηρήθηκαν τον Φεβρουάριο του 2021.

Η μεσοσταθμική τιμή εισαγωγής φυσικού αερίου τον Φεβρουάριο του 2023 διαμορφώθηκε στην Ελλάδα στα 57,2 ευρώ/MWh, καταγράφοντας δεύτερη συνεχόμενη πτώση σε μηνιαίο επίπεδο. Η μέση χονδρεμπορική τιμή ρεύματος υποχώρησε τον Φεβρουάριο κατά 19% συγκριτικά με τον Ιανουάριο και διαμορφώθηκε στα 156,24 ευρώ/MWh. Σε ετήσια βάση (Φεβρουάριος 2022 - Φεβρουάριος 2023) η τιμή ρεύματος στην εγχώρια αγορά αυξήθηκε περίπου 1,4 φορά, γεγονός που αποδίδεται κατά κύριο λόγο στην άνοδο των τιμών φυσικού αερίου στην Ευρώπη και κατ' επέκταση στην Ελλάδα, και στην επίσης εντυπωσιακή αύξηση των τιμών των ρύπων, που ξεπέρασε μέσα στον Φεβρουάριο του 2023 τα 100 ευρώ ο τόνος.

Το 71% των εισαγωγών φυσικού αερίου (3,4 TWh) αντιστοιχεί σε LNG που έφτασε στη Ρεβυθούσα και εισήχθη στο σύστημα μέσω του σημείου εισόδου Αγ. Τριάδας.

ΜΑΡΤΙΟΣ 2023

γαστρονόμος

Η ΜΑΓΕΙΡΙΚΗ ΧΩΡΙΣ ΜΥΣΤΙΚΑ

ΤΩΡΑ ΚΑΙ ONLINE
WWW.GASTRONOMOS.COM.CY

+ ΑΘΗΝΑ ΛΟΪΖΙΔΟΥ

ΣΥΝΤΑΓΕΣ ΜΕ ΕΠΟΧΙΑΚΑ ΥΛΙΚΑ

QUICHE ΜΕ ΑΓΡΕΛΙΑ, CRUMBLE ΜΕ ΕΣΠΕΡΙΔΟΕΙΔΗ

ΚΥΡΙΑΚΗ
19/03

Τα τρία εμπόδια για τη διανομή μερίσματος φέτος από τις τράπεζες

Η χορήγησή του μετατίθεται για το 2024 – Ευάλωτες σε μια επιδείνωση του κλίματος

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Στρωμένος με δυσκολίες είναι ο δρόμος που έχουν ακόμη να διανύσουν οι τράπεζες προκειμένου να διασφαλίσουν ότι βρίσκονται σε τροχιά κανονικότητας, παρά την υψηλή κερδοφορία που καταγράφουν το 2022. Αυτό επιβεβαιώνει η μετάθεση κατά ένα χρόνο της πρόθεσής τους να διανείμουν μέρισμα. Οι βασικοί λόγοι που οδήγησαν σε αυτή την απόφαση έχουν να κάνουν με:

1. Την ανάγκη θωράκισης της κερδοφορίας τους μέσα από σταθερά και επαναλαμβανόμενα κέρδη, χωρίς δηλαδή έκτακτα έσοδα, όπως αυτά από την πώληση δραστηριοτήτων ή έκτακτα χρηματοοικονομικά έσοδα.

2. Την ανάγκη περαιτέρω ενίσχυσης των κεφαλαίων τους τουλάχιστον κατά 150 μονάδες βάσης. Οπως έχει γράψει η «Κ», οι ελληνικές τράπεζες διαθέτουν από τους χαμηλότερους δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας σε σχέση με τις άλλες ευρωπαϊκές τράπεζες και παρά το γεγονός ότι οι δείκτες είναι πάνω από τις εποπτικές απαιτήσεις, η επιδείνωση των οικονομικών συνθηκών προϋποθέτει εγρήγορση λόγω και του υψηλού κόστους για την κάλυψη των στόχων για τις Ελάχιστες Απαιτήσεις Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων, γνωστών ως MREL. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η κεφαλαιακή επάρκεια των τραπεζών από το 2023 «ελέγχεται» πλέον με βάση την πλήρη εφαρμογή των κανόνων της Βασιλείας ΙΙΙ, που είναι αυστηρότεροι.

> **Η ανάγκη θωράκισης της κερδοφορίας, ενίσχυσης κεφαλαίων και ο υψηλός αναβαλλόμενος φόρος «παγώνουν» τα σχέδια των τραπεζών.**

3. Τον υψηλό αναβαλλόμενο φόρο που έχουν στα κεφάλαιά τους και ο οποίος αν και δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις για την ταχύτερη μείωσή του, συνιστά ένα «βαρίδι» εάν συνδυαστεί με το χαμηλό κεφαλαιακό μαξιλάρι –σε σχέση με τις εποπτικές απαιτήσεις– που διαθέτουν.

Για όλους αυτούς τους λόγους οι ελληνικές τράπεζες, αν και με διαφορές η κάθε μία, παραμένουν ευάλωτες σε μια πιθανή επιδείνωση του οικονομικού κλίματος. Ακόμη κι αν η ύφεση έχει απομακρυνθεί και ο ρυθμός ανάπτυξης διατηρηθεί λίγο πάνω από το 2%, οι αβεβαιότητες δεν έχουν ακόμη αρθεί, κάτι που βάρυνε στην απόφαση του επόπτη παρά το γεγονός ότι η βασική προϋπόθεση για την έγκριση της διανομής μερίσματος, που ήταν η μείωση του δείκτη των μη εξυπηρετούμενων δανείων κάτω από 10%, έχει ικανοποιηθεί και από τις τέσσερις τράπεζες.

Ετσι η διανομή μερίσματος μετατίθεται για ένα τουλάχιστον έτος, έως ότου ο επόπτης ανάψει το πράσινο φως. Να σημειωθεί ότι οι διοικήσεις της Alpha Bank και της Τράπεζας Πειραιώς έχουν ούτως ή άλλως ανακοινώσει ότι πρόθεσή τους είναι να διανείμουν μέρισμα για τη χρήση του 2023, δηλαδή το 2024, ενώ η διοίκηση της Εθνικής Τράπεζας που είχε επίσης δηλώσει ότι προτίθετο να δώσει μέρισμα για τη χρήση του 2022, αναμένεται να αποσαφηνίσει τη στρατηγική της την προσεχή Τρίτη, ημέρα δημοσιοποίησης των αποτελεσμάτων του 2022. Υπενθυμίζεται ότι εκτός από υψηλή κερδοφορία, η Εθνική Τράπεζα διαθέτει τους υψηλότερους κεφαλαιακούς δείκτες μεταξύ των τεσσάρων συστημικών τραπεζών, αλλά «αγκάθι» αποτελεί ακόμη η ολοκλήρωση της τιτλοποίησης Frontier, που αν και έχει προεξοφληθεί ότι θα ενταχθεί στον «Ηρακλή», παραμένει μέχρι την υλοποίηση της συναλλαγής στα βιβλία της τράπεζας.

Σε ό,τι αφορά τη Eurobank, η απόφαση της διοίκησης να υποβάλει αίτημα αγοράς των μετοχών που διαθέτει το ΤΧΣ, συνιστά ποιοτικό επαναπροσδιορισμό της στάσης της και έμμεσο μέρισμα, καθώς μετά την ακύρωση του αριθμού των μετοχών που θα αποκτήσει η τράπεζα από το Ταμείο, ενισχύεται ουσιαστικά η αξία της επένδυσης των μετόχων. Η πρόταση θα αφορά 52.080.673 μετοχές που κατέχει το Ταμείο και οι οποίες αντιστοιχούν στο 1,40% του μετοχικού κεφαλαίου της Eurobank. Πρόθεση της διοίκησης είναι «η Τράπεζα να διαθέσει για το 2023 το ποσό που είχε προυπολογιστει για τη διανομη μερισματος», το οποίο όπως ανακοινώθηκε «θα αξιοποιηθει με τον βελτιστο τροπο με την υποβολη προσφορας για την εξαγορα του ποσοστου που διατηρει το ΤΧΣ στην Τραπεζα». Η διοίκηση της Eurobank έθεσε τον πήχυ για την τιμή εξαγοράς κάτω από τη λογιστική αξία της μετοχής, που με βάση τα στοιχεία τέλους 2022 διαμορφώνεται στο 1,7 ευρώ και ανάλογα με το premium που θα δοθεί με βάση την τιμή της μετοχής στο ταμπλό κατά την περίοδο υποβολής της πρότασης θα υπολογιστεί και το κόστος εξαγοράς. Μιλώντας στο πλαίσιο της ενημέρωσης των αναλυτών για τα ετήσια αποτελέσματα του 2022, η διοίκηση της Eurobank ξεκαθάρισε ότι «η ανταμοιβη των μετοχων αποκτα πλεον κεντρικη θεση στη στρατηγικη του Ομίλου με τη διανομη, το επομενο ετος και μετα, τουλαχιστον του 25% των ετησιων κερδων με τη μορφη μερισματος η και την επαναγορα ιδιων μετοχων». Η πρόταση αγοράς των μετοχών που διαθέτει το ΤΧΣ έχει συζητηθεί εκτενώς με τον SSM και η διοίκηση έχει λάβει θετική ανταπόκριση. Η επίσημη έγκριση από τον επόπτη σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα αναμένεται εντός του προσεχούς διμήνου, έτσι ώστε μετά και την έγκριση από τη γενική συνέλευση, η επίσημη πρόταση να υποβληθεί το β΄ εξάμηνο του έτους.

Οι βασικοί δείκτες των ελληνικών τραπεζών και της Ευρωζώνης

	Μη εξυπηρετούμενα δάνεια %	Απόδοση ιδίων κεφαλαίων (ROE) %	Συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας (CAD)
Βέλγιο	1,53	11,00	19,4%
Γερμανία	1,26	5,19	19,54%
Εσθονία	0,85	9,37	24,07%
Ιρλανδία	2,63	3,22	21,15%
ΕΛΛΑΔΑ	6,82	15,38	16,48%
Ισπανία	3,31	10,53	16,24%
Γαλλία	2,29	6,21	18,71%
Ιταλία	3,15	8,95	18,73%
Κύπρος	7,50	0,32	20,94%
Λετονία	1,18	10,91	23,98%
Λιθουανία	0,91	13,54	19,35%
Λουξεμβούργο	1,43	3,34	20,76%
Μάλτα	2,45	-1,36	21,92%
Ολλανδία	1,51	7,93	20,6%
Αυστρία	2,09	10,86	18,08%
Πορτογαλία	3,51	8,24	16,28%
Σλοβενία	2,73	18,8	16,53%
Φινλανδία	1,20	8,95	20,58%

Μέσος όρος Ευρωζώνης 18,68%

ΠΗΓΗ: SSM, στοιχεία γ' τρίμηνο 2022

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Η μετάθεση των εκλογών δεν «τρόμαξε» την αγορά ομολόγων

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Οι εξελίξεις στο πολιτικό μέτωπο έπειτα από τη σιδηροδρομική τραγωδία στα Τέμπη έχουν σίγουρα μπει στο ραντάρ των επενδυτών, ωστόσο δεν «αποτυπώνονται» ως ρίσκο στην αγορά ομολόγων. Η μετάθεση των εκλογών προς τον Μάιο έναντι των αρχών Απριλίου, με τις δεύτερες κάλπες να αναμένονται το καλοκαίρι, αυξάνει τον χρόνο της προεκλογικής περιόδου, η οποία για τους επενδυτές τείνει παραδοσιακά να αποτελεί ένα σήμα για στάση αναμονής των όποιων στρατηγικών τους, με το βλέμμα στις δημοσκοπήσεις και τις εξαγγελίες. Για την αγορά ομολόγων, ωστόσο, δεν αυξάνει τον κίνδυνο για την Ελλάδα. Αυτό σημαίνει πως, προς το παρόν, οι επενδυτές δεν αποτιμούν κάποια ανατροπή του πολιτικού σκηνικού με εκτροχιασμό της έως τώρα πορείας της δημοσιονομικής πολιτικής και των μεταρρυθμίσεων, είτε υπάρξει αυτοδυναμία είτε κάποια συγκυβέρνηση μετά τις εκλογές. Επίσης, συνεχίζουν να αποτιμούν ότι η Ελλάδα μετά τις εκλογές θα ανακτήσει την επενδυτική βαθμίδα – με λίγα λόγια για τις αγορές δεν έχει αλλάξει το αφήγημα για την Ελλάδα.

Σταθερό το spread

Το spread των ελληνικών 10ετών ομολόγων, αυτό που αντανακλά το ρίσκο της χώρας για τους επενδυτές, έχει διατηρηθεί στην περιοχή των 180 μονάδων βάσης και συνεχίζει να σημειώνει τη μεγαλύτερη πτώση στην Ευρωζώνη από την έναρξη του κύκλου σύσφιγξης της νομισματικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας τον Ιούλιο του 2022, κατά περίπου 90 μονάδες βάσης. Ειδικά από τις 28 Φεβρουαρίου με την τραγωδία στα Τέμπη, έχει μείνει σχεδόν αμετάβλητο, ενώ η απόδοση του ελληνικού 10ετούς υποχώρησε στο 4,3% από 4,5%.

Επιπλέον, το ελληνικό spread συνεχίζει να κινείται κοντά σε αυτό των ιταλικών ομολόγων, ενώ έχει κλείσει σημαντικά έναντι άλλων χωρών της περιφέρειας, όπως π.χ της Ισπανίας (διαφορά 80 μ.β.). Κατά την προεκλογική περίοδο πριν από τις κάλπες του Ιανουαρίου 2015, όπου η έλευση του ΣΥΡΙΖΑ στην εξουσία αποτελούσε τότε ξεκάθαρα για τις αγορές ολική αλλαγή των οικονομικών πολιτικών στην Ελλάδα και των σχέσεων με την Ευρωπαϊκή Ενωση, το ελληνικό spread κινούνταν στις 1.000 μονάδες βάσης και το καλοκαίρι είχε αγγίξει τις 1.800, με την απειλή του Grexit και την επιβολή των capital controls. Φυσικά τότε το περιβάλλον της νομισματικής πολιτικής ήταν εντελώς διαφορετικό με το σημερινό και πρακτική στήριξη της ΕΚΤ (πέραν από τη «λεκτική» του whatever it takes του 2012) στις αγορές ομολόγων γενικότερα δεν υπήρξε, καθώς ο Μάριο Ντράγκι ξεκίνησε το QE τον Μάρτιο του 2015 και τα επιτόκια ήταν σε αρνητικά επίπεδα. Αντίστοιχα, ένα άλλο παράδειγμα αποτίμησης του πολιτικού κινδύνου από τις αγορές είναι η πολιτική κρίση και οι εκλογές στην Ιταλία το 2018, που οδήγησαν τα ιταλικά spreads από τις 120 μ.β. στις 300 μ.β. σε χρόνο... dt, με την προεκλογική περίοδο να χαρακτηρίζεται από έντονη πολιτική αντιπαράθεση όπου κυριάρχησαν η πόλωση και τα λαϊκιστικά επιχειρήματα.

> **Οι αποδόσεις των ελληνικών ομολόγων παραμένουν σταθερές, καθώς οι αγορές αναμένουν αναβαθμίσεις από τους οίκους μετά τις εκλογές.**

Τις τελευταίες 10 ημέρες, το spread των 10ετών ομολόγων έχει μείνει σχεδόν αμετάβλητο, ενώ η απόδοσή τους υποχώρησε στο 4,3%.

Οι αναλυτές σημειώνουν ότι ουσιαστικά τα ελληνικά ομόλογα κινούνται σε ανάλογη πορεία με την υπόλοιπη Ευρωζώνη, αντανακλώντας τις προοπτικές της νομισματικής πολιτικής και της ανάπτυξης. Η επιθετική πολιτική και ρητορική της ΕΚΤ έχει οδηγήσει τις αποδόσεις των ομολόγων όλων των χωρών σημαντικά υψηλότερα και ειδικά αυτές των βραχυπρόθεσμων ομολόγων τα οποία είναι και πιο ευαίσθητα στις αλλαγές των προσδοκιών για τα επιτόκια. Η αγορά πλέον αναμένει πως τα επιτόκια της ΕΚΤ θα ξεπεράσουν το 4% έως τον Σεπτέμβριο, από το 3% που αναμένεται να αυξηθούν την προσεχή Πέμπτη.

«Οσο η Ελλάδα διατηρεί καλές σχέσεις με την Ε.Ε. και συνεχίζει τη δημοσιονομική της πορεία, είναι απίθανο να δούμε μια σοβαρή ανατιμολόγηση των ελληνικών ομολόγων», σημειώνει χαρακτηριστικά αναλυτής ιταλικού επενδυτικού οίκου, ο οποίος παρακολουθεί στενά τα πολιτικά γεγονότα στην Ελλάδα έπειτα από το δυστύχημα στα Τέμπη.

«Ποιος πολιτικός κίνδυνος;», σχολιάζει από την πλευρά της στην «Κ» η Ραφαέλα Τενκόνι, ιδρύτρια της Ada Economics και επικεφαλής οικονομολόγος της Wood & Co. Κατά την άποψή της, για τις αγορές δεν έχει αλλάξει η τιμολόγηση των προοπτικών της Ελλάδας μετά τις εκλογές. Οπως τονίζει, «τα ελληνικά ομόλογα συνεχίζουν να σημειώνουν ανθεκτική πορεία, καθώς υπάρχει αυξανόμενη συνειδητοποίηση ότι τα θεμελιώδη μεγέθη της Ελλάδας είναι υγιή και η ενδεχόμενη αναβάθμιση σε επενδυτική βαθμίδα είναι δικαιολογημένη».

ΑΝΑΛΥΣΗ / *Του* **ΚΩΣΤΑ ΜΗΛΑ**

Η απειλή του επενδυτικού ρίσκου

Το 2022 κατέγραψε οικονομική ανάπτυξη 5,9%, η οποία υπερέβη την εκτίμηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για ανάπτυξη 5,5%. Ποιοι παράγοντες θα επηρεάσουν τη οικονομική ανάπτυξη του 2023; Μπορούμε, επιπλέον, να κάνουμε την οικονομική έκπληξη ξεπερνώντας την εκτίμηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για ανάπτυξη 1,2% το 2023;

Από ιστορικής άποψης, η ελληνική οικονομία επηρεάζεται σε σημαντικό βαθμό από (α) την τιμή πετρελαίου, (β) την ανταγωνιστικότητα τιμών, και (γ) το spread μεταξύ του 10ετούς κόστους δανεισμού του ελληνικού Δημοσίου και του αντίστοιχου γερμανικού (το spread προσεγγίζει το επενδυτικό ρίσκο στη χώρα μας). Η τιμή του πετρελαίου έχει μειωθεί κατά περίπου 9% τους τέσσερις τελευταίους μήνες. Η ανταγωνιστικότητα τιμών της ελληνικής οικονομίας έχει βελτιωθεί κατά 2,4% το τελευταίο δωδεκάμηνο. Το spread έχει παρουσιάσει αποκλιμάκωση από τις 224 μονάδες βάσης, στις αρχές του 2023, στις 175 μονάδες βάσης σήμερα. Τι σημαίνουν, λοιπόν, τα παραπάνω οικονομικά fundamentals για τις προοπτικές ανάπτυξης μας; Βραχυπρόθεσμα (εντός διετίας), ο ρυθμός οικονομικής μας ανάπτυξης επηρεάζεται σε εξαιρετικά μεγάλο βαθμό (μέχρι και 67% της συνολικής του διακύμανσης) από το «ιστορικό» της ελληνικής ανάπτυξης. Κατόπιν, ο ρυθμός ανάπτυξής μας επηρεάζεται, μέχρι και 22% της διακύμανσής του, από το επενδυτικό ρίσκο. Ακολουθούν η ανταγωνιστικότητα τιμών με επίδραση 8% και μετά η τιμή πετρελαίου με επίδραση 3%. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι το momentum της ελληνικής οικονομίας, ήτοι η ανάπτυξη, κατά 5,9%, το 2022 θα δώσει σημαντική ώθηση στην ανάπτυξη του 2023. Ταυτόχρονα, η βελτίωση των υπόλοιπων fundamentals δημιουργεί βάσιμες ελπίδες ότι η οικονομική επίδοση του 2023 θα υπερβεί τις υπάρχουσες εκτιμήσεις.

> **Η εκρηκτική πολιτική αντιπαράθεση υπονομεύει τις όποιες προοπτικές βιώσιμης κυβέρνησης, ανεξάρτητα από το πόσοι εκλογικοί «γύροι» θα διεξαχθούν.**

As μην είμαστε βιαστικοί όμως! Και τούτο επειδή ελλοχεύει ο κίνδυνος «εκτροχιασμού» του επενδυτικού ρίσκου. Οι διεθνείς επενδυτές κρατούν, προς το παρόν, στάση αναμονής. Με αφορμή το τραγικό δυστύχημα στα Τέμπη ξεκίνησε μια στείρα αντιπαράθεση των πολιτικών κομμάτων σχετικά με το ποιος ευθύνεται (αποκλειστικά) για τον τρόπο λειτουργίας του σιδηροδρομικού δικτύου μας. Η εν εξελίξει (εκρηκτική) πολιτική αντιπαράθεση υπονομεύει τις όποιες προοπτικές βιώσιμης κυβέρνησης ανεξάρτητα από το πόσοι εκλογικοί «γύροι» θα διεξαχθούν. Να φταίει άραγε (και) ο Χαρίλαος Τρικούπης για τις βεβαιωμένες αστοχίες του σιδηροδρομικού δικτύου μας, όπως καυστικά «σκιτσογράφησε» ο Ανδρέας Πετρουλάκης της «Καθημερινής»; Οχι βέβαια! Από το 1882 και μετά, ο Τρικούπης προσπάθησε να δημιουργήσει ελληνικό κράτος με θεσμούς και έργα υποδομής αντάξια των ευρωπαϊκών κρατών, στα οποία, μεταξύ άλλων, αναφέρω την αποξήρανση της Κωπαΐδας, τη διώρυγα της Κορίνθου και σιδηροδρομικό δίκτυο άνω των 900 χιλιομέτρων! Σύμφωνα με την Trade Economics, το μήκος του σιδηροδρομικού δικτύου στην Ελλάδα βρίσκεται σήμερα στα 2.340 χιλιόμετρα, χαμηλότερα, όμως, από το υψηλό των 2.576 χιλιομέτρων του 2005. Οι επενδύσεις στο σιδηροδρομικό δίκτυο της Ελλάδας ούτε καν πλησίαζαν το 0,1% του ΑΕΠ το 2020, κατατάσσοντας τη χώρα μας στην 33η θέση μεταξύ 36 χωρών!!! Πόσο μας ικανοποιεί η συγκεκριμένη εξέλιξη έναν και πλέον αιώνα από την εποχή του Τρικούπη;

Ο κ. Κώστας Μήλας είναι καθηγητής στο Τμήμα Χρηματοοικονομικών και Λογιστικής, University of Liverpool.

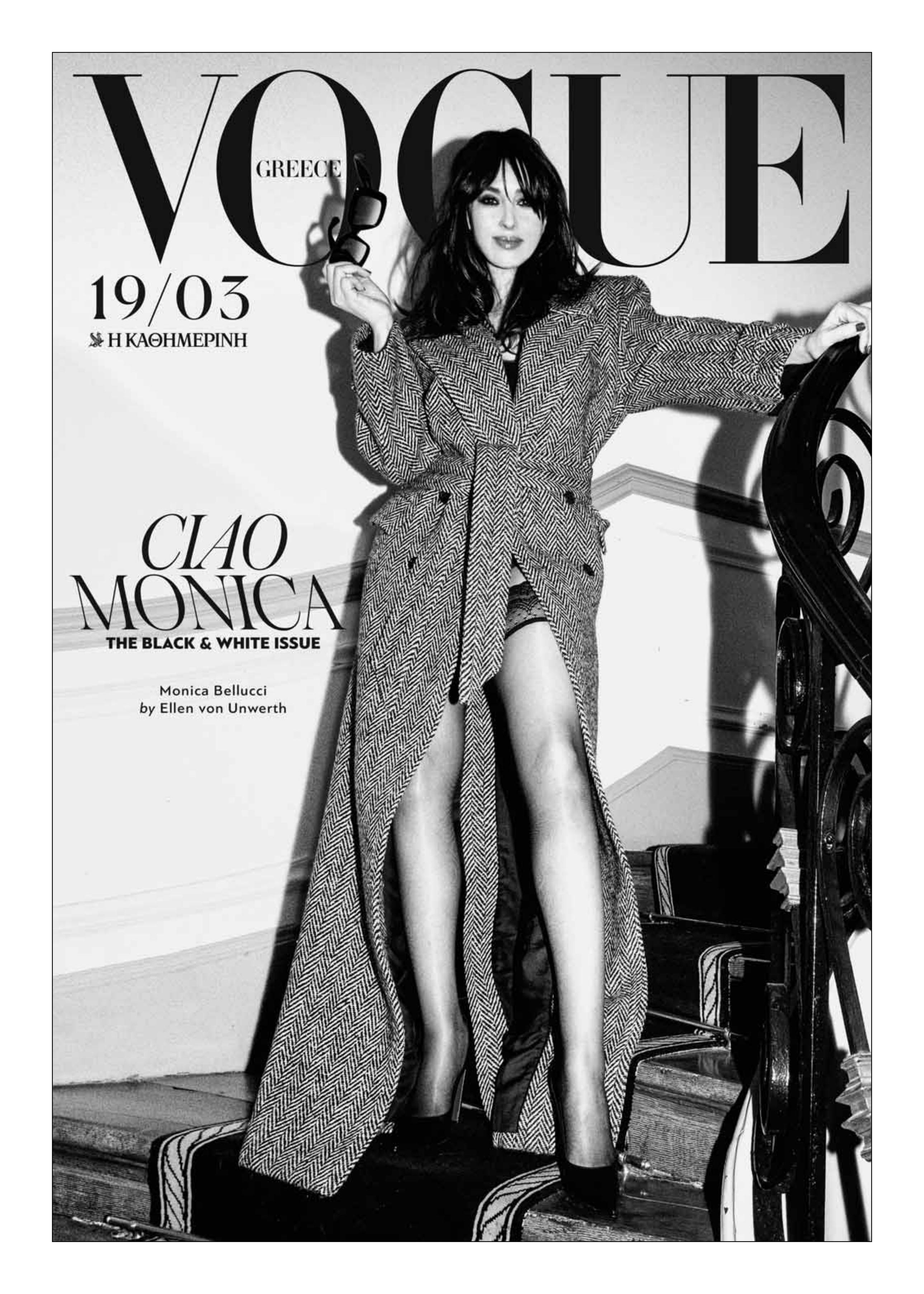
VOGUE
GREECE
19/03
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
CIAO
MONICA
THE BLACK & WHITE ISSUE
Monica Bellucci
by Ellen von Unwerth

Αυτοκτονική η πολιτική της Ευρώπης για τη βιομηχανία

Επενδύσεις δισ. φεύγουν για ΗΠΑ, λέει ο πρόεδρος της Eurometaux Ευ. Μυτιληναίος

Της **ΧΡΥΣΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ**

Οι ΗΠΑ δίνουν ένα καρότο στις επιχειρήσεις για να γίνουν πράσινες, ενώ η Ευρώπη βάζει ποινή και φυσικά οι εταιρείες προτιμούν το δώρο της αμερικανικής κυβέρνησης παρά την ποινή των ευρωπαϊκών αρχών... Κάπως έτσι περιέγραψε πρόσφατα σε συνέντευξή του στο CNBC τη διαφορά του αμερικανικού νόμου για τον πληθωρισμό (IRA) και της ευρωπαϊκής πολιτικής, ο Ευάγγελος Μυτιληναίος.

Δύο μόλις ημέρες μετά, η Volkswagen, η μεγαλύτερη αυτοκινητοβιομηχανία της Ευρώπης, ανέστειλε τα σχέδια για ένα εργοστάσιο παραγωγής μπαταριών στην Ευρώπη. Φυσικά... προτίμησε τα 10 δισ. ευρώ που θα λάβει ως επιδότηση εάν το εγκαταστήσει στις ΗΠΑ. Προσφέροντας γενναιόδωρα κίνητρα σε κάθε στάδιο της παραγωγής, από την προμήθεια πρώτων υλών έως τη διάθεση του τελικού προϊόντος στον καταναλωτή, ο Λευκός Οίκος ενσωματώνει στον IRA μια δεκαετή στρατηγική για την ενεργειακή ασφάλεια και την ενεργειακή μετάβαση των ΗΠΑ.

Για τις ευρωπαϊκές βιομηχανίες που δοκιμάζονται ακόμη από τις υψηλές τιμές ενέργειας και τον πληθωρισμό, ο IRA αποτελεί μια ακόμη πρόκληση και καθώς οι ανησυχίες για ένα μεταναστευτικό ρεύμα ενεργοβόρων ευρωπαϊκών βιομηχανιών προς τις ΗΠΑ κορυφώνονται, τα μάτια στρέφονται στο σχέδιο-απάντηση στον αμερικανικό «προστατευτισμό».

Το μεγάλο ερώτημα είναι το κατά πόσο το περίφημο Green Deal (Critical Raw Material Act) θα καταφέρει να αντικρούσει τις δραματικές επιπτώσεις για την ευρωπαϊκή βιομηχανία και συνολικότερα το κατά πόσο η Ευρώπη θα επιδείξει, έστω και με σημαντική υστέρηση, την απαιτούμενη στήριξη για τη διατήρηση της παραγωγής και της απασχόλησης εντός των τειχών της. Το προσχέδιο που παρουσίασε πάντως τον Φεβρουάριο η Επιτροπή κινείται μακράν αυτού του στόχου, αφού στο κρίσιμο κομμάτι της χρηματοδότησης περιορίζεται σε ένα πιο χαλαρό πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων, ζήτημα που έχει προκαλέσει αντιδράσεις από κράτη-μέλη που δεν διαθέτουν ισχυρούς προϋπολογισμούς.

Για τις προσδοκίες της ευρωπαϊκής βιομηχανίας ενόψει των ανακοινώσεων της Επιτροπής, αλλά και για τη νέα κατάσταση που διαμορφώνεται μεταξύ των διατλαντικών εταίρων, μιλήσαμε με τον πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συνδέσμου Βιομηχανιών Μετάλλου, Eurometaux, Ευάγγελο Μυτιληναίο. «Το μεγαλύτερο ζήτημα για τη βιομηχανία είναι το κόστος της ενέργειας. Εάν δεν ενεργήσουν στο θέμα της ενέργειας, δεν υπάρχει λόγος να παρουσιάσουν το Critical Raw Material Act, γιατί δεν θα υπάρχει κανείς εδώ τριγύρω να παράγει κρίσιμες πρώτες ύλες», δηλώνει. Ο ίδιος εμφανίζεται ιδιαίτερα ανήσυχος και για τις προεκτάσεις που μπορεί να πάρει το ζήτημα, καθώς έχει θέσει ήδη υπό δοκιμασία τις σχέσεις Ευρώπης - ΗΠΑ.

«Περιμένουμε από την Ευρώπη να ξυπνήσει και να κάνει κάτι», λέει ο επικεφαλής του Ευρωπαϊκού Συνδέσμου Βιομηχανιών Μετάλλου.

«Επενδύσεις δεκάδων δισ. ευρώ φεύγουν για Αμερική. Εχει εξελιχθεί σε μείζον ζήτημα Ευρώπης - Αμερικής, το οποίο ενδεχομένως να έχει και γεωπολιτικές προεκτάσεις», τονίζει με όλη την ευθύνη του ρόλου που του αναλογεί από την κομβική θέση του προέδρου της Eurometaux, την οποία κατέχει από τον περασμένο Οκτώβριο.

Σε ό,τι αφορά τη στάση της Ευρώπης, επαναλαμβάνει την αιχμηρή κριτική που έχει ασκήσει από την πρώτη στιγμή ανάληψης των καθηκόντων του και διαβεβαιώνει ότι θα συνεχίσει να διεκδικεί πιεστικά, μέτρα για τη στήριξη του κλάδου, που όπως λέει «συνεχίζει να αντιμετωπίζει υπαρξιακή απειλή από την ενεργειακή κρίση. Αν κλείσουμε τις βιομηχανίες μας και μεταφέρουμε την παραγωγή αλλού, αυτοκτονούμε ως ήπειρος. Περιμένουμε από την Ευρώπη να ξυπνήσει και να κάνει κάτι γι' αυτό», τονίζει ο πρόεδρος της Eurometaux, εμμένοντας στην άποψή του περί «αυτοκτονικής» πολιτικής της Ε.Ε.

Για την ελληνική εξωστρεφή βιομηχανία ο ανταγωνισμός των ΗΠΑ θέτει θέμα επιβίωσης, σύμφωνα με τον κ. Μυτιληναίο, από τον οποίο ζητήσαμε να σχολιάσει και την εξαγορά της Enel Romania από τη ΔΕΗ. «Είναι μια μεγάλη επιχειρηματική κίνηση της ΔΕΗ, της ελληνικής οικονομίας και της Ελλάδας γενικότερα. Βοηθάει δε πολύ όλες τις ελληνικές ενεργειακές εταιρείες που διαθέτουν την απαραίτητη εξωστρέφεια», είπε.

Το «πράσινο σχέδιο» που αναμένεται να παρουσιάσει στις 14 Μαρτίου η Κομισιόν εισάγει διαδικασία για τον εντοπισμό στρατηγικών έργων για εξόρυξη, επεξεργασία και ανακύκλωση, τα οποία ενισχύουν την ασφάλεια εφοδιασμού της Ε.Ε. για στρατηγικές πρώτες ύλες. Κάθε κράτος-μέλος πρέπει να ορίσει μια εθνική αρμόδια αρχή υπεύθυνη για την αδειοδότηση έργων πρώτων υλών κρίσιμης σημασίας. Η έκδοση αδειών των συγκεκριμένων έργων δεν πρέπει να ξεπερνάει τους 24 μήνες για εξόρυξη και τους 12 μήνες για επεξεργασία και ανακύκλωση.

Αν κλείσουμε τις βιομηχανίες μας και μεταφέρουμε την παραγωγή αλλού, αυτοκτονούμε ως ήπειρος, τονίζει ο πρόεδρος της Eurometaux, κ. Μυτιληναίος. Ο κλάδος, όπως λέει, «συνεχίζει να αντιμετωπίζει υπαρξιακή απειλή από την ενεργειακή κρίση.

«Εισιτήριο» για Αμερική βγάζουν ιστορικές εταιρείες της Γηραιάς Ηπείρου

Ο κίνδυνος της αποβιομηχάνισης είναι πλέον άμεσος για την Ευρώπη, που δείχνει ανίκανη να αντιδράσει, ενώ πολλές βιομηχανίες στρέφονται προς τις ΗΠΑ προσβλέποντας σε γενναιόδωρες επιδοτήσεις από τα 369 δισ. δολ. του πακέτου Μπάιντεν. Τον αντιμετωπίζει άμεσα και η ισχυρότερη οικονομία της Ευρώπης, η Γερμανία, καθώς βλέπει ιστορικές βιομηχανίες της να δελεάζονται από τις επιδοτήσεις που τους υπόσχεται το αμερικανικό πρόγραμμα, εάν και εφόσον παράγουν πράσινες τεχνολογίες εντός ΗΠΑ.

Ηδη η εμβληματική αυτοκινητοβιομηχανία της Γερμανίας, η Volkswagen, έχει «παγώσει» το σχέδιό της να δημιουργήσει μονάδα παραγωγής μπαταριών για ηλεκτροκίνητα οχήματα στην ανατολική Ευρώπη. Οπως έχει καταστήσει σαφές, η ιστορική αυτοκινητοβιομηχανία τείνει να επιλέξει την ανέγερση αντίστοιχης μονάδας στην Αμερική, καθώς υπολογίζει πως μπορεί να επωφεληθεί από το πακέτο Μπάιντεν, αποσπώντας επιδότηση ύψους 10 δισ. ευρώ. Προτού οριστικοποιήσει τα σχέδιά της, πάντως, η VW δηλώνει πως περιμένει να δει την απάντηση της Ε.Ε. στο πακέτο Μπάιντεν, μια απάντηση που έως τώρα φαίνεται άνευρη και αναποτελεσματική.

Την ίδια στάση τηρεί και η βιομηχανία μπαταριών Northvolt, που έχει ήδη δηλώσει ότι είναι πιθανόν να εγκαταστήσει την επόμενη μεγάλη μονάδα της στις ΗΠΑ και όχι στη Γερμανία, αλλά έχει αφήσει ανοικτό το ενδεχόμενο να προτιμήσει τη Γηραιά Ηπειρο, εάν και εφόσον όμως διασφαλίσει μεγαλύτερες επιδοτήσεις από τις Βρυξέλλες. Οπως και η Volkswagen, η Northvolt υπολογίζει πως μπορεί να επωφεληθεί από το πακέτο Μπάιντεν αποσπώντας επιδοτήσεις ύψους τουλάχιστον 8 δισ. ευρώ, αν βέβαια εγκαταστήσει την παραγωγή της εντός ΗΠΑ. Ακόμη και η αμερικανική Intel Corp αναθεωρεί τα σχέδιά της, μολονότι είχε συμφωνήσει με το Βερολίνο την κατασκευή μονάδας παραγωγής μικροεπεξεργαστών στο Μαγδεμβούργο, με επιδοτήσεις ύψους 6,8 δισ. ευρώ από το γερμανικό κράτος.

Το πακέτο Μπάιντεν προσφέρει γενναιόδωρες επιδοτήσεις, ύψους 369 δισ. δολ., σε επιχειρήσεις εφόσον παράγουν πράσινες τεχνολογίες εντός των ΗΠΑ.

Επικαλούμενη οικονομικές δυσκολίες που αντιμετώπισε μετά τη σχετική συμφωνία, η αμερικανική εταιρεία ζητάει τώρα από τη γερμανική κυβέρνηση πρόσθετες επιδοτήσεις, μεγαλύτερες κατά 4 έως 5 δισ. ευρώ. Σημειωτέον ότι η μονάδα στη Γερμανία εντασσόταν σε ευρύτερο επενδυτικό της πρόγραμμα ύψους 88 δισ. δολ. για την ανέγερση μονάδων της εντός Ευρώπης. Υπολόγιζε πως το συνολικό κόστος των επενδύσεών της θα έφτανε τα 33 δισ. ευρώ, με τις δαπάνες στη Γερμανία να μην υπερβαίνουν τα 17 δισ. ευρώ. Τώρα όμως υποστηρίζει ότι μόνον το σχέδιό της για τη μονάδα στη Γερμανία θα κοστίσει 30 δισ. ευρώ. Η αμερικανική βιομηχανία ανέφερε μάλιστα πως αρχικά υπολόγιζε ότι η Γερμανία θα επιδοτούσε κατά περίπου 40% το κόστος του επενδυτικού της σχεδίου στην επικράτειά της στο πλαίσιο του σχετικού προγράμματος της Ε.Ε. για την αυτάρκειά της σε μικροεπεξεργαστές. Τώρα, όμως, παραμένει ανοιχτή σε προτάσεις για ενίσχυση από άλλες κρατικές αρχές. Και ο κατάλογος των βιομηχανιών που βρίσκουν πιο συμφέρουσα την αμερικανική πρόταση τείνει να μεγαλώσει, όπως αναφέρουν στελέχη της ευρωπαϊκής βιομηχανίας. Οπως ήταν αναμενόμενο, η Γερμανία που διαθέτει την απαιτούμενη οικονομική ισχύ ανακοίνωσε μέσα στην εβδομάδα την πρόθεσή της να προσφέρει δελεαστικές επιδοτήσεις στις βιομηχανίες προκειμένου να παραμείνουν στην επικράτειά της. Δεν έχουν, όμως, τις ίδιες δυνατότητες οι άλλες ευρωπαϊκές χώρες, πολλώ δε μάλλον οι χώρες του λεγόμενου ευρωπαϊκού Νότου, ενώ η όποια κοινή ευρωπαϊκή απάντηση από τις προτάσεις της Κομισιόν φαίνεται έως τώρα ανεπαρκής.

Σημαντική ενίσχυση κατά 30,2% των εξαγωγών τον Ιανουάριο

Οι εισαγωγές αυξήθηκαν 5,8% – Μειώθηκε κατά 21,9% το εμπορικό έλλειμμα της χώρας

Με το... δεξί μπήκε ο Ιανουάριος σε ό,τι αφορά τις εξαγωγές, με τη σημαντική επίδοση που σημειώθηκε τον πρώτο μήνα του 2023, αύξηση κατά 30,2%, να έχει ακόμη μεγαλύτερη σημασία δεδομένης της πολύ μικρότερης αύξησης των εισαγωγών, οι οποίες ενισχύθηκαν κατά 5,8%. Τούτο προκάλεσε μείωση του εμπορικού ελλείμματος κατά 21,9%, η οποία όμως έρχεται έπειτα από μια χρονιά αλματώδους αύξησής του, καθώς το 2022 αυξήθηκε κατά 50,7% φθάνοντας στα 38,337 δισ. ευρώ.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοίνωσε η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), τον Ιανουάριο του 2023 η συνολική αξία των εξαγωγών διαμορφώθηκε σε 4,46 δισ. ευρώ, συμπεριλαμβανομένων των πετρελαιοειδών, καταγράφοντας αύξηση 30,2% σε σύγκριση με τον Ιανουάριο του 2022. Εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών και των πλοίων, οι ελληνικές εξαγωγές κατέγραψαν επίσης σημαντική αύξηση, της τάξης του 17,3%.

Αύξηση, αλλά πολύ μικρότερη, σημειώθηκε και στις εισαγωγές. Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, η συνολική αξία των εισαγωγών τον Ιανουάριο του 2023 διαμορφώθηκε, συμπεριλαμβανομένων των πετρελαιοειδών, σε 6,82 δισ. ευρώ, ενισχυμένη κατά 5,8% σε σύγκριση με τον Ιανουάριο του 2022. Εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών και των πλοίων, η αξία των εισαγωγών αυξήθηκε κατά 4,2%.

Αποτέλεσμα των παραπάνω ήταν η μείωση του εμπορικού ελλείμματος κατά 21,9% τον Ιανουάριο του 2023 σε σύγκριση με τον αντίστοιχο μήνα του 2022. Συγκεκριμένα διαμορφώθηκε, συμπεριλαμβανομένων των πετρελαιοειδών, σε 2,36 δισ. ευρώ από 3,027 δισ. ευρώ τον Ιανουάριο του 2022.

Η μείωση του εμπορικού ελλείμματος σχετίζεται σε μεγάλο βαθμό με την αποκλιμάκωση των τιμών στα ενεργειακά προϊόντα, από τις εισαγωγές των οποίων έχει ισχυρή εξάρτηση η Ελλάδα. Εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών, άλλωστε, η μείωση του ελλείμματος του εμπορικού ισοζυγίου ήταν πολύ μικρότερη, 12,7% σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ.

Η εξέλιξη σε ό,τι αφορά το εμπορικό έλλειμμα είναι μεν ενθαρρυντική, σε καμία περίπτωση όμως καθησυχαστική. Κι αυτό διότι στο πρόσφατο παρελθόν, το 2022 εν προκειμένω, αναδείχθηκε πάλι το έλλειμμα ανταγωνιστικότητας που εξακολουθεί να χαρακτηρίζει την ελληνική οικονομία, παρά τα όσα έγιναν προς αυτή την κατεύθυνση στη διάρκεια της δεκαετούς οικονομικής κρίσης και της εφαρμογής των μνημονίων. Οπως χαρακτηριστικά επισημαίνει η Eurobank στο εβδομαδιαίο δελτίο της «7 ημέρες οικονομία», η ελληνική οικονομία «σημείωσε μεν ισχυρούς ρυθμούς ανάπτυξης το 2022, το αποτέλεσμα, όμως, αυτό συνοδεύτηκε από υψηλό έλλειμμα στο εξωτερικό ισοζύγιο, δηλαδή η δαπάνη των νοικοκυριών, των επιχειρήσεων και της κυβέρνησης για αγορά αγαθών και υπηρεσιών υπερέβη κατά πολύ την εγχώρια παραγωγή (=εισόδημα), συγκεκριμένα κατά 19,6 δισ. ευρώ σε τρέχουσες τιμές (9,4% του ΑΕΠ)».

ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

Ιανουάριος 2023

ΠΟΣΑ ΣΕ ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ	Ιαν. 2022	Ιαν. 2023	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ
Εισαγωγές	6.454,90	6.827,10	5,80%
Εξαγωγές	3.427,70	4.462,60	30,20%
Εμπορικό ισοζύγιο	-3.027,20	-2.364,50	-21,90%

2022

ΠΟΣΑ ΣΕ ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ	2021	2022	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ
Εισαγωγές	65.457,30	93.048,30	42,20%
Εξαγωγές	39.997,00	54.676,40	36,70%
Εμπορικό ισοζύγιο	-25.460,30	-38.371,90	50,70%

ΠΗΓΗ: ΕΛΣΤΑΤ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Οι επιδόσεις ανά κλάδο

Τον Ιανουάριο του 2023 καταγράφηκαν ανοδικές τάσεις στις εξαγωγές όλων των βασικών κλάδων, με μοναδική εξαίρεση τον κλάδο των πρώτων υλών (-10,5%). Σύμφωνα με τα στοιχεία του Πανελλήνιου Συνδέσμου Εξαγωγέων (ΠΣΕ), σημαντική ποσοστιαία αύξηση παρατηρείται στα πετρελαιοειδή-καύσιμα (+61,1%), στα τρόφιμα και ζώντα ζώα (+12,5%), στα βιομηχανικά (+9,8%), στα χημικά (+25,2%) και στα μηχανήματα (+6,8%). Ακολουθούν οι κλάδοι των διαφόρων βιομηχανικών (+33,4%), των λαδιών (+250,6%), των ποτών και καπνού (+37,5%) και των, χαμηλών σε αξία εξαγωγών, εμπιστευτικών προϊόντων (+3,2%), σε σχέση με τον Ιανουάριο του 2022.

ΔΗΜΗΤΡΑ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Πρωταθλήτρια Ευρώπης η Ελλάδα στην αύξηση της καινοτομίας

Η Ελλάδα κατέγραψε τη μεγαλύτερη ποσοστιαία μεταβολή στον συνολικό δείκτη καινοτομίας μεταξύ 2015-2022 ανάμεσα στα 27 κράτη-μέλη της Ε.Ε., σύμφωνα με την ετήσια έκθεση European Innovation Scoreboard (EIS) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η αύξηση της τιμής του δείκτη καινοτομίας παρατηρείται με ιδιαίτερα έντονο ρυθμό κατά την τελευταία τετραετία, ενώ πολύ μεγάλη βελτίωση έχουν καταγράψει οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜμΕ) με καινοτομίες προϊόντος, οι καινοτόμες ΜμΕ που συνεργάζονται με άλλες, η απασχόληση σε καινοτόμες επιχειρήσεις, οι πωλήσεις καινοτόμων προϊόντων, καθώς και οι ΜμΕ με καινοτομίες επιχειρησιακών διαδικασιών. Οι δράσεις του υπουργείου Ανάπτυξης που έχουν συμβάλει στην ενίσχυση του κλάδου της καινοτομίας στην Ελλάδα, αφορούν: τη δημιουργία του Elevate Greece και τη μετεξέλιξή του σε ανώνυμη εταιρεία του Δημοσίου.

Το Elevate Greece αποτελεί το πρώτο εθνικό μητρώο των νεοφυών επιχειρήσεων, που παρέχει σημαντικά οικονομικά οφέλη στα μέλη του, όπως φορολογικά κίνητρα για επενδυτικούς αγγέλους (angel investors), προαίρεση μετοχών (stock options) και παροχή ρευστότητας μέσω ΕΣΠΑ για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας, καθώς και συμβουλευτικές υπηρεσίες, δυνατότητες δικτύωσης και σύναψης συνεργειών. Τη χρηματοδότηση innovation clusters μέσω ΕΣΠΑ για την ανάπτυξη και αξιοποίηση καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών υψηλής προστιθέμενης αξίας με διεθνή αναγνώριση και υψηλό βαθμό ανταγωνιστικότητας. Αλλες δράσεις περιλαμβάνουν τη χρηματοδότηση των κέντρων ικανοτήτων μέσω ΕΣΠΑ για τη γεφύρωση του χάσματος μεταξύ προσφοράς και ζήτησης υπηρεσιών καινοτομίας και μεταφοράς τεχνολογίας σε βασικούς τομείς της ελληνικής οικονομίας. Παράλληλα, προωθήθηκε νέο νομοθετικό πλαίσιο για τις εταιρείες spin off προκειμένου να ενσωματωθούν στην πραγματική οικονομία η έρευνα και η επιστημονική γνώση που αναπτύσσεται στους ερευνητικούς φορείς (ερευνητικά κέντρα και πανεπιστήμια), ενώ δόθηκαν 500 εκατ. ευρώ από τους πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης για την έρευνα και την καινοτομία. Ειδικότερα, η χρηματοδότηση στοχεύει στην ενίσχυση της βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας, την ενίσχυση των ερευνητικών προγραμμάτων, την αναβάθμιση και επέκταση των υποδομών όλων των ερευνητικών κέντρων. Επιπλέον, προωθούνται μεταρρυθμίσεις για επενδύσεις σε έρευνα και ανάπτυξη και υπέρ του οικοσυστήματος καινοτομίας και των νεοφυών επιχειρήσεων. Τέλος, δρομολογήθηκε η δημιουργία δύο φυσικών χώρων καινοτομίας, της πρώτης πολιτείας καινοτομίας στην Αττική και του Τεχνολογικού Πάρκου 4ns γενιάς ThessINTEC στη Θεσσαλονίκη, που θα φιλοξενήσουν ερευνητές, νεοφυείς επιχειρήσεις και τμήματα έρευνας και ανάπτυξης εταιρειών και βιομηχανιών.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Η κλιματική αλλαγή και ο ρόλος της Fed

Του **ΜΠΕΝ ΓΟΥΙΝΚ / REUTERS BREAKINGVIEWS**

Οι κεντρικές τράπεζες δεν πιστεύουν ότι μπορούν να κάνουν πολλά για το περιβάλλον. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα έχει εισαγάγει ορισμένες εκτιμήσεις με κριτήριο την κλιματική αλλαγή στο χαρτοφυλάκιο ομολόγων της, ενώ προειδοποιεί ότι η καταπολέμηση της υπερθέρμανσης του πλανήτη είναι για τους πολιτικούς και όχι για τις νομισματικές αρχές. Η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ (Fed) έχει κάνει ακόμη λιγότερα, υποστηρίζοντας ότι δεν πρέπει να αντιμετωπίσει την κλιματική αλλαγή χωρίς ρητή εντολή από το Κογκρέσο. Οι πρόσφατοι κλυδωνισμοί των τιμών της ενέργειας και οι φυσικές καταστροφές έρχονται προς επίρρωση της προσέγγισης της ΕΚΤ, υποδηλώνοντας ότι οι κεντρικές τράπεζες θα μπορούσαν να προχωρήσουν ακόμη περισσότερο. Η

Τα χρηματοπιστωτικά συστήματα θα αντιμετωπίσουν μεγάλες απώλειες εάν ενταθούν οι καιρικές καταστροφές.

Fed έχει και τη δύναμη και τα εργαλεία για να διαδραματίσει έναν μικρό αλλά κρίσιμο ρόλο, ώστε να διευκολύνει τη μετάβαση προς μία πράσινη οικονομία. Ο πρωταρχικός στόχος σχεδόν κάθε κεντρικής τράπεζας είναι να διατηρήσει τον πληθωρισμό υπό έλεγχο. Ωστόσο, η κλιματική αλλαγή σιγά σιγά έχει εισέλθει στο οπτικό πεδίο των υπευθύνων χάραξης πολιτικής τα τελευταία χρόνια. Ο πρώην διοικητής της Τράπεζας της Αγγλίας, Μαρκ Κάρνεϊ, προειδοποίησε για τις επιπτώσεις από την αύξηση της θερμοκρασίας σε ομιλία του το 2015, προβλέποντας ότι τα χρηματοπιστωτικά συστήματα θα αντιμετωπίσουν μεγάλες απώλειες εάν ενταθούν οι καιρικές καταστροφές. Την άποψη αυτή συμμερίζονται και άλλοι διοικητές κεντρικών τραπεζών. Σε έρευνα του 2021 από την Invesco, το 63% των κεντρικών τραπεζών που απάντησαν, είπαν ότι η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής εμπίπτει στην εντολή τους.

Ωστόσο, η Fed σε μεγάλο βαθμό έχει αποφύγει το θέμα. Ο πρόεδρός της Τζερόμ Πάουελ δήλωσε τον Ιανουάριο ότι η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ «δεν θα χαράξει πολιτική για την κλιματική αλλαγή». Σε μια κατάταξη των χωρών της «Ομάδας των Είκοσι» (G20) από την οργάνωση συνηγορίας της πράσινης πολιτικής από τις κεντρικές τράπεζες Green Central Banking, η Fed βρίσκεται στη δέκατη έκτη θέση. Το να αγνοούμε τις επιπτώσεις της υπερθέρμανσης του πλανήτη οικονομικά δεν έχει νόημα.

Για αρχή, η εξάρτηση των ΗΠΑ από τα ορυκτά καύσιμα τις καθιστά ευάλωτες στη σπείρα του πληθωρισμού, που προκαλείται από τα ενεργειακά σοκ. Η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία εκτίναξε απότομα τις τιμές του φυσικού αερίου και του αργού καθ' όλη τη διάρκεια του 2022. Το υψηλότερο ενεργειακό κόστος αντιπροσώπευε περισσότερο από το ήμισυ του συνολικού πληθωρισμού στην Ευρωζώνη. Οι ΗΠΑ εξαρτώνται λιγότερο από τα εισαγόμενα καύσιμα από ό,τι η Ευρώπη, αλλά δεν ήταν απρόσβλητες από την αύξηση του κόστους. Οι τιμές της ενέργειας αυξήθηκαν κατά 9% από τον Ιανουάριο, σύμφωνα με τον δείκτη τιμών καταναλωτή της χώρας. Η στροφή προς τις εγχώριες ΑΠΕ θα προστατεύσει τις ΗΠΑ και άλλες χώρες από τέτοιες ελλείψεις, καθώς και από τις αυξήσεις των τιμών που προκαλούν.

Η κλιματική αλλαγή απειλεί, επίσης, να αυξήσει τον πληθωρισμό και να μειώσει την ανάπτυξη μέσω πιο συχνών και επιζήμιων φυσικών καταστροφών.

Τα ακραία καιρικά φαινόμενα κόστισαν στις ΗΠΑ 165 δισ. δολάρια το 2022. Αυτό είναι το τρίτο υψηλότερο κόστος από το 1980 και υπερτριπλάσιο από τον ιστορικό μέσο όρο. Τέλος, τα επιτόκια –το κύριο εργαλείο των κεντρικών τραπεζών για τη διαχείριση της οικονομίας– έχουν επίσης αντίκτυπο στο κόστος των επενδύσεων σε ΑΠΕ. Μια μελέτη του 2020 από τον Διεθνή Οργανισμό Ενέργειας διαπίστωσε ότι, όταν τα προεξοφλητικά επιτόκια, τα οποία παρακολουθούν χωρίς δεσμεύσεις τα επιτόκια της κεντρικής τράπεζας, διπλασιάζονται, το κόστος προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας από υπεράκτιες ανεμογεννήτριες ανεβαίνει σχεδόν κατά 45%, ενώ η τιμή της ενέργειας από ηλεκτροπαραγωγικό σταθμό με χρήση φυσικού αερίου ουσιαστικά δεν μεταβάλλεται.

Στο 37% το ποσοστό των γυναικών σε υψηλόβαθμες θέσεις στην Ελλάδα

Μικρή αύξηση της εκπροσώπησής τους στο επιχειρείν παγκοσμίως

Ανησυχητικά αργή αποδεικνύεται η πρόοδος που σημειώνεται ως προς τον αριθμό των γυναικών σε ανώτερες διοικητικές θέσεις. Αυτό προκύπτει από τη φετινή έρευνα της Grant Thornton για το Γυναικείο Επιχειρείν που διαπιστώνει εμπόδια και εντοπίζει παράγοντες ικανούς να διευκολύνουν την αλλαγή. Σε παγκόσμιο επίπεδο, το ποσοστό των γυναικών σε ανώτερες διοικητικές θέσεις ανέρχεται σε 32,4%, καταγράφοντας αύξηση μόλις 0,5% σε σχέση με το 2022 και μόνο 13% από το 2004, όταν πραγματοποιήθηκε η πρώτη σχετική έρευνα της Grant Thornton. Στην Ελλάδα, όμως, το ποσοστό των γυναικών που βρίσκονται σε ανώτερες διοικητικές θέσεις κατέγραψε σημαντική άνοδο κατά 9 ποσοστιαίες μονάδες το 2023, φτάνοντας στο 37% έναντι 28% το 2022 και σημειώνοντας το υψηλότερο επίπεδο.

Την ίδια στιγμή, το ποσοστό των επιχειρήσεων που δεν απασχολούν καμία γυναίκα σε ανώτερη διοικητική θέση κατέγραψε αξιοσημείωτη πτώση στο 11% έναντι 22% το προηγούμενο έτος, γεγονός που αποτελεί το δεύτερο χαμηλότερο ποσοστό από τότε που ξεκίνησε η έρευνα. Σε ό,τι αφορά, όμως, την ευρύτερη παγκόσμια εικόνα, εκτιμάται πως με αυτόν τον ρυθμό, το 2025 το ποσοστό των γυναικών σε ανώτερες διοικητικές θέσεις θα ανέρχεται μόλις στο 34%. Η Grant Thornton επισημαίνει πως απαιτούνται στοχευμένες δράσεις από τις επιχειρήσεις για να επιταχυνθεί η πρόοδος και εντοπίζει μια σειρά παραγόντων που θα υποστηρίξουν αυτή την επιτάχυνση. Το 28% των επιχειρήσεων διαθέτει σήμερα γυναίκα διευθύνουσα σύμβουλο ή γενική διευθύντρια όταν το 2019 ήταν μόνον 15%. Αυτή η τάση είναι πιθανό να οδηγήσει σε νέες επιχειρηματικές πρακτικές που εστιάζουν στην αύξηση της διαφορετικότητας και οδηγούν όλο και περισσότερες επιχειρήσεις στην ίση εκπροσώπηση των δύο φύλων. Δεύτερον, οι εξωτερικές πιέσεις που ασκούνται γύρω από θέματα Περιβάλλοντος, Κοινωνίας και Εταιρικής Διακυβέρνησης απαιτούν τη δημιουργία νέων στρατηγικών. Η καθιέρωση παγκόσμιων προτύπων και κανονισμών γύρω από τις αρχές της κοινωνικά ευαίσθητης διακυβέρνησης ασκεί πίεση στις εταιρείες ώστε να διαμορφώσουν διοικητικές ομάδες με μεγαλύτερη ποικιλομορφία. Η δυσκολία στην ανάδειξη της διαφορετικότητας θα μπορούσε να οδηγήσει μία επιχείρηση στη δυσκολία άντλησης κεφαλαίων.

Ίσως η πιο σημαντική ώθηση για την επίτευξη ίσης εκπροσώπησης των δύο φύλων θα μπορούσε να προέλθει από

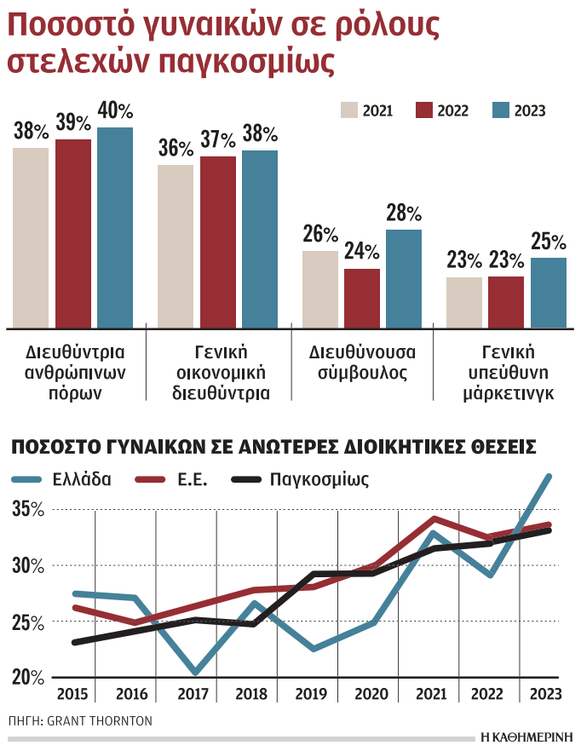

Το ποσοστό των επιχειρήσεων που δεν απασχολούν καμία γυναίκα σε ανώτερη διοικητική θέση το 2023 στην Ελλάδα κατέγραψε αξιοσημείωτη πτώση στο 11% έναντι 22% το προηγούμενο έτος.

τη συνεχή δέσμευση των επιχειρήσεων να παρέχουν ευέλικτη μορφή εργασίας. Η φετινή έρευνα καταδεικνύει ότι οι επιχειρήσεις που προσφέρουν υβριδική, ευέλικτη ή εξ αποστάσεως εργασία υπερτερούν όταν πρόκειται για γυναίκες σε ανώτερες διοικητικές θέσεις.

Οσο μεγαλύτερη ευελιξία προσφέρει ο χώρος εργασίας, τόσο περισσότερο παρατηρείται ότι οι γυναίκες καταλαμβάνουν ανώτερες διοικητικές θέσεις. Η ευέλικτη εργασία ενέχει και αυτή με τη σειρά της προκλήσεις. Οι οργανισμοί πρέπει να διασφαλίζουν ότι διαθέτουν μια κουλτούρα που υποστηρίζει και διευκολύνει την ευέλικτη εργασία.

Στην Ελλάδα το ποσοστό των γυναικών συνεργατών κατέγραψε «άλμα» σε σχέση με το προηγούμενο έτος, στο 25%, έναντι μόλις 5% το 2022, την ίδια στιγμή που το αντίστοιχο ποσοστό παγκοσμίως ανέρχεται σε 8%. Ωστόσο, το ποσοστό των γυναικών που βρίσκονται σε θέσεις διευθύνουσας συμβούλου και γενικής διευθύντριας υποχώρησε στο 14%, έναντι 16% το προηγούμενο έτος, ενώ πτώση κατά δύο ποσοστιαίες μονάδες σημείωσε και το ποσοστό γυναικών σε θέσεις γενικής οικονομικής διευθύντριας στο 34% έναντι 36% το 2022.

Οι ελληνικές επιχειρήσεις αναφέρουν πως οι κυριότερες δράσεις που υλοποίησαν τους τελευταίους 12 μήνες για να διασφαλίσουν τις αρχές Ενσωμάτωσης και Ισων Ευκαιριών Εκπροσώπησης για τα δύο φύλα στο εργασιακό τους περιβάλλον είναι η δημιουργία ενός περιβάλλοντος όπου όλοι οι εργαζόμενοι μπορούν να εκφράζουν ανοιχτά τις ιδέες τους και τους προβληματισμούς τους (37,3%), η προσαρμογή υφιστάμενων προγραμμάτων μάθησης και εξέλιξης στο μεταβαλλόμενο περιβάλλον (28,4%), η προώθηση της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής και η δυνατότητα περισσότερης ευελιξίας για τους εργαζόμενους (27,5%), καθώς και η παρακολούθηση της ψυχικής υγείας και/ή της ευημερίας των εργαζομένων (27,5%). Με αφορμή τα παραπάνω δεδομένα, η Κατερίνα Κουλούρη, Partner, Head of People Experience & Culture της Grant Thornton στην Ελλάδα, αναφέρει χαρακτηριστικά: «Οι αλλαγές στο ελληνικό νομοθετικό πλαίσιο έχουν ανοίξει την πόρτα στις γυναίκες για κάποιους από τους ρόλους που στο παρελθόν κατείχαν άνδρες. Η υβριδική ευέλικτη εργασία έχει επίσης θετικό αντίκτυπο, καθώς δημιουργεί λιγότερη μεροληψία στις προσλήψεις για τους συγκεκριμένους ρόλους».

Από την πλευρά της, η Αλεξάνδρα Μπαλτούκα, Partner, Head of Marketing & Client Experience της Grant Thornton στην Ελλάδα, υπογραμμίζει: «Η σημερινή ημέρα δεν αφορά μόνο τις γυναίκες. Αφορά όλους όσοι νιώθουν στο περιθώριο, μετέωροι μεταξύ ορίων, χωρίς δυνατή φωνή, αλλά με γενναία καρδιά και φως στην ψυχή. Είναι υποχρέωση όλων μας να συμβάλλουμε σε ένα ουσιαστικό αύριο δίχως στερεότυπα και αποκλεισμούς, σε μία κοινωνία υγιή με πυρήνα την αγάπη και την αλληλεγγύη.

Οι επιχειρήσεις αντιλαμβάνονται πλέον όλο και περισσότερο ότι η ίση εκπροσώπηση των φύλων και ο σεβασμός στη διαφορετικότητα στον χώρο εργασίας αποτελούν το απαραίτητο βήμα προς τη διαμόρφωση μιας κοινωνίας πλήρους ισότητας, που θα αγκαλιάζει τη μοναδικότητα του κάθε ατόμου».

Φρένο στις δαπάνες ακόμη και αν υπάρχουν υπερέσοδα

Του **ΘΑΝΟΥ ΤΣΙΡΟΥ**

Στενεύουν ασφυκτικά τα περιθώρια για παροχές και μέτρα στήριξης καθώς η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κινείται ολοταχώς στην κατεύθυνση του να «σφίξει τα λουριά» αλλάζοντας μάλιστα τον μηχανισμό «πίεσης» προς τις χώρες-μέλη. Αντί να λαμβάνεται υπόψη αποκλειστικά το πρωτογενές πλεόνασμα, σημείο αναφοράς σχεδιάζεται να καταστεί το ύψος των «καθαρών δαπανών».

Πρακτικά, υιοθέτηση αυτής της λύσης θα περιορίζει τα περιθώρια στις ελληνικές κυβερνήσεις να προχωρούν σε παροχές κάθε φορά που θα διαπιστώνεται υπέρβαση στα φορολογικά έσοδα έναντι των στόχων. Οπως μάλιστα αναφέρουν αρμόδιες κυβερνητικές πηγές, υιοθέτηση της συγκεκριμένης μεθοδολογίας μπορεί να οδηγήσει στο εξής παράδοξο: τα φορολογικά έσοδα να «φουσκώνουν», να καταγράφεται υπέρβαση του στόχου του πρωτογενούς πλεονάσματος και παρ' όλα αυτά να μην προκύπτουν περιθώρια για χρηματοδότηση μέτρων στήριξης καθώς θα πέφτει ο «κόφτης» στο σκέλος των δημοσίων δαπανών. Το λεγόμενο «expenditure benchmark» (δαπάνες ως σημείο αναφοράς) δεν είναι άγνωστη έννοια στην Ευρώπη. Υπάρχει από το 2011 στην ευρωπαϊκή ορολογία αλλά στην πράξη παρέμεινε σε δεύτερη μοίρα καθώς το βάρος έπεσε στα πρωτογενή πλεονάσματα. Η Ελλάδα είχε ήδη μπει στη δίνη των μνημονίων και η υποχρέωση επίτευξης υψηλών δημοσιονομικών επιδόσεων αποτελούσε τον λόγο για τον οποίο υιοθετούνταν οι περικοπές μισθών, το «κούρεμα» συντάξεων αλλά και οι αυξήσεις φόρων. Ο ρόλος του πρωτογενούς πλεονάσματος παραμένει ισχυρός μέχρι και σήμερα. Ακόμη και φέτος που εφαρμόζεται η λεγόμενη «ρήτρα διαφυγής» (δηλαδή η δυνατότητα της χώρας να ξεφύγει από τους δημοσιονομικούς στόχους προκειμένου να αντιμετωπίσει τις συνέπειες της πληθωριστικής κρίσης), το κριτήριο για να κριθεί αν υπάρχει ο απαιτούμενος δημοσιονομικός χώρος προκειμένου να χρηματοδοτηθούν πρόσθετα μέτρα στήριξης είναι η διασφάλιση ότι επιτυγχάνεται ο δημοσιονομικός στόχος.

Αυτό έγινε όταν ανακοινώθηκε το market pass (σ.σ. είχε προηγηθεί η νομοθέτηση της φορολόγησης των υπερκερδών στα διυλιστήρια), αυτό έγινε και προ εβδομάδων με την ενίσχυση των συνταξιούχων, η οποία εκτιμάται ότι θα χρηματοδοτηθεί από την υπεραπόδοση των φόρων.

Η αλλαγή

Με τη στροφή του ενδιαφέροντος στο σκέλος των δαπανών, αυτό θα αλλάξει. Η επόμενη κυβέρνηση, πιθανότατα ήδη από το 2024, δεν θα μπορεί να εφαρμόσει εύκολα την πολιτική που υιοθετήθηκε στην τετραετία 2020-2023 κατά την οποία διατέθηκαν περισσότερα από 50 δισ. ευρώ για μέτρα στήριξης. Η οικονομική πολιτική θα πρέπει να διακατέχεται από άλλη φιλοσοφία με περισσότερη έμφαση στις επενδύσεις και στην ανάπτυξη, η οποία και θα μπορεί να «ανεβάζει» τον πήχυ των επιτρεπόμενων δαπανών.

Πρακτικά, μια πρόσθετη δαπάνη θα πρέπει να νομοθετείται μαζί με ένα μέτρο που αυξάνει τα έσοδα.

Πρακτικά, με επιλογή των δημοσίων δαπανών ως «σημείου αναφοράς» οι αυξήσεις των δαπανών που υπερβαίνουν τον μεσοπρόθεσμο δυνητικό ρυθμό οικονομικής ανάπτυξης μιας χώρας, θα πρέπει να συνοδεύονται από πρόσθετα μέτρα αύξησης των δημοσίων εσόδων. Αρα, πρακτικά, μια πρόσθετη δαπάνη (π.χ. ένα μέτρο τύπου... pass) που δεν θα δικαιολογείται από τον μεσοπρόθεσμο στόχο οικονομικής ανάπτυξης, θα πρέπει να νομοθετείται μαζί με ένα μέτρο που αυξάνει τα έσοδα.

Ο δρόμος μέχρι να φτάσουμε στο σημείο να υιοθετηθεί ο συγκεκριμένος κανόνας είναι ακόμη μακρύς, ενώ η ποσοτικοποίηση απαιτεί ακόμη περισσότερο χρόνο καθώς θα πρέπει να συζητηθούν οι «ελαστικότητες» (τι θα ενσωματώνεται στο σκέλος των δαπανών, αν θα υπάρχει ειδική μεταχείριση για τις επενδυτικές δαπάνες) αλλά και η περίοδος επικαιροποίησης των στόχων και των εκτιμήσεων (σ.σ. δεδομένου ότι το ύψος των επιτρεπόμενων δαπανών θα πρέπει να συνδέεται με την εκτίμηση για τον δυνητικό ρυθμό ανάπτυξης). Ετσι, θεωρείται ότι είναι ακόμη νωρίς για την εξαγωγή συμπερασμάτων. Πάντως, με βάση τη... θεωρία, οι δαπάνες που λαμβάνονται υπόψη δεν συνυπολογίζουν τους τόκους, τις δαπάνες για το επίδομα της τακτικής ανεργίας αλλά και ποσά που αφορούν συγχρηματοδούμενα προγράμματα ή επενδυτικές δαπάνες. Είναι βέβαιο ότι κατά τη συζήτηση θα μπουν πολλά θέματα στο τραπέζι όπως οι μεταβολές των δαπανών για τις συντάξεις αλλά και για τους μισθούς του Δημοσίου που αντιπροσωπεύουν πολύ μεγάλα ποσοστά των συνολικών δαπανών. Οπως και να 'χει, αυτό που πρέπει να θεωρηθεί από τώρα δεδομένο είναι ότι στο τραπέζι έχει μπει μια «αλλαγή φιλοσοφίας», η οποία θα ξεκαθαρίσει το πώς θα εφαρμοστεί στην πράξη μέχρι το τέλος του χρόνου.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κινείται ολοταχώς στην κατεύθυνση του να «σφίξει τα λουριά», αλλάζοντας μάλιστα τον μηχανισμό «πίεσης» προς τις χώρες-μέλη. Αντί να λαμβάνεται υπόψη αποκλειστικά το πρωτογενές πλεόνασμα, σημείο αναφοράς σχεδιάζεται να καταστεί το ύψος των «καθαρών δαπανών».

Στις συζητήσεις για τους δημοσιονομικούς στόχους που θα πρέπει να επιτυγχάνονται από εδώ και στο εξής (και ειδικά από το 2024 και μετά) η Ελλάδα θα προσέλθει με συγκεκριμένα δεδομένα. Πρώτον, θα έχει ενσωματώσει στον προϋπολογισμό της μέτρα μόνιμου χαρακτήρα συνολικού ύψους άνω των 7,5 δισ. ευρώ για μειώσεις φόρων και ασφαλιστικών εισφορών (σ.σ. είναι το συνολικό κονδύλι για τη μείωση του φόρου εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων, την κατάργηση της εισφοράς αλληλεγγύης, τη μείωση των ασφαλιστικών εισφορών κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες κ.λπ.). Επίσης, το σύμφωνο σταθερότητας που θα κατατεθεί στο τέλος Απριλίου θα προβλέπει συνεχή αποκλιμάκωση του χρέους για όλη την περίοδο μέχρι το 2027.

Το χρέος

Το 2022 έκλεισε με αναλογία χρέους ως προς το ΑΕΠ της τάξεως του 170% και το ποσοστό θα περιοριστεί στο 160% μέσα στο τρέχον έτος με εκτιμώμενο ονομαστικό ρυθμό ανάπτυξης (σ.σ. δηλαδή πραγματική ανάπτυξη συν τον πληθωρισμό) της τάξεως του 6,5%-7%. Από το 2025 και μετά, εκτιμάται ότι το χρέος θα πέσει κάτω από το 150% του ΑΕΠ. Το σχέδιο θα προβλέπει παραγωγή πρωτογενών πλεονασμάτων στην περιοχή του 2% ήδη από το 2024 αλλά και διατήρηση του ονομαστικού ύψους του χρέους περίπου στα σημερινά επίπεδα.

Ισχυρή αντίδραση στο χρηματιστήριο με άνοδο των τραπεζικών μετοχών

Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε με κέρδη 2,34% και διαμορφώθηκε στις 1.074,07 μονάδες

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Με ώθηση κυρίως από το ράλι των τραπεζικών μετοχών, καθώς και την ανάκαμψη των ευρωπαϊκών αγορών και το θετικό άνοιγμα στη Wall Street, έπειτα και από τα στοιχεία για τον πληθωρισμό στις ΗΠΑ τον Φεβρουάριο, το Χρηματιστήριο Αθηνών κατέγραψε άλμα στις 1.074 μονάδες.

Η πιο ψύχραιμη ανάγνωση της «επόμενης ημέρας» του τραπεζικού σοκ των ΗΠΑ, ότι δηλαδή οι ευρωπαϊκές τράπεζες όπως και οι ελληνικές, είναι σε ισχυρή θέση και δεν κινδυνεύουν από πιθανή μετάδοση των αμερικανικών κραδασμών, οδήγησε σε δυναμική επιστροφή των αγοραστών στο Χ.Α. Οι επενδυτές βρήκαν έτσι την ευκαιρία να τοποθετηθούν σε χαμηλότερες τιμές μετά και τη διόρθωση των προηγούμενων ημερών, η οποία συνολικά ξεπέρασε

Ο τραπεζικός δείκτης σημείωσε άλμα 4,11% και «σκαρφάλωσε» στις 833,94 μονάδες.

Η ανάκαμψη των ευρωπαϊκών αγορών και το θετικό άνοιγμα στη Wall Street, μετά και τα στοιχεία για τον πληθωρισμό στις ΗΠΑ τον Φεβρουάριο, διαμόρφωσαν θετικό κλίμα και στην αγορά της Αθήνας.

το 7% για τον Γενικό Δείκτη, εν αναμονή των θετικών καταλυτών όπως η ανάκτηση της επενδυτικής βαθμίδας, της οποίας η προοπτική δεν έχει αλλάξει σε καμία περίπτωση.

Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε με κέρδη 2,34% στις 1.074,07 μονάδες, ενώ ο τζίρος ανήλθε στα 140,62 εκατ. ευρώ.

Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης ενισχύθηκε κατά 2,66% στις 2.615,89 μονάδες, με άνοδο 1,65% στις 1.562,91 μονάδες έκλεισε ο δείκτης μεσαίας κεφαλαιοποίησης, και ο τραπεζικός δείκτης σημείωσε άλμα 4,11% στις 833,94 μονάδες. Από το σύνολο των blue chips απώλειες κατέγραψαν μόνο οι ΟΤΕ (-0,83%), Motor Oil (-0,77%), Jumbo (-0,76%) και ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (-0,18%), ενώ ανοδικά ξεχώρισαν Mytilineos και Alpha Bank με άλμα 5,37% και 5,13% αντίστοιχα. Σημαντικά κέρδη άνω του 4% κατέγραψαν Eurobank, Τράπεζα Πειραιώς, ΟΠΑΠ και Autohellas, ενώ με κέρδη άνω του 3% έκλεισαν ΔΕΗ, Ελλάκτωρ, ΕΥΔΑΠ και Lamda Development.

Καθησυχαστική εμφανίστηκε η JP Morgan σε ό,τι αφορά τους κινδύνους για τις ελληνικές μετοχές από το σοκ στις τράπεζες των ΗΠΑ. Εξετάζοντας την ελληνική αγορά, σημειώνει πως ναι μεν τα επιτόκια της ΕΚΤ έχουν αυξηθεί από τις -50 μονάδες βάσης στο 2,5%, όμως οι προοπτικές ανάπτυξης στην Ελλάδα παραμένουν εύρωστες, λόγω της χαμηλότερης εξάρτησής της από το φυσικό αέριο καθώς και των εισροών του Ταμείου Ανάκαμψης.

Το εύλογο ερώτημα που τίθεται έπειτα από τα γεγονότα στις ΗΠΑ, είναι αν το ελληνικό τραπεζικό σύστημα είναι επαρκώς θωρακισμένο ώστε να μείνει αλώβητο από την παγκόσμια αναταραχή, σημειώνει ο Δημήτρης Τζάνας της «Κύκλος ΑΧΕΠΕΥ».

Τα ποιοτικά δεδομένα των ελληνικών τραπεζών σε συνδυασμό με τον χαμηλό δείκτη δανείων προς καταθέσεις (στο 61,12% στο γ΄ τρίμηνο, με τις καταθέσεις του ιδιωτικού τομέα στα 184,1 δισ. ευρώ τον Ιανουάριο 2023 και τα δάνεια στα 113,5 δισ. ευρώ) δίνουν καθαρή απάντηση, όπως τονίζει: οι ελληνικές τράπεζες είναι ασφαλείς και μπορούν να συνεχίζουν να σχεδιάζουν την πιστωτική τους επέκταση συμβάλλοντας στην υλοποίηση των επιχειρηματικών σχεδίων.

Με τα δεδομένα αυτά, παραμένουν ανοικτά όλα τα ενδεχόμενα για τις βραχυχρόνιες κινήσεις του ελληνικού χρηματιστηρίου. Οι 1.000 μονάδες συνιστούν ισχυρό οχυρό στήριξης για τον Γενικό Δείκτη, που ωστόσο δύσκολα θα υπερβεί άμεσα τις 1.100 μονάδες ενόσω ο πολιτικός κίνδυνος παραμένει και το διεθνές περιβάλλον έχει χαμηλή ορατότητα, καταλήγει ο αναλυτής.

Κέρδη στην Ευρώπη μετά τρεις ημέρες πτώσης

Για πρώτη φορά μετά τρεις συναπτές συνεδριάσεις υποχώρησης, οι ευρωπαϊκές αγορές κινήθηκαν ανοδικά χθες, καθώς οι επενδυτές αρχίζουν να αφήνουν πίσω τους το σοκ που προκάλεσε προ ημερών η κατάρρευση της αμερικανικής τράπεζας Silicon Valley Bank και στράφηκαν στα στοιχεία για τον πληθωρισμό στις ΗΠΑ. Σε μια στιγμή που μετά την κατάρρευση τριών αμερικανικών τραπεζών η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ προβληματίζεται για τις συνέπειες των αυξημένων επιτοκίων στο χρηματοπιστωτικό σύστημα, ο πληθωρισμός στις ΗΠΑ διαμορφώνεται στο 6%, καταγράφοντας αποκλιμάκωση των αυξήσεων των τιμών, καθώς τον Ιανουάριο ο δείκτης βρισκόταν στο 6,4%.

Η είδηση έδωσε ώθηση στις ευρωπαϊκές αγορές, με τον πανευρωπαϊκό δείκτη Eurostoxx 600 να κλείνει με κέρδη 1,45% και τη μεγαλύτερη άνοδο να σημειώνει η σουηδική εταιρεία ιατρικής τεχνολογίας Sectra, που σημείωσε άλμα 10,2%. Οσον αφορά τις εθνικές ευρωπαϊκές αγορές, ο δείκτης FTSE 100 του Λονδίνου έκλεισε με κέρδη 1,17%, ο Xetra DAX της Φρανκφούρτης με άνοδο 1,83% και ο CAC 40 του Παρισιού στο +1,86%. Αναφορικά με τον επίμαχο κλάδο των τραπεζών, ο σχετικός δείκτης σημείωσε άνοδο 2,45% μετά τη συνεδρίαση της Δευτέρας, που ήταν η χειρότερη του τελευταίου έτους εξαιτίας της κατάρρευσης της Silicon Valley Bank.

Είχε προηγηθεί η απόφαση της επενδυτικής Carnegie να αναβαθμίσει τη μετοχή της σουηδικής εταιρείας. Ανάμεσα στις μετοχές που είχαν σημειώσει μεγάλη πτώση στη δραματική συνεδρίαση της Δευτέρας ήταν και εκείνες των Wise και Commerzbank, που ανέκαμψαν θεαματικά χθες, καταγράφοντας άνοδο 6,75 και 3,3%, αντιστοίχως. Δεν ίσχυσε όμως το ίδιο για όσες τράπεζες έχουν πληγεί, καθώς πολλές συνέχισαν την πτωτική πορεία τους. Ενδεικτική περίπτωση ο τραπεζικός όμιλος Close Brothers του Λονδίνου, που εξακολούθησε να υποχωρεί και κατέγραψε πτώση 4,3%. Νωρίτερα είχε ανακοινώσει μείωση των λειτουργικών κερδών του από 13,7 εκατ. στερλίνες σε 7,8 εκατ. στερλίνες.

Στο ίδιο κλίμα ανόδου κινήθηκε άλλωστε από την αρχή της συνεδρίασης και η αμερικανική αγορά, με τους βασικούς δείκτες Dow Jones, S&P 500 και Nasdaq να σημειώνουν άνοδο μέχρι αργά το βράδυ.

BLOOMBERG, REUTERS

Ο πανευρωπαϊκός δείκτης Eurostoxx 600 έκλεισε με άνοδο 1,45%.

Θετικό το κλίμα μετά τα στοιχεία αποκλιμάκωσης του πληθωρισμού στις ΗΠΑ.

(Πηγή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη

(Σε δολάρια)

Εταιρείες	Πριν από το κλείσιμο	Μετ.%
3M COMPANY/d	101.78	-1.6618
ALCOA CORP/d	44.52	-0.425
ALTRIA GROUP/d	46.5	-0.3856
AMAZON COM/d	93.7099	1.3847
AMER EXPRESS C/d	162.6	3.153
AMER INTL GROU/d	51.25	2.3567
AMGEN/d	230.795	-1.0228
APPLE INC/d	150.9282	0.3045
BANK OF AMERIC/d	28.715	0.719
BAXTER INTL IN/d	39.02	0.3085
BOEING CO/d	206.8771	1.7245
BRISTOL MYERS /d	65.9275	-0.1098
CAMPBELL SOUP /d	53.395	0.2158
CATERPILLAR IN/d	223	-0.7566
THE CIGNA GP O/d	269.21	-1.4063
CHEVRON/d	161.44	1.7201
CISCO SYSTEMS/d	48.82	0.8469
CITIGROUP/d	47.21	5.5208
CERVECERIAS/d	15.23	0.1974
COCA-COLA CO/d	59.53	-0.4681
COLGATE PALMOL/d	71.75	0.3497
DANAOS CORP/d	55.72	2.5962
DIANA SHIPPING/d	4.06	2.267
DOW INC/d	52.025	-0.7156
DUPONT DE NMOU/d	69.71	0.6643
ENTERGY CP/d	103.12	1.2469
EXXON MOBIL/d	107.04	0.4693
FEDEX CORP/d	197.25	-0.0709
FORD MOTOR CO/d	11.885	-1.2053
INTL BUS MACHI/d	123.64	-1.5448
GENERAL DYNAMI/d	218.42	-0.1691
GENERAL ELEC C/d	91.28	2.5964
GOLDM SACHS GR/d	320.73	1.6545
HALLIBURTON CO/d	33.605	0.6741
HARTFORD FINL/d	67.77	1.1493
HP INC/d	27.675	1.2253
HOME DEPOT INC/d	283.035	-1.2163
INTEL CORP/d	27.62	2.4861
JOHNSON JOHNSO/d	152.68	-0.2483
JPMORGAN CHASE/d	132.36	0.8457
LAZARD/d	33.05	-0.3918
MCDONALD'S COR/d	263.695	0.2338
MERCK & CO/d	106.17	1.1143
MICROSOFT CP/d	258.29	1.721
3M COMPANY/d	101.8	-1.6425
MORGAN STANLEY/d	89.47	1.682
NIKE INC CL B/d	117.77	0.7787
NORFOLK SOUTHE/d	206.96	-0.3227
PFIZER INC/d	39.695	-0.4139
PROCTER & GAMB/d	138.44	0.2172
ROCKWELL AUTOM/d	291.37	1.8741
SCHLUMBERGER L/d	49.75	1.8632
SOUTHERN/d	65.5801	0.6602
STEALTHGAS/d	2.935	4.078
TSAKOS ENERGY/d	23.535	5.5381
UNISYS CORP/d	3.635	-1.4905
UNITEDHEALTH G/d	460.09	-0.7742
US BANCORP/d	37.265	1.9841
VERIZON COMMS/d	36.66	0.3284
WALT DISNEY CO/d	92.5182	-0.0883
WELLS FARGO & /d	39.71	3.3845
WALMART INC/d	137.5	0.0946

London/Λονδίνο

(Σε πένες)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ANGLO AMERICAN/d	2762.5	1.54
A.B.FOOD/d	1986.63458	2.13
ADMIRAL GRP/d	1915.5	0.418
ASHTEAD GRP/d	5275.7059	2.388
ANTOFAGASTA/d	1495.625	2.566
AVIVA/d	428.5	1.013
ASTRAZENECA/d	10699.5	0
BABCOCK INTL/d	328.48	0.608
BAE SYS./d	912.8	3.304
BARCLAYS/d	150.5335	3.106
BR.AMER.TOB./d	2998.0241	-0.448
BARRATT DEVEL./d	432.01753	0.952
BERKELEY GP.HL/d	4050	0.746
BR.LAND/d	410.45	1.582
BUNZL/d	2954	1.026
BP/d	519.90526	1.589
BURBERRY GRP/d	2312.52381	1.656
BT GROUP/d	142.4377	0.808
COCACOLA HBC A/d	2114.13927	0.901
CARNIVAL/d	699	1.717
CENTRICA/d	107.0314	3.415
COMPASS GROUP/d	1899.49	1.14
CAPITA GROUP/d	37.1	-2.789
CRH/d	4125.5	2.408
DCC/d	4372	0
DIAGEO/d	3483.3607	0.548
DIRECT LINE/d	161.03346	-0.031
EXPERIAN/d	2651.2798	2.401
EASYJET/d	505.2	4.51
FRESNILLO/d	743.10206	-1.445
GLENCORE/d	460.7	0.6
GSK/d	1386.14701	0.276
HIKMA/d	1727.2114	1.015
HAMMERSON/d	24.46969	4.583
HARGREAVES LS/d	799.69286	3.987
HSBC HLDGS.UK/d	562.43745	1.567
INTL CONSOL AI/d	140.54359	1.416
INTERCON. HOTE/d	5476	2.518
3I GRP/d	1535.5	1.987
IMPBRANDS/d	1910.7034	-0.469
INTERTEK GROUP/d	4044	0.447
ITV/d	82.78	1.347
JOHNSON MATTHE/d	2030.07639	-0.098
KINGFISHER/d	284.59223	2.039
LAND SECS./d	631	2.137
LEGAL&GEN./d	240.21946	1.119
LLOYDS GRP./d	47.2206	2.139
MARKS & SP./d	190100	2.235
MONDI/d	1315.01	1.1
NATIONAL GRID/d	1068.21669	-0.47
NEXT/d	6929.3452	1.29
PRUDENTIAL/d	1173.4075	2.071
PERSIMMON/d	1233.5	0.573
PEARSON/d	835.26	0.024
RELX/d	2529.6617	1.277
RIO TINTO/d	5538.09659	1.694
ROLLS-ROYCE HL/d	147.29207	7.034
SAINSBURY(J)/d	257.2	1.14
SCHRODERS/d	443.7	1.703
SAGE GRP./d	751.12618	0.722
ST JAMESS PLAC/d	1183.5625	3.633
SMITHS GROUP/d	1708.5	1.636
SMITH&NEPHEW/d	1202.13255	1.268
SSE/d	1750.75	1.509
STAND.CHART./d	692.4	1.161
SEVERN TRENT/d	2856.47343	-0.425
TRAVIS PERKINS/d	946.65	1.346
TESCO/d	256.05	-0.078
TUI AG/d	1554	4.506
TAYLOR WIMPEY/d	115.01337	0.437
UNILEVER/d	4067.5	0.419
UTD. UTILITIES/d	1050.82836	-0.096
VODAFONE GROUP/d	96.08	0.523
WPP/d	953.15	1.747
WHITBREAD/d	2862.07212	2.244

Zurich/Ζυρίχη

(Σε ελβ. Φρ.)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ABB LTD N/d	30.81	2.53
RICHEMONT N/d	140.1	2.04
GEBERIT N1/d	497.1	0.85
NOVARTIS N/d	74.86	0.19
ROCHE HOLDING /d	265.45	0.45
SGS N/d	2091	1.26
SWATCH GROUP I/d	328.8	2.11
ADECCO N/d	33.27	1.16
JULIUS BAER N/d	56.88	0.99
CS GROUP AG/d	2.24	-0.75
GIVAUDAN N/d	2835	1.29
NESTLE SA/d	107.16	0.37
TRANSOCEAN N/d	0	0
SWISSCOM N/d	578.6	-0.07
SWISS RE N/d	91.72	0.28
UBS GROUP N/d	18.34	3.56
ZURICH INSURAN/d	416.9	-1.49

Frankfurt/Φρανκφούρτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ADIDAS N/d	147.96	2.04
ALLIANZ SE/d	213.2	2.35
BASF SE/d	46.405	0.705
BAY MOT WERKE/d	95.6	0.96
BEIERSDORF/d	112.4	1.4
BAYER N AG/d	57.22	1.16
COMMERZBANK/d	10.395	0.435
CONTINENTAL AG/d	71.18	-0.02
DEUTSCHE BANK /d	10.582	0.434
DEUTSCHE POST /d	41.2	0.84
DT BOERSE N/d	168.2	2.5
DT LUFTHANSA A/d	10.198	0.231
DT TELEKOM N/d	21.625	0.255
E.ON SE NA/d	10.33	0.155
FRESENIUS MEDI/d	37.35	0.25
FRESENIUS SE/d	23.93	0.1
HEIDELBERGCEME/d	62.94	1.58
HENKEL AG&CO V/d	66.44	0.28
INFINEON TECH /d	34.92	0.835
K+S AG NA/d	21.48	1.1
MERCK KGAA/d	169.5	-0.35
MUENCH. RUECK /d	315.4	2
RWE AG/d	39.54	0.98
THYSSENKRUPP A/d	6.838	0.142
VOLKSWAGEN VZ/d	128.4	-2.06
VONOVIA SE/d	20.15	-0.04
SIEMENS N/d	145.58	4.62
SAP SE/d	110.06	2.84

Amsterdam/Αμστερνταμ

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
AALBERTS/d	44.52	2.51
AEGON/d	4.343	-0.39
ABN AMRO BANK/d	15.545	1.73
AKZO NOBEL/d	70.2	1.5
ARCELORMITTAL/d	27.465	1.84
ASML HOLDING/d	576.1	1.96
GALAPAGOS/d	36.16	0.7
HEINEKEN/d	96.68	0.65
ING GROEP/d	11.92	1.72
KONINKLIJKE DS/d	115.5	0.83
KPN KON/d	3.202	0.06
NN GROUP/d	34.85	-1.64
KONINKLIJKE DS/d	115.5	0.83
IMCD/d	147.65	2.36
RANDSTAD/d	58.02	-1.83
RELX/d	28.74	1.34
UNIBAIL RODAM /d	55.9	2.93
VOPAK/d	30.84	1.98
WOLTERS KLUWER/d	112.9	1.48

Milano/Μιλάνο

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
A2A SPA/d	1.39	1.34
AZIMUT HLDG/d	20.14	19.90
ENEL/d	5.36	5.22
ENI/d	13.04	12.92
GENERALI ASS/d	18.45	18.05
GEOX/d	1.16	1.14
INTESA SANPAOL/d	2.4085	3.35
MEDIOBANCA/d	9.29	9.29
RCS MEDIAGROUP/d	0.72	0.70
PRYSMIAN/d	37.42	37.00
SNAM/d	4.68	4.63
TELECOM ITALIA/d	0.31	0.30
TENARIS/d	14.75	14.54
TERNA/d	7.31	7.21
UNICREDIT/d	17.654	4.2

Tokyo/Τόκιο

(Σε γιέν)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
AJINOMOTO/d	4503	0.67
ASAHI GROUP HL/d	4654	-2.82
ASTELLAS PHARM/d	1879.5	-0.34
BRIDGESTONE CO/d	5124	-2.77
CANON INC/d	2842.5	-2.65
CASIO COMPUTER/d	1259	-2.93
CITIZEN WATCH/d	783	-4.51
CREDIT SAISON/d	1689	-6.69
DAIWA SEC GROU/d	609	-4.09
SUBARU/d	2065.5	-3.89
FUJIFILM HOLDI/d	6356	-2.06
FUJITSU/d	17855	-1.92
HINO MOTORS/d	517	-4.08
HITACHI/d	6675	-3.09
HONDA MOTOR/d	3361	-4.16
IHI/d	3195	-4.91
ISUZU MOTORS/d	1579	-3.84
KAWASAKI HVY I/d	2745	-4.92
KAJIMA CORP/d	1589	-2.93
KEIO/d	4795	0.74
KOBE STEEL/d	1030	-5.16
KONICA MINOLTA/d	538	-4.78
JTEKT/d	979	-5.04
MITSUB UFJ FG/d	823	-8.59
MITSUBISHI COR/d	4738	-3.29
MITSUBISHI ELE/d	1530	-1.7
MITSUBISHI MOT/d	493	-5.37
NEC CORPORATIO/d	4930	-2.18
NIKKON HLDG/d	2501	-1.96
NIKON CORP/d	1280	-4.69
NISSUI CORP/d	4654	-1.65
NISSAN MOTOR C/d	476	-5.67
NOMURA HOLDING/d	503.5	-4.8
NISSAN CHEMICA/d	5820	-3
NIPPON PAPER I/d	1027	
OBAYASHI CORP/d	1007	-2.8
ODAKYU ELEC RA/d	1630	0.68
OJI HOLDINGS/d	528	-2.76
OSAKA GAS/d	2201	-1.48
RICOH CO LTD/d	975	-4.6
SECOM/d	7882	-0.83
SEVEN & I HLDG/d	5936	-3.32
SHARP CORP/d	932	-0.96
SHIMIZU CORP/d	747	-1.58
SHISEIDO/d	5898	-3.49
SONY GROUP COR/d	11285	-2.76
SMFG/d	5240	-7.57
SUMITOMO CHEM/d	451	-2.8
SUZUKI/d	996	-4.87
TAISEI CORP/d	4385	-3.94
TDK CORPORATIO/d	4555	-3.19
TOBU RAILWAY/d	3045	0.16
TOKIO MARINE H/d	2613.5	-6.33
TORAY INDUSTRI/d	747.7	-2.67
TREND MICRO/d	6420	-1.38
TOPY INDS LTD/d	1871	-3.8
TORAY INDUSTRI/d	747.7	-2.67
TOSHIBA CORP/d	4045	-2.53
TOYOBO/d	1028	-1.91
TOYOTA MOTOR C/d	1809	-2.95
YAMAHA CORP/d	4920	-2.19

Paris/Παρίσι

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ACCOR/d	29.81	2.4
AIR LIQUIDE/d	149.40	1.98
ALSTOM/d	25.94	0.78
AXA/d	27.72	0.14
BNP PARIBAS/d	57.88	3.08
BOUYGUES/d	31.79	0.79
CAPGEMINI/d	171.55	0.38
CARREFOUR/d	18.32	1.22
CASINO GUICHAR/d	8.35	7.26
CREDIT AGRICOL/d	10.78	0.95
DANONE/d	54.55	0.4
DASSAULT SYSTE/d	36.81	1.73
EDF/d	11.83	-0.08
L'OREAL/d	377.60	1.18
L.V.M.H./d	800.50	2.41
LAGARDERE/d	20.38	-1.83
MICHELIN/d	28.06	0.66
PERNOD RICARD/d	199.80	1.42
KERING/d	565.20	2.73
PUBLICIS GROUP/d	73.68	2.28
RENAULT/d	38.94	0.43
SAINT-GOBAIN/d	53.46	0.58
SANOFI/d	88.98	1.08
SCHNEIDER ELEC/d	152.56	2.61
SOCIETE GENERA/d	24.48	2.26
SODEXO/d	82.74	0.76
TF1/d	7.72	0.52
THALES/d	132.40	3.8
VEOLIA ENVIRON/d	27.39	2.05

Madrid/Μαδρίτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ACS CONS Y SER/d	28.71	2.5357
AENA SME/d	153.2	3.1303
ACERINOX/d	9.696	1.1475
ACCIONA/d	177	1.6657
AMADEUS/d	60.46	3.2093
BBVA/d	6.69	3.4163
BANKINTER/d	6.098	2.8331
CAIXABANK/d	3.896	4.0876
DSTR INT ALIME/d	0.0155	1.3072
ENDESA/d	18.885	1.505
ENAGAS/d	17.255	-0.0579
FERROVIAL/d	26.9	2.126
FOMENTO DE CON/d	8.92	0.905
GRIFOLS/d	10.06	0.5497
IBERDROLA/d	10.86	1.6854
INT AIRLINES G/d	1.6445	1.8266
INDRA SISTEMAS/d	11.57	3.4884
INDITEX/d	29.17	1.8506
MAPFRE/d	1.913	0.4199
MERLIN PROP/d	8.445	2.4257
ARCELORMITTAL/d	27.49	1.8148
REPSOL/d	14.39	1.0534
BCO DE SABADEL/d	1.139	4.4954
BANCO SANTANDE/d	3.4455	3.0199
SACYR/d	2.928	2.3061
TELEFONICA/d	3.811	0.0262
MEDIASET ES CO/d	3.098	0.1293
TECNICAS REUN/d	12.1	4.9436

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ

ΤΙΜΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ			ΤΙΜΕΣ SPOT
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,0737	ΡΕΑΛ ΒΡΑΖΙΛΙΑΣ	5,6136
ΓΙΕΝ ΙΑΠΩΝΙΑΣ	144,09	ΔΟΛΑΡΙΟ ΚΑΝΑΔΑ	1,4689
ΛΕΒ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ	1,9558	ΓΟΥΑΝ ΚΙΝΑΣ	7,3758
ΚΟΡΩΝΑ ΤΣΕΧΙΑΣ	23,791	ΔΟΛΑΡΙΟ ΧΟΝΓΚ ΚΟΝΓΚ	8,4248
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4447	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΟΝΗΣΙΑΣ	16.492,99
ΛΙΡΑ ΣΤΕΡΛΙΝΑ	0,88054	ΣΕΚΕΛ ΙΣΡΑΗΛ	3,8937
ΦΙΟΡΙΝΙ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ	391,50	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΙΑΣ	88,4310
ΖΛΟΤΙ ΠΟΛΩΝΙΑΣ	4,6878	ΓΟΥΟΝ ΝΟΤΙΑΣ ΚΟΡΕΑΣ	1.402,36
ΛΕΪ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ	4,9218	ΠΕΣΟ ΜΕΞΙΚΟ	20,0920
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	11,2880	ΡΙΝΓΚΙΤ ΜΑΛΑΙΣΙΑΣ	4,8177
ΦΡΑΓΚΟ ΕΛΒΕΤΙΑΣ	0,9784	ΔΟΛΑΡΙΟ Ν. ΖΗΛΑΝΔΙΑΣ	1,7198
ΚΟΡΩΝΑ ΙΣΛΑΝΔΙΑΣ	151,10	ΠΕΣΟ ΦΙΛΙΠΠΙΝΩΝ	59,134
ΚΟΡΩΝΑ ΝΟΡΒΗΓΙΑΣ	11,3350	ΔΟΛΑΡΙΟ ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗΣ	1,4428
ΛΙΡΑ ΤΟΥΡΚΙΑΣ	20,3732	ΜΠΑΧΤ ΤΑΪΛΑΝΔΗΣ	37,010
ΔΟΛΑΡΙΟ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ	1,6052	ΡΑΝΤ ΝΟΤΙΑΣ ΑΦΡΙΚΗΣ	19,3931

ΡΟΥΒΛΙ ΡΩΣΙΑΣ: Λόγω της τρέχουσας συναλλακτικής δραστηριότητας στην αγορά EUR/RUB, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα δεν είναι σε θέση να καθορίσει μία τιμή αναφοράς αντιπροσωπευτική των επικρατουσών συνθηκών της αγοράς. Ως εκ τούτου, η ΕΚΤ αποφάσισε να αναστείλει τη δημοσίευση τιμής αναφοράς του ευρώ για το ρωσικό ρούβλι μέχρι νεωτέρας.

ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΦΠΑ

ΜΑΡΤΙΟΣ 2023	
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,0700
ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ-ΣΚΩΤΙΑΣ-Β. ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ	0,8883
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4515
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	11,1400

ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ

ΤΙΜΗ ΑΓΟΡΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΕΥΡΩ)		
	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ
ΠΑΛΑΙΑΣ ΚΟΠΗΣ	403,99	486,85
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1973 & ΠΡΟΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	403,99	486,85
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1974 & ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	403,99	482,46

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ

	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά	Μετ.
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	1.074,07	1.049,55	24,52	2,34%
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP	2.615,89	2.548,19	67,70	2,66%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ Χ.Α.	6.212,53	6.103,71	108,82	1,78%
FTSE/Χ.Α.ΥΨΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	3.383,30	3.333,13	50,17	1,51%
ATHEX SELECT PLUS	3.516,57	3.439,13	77,44	2,25%
ATHEX SELECT	5.508,35	5.407,56	100,79	1,86%
ΔΕΙΚΤΗΣ ATHEX ESG	1.226,45	1.195,33	31,12	2,60%
FTSE/ΧΑ MID & SMALL CAP ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ	4.710,69	4.630,55	80,14	1,73%
FTSE/Χ.Α. MID CAP	1.562,91	1.537,56	25,35	1,65%
FTSE/ΧΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ PLUS	3.035,06	2.978,19	56,87	1,91%
FTSE/Χ.Α. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	622,76	607,57	15,19	2,50%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	1.897,72	1.854,40	43,32	2,34%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	833,94	801,03	32,91	4,11%
FTSE/Χ.Α. ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	4.121,77	4.012,83	108,94	2,71%
FTSE/Χ.Α. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	1.243,96	1.230,15	13,81	1,12%
FTSE/Χ.Α. ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ	2.828,05	2.812,77	15,28	0,54%
FTSE/Χ.Α. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	5.610,35	5.354,13	256,22	4,79%
FTSE/Χ.Α. ΕΜΠΟΡΙΟ	1.023,05	969,58	53,47	5,51%
FTSE/Χ.Α. ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	11.856,81	11.891,82	-35,01	-0,29%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΟΦΙΜΑ & ΠΟΤΑ	9.046,22	8.933,87	112,35	1,26%
FTSE/Χ.Α. ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	7.063,97	6.947,31	116,66	1,68%
FTSE/Χ.Α. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ & ΥΛΙΚΑ	3.550,75	3.493,57	57,18	1,64%
FTSE/Χ.Α. ΕΝΕΡΓΕΙΑ	5.290,68	5.303,55	-12,87	-0,24%
FTSE/Χ.Α. ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	7.086,81	7.004,63	82,18	1,17%
FTSE/Χ.Α. ΤΑΞΙΔΙΑ & ΑΝΑΨΥΧΗ	2.567,35	2.456,96	110,39	4,49%
FTSE/Χ.Α. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	2.188,15	2.160,28	27,87	1,29%
FTSE/Χ.Α. ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	3.662,17	3.692,08	-29,91	-0,81%
FTSE/Χ.Α. ΥΓΕΙΑ	427,95	416,63	11,32	2,72%
FTSE/Χ.Α. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	5.091,20	4.950,05	141,15	2,85%

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΤΡΑΠΕΖΕΣ	63.827.564,91
ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	18.166.651,61
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	10.652.603,97
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	10.129.563,81
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	8.168.970,05
ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	7.590.465,58
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	3.501.257,84
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	3.342.472,66
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	2.528.394,90
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	1.486.723,84
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	1.327.381,11
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	1.238.033,72
ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	1.080.709,86
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ & ΘΕΜΑΤΟΦΥΛΑΚΕΣ	1.008.826,48
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	1.000.390,38
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ	787.070,88
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	687.657,16
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	490.306,53
ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	432.838,06
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	367.874,32
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	239.550,32
ΥΔΡΕΥΣΗ	238.275,20
ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	200.574,75
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	193.471,46
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΓΡΑΦΕΙΩΝ	158.911,53
ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΟΧΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΦΟΡΤΗΓΑ	133.567,62
ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΡΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	132.837,10

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
ΜΟΤΟΔΥΝΑΜΙΚΗ (ΚΟ)	2,820	6,02%	ΕΛΛΑΔΟΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	16,750	-1,76%
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	3,570	5,78%	DIMAND A.E. (ΚΟ)	12,400	-1,59%
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	24,720	5,37%	ΟΤΕ (ΚΟ)	13,110	-0,83%
QUALITY & RELIABILITY (ΚΟ)	0,516	5,31%	ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ (ΚΟ)	23,140	-0,77%
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜ. (ΚΟ)	1,261	5,13%	JUMBO (ΚΟ)	20,980	-0,76%
ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ (ΚΟ)	0,622	5,07%	MARFIN INVEST.GROUP (ΚΟ)	0,217	-0,23%
INTRAKAT (ΚΟ)	1,616	4,94%	ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	11,180	-0,18%
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	15,090	4,65%			
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	2,090	4,60%			
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	1,355	4,47%			

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25

		Κλείσιμο	Μετ.%
ΒΙΟ	(ΒΙΟΧΑΛΚΟ)	4,34	1,88
TITC	(TITAN)	14,46	2,7
ΕΕΕ	(COCA COLA HBC)	24,16	1,26
ΟΤΕ	(ΟΤΕ)	13,11	-0,83
ΑΡΑΙΓ	(AEGEAN AIRLINES)	7,3	2,96
ΤΕΝΕΡΓ	(ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ)	18,59	1,47
ΣΑΡ	(ΣΑΡΑΝΤΗΣ)	7,08	1,14
ΕΛΛΑΚΤΩΡ	(ΕΛΛΑΚΤΩΡ)	2,035	3,93
ΓΕΚΤΕΡΝΑ	(ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ)	11,18	-0,18
ΜΥΤΙΛ	(ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ)	24,72	5,37
ΛΑΜΔΑ	(LAMDA DEVELOPMENT)	6,11	3,56
ΕΛΧΑ	(ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ)	1,71	1,06
ΑΛΦΑ	(ALPHA BANK)	1,261	5,13
ΜΠΕΛΑ	(JUMBO)	20,98	-0,76
ΕΤΕ	(ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ)	4,847	2,41
ΠΕΙΡ	(ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ)	2,09	4,6
ΕΥΡΩΒ	(EUROBANK)	1,3545	4,47
ΕΛΠΕ	(ΕΛΠΕ)	7,81	1,17
ΚΟΥΕΣ	(QUEST)	5,05	1
ΟΤΟΕΛ	(AUTOHELLAS)	12,16	4,11
ΕΥΔΑΠ	(ΕΥΔΑΠ)	6,87	3,15
ΟΠΑΠ	(ΟΠΑΠ)	15,09	4,65
ΜΟΗ	(MOTOR OIL)	23,14	-0,77
ΔΕΗ	(ΔΕΗ)	8,24	3,78
ΟΛΠ	(ΟΛΠ)	18,34	0,55

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΑΞΙΑ		ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ	
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	31.362.095,32	ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	1,23%
ΟΤΕ (ΚΟ)	18.166.651,61	PHOENIX VEGA MEZZ PLC (ΚΟ)	1,01%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	13.488.086,49	SUNRISEMEZZ PLC (ΚΟ)	0,86%
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜ. (ΚΟ)	11.181.863,52	GALAXY COSMOS MEZZ PLC (ΚΟ)	0,77%
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	10.027.521,42	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	0,52%
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	8.824.942,32	FRIGOGLASS (ΚΟ)	0,50%
JUMBO (ΚΟ)	7.590.465,58	ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ (ΚΟ)	0,42%
ΔΕΗ (ΚΟ)	7.552.261,32	ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	0,39%
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	7.550.806,53	ΟΤΕ (ΚΟ)	0,32%
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	3.501.257,84	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0,31%

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	**790**	6.425	7.929
FTSE/Χ.Α. Τράπεζες	**13**	913	538
FTSE/Χ.Α. Large Cap	**777**	5.512	7.391
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	**5.337**	164.680	327.666
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	**139**	7.690	15.773
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	**15**	66	103
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	**803**	57.898	127.290
AUTOHELLAS (ΚΟ)	**16**	84	116
ΑΒΑΞ Α.Ε. (ΚΟ)	**3**	35	255
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	**44**	191	783
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	**82**	3.230	6.807
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	**6**	145	1.062
ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ (ΚΟ)	**32**	732	1.331
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	**198**	9.569	13.522
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	**21**	108	604
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	**35**	175	1.566
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	**275**	8.535	7.826
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	**206**	1.549	3.364
HELLENiQ ENERGY (ΚΟ)	**52**	1.114	1.562
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	**63**	2.154	4.772
INTRAKAT (ΚΟ)	**151**	3.872	6.295
JUMBO (ΚΟ)	**18**	82	550
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	**168**	1.897	5.563
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	**15**	1.502	1.954
ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ (ΚΟ)	**24**	106	865
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	**191**	1.317	3.379
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	**636**	9.617	15.518
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	**77**	306	2.300
ΟΤΕ (ΚΟ)	**410**	4.226	11.491
ΟΛΠ (ΚΟ)	**14**	290	457
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	**835**	33.906	51.302
ΔΕΗ (ΚΟ)	**416**	8.449	26.229
QUEST ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	**12**	70	127
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	**232**	2.863	8.280
TITAN CEMENT (ΚΑ)	**36**	811	799
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	**112**	2.091	5.821
Δικαιώματα σε Δείκτες	**36**	352	1.513
FTSE/Χ.Α. Large Cap	**36**	352	1.513
Δικαιώματα σε Μετοχές	**4**	110	2.111
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	**0**	0	3
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	**0**	0	837
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	**0**	0	4
ΟΤΕ (ΚΟ)	**0**	0	82
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	**0**	0	342
ΔΕΗ (ΚΟ)	**4**	110	843
Συνολική Δραστηριότητα	**6.167**	171.567	339.219

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 14 Μαρτίου 2023

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΩΤΑΤΗ	ΑΝΩΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	1.6200	1.7050	1.6650	-1.6130	"32,046"	1.6850	1.7000	1.7000	3.03
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	2.4800	2.5800	2.5430	2.1250	"162,707"	2.5700	2.5800	2.5800	0.78
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (EM)	0.5300	0.5450	0.5341	0.8500	"3,300"	0.5250	0.5450	0.5450	0.00
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)	0.0810	0.0830	0.0818	-0.1220	73	0.0830	0.0000	0.0830	0.00
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0.0855	0.0895	0.0857	-0.0380	"10,070"	0.0860	0.0895	0.0895	1.70
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD						0.0770	0.0800		
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	2.1200	2.1400	2.1393	5.6690	"1,493"	2.0800	2.1400	2.1400	3.88
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD						1.5900	1.6200		
ΚΟΣΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ						0.0465	0.0000		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ						0.0000	0.0200		
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0000	0.0260		
ΓΙΕΠ	"UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (EM, Σ)"						0.0540	0.0550		
ΕΛΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0.3260	0.0000		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC (EM)	0.0760	0.0760	0.0760	0.1820	"3,000"	0.0700	0.0760	0.0760	-1.30
ΚΑΕΠ	ΚΑΡΥΕΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ (Σ)						0.0000	0.2300		
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)						0.0030	0.0050		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)						0.0025	0.0035		
ΦΑΣΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0005	0.0000		
ΧΑΕΠ	"HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (EM, Σ)"						0.0000	0.0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΜΑΠΑ	MALLOUPPAS & PAPACOSTAS PUBLIC CO LTD (Σ)						0.0000	0.3320		
ΤΟΕΠ	ΤΟΞΟΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (Σ)						0.0000	0.0280		
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ ""Η ΠΡΟΟΔΟΣ"" ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ "						0.9300	0.0000		
ΚΛΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD	0.0235	0.0235	0.0235	0.0000	"1,000"	0.0235	0.0240	0.0235	0.00
ΚΩΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0910	0.1010		
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD	0.0545	0.0550	0.0546	0.0100	"10,000"	0.0530	0.0000	0.0545	0.00
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0.0000	0.8100		
ΝΤΟΔ	DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0000	0.0000		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD (Σ)	1.8100	1.8100	1.8100	-1.2100	"1,950"	1.8100	1.8200	1.8100	0.00
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0.0565	0.0000		
Βιομηχανία										
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0.0000	0.0575		
ΡΟΛΑ	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (Σ)						0.0195	0.0000		
ΔΒΚΔ	ΔΑΣΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ						0.9050	0.0000		
ΚΕΤΣ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	0.6400	0.6400	0.6400	2.2850	200	0.6300	0.6400	0.6400	3.23
ΚΥΘΡ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD						0.0000	0.0000		
ΤΣΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ	2.6400	2.6400	2.6400	0.0000	"1,100"	2.6400	2.7000	2.6400	0.00
Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά										
ΙΟΑΝ	CHRIS JOANNOU PUBLIC LTD (Σ)						0.0000	0.0000		
ΚΕΟ	KEO PLC						1.4600	1.5000		
ΜΙΤΣ	ΜΙΤΣΙΔΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ						0.2200	0.0000		
ΜΠΛΕ	BLUE ISLAND PLC	0.8300	0.8300	0.8300	-3.5000	"1,200"	0.7900	0.8300	0.8300	-4.05
ΦΡΟΥ	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD						0.0000	0.2720		
Τεχνολογία										
ΝΕΤΙΝ	NET INFO PLC						0.0000	1.0800		
Βασικά Υλικά										
ΛΟΡΔ	LORDOS UNITED PUBLIC LTD						0.0810	0.0890		
Ακίνητη Περιουσία										
ΚΚΟΜ	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0000	0.3200		
ΠΑΝΔ	ΠΑΝΔΩΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ	0.0800	0.0800	0.0800	0.3250	"11,000"	0.0760	0.0800	0.0800	5.26
ΦΙΛΟ	ΦΙΛΟΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (Σ)						0.0000	0.1720		
Ενέργεια										
ΛΙΝΑ	PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD	1.1800	1.1800	1.1800	1.2070	100	1.1600	1.1800	1.1800	1.72
ΑΓΟΡΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΙΕΠ	"ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (AN, EM, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΙΣΕΠ	"ΙΣΧΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (EM, Σ)"						0.0400	0.0000		
ΡΕΕΠ	"REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (EM, Σ)"						0.0015	0.0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΕΡΜΕ	"ERMES DEPARTMENT STORES PLC (AN, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΧΑΣΕ	"Ch. Charilaou Group Plc (AN, Σ)"						0.0020	0.0000		
Βιομηχανία										
ΣΤΣΔ	"CYPRUS TRADING CORPORATION PLC (AN, Σ)"						0.0000	0.0000		
Ακίνητη Περιουσία										
ΓΟΥΛ	"WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC (AN, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΑΓΟΡΑ ΟΜΟΛΟΓΩΝ										
ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ										
ΕΛΛΗΟ24	Ellinas Finance Public Company Ltd (Ομόλογα)						0.0000	0.0000		
ΕΤΜΑ1	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 1						85.0000	95.0000		
ΕΤΜΑ2	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 2	89.0000	90.0000	89.1000	237.4480	500	85.0010	89.0000	89.0000	3.49
ΤΡΙΣΤΟΝΕ	"Tristone Healthcare Bond Designated Activity Company (Ομόλογα) (AN, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ										
ΚΧ071Α17	"ΚΟΧΑ 3,25% (1ης Σειράς 2017, Λήξης 2024) "						0.0000	0.0000		
ΚΧ101Α13	"ΚΟΧΑ 6,00% (1η Σειρά 2013, Λήξης 2023) "						0.0000	0.0000		
ΚΧ101Α15	"ΚΟΧΑ 4,00%(1ης Σειράς 2015, Λήξης 2025) "						0.0000	0.0000		

* Η διαφορά αυτή αντιπροσωπεύει την αυξομείωση της μέσης σταθμικής τιμής σε σεντ από την προηγούμενη χρηματιστηριακή συνάντηση.
** Στον υπολογισμό της μέσης σταθμικής τιμής συμπεριλαμβάνονται και η αξία και τα τεμάχια συναλλαγών που εκτελέστηκαν με τη μέθοδο 'Απλή Προσυμφωνημένη Συναλλαγή'.
Ειδική κατηγορία διαπραγμάτευσης: Στην Κατηγορία αυτή θα ταξινομούνται εταιρείες όταν ενδεχομένως θα συντρέχουν σοβαροί λόγοι μη πλήρους συμμόρφωσης τους με τη νομοθεσία και μη παροχής επαρκών στοιχείων /εχεγγύων προς τους επενδυτές.
Αγορά ειδικών χαρακτηριστικών: ταξινομούνται εταιρείες οι οποίες έχουν: (α) δεν τηρούν τις υποχρεώσεις της διασποράς ή της εμπορευσιμότητας ή της χρηματιστηριακής αξίας της αγοράς στην οποία είναι εισηγμένες ή (β) παραλείπουν να εισαγάγουν στο Χρηματιστήριο μετοχές τους όπως προβλέπεται από το Άρθρο 129 των περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου Νόμων ή (γ) i. για τις οποίες επίκειται ουσιαστική διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων τους ή ii. για τις οποίες επίκειται αντίστροφη εξαγορά ή iii. οι οποίες είναι επενδυτικοί οργανισμοί και επιζητούν την απαλλαγή τους από περιορισμό αναφορικά προς τις υποχρεώσεις τους.

NBG Securities

Το σύγχρονο ποδόσφαιρο «καταργεί» τις θέσεις

Ομάδες όπως η Μπαρτσελόνα, η Σίτι ή η Λίβερπουλ δημιουργούν ένα αγωνιστικό μοτίβο που θα αξιοποιεί συγκεκριμένες ικανότητες κάθε παίκτη

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ**

Ζούμε άραγε το τέλος των ποδοσφαιρικών συστημάτων; Είναι μήπως το 4-3-3, το 3-5-2, το 4-4-2 κ.ά. μια παρωχημένη προσέγγιση του ποδοσφαίρου, που σήμερα βασίζεται περισσότερο στην ταχύτητα και την αλληλοκάλυψη των παικτών και λιγότερο στις σταθερές θέσεις μέσα στο γήπεδο; Μπορεί οι περισσότεροι ποδοσφαιριστές σήμερα να έχουν συγκεκριμένες ιδιότητες, αν όχι και ικανότητες, αλλά πάει καιρός αφότου το ποδόσφαιρο έπαψε να είναι στατικό, με δεδομένες θέσεις των παικτών και σταθερά καθήκοντα για ολόκληρο το 90λεπτο για κάθε ποδοσφαιριστή με βάση το σημείο του γηπέδου.

Από την επανάσταση του ολοκληρωτικού ποδοσφαίρου («Total Football») του Αγιαξ και της εθνικής Ολλανδίας από τα τέλη της δεκαετίας του 1960 και τις αρχές του 1970, τα όρια μεταξύ των γραμμών κάθε ομάδας στο γήπεδο άρχισαν να θολώνουν και πλέον έχουν πρακτικά σβηστεί. Μπορεί ο προπονητής μιας ομάδας να έχει στο μυαλό του μια ιδανική διάταξη, αλλά οι απαιτήσεις για διαρκή κίνηση, πίεση και αλλαγή θέσεων έχουν πρακτικά καταργήσει τα απλά ή πολύπλοκα σχήματα τύπου 3-5-2 ή 4-2-3-1, που πονοκεφάλιαζαν ποδοσφαιριστές, φιλάθλους αλλά και δημοσιογράφους. Ετσι κι αλλιώς, ένα σύστημα που σήμαινε κάτι για έναν παίκτη μπορεί να σήμαινε κάτι διαφορετικό για άλλον: όπως επισημαίνει ο προπονητής της Μπολόνια, Τιάγκο Μότα, ένα αμυντικοφανές σύστημα με τρεις αμυντικούς και πέντε μέσους (3-5-2) μπορεί να είναι πιο επιθετικό από ένα παραδοσιακό 4-3-3, καθώς «ο τρόπος που τοποθετούνται οι ποδοσφαιριστές στο γήπεδο δεν λέει και πολλά για τις προθέσεις τους μέσα στον αγώνα».

Η φετινή Νάπολι του Λουτσάνο Σπαλέτι παίζει με ένα φιλελεύθερο στυλ, που δεν χειρίζεται μπαλαδόρους όπως ο Χβίτσα Κβαρατσκέλια και ο Βίκτορ Οσιμεν σαν μαριονέτες, αλλά τους ενθαρρύνει να δράσουν πάνω στο χορτάρι όπως οι ίδιοι κρίνουν καλύτερο.

Ψέματα και στατιστική

Μπορεί λοιπόν οι πλάγιοι αμυντικοί να αναλαμβάνουν οργανωτικές - επιθετικές πρωτοβουλίες, συχνά με εναλλαγή και συνεργασία με τον πλάγιο μέσο μπροστά τους (overlap) και να κάνουν ένα 5-3-2 να γίνεται 3-5-2 ή και 3-4-3 με προώθηση ενός κεντρικού μέσου. Για να παραφράσει κανείς τον τίτλο του βιβλίου του Ντάρελ Χαφ «Πώς να πει κανείς ψέματα μέσω στατιστικών», εδώ είναι το «πώς να μπερδέψεις τον αντίπαλο μέσω συστημάτων». Η αλήθεια είναι ότι τα μεγάλα βήματα που έχουν συντελεστεί στο διεθνές ποδόσφαιρο τις τελευταίες δεκαετίες, με τη δραματική επιτάχυνση του παιχνιδιού και τη μετατόπιση της έμφασης από την τεχνική κατάρτιση στη φυσική κατάσταση, έχουν καταστήσει πρακτικά ανενεργά τα συστήματα τύπου 4-4-2, 4-3-2-1 κ.λπ. Το σημερινό ποδόσφαιρο μοιάζει περισσότερο με μια χορογραφία καλογυμνασμένων και συγχρονισμένων παικτών, που έχουν καθήκον να τρέχουν όλοι παντού, ο ένας σε σχέση με την κίνηση του άλλου, όπως έχει προτείνει ο προπονητής, αντί για κάτι στατικό με δεδομένες θέσεις. Μόνο ο τερματοφύλακας μένει στη θέση του.

Τις προηγούμενες δεκαετίες, από τη Μίλαν του Αρίγκο Σάκι έως την Μπαρτσελόνα του Πεπ Γκουαρδιόλα, η κατεύθυνση που έδινε ο προπονητής στην προπόνηση ήταν πολύ συγκεκριμένη, με χορογραφημένες κινήσεις, αυτό που λέμε «δουλεμένες στην προπόνηση». Η έμφαση δεν ήταν στο πού βρίσκεται η μπάλα, αλλά στην άμεση κάλυψη και δημιουργία χώρων στο γήπεδο τόσο στην άμυνα όσο και στην επίθεση.

Γρήγορα όμως και αυτά τα συστήματα αποκωδικοποιήθηκαν, αντιμετωπίστηκαν και αντιγράφτηκαν. Πλέον, ομάδες όπως η Μπαρτσελόνα, η Μάντσεστερ Σίτι του Γκουαρδιόλα ή η Λίβερπουλ του Γιούργκεν Κλοπ μοιάζουν να αναζητούν κατεύθυνση, ένα παικτικό μοτίβο που θα αξιοποιεί συγκεκριμένες ικανότητες κάθε παίκτη. Φαίνεται όμως πως το καλύτερο σύστημα είναι το... μη σύστημα. Ζούμε, θα έλεγε κανείς, τον μεταμοντερνισμό του ποδοσφαίρου. Το μέλλον, κατά τα φαινόμενα, ανήκει σε ομάδες και προπονητές που είναι διατεθειμένοι να επιδείξουν μεγαλύτερη ελαστικότητα και σε συστήματα που δεν αποτελούν παρά μια πλατφόρμα πάνω στην οποία θα μπορούν να αυτοσχεδιάζουν οι ακριβοπληρωμένοι και καλοπροπονημένοι ποδοσφαιριστές. Αυτό ήταν άλλωστε το επιτυχημένο μοντέλο των τελευταίων ετών στη Ρεάλ Μαδρίτης, με έλεγχο συγκεκριμένων περιόδων των αγώνων αντί για το σύνολο μιας αναμέτρησης, εκμεταλλευόμενο την ποιότητα μερικών από τους κορυφαίους παίκτες στον κόσμο.

Πλέον, όμως, το μοντέλο αυτό φαίνεται να το ακολουθούν με εντυπωσιακή επιτυχία και ομάδες με λιγότερο διαφημισμένους ποδοσφαιριστές, που είναι ικανοί να τρέξουν και να δημιουργήσουν μέσα στο γήπεδο όπως εκείνοι κρίνουν κατάλληλο. Ετσι βλέπει κανείς φέτος τη Νάπολι του Λουτσάνο Σπαλέτι να παίζει με ένα φιλελεύθερο στυλ, που δεν χειρίζεται μπαλαδόρους όπως ο Χβίτσα Κβαρατσκέλια και ο Βίκτορ Οσιμεν σαν μαριονέτες, αλλά τους ενθαρρύνει να δράσουν πάνω στο χορτάρι όπως οι ίδιοι κρίνουν καλύτερο.

Θέμα στιγμής

Στην καρδιά αυτής της αλλαγής, που καταργεί τα παραδοσιακά συστήματα, είναι η νοοτροπία ότι το παιχνίδι κάθε παίκτη δεν το ορίζει η θέση στο γήπεδο αλλά η συγκυρία και η έμπνευση της στιγμής, που σε συνδυασμό με την άρτια φυσική κατάσταση και τις τεχνικές ικανότητες θα μπορούν να αποφέρουν το μέγιστο αποτέλεσμα για μια ομάδα.

Ο Φερνάντο Ντίνιζ, τεχνικός της βραζιλιάνικης Φλουμινένσε, έχει δώσει και όνομα στο στιλ αυτό, αποκαλώντας το «αθεσικό», δηλαδή παιχνίδι χωρίς θέσεις (Jogo Aposicional), που έλκει την έμπνευσή του από το ποδοσφαιρικό ταμπεραμέντο της χώρας, με το οποίο μάγεψε ο βασιλιάς Πελέ στον 20ό αιώνα. Ας δούμε πώς το εξηγεί ο ίδιος: «Επειδή μου αρέσει η κατοχή της μπάλας, ο κόσμος με συσχετίζει με τον [Πεπ] Γκουαρδιόλα. Αλλά μέχρι εκεί. Ο τρόπος του για κατοχή της μπάλας είναι ο αντίθετος από τον δικό μου. Στις ομάδες του Γκουαρδιόλα, αρκούν δύο λεπτά για να δεις ότι οι παίκτες υπακούουν στην εντολή για μια θέση. Αυτοί στα δεξιά μένουν στα δεξιά, αυτοί στα αριστερά μένουν αριστερά και η μπάλα φτάνει στον χώρο τους. Φυσικά, ο Γκουαρδιόλα επιφέρει τροποποιήσεις, κι έτσι οι πλάγιοι μπακ, όπως ο [Ζοάο] Κανσέλο, περνούν μπροστά. Ο τρόπος που εγώ το βλέπω αυτή τη στιγμή είναι σχεδόν αθεσικός. Οι παίκτες μεταφέρουν τις θέσεις τους κοντά στην μπάλα. Είναι πιο ελεύθερο παιχνίδι και αυτό έχει να κάνει περισσότερο με την κουλτούρα του ποδοσφαίρου μας». Ετσι το απρόβλεπτο αποτέλεσμα που προκύπτει δεν είναι μόνο γρίφος για τον αντίπαλο, αλλά και θελκτικό για τον θεατή, που κι αυτός φεύγει από τη θέση του – για να πανηγυρίσει.

«Οι προπονητές επενδύουν πλέον και στο απρόβλεπτο»

Μια νέα ποδοσφαιρική πραγματικότητα λαμβάνει χώρα στα γήπεδα τα τελευταία χρόνια. Το δημοφιλές άθλημα επαναπροσδιορίζει τις βασικές αγωνιστικές αρχές του και σχετικά μ' αυτή την προσπάθεια κλήθηκε από την «Κ» να απαντήσει ο επικεφαλής του τμήματος ανάλυσης της Ακαδημίας του ΠΑΟΚ, Γιάννης Βλάχος. «Πλέον οι σχηματισμοί όντως περνούν σε δεύτερη μοίρα και σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια μπορώ να πω ότι μπαίνουμε σε μια εποχή εκμοντερνισμού του αθλήματος. Αν οριοθετήσουμε ότι η Μπαρτσελόνα του Γκουαρδιόλα έφερε τη δική της αλλαγή, τώρα μπροστά μας έχουμε μιαν άλλη. Οταν ο Πεπ δημιούργησε εκείνη την ομάδα, σχεδόν όλοι προσπάθησαν στη συνέχεια να αντιγράψουν τον τρόπο παιχνιδιού του. Πολλές πάσες και πίεση ψηλά και βέβαια απόλυτη αφοσίωση στο σύστημα. Ομως, με το πέρασμα των χρόνων βρέθηκε και το... αντίδοτο. Στις προπονήσεις, εκτός από την κατοχή, οι προπονητές δουλεύουμε και στο τι πρέπει να κάνουμε όταν δεν έχουμε την μπάλα. Το πώς θα εμποδίσουμε τον αντίπαλο να κάνει αυτό που θέλει. Τον παρακολουθούμε και τον μελετάμε και στο τέλος γίνεται προβλέψιμος, όπως συνέβη με τη Λίβερπουλ. Ετσι μπαίνουμε σε μια εποχή που οι προπονητές, κυρίως στο επιθετικό κομμάτι, αρχίζουν να επενδύουν και στο απρόβλεπτο. Για παράδειγμα η Ρεάλ, όπου ο Μπενζεμά –όταν η ομάδα έχει την μπάλα– βρίσκεται περισσότερο χρόνο εκτός αντίπαλης περιοχής, παρά μέσα σε αυτή. Οι προπονητές πλέον αφήνουν στους παίκτες τους την πρωτοβουλία να διαβάσουν το παιχνίδι και να πάρουν εκείνοι την απόφαση. Για να συμβεί αυτό δεν είναι απαραίτητο να έχει κάποιος top παίκτες. Θα πρέπει όμως ο ίδιος να έχει την ευφυΐα να προσαρμόσει το επιθετικό κομμάτι του παιχνιδιού του στα χαρακτηριστικά των παικτών που διαθέτει. Είναι αλήθεια, λοιπόν, ότι οι σχηματισμοί φαίνονται πλέον περισσότερο από το κέντρο και προς την άμυνα κάθε ομάδας.

ΚΩΣΤΑΣ ΚΟΥΚΟΥΛΑΣ

Σερ Ντέιβιντ Κινγκ, *ιδρυτής και πρόεδρος του Κέντρου για την Επιδιόρθωση του Κλίματος στο Πανεπιστήμιο Κέμπριτζ*

Τα τεχνητά σύννεφα θα σώσουν τη Γη

Εξηγεί στην «Κ» το σχέδιό του για να αποτραπούν η τήξη των πάγων στην Αρκτική και η άνοδος της στάθμης της θάλασσας

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΚΩΣΤΟΥΛΑ**

Λιώνουν οι πάγοι; Ας τους παγώσουμε ξανά λοιπόν. Μία ιδέα την οποία λίγοι θα μπορούσαν να διατυπώσουν, και κυρίως να υποστηρίξουν, προσελκύοντας τα βλέμματα της διεθνούς κοινότητας. Ανάμεσα σε αυτούς ένα τοτέμ της επιστήμης του περιβάλλοντος, εξπέρ της ηλιακής γεωμηχανικής. Η «Κ» συνομίλησε με τον σερ Ντέιβιντ Κινγκ, τον επικεφαλής ενός πρότζεκτ που φιλοδοξεί να σώσει τον πλανήτη. Τα τελευταία 25 χρόνια, η περιοχή του Αρκτικού Κύκλου θερμαίνεται τέσσερις φορές περισσότερο απ' ό,τι ο υπόλοιπος πλανήτης. Σήμερα βρίσκεται τρεις βαθμούς Κελσίου πάνω από το προβιομηχανικό επίπεδο, όταν ο μέσος όρος για όλο τον πλανήτη είναι στον 1,3 βαθμό Κελσίου πάνω από το προβιομηχανικό επίπεδο. Το νούμερο αυτό οδηγεί τους επιστήμονες στην εκτίμηση ότι πιθανότατα ενεργοποιούνται πλέον τα λεγόμενα σημεία ανατροπής στην περιοχή. Πρακτικά, ο πάγος που κάλυπτε την Αρκτική Θάλασσα εδώ και πολλές εκατοντάδες χιλιάδες χρόνια, πλέον, λιώνει με τέτοια ταχύτητα ώστε στους πολικούς θερινούς μήνες περίπου η μισή Αρκτική Θάλασσα εκτίθεται στο φως του ήλιου. «Η μπλε θάλασσα ρουφάει το φως του ήλιου, το οποίο ο άσπρος πάγος αντανακλούσε πίσω στο Διάστημα. Ως αποτέλεσμα, η περιοχή θερμαίνεται εξαιρετικά γρήγορα», μας εξηγεί ο σερ Κινγκ.

Η υπερθέρμανση με τη σειρά της οδηγεί στην ουσία του προβλήματος, το οποίο αφορά το λιώσιμο των πάγων. Χαρακτηριστικό παράδειγμα, η Γροιλανδία. Πρόκειται για το μεγαλύτερο νησί της γης, με μέγεθος μεγαλύτερο του Μεξικού. Πάνω στην επιφάνεια της αρκτικής αυτής νήσου υπάρχει στρώμα πάγου με πάχος που εκτείνεται στα 3 χιλιόμετρα. Οταν λιώσει όλος αυτός ο πάγος, θα προκαλέσει αύξηση της παγκόσμιας στάθμης της θάλασσας κατά περίπου 8 μέτρα. Το γεγονός αυτό θα αλλάξει δραματικά τον παγκόσμιο χάρτη όπως τον γνωρίζουμε σήμερα, καθώς οι περισσότερες από τις παράκτιες μεγάλες πόλεις δεν θα είναι δυνατό να κατοικηθούν. Για την ακρίβεια, αρκεί και μόνον η αύξηση της θαλάσσιας στάθμης κατά 2 μέτρα ώστε να σημειωθούν θεαματικές αλλαγές, μια εξέλιξη η οποία αναμένεται να επιβεβαιωθεί ως γεγονός μέχρι το τέλος του αιώνα.

«Ακόμη και μέχρι τα μέσα του αιώνα, δηλαδή σε λιγότερο από 30 χρόνια, θα έχουμε πρόβλημα σε περιοχές που σήμερα βρίσκονται κοντά στο επίπεδο της θάλασσας. Εως το 2050, το Βιετνάμ θα βρίσκεται κατά 90% κάτω από το νερό της θάλασσας, τουλάχιστον μία φορά τον χρόνο», τονίζει στην «Κ» ο σερ Κινγκ, προτού μας μεταφέρει σε μια δεύτερη διάσταση της κρίσης. Η ξηρά γύρω από την Αρκτική Θάλασσα καλύπτεται από μόνιμο παγετό, ο οποίος διαθέτει υψηλή ποσότητα μεθανίου, ένα ιδιαίτερα βλαπτικό αέριο του θερμοκηπίου. Το λιώσιμο του παγετού σε εκείνη την περιοχή, το οποίο οι επιστήμονες θεωρούν πολύ πιθανό τα επόμενα χρόνια, θα απελευθερώσει μαζική ποσότητα μεθανίου στην ατμόσφαιρα. Αν ο παγετός λιώσει σε 20 χρόνια από σήμερα, τότε θα δούμε αύξηση της παγκόσμιας θερμοκρασίας από 5 έως 8 βαθμούς Κελσίου. Αυτοί είναι μόνο κάποιοι από τους λόγους που οδηγούν τον Βρετανό επιστήμονα στο συμπέρασμα ότι «έχουμε μπλέξει πολύ άσχημα». Είναι χαρακτηριστική μία από τις ψύχραιμες πλην αγωνιώδεις αποστροφές του: «Οποιος ενδιαφέρεται για το παρελθόν, μπορεί να κοιτάξει πίσω και να δει 4.000-5.000 χρόνια Ιστορίας. Ωστόσο, δεν μπορεί να κάνει το ίδιο για το μέλλον, αν επιθυμεί να κοιτάξει μπροστά για περισσότερο από 100-200 χρόνια».

Η συμφωνία του Παρισιού

Με οδηγό αντίστοιχες διαπιστώσεις που διαμόρφωσαν τη βάση των επιχειρημάτων του, ο ίδιος άσκησε από την πλευρά του καταλυτικές πιέσεις στους ηγέτες για μια διεθνή συμφωνία το 2015. Στο Παρίσι ορίστηκε ο στόχος για ανώτατο κατώφλι 1,5 βαθμό Κελσίου στη θερμοκρασία του πλανήτη, μία προδιαγραφή η οποία πιθανώς να μην είναι αρκετή. «Τότε γνώριζα τα σημεία ανατροπής τα οποία σας περιέγραψα, όμως δεν γνώριζα ότι μια κρίσιμη περιοχή του πλανήτη θα θερμαινόταν τόσο γρήγορα, όπως είδαμε στη συνέχεια», μας εκμυστηρεύεται ο σερ Κινγκ, μιλώντας για την ανάγκη μιας ακόμη πιο επιθετικής παγκόσμιας πολιτικής για το κλίμα.

Πιο συγκεκριμένα, ο Βρετανός «ιππότης» του κλίματος προτείνει να σώσουμε την Αρκτική για να σώσουμε τον πλανήτη, κερδίζοντας χρόνο. «Το γεγονός ότι θα πρέπει πραγματικά να μειώσουμε τους ρύπους, αφαιρώντας αέρια θερμοκηπίου από την ατμόσφαιρα, είναι αδιαπραγμάτευτο. Ο πλανήτης σήμερα εκπέμπει 30 δισ. τόνους διοξειδίου του άνθρακα και 10 δισ. τόνους μεθανίου, ετησίως. Θα πρέπει πλέον κάθε έναν τόνο αερίων του θερμοκηπίου που θα βάζουμε στην ατμόσφαιρα να τον αφαιρούμε ξανά. Ομως είναι μια ακριβή διαδικασία, η οποία θα πάρει πολύ χρόνο. Γι' αυτό και στο μεταξύ θα πρέπει να βρούμε έναν τρόπο να ξαναπαγώσουμε την Αρκτική», εξηγεί στην «Κ» περιγράφοντας τη ρηξικέλευθη προσπάθεια της ομάδας του.

Πρόκειται για ένα παγκόσμιο κονσόρτσιουμ, το οποίο μελετά πώς η ανθρωπότητα θα παγώσει την Αρκτική για τους τρεις πολικούς καλοκαιρινούς μήνες. Κατά τη διάρκεια του πολικού χειμώνα, ο πάγος μεγαλώνει ξανά πάνω από την Αρκτική Θάλασσα και αντανακλά το φως του ήλιου μακριά. Μόλις έρχεται το πολικό καλοκαίρι, ο πάγος λιώνει μέσα σε 3-4 ημέρες. Η ιδέα είναι να καλυφθεί η πολική περιοχή με άσπρα σύννεφα γι' αυτούς τους τρεις μήνες. Οι μελέτες έχουν έδρα το Εργαστήριο Μηχανικής του Κέμπριτζ και αποσκοπούν σε μια μίμηση του φυσικού σχηματισμού λευκών σύννεφων.

Οταν υπάρχει μια καταιγίδα, σχηματίζονται μικροσκοπικές σταγόνες θαλασσινού νερού ακριβώς πάνω από τη θάλασσα. Στη συνέχεια, στο φως του ήλιου, ο ζεστός αέρας μεταφέρει αυτές τις σταγόνες στην ατμόσφαιρα. Σε μερικές χιλιάδες μέτρα τα σταγονίδια έχουν χάσει όλους τους υδρατμούς τους και μετατρέπονται σε απλούς κρυστάλλους αλατιού. Κάθε σταγονίδιο αφήνει από έναν κρύσταλλο αλατιού, ο οποίος δεν είναι καν ορατός, καθώς έχει διάμετρο κάτω από ένα μικρόμετρο. Κάθεται όμως στην ατμόσφαιρα και καθώς συγκεντρώνονται ξανά υδρατμοί δημιουργείται ένα σύννεφο. Το σύννεφο αυτό είναι λευκό αν οι κρύσταλλοι του αλατιού είναι μικροί. Αν οι κρύσταλλοι είναι μεγάλοι, δημιουργούν μαύρα σύννεφα, τα οποία πέφτουν ως βροχή ή χιόνι. Στην περίπτωση της Αρκτικής, οι επιστήμονες χρειάζονται άσπρα σύννεφα ώστε να διατηρηθούν ψηλά. Γι' αυτό και εργάζονται πάνω στη δημιουργία πολύ μικρών κρυστάλλων αλατιού χρησιμοποιώντας θαλασσινό νερό.

Τα πρώτα πειράματα

Ηδη εφαρμόζονται πειράματα στην ανατολική ακτή της Αυστραλίας, η οποία έχει εκφράσει την επιθυμία να καλύψει την περιοχή στον Μεγάλο Υφαλο με σύννεφα κατά τη διάρκεια της θερινής περιόδου. «Ελέγχουμε τα πάντα πολύ σοβαρά. Δεν μπορούμε να αποκλείσουμε εκ των προτέρων τυχόν σοβαρές συνέπειες. Το βέβαιο είναι ότι εφόσον θα υπάρξουν, θα σταματήσουμε αμέσως να δημιουργούμε τα λευκά σύννεφα», διευκρινίζει ο σερ Κινγκ, ο οποίος αντικρούει ορισμένα δημοσιεύματα στον διεθνή Τύπο που «βλέπουν» κίνδυνο για τη στρατόσφαιρα και το στρώμα του όζοντος με τυχόν προεκτάσεις στα μοτίβα του καιρού: «Η μέθοδος που εμείς επεξεργαζόμαστε δεν χρησιμοποιεί τη στρατόσφαιρα. Βάζουμε απλώς κρυστάλλους χλωριούχου νατρίου στην ατμόσφαιρα, κάτι που συμβαίνει ούτως ή άλλως. Ως εκ τούτου, δεν υπάρχει απειλή για το στρώμα του όζοντος που βρίσκεται στη στρατόσφαιρα. Στοχεύουμε σε τοπικό αποτέλεσμα χρησιμοποιώντας σύννεφα».

Από τη μία πλευρά, η υψηλή ταχύτητα με την οποία θερμαίνεται ο πλανήτης. Από την άλλη, το τιτάνιο έργο της μείωσης στις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου. Κάπου στη μέση, η προσπάθεια των επιστημόνων να βρουν λύσεις με τις οποίες θα δώσουν χρόνο στις ηγεσίες των χωρών, προσπερνώντας τους δισταγμούς τους. Στο μεταξύ, το ρολόι θα μετράει αντίστροφα. «Χωρίς να ψυχράνουμε την περιοχή του Αρκτικού Κύκλου, αλλά και την Ανταρκτική και άλλες περιοχές, δεν μπορώ να δω πώς μπορεί να διαρκέσει η παγκόσμια οικονομία στη μορφή που τη γνωρίζουμε σήμερα. Σας έφερα το παράδειγμα του Βιετνάμ. Πρόκειται για τον τρίτο μεγαλύτερο παραγωγό ρυζιού στον κόσμο. Ανάλογο πρόβλημα θα έχουν επίσης περιοχές όπως η Ινδονησία και η νοτιοανατολική Κίνα. Οι καλλιέργειές τους θα καταστραφούν όταν μπει το θαλασσινό νερό. Μιλάμε για μαζικές απώλειες για τις προμήθειες τροφίμων ανά τον κόσμο. Είδαμε όλοι την κρίση που πυροδότησε και μόνον ο αποκλεισμός της Ουκρανίας στον συγκεκριμένο τομέα. Κατά συνέπεια, θα πρέπει επιπλέον να εξετάσουμε πώς θα διαχειριστούμε τους κλιματικούς μετανάστες, δηλαδή τους ανθρώπους που κάποια στιγμή θα δουν τις χώρες τους κάτω από το νερό. Οσο θα συσσωρεύονται τα προβλήματα, κάθε χώρα θα προστατεύει τα σύνορα, τον χώρο και τους πόρους της. Πού θα καταλήξουν όλοι αυτοί οι άνθρωποι;» διερωτάται ο σερ Κινγκ, ο οποίος διακρίνει κενό ηγεσίας στην παγκόσμια πολιτική για το κλίμα.

«Γνωρίζω ότι ο Μπάιντεν κάνει ό,τι μπορεί. Ομως οι ΗΠΑ διαθέτουν ένα πολύ ισχυρό λόμπι των ορυκτών καυσίμων, σε μια φάση που θα έπρεπε να παρέχουν πραγματική ηγεσία. Χρειαζόμαστε, ούτως ή άλλως, την Κίνα και τη Ρωσία σε αυτήν την προσπάθεια. Υπάρχει κοινός εχθρός και λέγεται κλιματική αλλαγή, μια τρομερή πρόκληση, όμοια της οποίας δεν έχει αντιμετωπίσει ξανά ο ανθρώπινος πολιτισμός. Το ερώτημα είναι αν μπορούμε ως ανθρωπότητα να απαντήσουμε». Μπορούμε; Η συνέχεια στους δέκτες μας.

«Η κλιματική αλλαγή είναι μια τρομερή πρόκληση, όμοια της οποίας δεν έχει αντιμετωπίσει ξανά ο ανθρώπινος πολιτισμός. Το ερώτημα είναι αν μπορούμε ως ανθρωπότητα να απαντήσουμε», λέει ο σερ Ντέιβιντ Κινγκ.

Ενας σερ για το κλίμα

Ο 83χρονος, νοτιοαφρικανικής καταγωγής Βρετανός, σερ Ντέιβιντ Κινγκ είναι ιδρυτής και πρόεδρος του Κέντρου για την Επιδιόρθωση του Κλίματος στο Πανεπιστήμιο Κέμπριτζ. Πρόκειται για έναν από τους πρωτεργάτες της παγκόσμιας συμφωνίας που επιτεύχθηκε στο Παρίσι το 2015. Επικεφαλής επιστημονικός σύμβουλος της βρετανικής κυβέρνησης από το 2000 έως το 2007 και ειδικός αντιπρόσωπος για την κλιματική αλλαγή από το 2013 έως το 2017, έχει διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην ευαισθητοποίηση των κυβερνήσεων που οδηγήθηκαν σε δράση για να αντιμετωπίσουν την υπερθέρμανση του πλανήτη. Οσο εργαζόταν για τη βρετανική κυβέρνηση, το Ηνωμένο Βασίλειο διέθεσε 9 δισ. λίρες στη διεθνή διπλωματία για το κλίμα, εκπονώντας 165 σχετικά δοκίμια που διέθεσε στις πρεσβείες της ανά τον κόσμο. Συγχρόνως, ανέπτυξε το μεγαλύτερο σύστημα υπεράκτιων ανεμογεννητριών στον κόσμο. Εχει δημοσιεύσει περισσότερες από 500 εκθέσεις για την επιστήμη και την πολιτική, και έχει λάβει μια σειρά από βραβεία και τιμητικούς τίτλους από πανεπιστήμια σε όλο τον κόσμο. Εξ ου και χρίστηκε ιππότης το 2003. Επισκέπτεται συχνά την Ελλάδα, συγκεκριμένα τη Λήμνο, και δεν μπορεί να «χωνέψει» ότι η χώρα μας δεν είναι ακόμη πρωτοπόρος στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, τις οποίες θεωρεί ιδιαίτερα αποτελεσματικές και τις χαρακτηρίζει ως τη φθηνότερη μορφή ενέργειας.

Πώς η επιστήμη μιμείται τη φύση

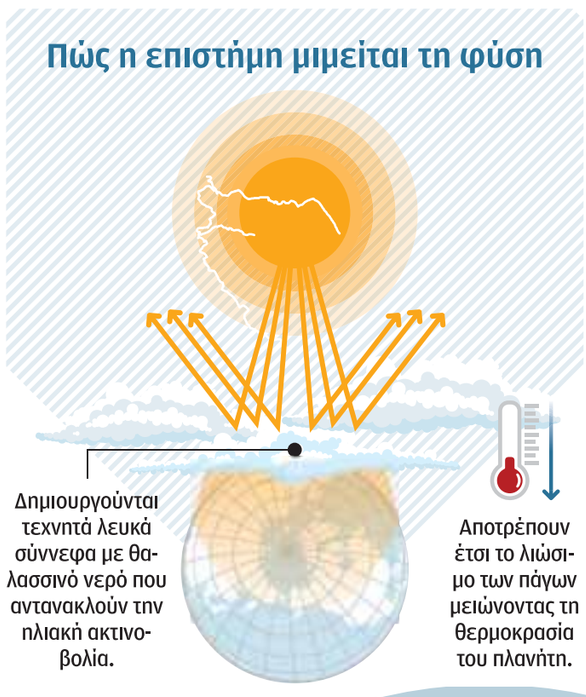

Ο θαλάσσιος πάγος της Αρκτικής συρρικνώνεται

Ο θερινός θαλάσσιος πάγος στην Αρκτική συρρικνώθηκε το 2020 στο δεύτερο χαμηλότερο επίπεδο που έχει καταγραφεί ποτέ

ΕΚΤΑΣΗ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

3,74 εκατ. τ. χλμ

(Χαμηλό θερινό)

Είναι το δεύτερο χαμηλότερο λιώσιμο σε δορυφορικό ρεκόρ 42 ετών και ενισχύει τη μακροπρόθεσμη πτωτική τάση στην έκταση του πάγου.

Η μικρότερη έκταση σημειώθηκε το 2012, όταν ο πάγος συρρικνώθηκε στα 3,4 εκατομμύρια τετραγωνικά χιλιόμετρα.

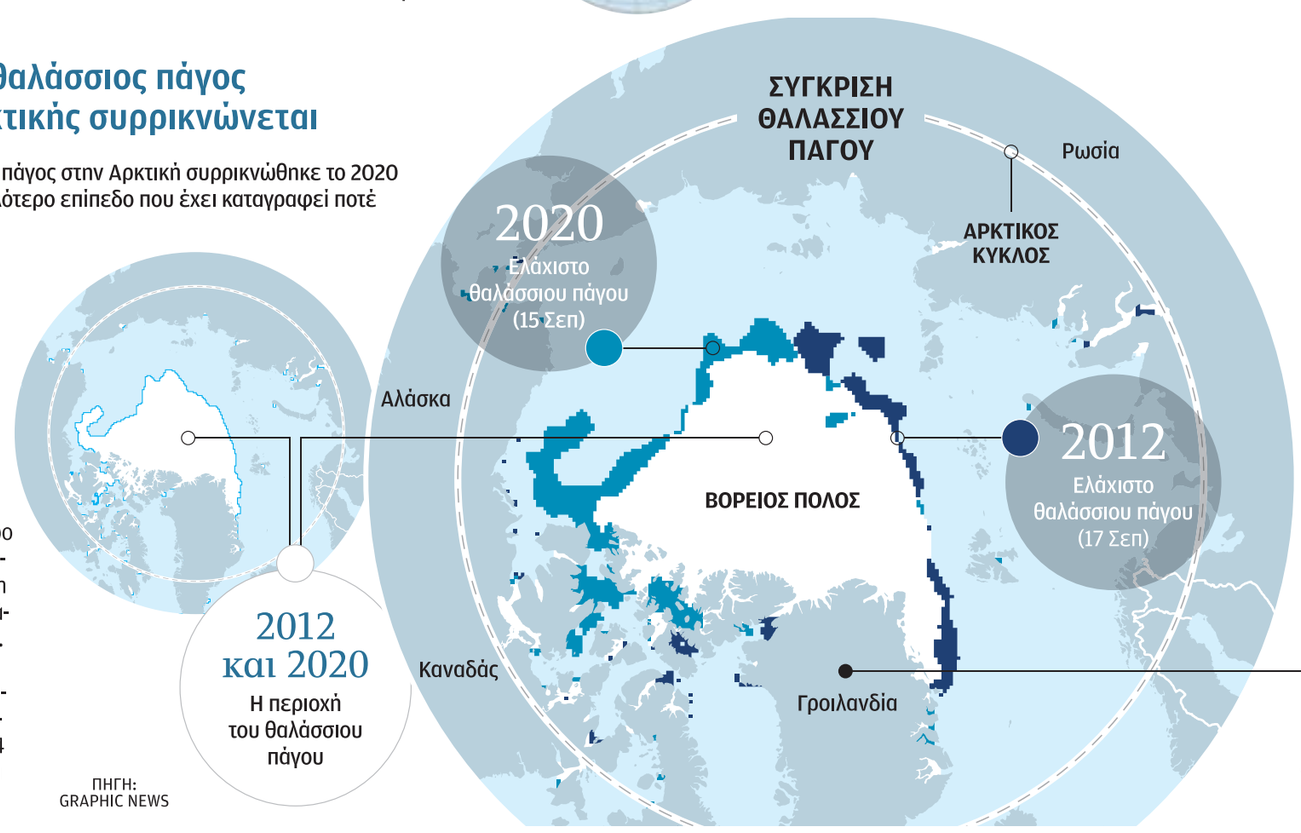

4 φορές

περισσότερο από τον υπόλοιπο κόσμο θερμαίνεται η Αρκτική, η οποία βρίσκεται σήμερα 3 βαθμούς Κελσίου πάνω από το προβιομηχανικό επίπεδο.

5-8 βαθμούς Κελσίου

αύξηση της παγκόσμιας θερμοκρασίας θα δούμε, αν ο μόνιμος παγετός της Αρκτικής λιώσει σε 20 χρόνια από σήμερα.

3 χλμ. πάχος

έχει ο πάγος στη Γροιλανδία, ο οποίος αν λιώσει θα αυξήσει την παγκόσμια στάθμη της θάλασσας κατά 8 μέτρα. Οι ειδικοί υπολογίζουν ότι η θαλάσσια στάθμη θα αυξηθεί κατά 2 μέτρα μέχρι το 2100.

ΠΗΓΗ: GRAPHIC NEWS

Η «κοριτσίστικη ακαταστασία» των δωματίων γίνεται μόδα

Της **ΚΑΛΙ ΧΟΛΤΕΡΜΑΝ**

Την ακαταστασία των δωματίων τους έχουν αρχίσει να δημοσιοποιούν στους λογαριασμούς τους σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης «ινφλουένσερς» (επιδραστικά άτομα στο Διαδίκτυο) στις ΗΠΑ, που εγκαταλείπουν τα τακτοποιημένα διαμερίσματα ως σκηνικά των ποστ τους.

«Το ακατάστατο δωμάτιο παραπέμπει λίγο σε it-girl (το πιο δημοφιλές ή καλοντυμένο κορίτσι)», σχολιάζει η εικαστικός Αμάλια Σότο, 34 ετών. Η Σότο λέει ότι βλέπει ολοένα και περισσότερα βίντεο χώρων με σκορπισμένα ρούχα, καλλυντικά, είδη μακιγιάζ και γυναικεία αξεσουάρ στο TikTok, αποκαλώντας τη νέα τάση «κοριτσίστικη ακαταστασία» σε πρόσφατο δοκίμιό της. Νέες γυναίκες επιλέγουν, εν μέρει ως αμφισβήτηση της πατριαρχίας και των προτύπων της για τις γυναίκες και το νοικοκυριό, να εξωραΐζουν και να εμφανίζουν ως ρομαντικό το χάος.

Ακόμη και η παρουσιάστρια εκπομπής οικιακού καλλωπισμού και «πάπισσα της τάξης» Μαρί Κόντο παραδέχθηκε ότι το σπίτι της έγινε πιο ακατάστατο μετά τη γέννηση του τρίτου παιδιού της. Οταν η 31χρονη Αλίσα Αμούρ απέκτησε λογαριασμό στο TikTok το 2021, αγόρασε μαξιλάρι, φυτό εσωτερικού χώρου και κουρτίνα, προκειμένου να καλύψει το φόντο του ακατάστατου δωματίου της. Λέει σήμερα ότι ένιωθε ντροπή για το φθαρμένο χαλί της και ζήλευε όσους είχαν καλογυαλισμένα ξύλινα πατώματα στα βίντεό τους. Το τέχνασμα της Αμούρ δεν κράτησε πολύ. «Το μακιγιάζ, τα καλά ρούχα και οι αγορές για να γεμίσω το διαμέρισμά μου με πράγματα, δεν είναι η πραγματική ζωή», τονίζει σήμερα. Τον Αύγουστο, η Αμούρ άρχισε να δημοσιεύει βίντεο του σπιτιού της στην πραγματική του κατάσταση. Οι χρήστες της εφαρμογής δημοσίευσης βίντεο TikTok αντέδρασαν αμέσως θετικά. «Συνέχισε να κάνεις αυτό που κάνεις, μας αρέσει πολύ», ήταν ένα από τα μηνύματα.

Η νέα τάση θέλει το χάος σε βίντεο μέσων κοινωνικής δικτύωσης ως αντίδραση στα τακτοποιημένα σκηνικά.

Στην εφαρμογή Pinterest, οι αναζητήσεις για «αισθητική ακατάστατου κοριτσίστικου δωματίου» αυξήθηκαν κατά 500% σε σύγκριση με πέρυσι. Η ακαταστασία ταιριάζει απόλυτα στο TikTok, όπου οι χρήστες επιδιώκουν την αυθεντικότητα. Βίντεο με κωδικό #messyroom (ακατάστατο δωμάτιο) έχουν προβληθεί 430 εκατομμύρια φορές σε κινητά χρηστών. Αλλα 11 εκατομμύρια προβολές έχουν εξασφαλίσει βίντεο με κωδικό #αντιαισθητικό σπίτι. Η Σότο εκτιμά πως η δημοτικότητα των βίντεο αυτών αποδεικνύει ότι το Διαδίκτυο έχει ολοκληρώσει κύκλο την τελευταία 20ετία, όταν οι πρώτες κάμερες υπολογιστών προσέφεραν εικόνα του ιδιωτικού χώρου πολλών χρηστών. «Πήγαμε από το στάδιο της αδιαφορίας, όταν ανοίγαμε την κάμερα χωρίς να το σκεφτούμε, στο στάδιο της τακτοποίησης του δωματίου για τη βιντεοσύσκεψη, για να επιστρέψουμε στην ακαταστασία, αφού ο κόσμος βαρέθηκε τα προσεκτικά διακοσμημένα σπίτια-σκηνικά», λέει η Σότο.

Νέες γυναίκες επιλέγουν, εν μέρει ως αμφισβήτηση της πατριαρχίας και των προτύπων της για τις γυναίκες και το νοικοκυριό, να εξωραΐζουν και να εμφανίζουν ως ρομαντικό το χάος.

Ενεργητικό 18,7 δισ. για τις ασφαλιστικές στο τέταρτο τρίμηνο 2022

Κατά 1,9 δισ. ευρώ μειώθηκε το ενεργητικό των ασφαλιστικών επιχειρήσεων το δ΄ τρίμηνο του 2022 σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2021 και διαμορφώθηκε στα 18,7 δισ. ευρώ από 20,6 δισ. ευρώ. Να σημειωθεί ότι το ίδιο διάστημα η ασφαλιστική παραγωγή αυξήθηκε κατά 4,2% και ανήλθε στα 4,8 δισ. ευρώ.

Η μείωση του ενεργητικού είναι αποτέλεσμα της μείωσης των τοποθετήσεων ή των αποτιμήσεων σε στοιχεία ενεργητικού, όπως καταθέσεις, ομολογιακούς ή μετοχικούς τίτλους.

Είναι μειωμένο κατά 1,9 δισ. ευρώ σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα του 2021 – Αυξημένη κατά 4,2% η ασφαλιστική παραγωγή.

Η μείωση του ενεργητικού είναι αποτέλεσμα της μείωσης των τοποθετήσεων ή των αποτιμήσεων σε στοιχεία ενεργητικού, όπως καταθέσεις, ομολογιακούς ή μετοχικούς τίτλους. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα στοιχεία που δημοσίευσε η ΤτΕ, οι καταθέσεις των ασφαλιστικών επιχειρήσεων μειώθηκαν από το 1,6 δισ. ευρώ στο τέλος του 2021 στο 1,2 δισ. ευρώ στο τέλος του 2022, οι τοποθετήσεις σε ομολογιακούς τίτλους από 11,7 δισ. ευρώ υποχώρησαν σε 10,5 δισ. ευρώ, ενώ οι επενδύσεις σε μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων μειώθηκαν από 4,3 δισ. ευρώ σε 4,1 δισ. ευρώ και σε μετοχές από 804 εκατ. ευρώ σε 712 εκατ. ευρώ.

Οπως προκύπτει από τα αναλυτικά στοιχεία που δημοσίευσε η ΤτΕ, η πλειονότητα των επενδύσεων των ασφαλιστικών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στη χώρα μας τηρείται σε στοιχεία στο εξωτερικό, η αξία των οποίων στο τέλος του 2022 ανήλθε σε 10,5 δισ. ευρώ, σε αντίθεση με τις τοποθετήσεις σε αξίες στο εσωτερικό, το ύψος των οποίων διαμορφώθηκε σε 6 δισ. ευρώ. Η μεγαλύτερη κατηγορία των επενδύσεων του κλάδου τηρείται σε ομολογιακούς τίτλους και η «προτίμηση» σε τίτλους του εξωτερικού οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι η χώρα μας δεν διαθέτει επενδυτική βαθμίδα με συνέπεια οι τοποθετήσεις σε τίτλους του ελληνικού Δημοσίου παρότι εξασφαλίζουν υψηλότερες αποδόσεις, να επιβαρύνουν κεφαλαιακά τον κλάδο, λόγω χαμηλότερου rating. Το ποσοστό των επενδύσεων σε τίτλους διαμορφώθηκε το δ΄ τρίμηνο του 2022 στο 56,1% επί του συνολικού ενεργητικού του κλάδου, το ποσοστό των συνολικών τοποθετήσεων σε μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων διαμορφώθηκε στο 22%, ενώ το ποσοστό των τοποθετήσεων σε μετοχές στο 3,8% του συνόλου του ενεργητικού. Στο σκέλος του παθητικού, τα ίδια κεφάλαια του κλάδου ανήλθαν σε 3,2 δισ. ευρώ έναντι 3,6 δισ. ευρώ, ενώ οι ασφαλιστικές προβλέψεις μειώθηκαν από τα 15,2 δισ. ευρώ σε 13,7 δισ. ευρώ, από τις οποίες τα 10,8 δισ. ευρώ αφορούν προβλέψεις για τον κλάδο ζωής και 2,9 δισ. ευρώ για τον κλάδο γενικών ασφαλίσεων.

ΕΥΓΕΝΙΑ ΤΖΩΡΤΖΗ

Με κέρδη έκλεισε την Τρίτη το ΧΑΚ

Με κέρδη έκλεισε την Τρίτη το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου, αφού οι τραπεζικοί τίτλοι ανέκαμψαν μετά τις χθεσινές ζημιές. Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε με άνοδο 1,48% στις 108,22 μονάδες.

Οι τραπεζικοί τίτλοι ανέκαμψαν μετά τις ζημιές της Δευτέρας – Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε με άνοδο 1,48%.

Ο Δείκτης FTSE/CySE 20 κατέγραψε κέρδη σε ποσοστό 1,51%, κλείνοντας στις 65,41 μονάδες. Η αξία των συναλλαγών ανήλθε στις € 482.735. Από τους επιμέρους χρηματιστηριακούς δείκτες τα μεγαλύτερα κέρδη κατέγραψε η Κύρια Αγορά κατά 1,72%, ενώ με άνοδο κατά 0,88% έκλεισε και η Εναλλακτική Αγορά. Χωρίς μεταβολή έκλεισαν τα Ξενοδοχεία, ενώ οι Επενδυτικές μειώθηκαν οριακά κατά 0,05%. Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυσαν οι τίτλοι της Τράπεζας Κύπρου με €413.755 (άνοδος 0,78% - τιμή κλεισίματος €2,58). Ακολούθησαν οι μετοχές της Ελληνικής Τράπεζας με €53.356 (άνοδος 3,03% - τιμή κλεισίματος €1,70), της Salamis Tours με €3.529 (χωρίς μεταβολή - τιμή κλεισίματος €1,81), της Logicom με €3.194 (άνοδος 3,88% - τιμή κλεισίματος €2,14) και της Τσιμεντοποιίας Βασιλικού με €2.904 (χωρίς μεταβολή - τιμή κλεισίματος €2,64).

Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγμάτευσης, 7 κινήθηκαν ανοδικά, 2 καθοδικά και 6 παρέμειναν αμετάβλητες. Οι συναλλαγές ανήλθαν στις 196.

Ισχυρή ανάπτυξη 5,9% το 2022 για την Ελλάδα

Προϋποθέσεις για ρυθμό ανάπτυξης υψηλότερο του 2% το 2023 διαμορφώνουν τα τελευταία στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ

Της **ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ**

Σημαντικά πάνω από τον μέσο όρο της Ε.Ε. βρέθηκε η Ελλάδα, για δεύτερη χρονιά, με βάση τον ρυθμό ανάπτυξης 5,9% το 2022, όπως έδειξαν τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ. Σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία της Eurostat (σήμερα ανακοινώνονται τα οριστικά), ο ρυθμός ανάπτυξης στην Ευρωζώνη ήταν 3,5% και στην Ευρωπαϊκή Ενωση 3,6%.

Η πρόβλεψη της κυβέρνησης στον προϋπολογισμό ήταν για ρυθμό 5,6%.

Με βάση αυτά τα στοιχεία εκτιμάται ότι θα είναι καλύτερο από την πρόβλεψη του προϋπολογισμού και το 2023. Συγκεκριμένα, ενώ ο προϋπολογισμός προβλέπει ρυθμό 1,8%, εκτιμάται ότι θα διαμορφωθεί τελικά πάνω από 2%. Σύμφωνα με ανάλυση της Εθνικής Τράπεζας και του επικεφαλής οικονομολόγου της Νίκου Μαγγίνα, «το τεκμαρτό θετικό αποτέλεσμα μεταφοράς (σ.σ. carry over) από το αποτέλεσμα της ανάπτυξης του 2022 στην αύξηση του ΑΕΠ το 2023 αναθεωρείται προς τα πάνω στο +1,5% σε ετήσια βάση, σε σύγκριση με προηγούμενη εκτίμηση 0,9%, υποδεικνύοντας αυξημένη πιθανότητα για αύξηση του ΑΕΠ το 2023 υψηλότερη από 2% σε ετήσια βάση».

Πρωταγωνιστεί η κατανάλωση, ενώ ανησυχία προκαλεί η αύξηση του ελλείμματος του εξωτερικού ισοζυγίου.

Ο ρυθμός ανάπτυξης 5,9% προέκυψε ύστερα από αναθεώρηση των στοιχείων του ΑΕΠ του γ΄ τριμήνου, το οποίο πλέον εκτιμάται ότι αυξήθηκε κατά 4,4% έναντι προηγούμενης εκτίμησης για 2,8%. Οπως αναφέρει η ανακοίνωση της ΕΛΣΤΑΤ, ενσωματώθηκαν στοιχεία για έσοδα του Ταμείου Ενεργειακής Μετάβασης, τα οποία δεν ήταν διαθέσιμα κατά την προηγούμενη εκτίμηση του Δεκεμβρίου 2022. Ωστόσο, η ανακοίνωση της ΕΛΣΤΑΤ διατηρεί μια επιφύλαξη για πιθανή αναταξινόμηση αυτών των εσόδων από τη Eurostat, «στο πλαίσιο της τελικής εναρμονισμένης αντιμετώπισης των συναλλαγών αυτών». Σε αυτό το πλαίσιο δεν αποκλείει να αναιρεθεί ολικώς ή μερικώς η θετική επίδραση της ενσωμάτωσης των εσόδων του Ταμείου Ενεργειακής Μετάβασης. Μια δεύτερη εκτίμηση του ΑΕΠ του 2022 θα ανακοινωθεί στις 18 Οκτωβρίου 2023. Το δ΄ τρίμηνο, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, ο ρυθμός ανάπτυξης διαμορφώθηκε στο 5,2%, σε σύγκριση με την ίδια περίοδο του προηγούμενου έτους.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Τα ποιοτικά στοιχεία της αύξησης του ΑΕΠ, πάντως, δεν κινούνται όλα σε θετική κατεύθυνση. Ναι μεν υπήρξε μια σημαντική αύξηση επενδύσεων, αλλά πρωταγωνιστής παραμένει η κατανάλωση, ενώ ανησυχία προκαλεί η αύξηση του ελλείμματος του εξωτερικού ισοζυγίου.

Ειδικότερα, η ιδιωτική κατανάλωση των νοικοκυριών αυξήθηκε κατά 7,8% συνολικά στο έτος, με τη βοήθεια και των μέτρων στήριξης της κυβέρνησης. Οι επενδύσεις εκτιμάται ότι αυξήθηκαν κατά 11,6% (αφαιρουμένων των αποθεματικών).

Αντίθετα, οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών αυξήθηκαν μόνο κατά 4,9% έναντι αύξησης κατά 10,2% των εισαγωγών αγαθών και υπηρεσιών. «Η δυναμική του εξωτερικού τομέα είναι ανησυχητική», σχολιάζει ο επικεφαλής οικονομολόγος της Eurobank Τάσος Αναστασάτος, σημειώνοντας το γεγονός ότι οι εξαγωγές βρίσκονται σε καθοδική πορεία, ενώ οι εισαγωγές αυξάνονται.

Υπολογίζεται ότι οι καθαρές εξαγωγές (εξαγωγές μείον εισαγωγές) αφαίρεσαν 2,8 ποσοστιαίες μονάδες από το ΑΕΠ. Αντίθετα τα αποθεματικά, που εμφανίζονται ιδιαιτέρως αυξημένα –και είναι ένα μέγεθος για το οποίο υπάρχουν ερωτήματα μεταξύ των αναλυτών ως προς το περιεχόμενό του–, υπολογίζεται ότι πρόσθεσαν 2,4 μονάδες στο ΑΕΠ, σύμφωνα με την ανάλυση της Εθνικής.

Βάσει της εκτίμησης της ΕΛΣΤΑΤ, το ΑΕΠ σε όρους όγκου το 2022 ανήλθε σε 192,1 δισ. ευρώ έναντι 181,3 δισ. ευρώ το 2021, παρουσιάζοντας αύξηση 5,9%. Σε τρέχουσες τιμές το ΑΕΠ ανήλθε σε 208 δισ. ευρώ έναντι 181,7 δισ. ευρώ το 2021, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 14,5%.

Σύμφωνα με την Εθνική Τράπεζα, σε ονομαστικούς όρους το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 14%, υπερβαίνοντας κατά 13,3% το προ πανδημίας επίπεδό του το 2019.

Η ΕΛΣΤΑΤ αναθεώρησε ελαφρώς και τα στοιχεία για το α΄ και το β΄ τρίμηνο του 2022. Ετσι, το α΄ τρίμηνο εκτιμάται ότι το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 7,5% (έναντι προηγούμενης πρόβλεψης για 7,9%), το β΄ τρίμηνο κατά 7,3% (έναντι προηγούμενης πρόβλεψης για 7,1%), ενώ το γ΄ τρίμηνο, όπως προαναφέρθηκε, το ΑΕΠ εκτιμάται πλέον ότι αυξήθηκε κατά 4,4% (έναντι προηγούμενης πρόβλεψης για 2,8%), και το δ΄ τρίμηνο κατά 5,2%.

Επενδυτική βαθμίδα

Ο διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος Γιάννης Στουρνάρας κάλεσε την επόμενη κυβέρνηση της χώρας να διατηρήσει τη δημοσιονομική σύνεση, προβλέποντας ένταξη στην επενδυτική βαθμίδα τους επόμενους μήνες. Οπως είπε στους Financial Times, εφόσον η επόμενη κυβέρνηση στείλει σήμα ότι προτίθεται να συνεχίσει τις μεταρρυθμίσεις και να εκμεταλλευθεί το παράθυρο ευκαιρίας ώστε να μειώσει το χρέος της χώρας, η επενδυτική βαθμίδα θα επιτευχθεί εντός του έτους. Μάλιστα εκτίμησε ότι ο πιο πιθανός χρόνος αναβάθμισης είναι αμέσως μετά τις εκλογές, αλλά δεν απέκλεισε αυτό να συμβεί ακόμη και πριν από την κάλπη. Κατά τον κεντρικό τραπεζίτη, ο ενάρετος κύκλος των τελευταίων ετών δεν πρέπει να σπάσει. «Η Ελλάδα», είπε, «κατόρθωσε να διορθώσει τις μακροοικονομικές ανισορροπίες της και να βελτιώσει την ανταγωνιστικότητα τιμών και μισθών, αλλά η διαρθρωτική ανταγωνιστικότητα παραμένει χαμηλή σε σύγκριση με τα μέλη της Ευρωζώνης». Και πρόσθεσε, στο φόντο της σιδηροδρομικής τραγωδίας: «Η υποδομή της χώρας και ο εκσυγχρονισμός του δημόσιου τομέα παραμένουν ζητούμενο».

Ψήφος εμπιστοσύνης από ξένους επενδυτές για τα ελληνικά έντοκα γραμμάτια

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Στο 3,75% διαμορφώθηκε η απόδοση στα έντοκα γραμμάτια διαρκείας ενός έτους κατά τη δημοπρασία που διενεργήθηκε την περασμένη εβδομάδα από τον Οργανισμό Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους, έναντι 2,79% που ήταν η απόδοση σε αντίστοιχη δημοπρασία τον περασμένο Δεκέμβριο, τη στιγμή που στο όχι και τόσο μακρινό παρελθόν, πριν από έναν περίπου χρόνο, οι αποδόσεις στα ελληνικά έντοκα κινούνταν σε αρνητικό επίπεδο. Η πρώτη εντύπωση που δίνεται είναι ότι η Ελλάδα δανείζεται ακριβά για ένα μόλις έτος, τη στιγμή που η απόδοση στο ελληνικό 10ετές, για παράδειγμα, είναι μόλις 65 μονάδες βάσης υψηλότερα, στο 4,4%. Η πραγματική και ευρύτερη εικόνα, ειδικά σε σχέση με το σύνολο της Ευρωζώνης, είναι ωστόσο διαφορετική και αποτυπώνει τις εντελώς διαφορετικές συνθήκες που κυριαρχούν πλέον στις αγορές ομολόγων από ό,τι πριν από ένα ή δύο χρόνια. Πρώτο σημείο που αξίζει να σημειωθεί είναι πως η απόδοση του 3,75% είναι 10 μονάδες βάσης κάτω από το επιτόκιο στη διατραπεζική αγορά (στο 3,85% την Τετάρτη) και επίσης 20 μονάδες βάσης κάτω από το swap επιτοκίου του ευρώ ενός έτους, το οποίο κινείται στο 3,95%. Επίσης δεν απέχει πολύ, μόλις 40 μ.β., από το επιτόκιο του γερμανικού τίτλου διαρκείας ενός έτους, το οποίο διαμορφώνεται στο 3,37% και είναι πολύ κοντά σε αυτό του αντίστοιχου ιταλικού τίτλου (3,64%).

Η συμμετοχή των ξένων επενδυτών στη δημοπρασία που διενεργήθηκε την περασμένη εβδομάδα έφθασε το 61%.

Η απόδοση στα έντοκα γραμμάτια διαρκείας ενός έτους κατά τη δημοπρασία που διενεργήθηκε αυτή την εβδομάδα από τον Οργανισμό Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους ανήλθε στο 3,75%.

Ενα δεύτερο σημείο είναι πως η συμμετοχή των ξένων επενδυτών σε αυτή τη δημοπρασία έφθασε το 61%, τη στιγμή που συνήθως στα 12μηνα έντοκα δεν κινούνται πάνω από το 30%-40%, με τις ελληνικές τράπεζες να απορροφούν το μεγαλύτερο μέρος των εκδόσεων. Η σημαντική αυτή ζήτηση αντανακλά το γεγονός ότι η Ελλάδα θεωρείται ένα «ασφαλές στοίχημα», χάρη και στα υψηλά ταμειακά διαθέσιμα, καθώς και στο γεγονός ότι έχει υπεραντισταθμίσει τον επιτοκιακό κίνδυνο για τα επόμενα 4-5 χρόνια μέσω των στρατηγικών διαχείρισης χαρτοφυλακίου των τελευταίων ετών από τον ΟΔΔΗΧ.

Ενα τρίτο σημείο είναι πως η σημαντική και ταχεία άνοδος των αποδόσεων των βραχυπρόθεσμων τίτλων αποτελεί παγκόσμιο φαινόμενο και αντανακλά τις προσδοκίες της αγοράς για την πορεία των επιτοκίων και της νομισματικής πολιτικής. Την Πέμπτη, για παράδειγμα, η απόδοση στο 2ετές γερμανικό ομόλογο, μία διάρκεια που θεωρείται η πιο ευαίσθητη στα επιτόκια της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, άγγιξε το 3,385% – το υψηλότερο επίπεδο από την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση το 2008. Το 2ετές ιταλικό ομόλογο βρέθηκε στο 3,87% και στα υψηλότερα επίπεδα από την κρίση χρέους της Ευρωζώνης το 2012.

Αυξήσεις επιτοκίων

Η αγορά αποτιμά όλο και υψηλότερα επιτόκια και αυτή τη στιγμή εκτιμά ότι το τελικό επιτόκιο της ΕΚΤ θα διαμορφωθεί πάνω από το 4% φέτος, ενώ αναμένεται πως θα προχωρήσει σε αύξηση κατά 50 μ.β. και δίνει περίπου 90% πιθανότητα για περαιτέρω αύξηση 50 μ.β. στην επόμενη συνεδρίαση τον Μάιο. Ο Γάλλος κεντρικός τραπεζίτης, Φρανσουά Βιλερουά ντε Γκαλό, δήλωσε ότι ο πληθωρισμός σε ολόκληρη την Ευρωζώνη εξακολουθεί να είναι πολύ υψηλός και παραμένει η κορυφαία προτεραιότητα για τη νομισματική πολιτική. Λίγες μέρες πριν η Κριστίν Λαγκάρντ διαμήνυσε επίσης πως περαιτέρω αυξήσεις των επιτοκίων, πέραν του Μαρτίου, είναι πολύ πιθανές, ενώ ο Αυστριακός κεντρικός τραπεζίτης Ρόμπερτ Χόλτσμαν τάχθηκε υπέρ τεσσάρων διαδοχικών αυξήσεων των επιτοκίων της ΕΚΤ κατά 50 μ.β., τοποθετώντας το τελικό επιτόκιο στο 4,5%.

Deloitte.

2023 Global Human Capital Trends

Στελέχη από κορυφαίους οργανισμούς αναλύουν τις νέες βασικές αρχές για έναν κόσμο χωρίς όρια.

© 2023 Deloitte Limited